

LXXXI

LANDSKAPSREGERINGENS
BERÄTTELSE
TILL ÅLANDS LAGTING

ÖVER LANDSKAPET ÅLANDS FÖRVALTNING
OCH EKONOMISKA TILLSTÅND UNDER ÅR

2005

ISBN 951-8946-68-X
Mariehamn 2006, Zapp reklambyrå

Till Ålands lagting

Landskapsregeringen har härmed äran att till lagtinget överlämna den i 25§ landskapslagen om Ålands landskapsstyrelse förutsatta berättelsen över landskapets förvaltning och ekonomiska tillstånd år 2005 samt över verkställigheten av lagtingets beslut.

Mariehamn, juni 2006.

Lantråd *Roger Nordlund*

Vicelantråd *Jörgen Strand*

INNEHÅLL:

Landskapsregeringens politiska översikt	11
1. SJÄLVSTYRELSEMYNDIGHETERNA	13
1.1. Ålands lagting	13
1.1.1. Sammansättning	13
1.1.2. Lagtingsarbetet	14
1.1.3. Landskapsrevisorerna	17
1.1.4. Ålands delegation i Nordiska rådet	17
1.1.5. Lagtingets utgifter och inkomster	18
1.2. Ålands landskapsregering	18
1.2.1. Sammansättning	18
1.2.2. Regionkommittén	18
1.3. Republikens President	19
1.4. Landshövdingen i landskapet Åland	19
1.5. Ålandsdelegationen	19
2. FÖRVALTNINGEN	21
2.1. Ärendenas behandling i landskapsregeringen	21
2.2. Lagstiftnings- och budgetarbetet samt övriga åtgärder som tillhör lagtingsarbetet	22
2.3. Föredragning av ärenden i landskapsregeringen	22
2.4. Externa kontakter	22
3. KANSLIÄVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	23
3.1. Allmän förvaltning	23
3.1.1. Uppföljning av målsättningar	24
3.1.2. Ävdelningens utgifter och inkomster	28
3.2. Allmänna byrån	28
3.2.1. Jämställdhetsfrågor	28
3.2.2. Ålandskontoret i Helsingfors	29
3.2.3. Ålandskontoret i Stockholm	29
3.2.4. Enheten för Europarätt och externa frågor	30
3.2.5. Administrativa enheten	30
3.2.6. Personalenheten	32
3.2.7. Ålands polismyndighet	33
3.2.8. Motorfordonsbyrån	34
3.3. Byggnadsbyrån	36
3.3.1. Planläggnings- och byggnadsväsendet	36
3.3.2. Bostadsenheten	36
3.3.3. El- och energienheten	38
3.3.4. Brand- och räddningsenheten	38
3.3.5. Landskapsalarmcentralen	39
3.3.6. Fastighetsförvaltningen	41

4. FINANSÄVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	42
4.1. Allmän förvaltning	42
4.1.1. Uppföljning av målsättningar	42
4.1.2. Utveckling av mätetal	44
4.1.3. Ävdelningens utgifter och inkomster	45
4.2. Allmänna byrån	46
4.2.1. Landskapets budget	47
4.2.2. Ävräkning, skattegottgörelse och extra anslag	47
4.2.3. Allmänna stöd till kommunerna	47
4.2.4. Särskilda understöd, lån och investeringar	48
4.2.5. Penningautomatmedel	48
4.3. Redovisningsbyrån	49
4.3.1. Landskapets bokföring och bokslut	49
4.4. Ävtals- och pensionsbyrån	49
5. SOCIAL- OCH MILJÖÄVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	51
5.1. Allmän förvaltning	51
5.1.1. Uppföljning av målsättningar	51
5.1.2. Utveckling av mätetal	51
5.1.3. Ävdelningens utgifter och inkomster	52
5.2. Socialvårdsbyrån	52
5.2.1. Uppföljning av målsättningar	52
5.2.2. Ordnandet av socialvården i landskapet	53
5.2.3. Älkohol och narkotika	53
5.2.4. Stöd och bidrag	54
5.2.5. Handikapprådet	54
5.2.6. Klient- och patientombudsmannens verksamhet	54
5.3. Hälso- och sjukvårdsbyrån	55
5.3.1. Uppföljning av målsättningar	55
5.3.2. Utbildning och information	56
5.3.3. Rehabiliteringssamarbetskommissionen	56
5.3.4. Förtroenderådet	56
5.4. Miljömedicinska byrån	56
5.4.1. Uppföljning av målsättningar	57
5.5. Miljöbyrån	57
5.5.1. Allmän miljövård	57
5.5.2. Naturvården	58
5.5.3. Vattenvård och avloppsvattenbehandling	59
5.5.4. Ävfallshantering	61
5.5.5. Miljötillsynen	61
5.5.6. Ålands miljölaboratorium	61
5.6. Ålands miljöprövningsnämnd	62

6. UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	64
6.1. Allmän förvaltning	64
6.1.1. Uppföljning av målsättningar	64
6.1.2. Avdelningens utgifter och inkomster	65
6.1.3. Nordiskt samarbete	66
6.2. Allmänna byrån	68
6.2.1. Studieserviceenheten	68
6.3. Skolbyrån	69
6.3.1. Ålands läromedelscentral	69
6.3.2. Utbildning på grundskolenivå	70
6.3.3. Studieförberedande utbildning på gymnasialstadienivå	73
6.4. Yrkesutbildningsbyrån	74
6.4.1. Vuxenutbildningsenheten	76
6.4.2. Utbildning på gymnasialstadienivå och i Högskolan på Åland	78
6.4.3. Ålands sjösäkerhetscentrum	86
6.4.4. Högskolan på Åland	86
6.5. Kulturbedningsbyrån	88
6.5.1. Ålands folkhögskola	88
6.5.2. Ålands musikinstitut	89
6.5.3. Fritt bildningsarbete och hantverksutbildning	90
6.5.4. Allmän kulturverksamhet	90
6.5.5. Idrotts- och ungdomsarbete	91
6.5.6. Biblioteksverksamhet	93
6.5.7. Ålands landskapsarkiv	93
6.6. Museibyrån	95
7. NÄRINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	103
7.1. Allmän förvaltning	103
7.1.1. Uppföljning av målsättningar	103
7.1.2. Avdelningens utgifter och inkomster	104
7.2. Allmänna byrån	104
7.2.1. Näringspolitik	104
7.2.2. Regionalpolitik	105
7.2.3. Utveckling av mätetal	106
7.3. Jordbruksbyrån	106
7.3.1. Uppföljning av mål	106
7.3.2. Stödadministration	107
7.3.3. Lantbrukssemester och sjukvikenverksamhet	108
7.3.4. Växtinspektionen	108
7.3.5. Skördeeskadeersättning	109
7.3.6. Vattenenhetens verksamhet	109
7.3.7. Ålands försöksstation	109

7.4. Fiskeribyrån	110
7.4.1. Uppföljning av mål	110
7.4.2. Utveckling av mätetal	112
7.4.3. Fiskets avkastning	112
7.4.4. Produktion av odlad matfisk	113
7.4.5. EU-bidrag och fiskerinäringens befrämjande	114
7.4.6. Utplantering av fisk och fiskevård	116
7.4.7. Forskning, undersökningar, kontakter med vetenskapliga institutioner	117
7.5. Skogsbruksbyrån	118
7.5.1. Allmänt	118
7.5.2. Uppföljning av mål	118
7.5.3. Främjande av skogsbruket	119
7.5.4. Skötsel av egna skogar	120
7.5.5. Jakt och viltvård	120
7.6. Ålands arbetsförmedlingsbyrå	121
7.6.1. Uppföljning av mål	121
7.6.2. Utveckling av mätetal	124
7.7. Yrkesvägledningsbyrån	124
7.8. Ålands teknologacentrum	125
 8. TRAFIKAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	 127
8.1. Allmän förvaltning	127
8.1.1. Uppföljning av målsättningar	127
8.1.2. Utveckling av mätetal	127
8.1.3. Avdelningens utgifter och inkomster	128
8.2. Trafikförvaltningen	128
8.2.1. Förprojekt och trafikplaner	128
8.2.2. Vägar och trafiksäkerhet	128
8.2.3. Broar, hamnar, privata farleder, byggnader och fastigheter	129
8.2.4. Färjetrafik	130
8.2.5. Övrig trafik samt oljeskydd	130
8.2.6. Ekonomi, administration och inköp	130
8.3. Produktion	130
8.3.1. Vägunderhållsenheten	131
8.3.2. Sjötrafikenheten	131
8.3.3. Annan sjötrafik	132
8.3.4. Projekteringsenheten	132
8.3.5. Verkstads- och lagerenheten	133
9. ÖVRIGA FÖRVALTNINGSOMRÅDEN	134
9.1. Lagberedningen	134
9.2. Ålands statistik- och utredningsbyrå	134
9.3. Revisionsbyrån	139

9.3.1. Uppföljning av målsättningar	139
9.3.2. Utveckling av mätetal	140
Bilagor	
1. Framställningar till lagtinget från republikens president	143
2. Landskapsregeringens framställningar och meddelanden till lagtinget	144
3. Hemställningar till landskapsregeringen och övriga i lagtinget väckta initiativ	150
4. Kommissioner och nämnder	173
5. Kommittéer och arbetsgrupper	175
6. Redogörelse enligt 32 § lagtingsordningen för tiden 1 november 2004 – 31 oktober 2005	185
7. Landskapets resultat- och balansräkning samt budgetjämförelse	190
8. Personalberättelse 2005	196
9. Åtgärder med anledning av revisorernas berättelse för år 2004	208
10. Landskapets arrenden 2005	216
11. Landskapets egna skogar 2005	217
12. Fällda rådjur och älgar	219
13. Jaktvårdsmedel 2005	221
14.1. Ålands naturreservat 2005	222
2. Ålands i lag fredade naturminnen	224
3. Flygga havsörnsungar i Finland 1970-2005	224
4. Skyddad natur på Åland	226
5. Fågelskyddsområden	227
15. Byggande och planering av vägar	228
16. Färjtrafiken	229

Landskapsregeringens politiska översikt

I början av januari tillträdde en ny landskapsregering bestående av Åländsk Center, Socialdemokraterna och Frisinnad Samverkan. Det blev inte någon egentlig inkörningsperiod utan det var full fart från första början med att förverkliga det gemensamma handlingsprogrammet. Antalet ledamöter bestämdes till sex plus lantrådet vilket gav en jämn arbetsfördelning mellan ledamöterna. Genast från början sattes stort fokus på lagberedningsarbetet vilket också märks i att antalet lagframställningar till lagtinget ökade från 13 år 2004 till 21 år 2005.

När det gäller ärendehantering kan konstateras att delegeringsprocessen har fortsatt under året vilket märks i att antalet tjänstemannaföredragningar ökat. Det finns dock fortfarande möjligheter att fortsätta delegeringsarbetet eftersom det inom förvaltningen finns en mycket erfaren och kompetent personal. Målsättningen är att den politiska landskapsregeringen i allt högre grad skall syssla med målformuleringar och övergripande frågeställningar av principiell natur. Som ett led i utvecklingen och förstärkningen av förvaltningen har landskapsregeringen låtit utarbeta ett lagförslag som syftar till att inrätta en tjänst som förvaltningschef med ett övergripande ledningsansvar för hela förvaltningen.

Det är glädjande att kunna konstatera att förvaltningen har kunnat klara av en ökande arbetsbörda med i stort sett samma personella resurser. För museibyrån innebar 2005 års budget betydligt minskade anslag för personal framöver. Denna förändringsprocess har varit svår för de som berörs. Ledningen har dock på ett ansvarsfullt sätt verkställt lagtingets beslut om personalminskningar.

Landskapets totala lönekostnader har stigit med blygsamma 1,1 % mellan åren 2004 och 2005.

Sjöfarten som är vår viktigaste näring har fortsättningsvis varit utsatt för kostnadskonkurrens från våra grannländer runt Östersjön. Landskapsregeringen har därför konsekvent, tillsammans med Ålands riksdagsman, arbetat för att regeringen och riksdagen skall ge den finländska och åländska sjöfarten konkurrensmässiga verksamhetsvillkor.

Den fråga som utan tvekan har skapat de största motsättningarna mellan Åland och riket är den s.k. spelkonflikten mellan Ålands penningautomatförening och inrikesministeriet. Med anledning av högsta domstolens avgörande den 24 februari 2005 i ärendet rörande Ålands penningautomatförenings spel över Internet uppmanade inrikesministeriet Ålands landskapsregering att se till att bolaget inte skulle ta emot spelare från riket. Landskapsregeringen har vid ett flertal tillfällen fört diskussioner med tjänstemän på inrikesministeriet samt på politisk nivå för att försöka finna en gemensam lösning på spelproblematiken som skulle kunna innebära att spelbolagen i riket och på Åland skulle kunna finna samarbetsformer inom ramen för den gällande lagstiftningen. Genom ett samarbete skulle man kunna motverka att utländska bolag med andra vinstsyften än de inhemska bolagen skulle ta finländska kunder. En sådan lösning har tyvärr inte kunnat nås utan inrikesministeriet valde istället att göra en

polisanmälan mot Ålands penningautomatförening. Från landskapets sida fortsätter vi dock de politiska ansträngningarna för att försöka hitta en samarbetslösning.

På EU-området har det varit grundfördraget och dess vidare öden som tilldragit sig det största intresset under året. För Ålands del har vi haft fokus på de s.k inflytande- och demokratifrågorna, dvs hur vi skall erhålla en plats i Europaparlamentet och tale-rätt. Efter flera år av processande kom under året EG domstolens dom när det gäller vårfågeljakten. Domslutet var ett i det närmaste totalt bakslag för Åland och våra möjligheter att fortsätta med den traditionella vårjakten. Domstolen tillåter i fortsättningen enbart vårjakt på alfågel. Landskapsregeringen nöjer sig inte med domslutet och den argumentation som ligger till grund för det utan kommer att fortsätta söka möjligheter att återinföra vårjakten på sätt eller annat.

Till det positiva under året kan nämnas att befolkningen fortsatt att växa och att sysselsättningsläget varit mycket gott. I praktiken kan man säga att vi haft brist på arbetskraft inom vissa sektorer varför projektet med att få flera människor att flytta till Åland haft fortsatt hög prioritet.

Landskapsregeringen framför sitt tack till förvaltningen för ett engagerat och väl utfört arbete under år 2005.

1. Självstyrelsemyndigheterna

1.1. ÅLANDS LAGTING

1.1.1. Sammansättning

Presidium:

- Talman: Eriksson Viveka, Finström 56;95 *) 1.1-31.10.2005
Sundback Barbro, Mariehamn, 45;79 1.11.2005 -
Förste vicetalman: Sundback Barbro, Mariehamn, 45;79 1.1-31.10.2005
Eriksson Viveka, Finström 56;95 1.11.2005 -
Andre vicetalman: Lindeman Harriet, Mariehamn, 46;01 (87-91) 1.1 - 5.1.2005
Ehn Johan, Mariehamn 75;03 från 10.1.2005 -

Ledamöter

- Aaltonen Carina, Jomala, 64;03
Beijar Christian, Mariehamn, 53;03 (92-99)
Boman Ronald, Mariehamn, 42;95
Carlson Gun, Hammarland, 39;03
Ehn Johan, Mariehamn, 75; 03 (ersättare för Harriet Lindeman)
Lindeman Harriet, Mariehamn, 46;01 (87-91) (invalid i landskapsregeringen 5.1.2005)
Eklund Brage, Eckerö, 50;03
Eklöw Raija-Liisa, Lumparland, 47;95
Eliasson Torbjörn, Saltvik, 47;03
Englund Anders, Vårdö, 57;99 (91-95)
Eriksson Anders, Jomala, 60;03 (87-91)
Eriksson Roger, Jomala, 60;03
Erlandsson Ragnar, Finström, 41;95 (87-88) (ersättare för Roger Nordlund)
Grönlund Peter, Mariehamn, 48;03
Jansson Dennis, Jomala, 72;99
Karlström Fredrik, Jomala, 73;03 (99-01)
Lagerberg Henrik, Hammarland, 56;från 10.1.2005 (ersättare för Lasse Wiklöf)
Wiklöf Lasse, Mariehamn, 44;95 (75-79, 83, 88-91) (invalid i landskapsregeringen 5.1.2005).
Lindholm Gun-Mari, Lemland, 62; från 10.1.2005 (99-03)
Alm Kalle, Jomala, 49;03 (ersättare för Gun-Mari Lindholm t.o.m. 5.1.2005)
Lindqvist Fredrik, Mariehamn 74; från 10.1.2005 (99-01,03) (ersättare för Jörgen Strand).
Lindström Henry, Saltvik, 56;från 10.1.2005 (03) (ersättare för Britt Lundberg)
Lundberg Britt, Mariehamn, 63;99 (invalid i landskapsregeringen 5.1.2005)
Mattsson Jan-Erik, Eckerö, 49; från 10.1.2005 (95-03) (ersättare för Runar Karlsson)
Karlsson Runar, Saltvik, 53; 03 (invalid i landskapsregeringen 5.1.2005).

Mattsson Sune, Lemland, 45;99

Mattsson Åke, Finström, 55;03

Perämaa Mats, Kumlinge, 64;01

Sjöblom Anne-Helena, Mariehamn, 55;från 10.1.2005 (95-03) (ersättare för Camilla Gunell)

Gunell Camilla, Mariehamn, 70;03 (invald i landskapsregeringen 5.1.2005).

Sjögren Katrin, Mariehamn, 66;03

Sundman Danne, Mariehamn, 73;01 (99)

Thörnroos Veronica, Brändö, 62;03

Winé Göte, Sund, 68;03

*) Födelseår, år för inträde. Tidigare och avbrutna mandatperioder inom parentes.

1.1.2. Lagtingsarbetet

1.1.2.1. Sammanträden

Under kalenderåret 2005 var lagtinget församlat 165 (170) dagar. Sammanträdesperioderna inföll under tiden 1-21.1, 2.3-29.4, 30.5-3.6, 5-23.9 samt 1.11-31.12 2005.

1.1.2.2. Ärenden

Under kalenderåret 2005 överlämnades till lagtinget följande framställningar och initiativ (2004 års siffror inom parentes):

Ärendeslag

		Antal ärenden	
Från republikens president			
*	Framställningar angående lagförslag	0	(0)
*	Framställningar angående internationella fördrag	5	(20)
Totalt		5	(20)
Från landskapsregeringen			
*	Lagframställningar	21	(13)
*	Budgetframställningar	5	(4)
*	Övriga framställningar	0	(0)
Framställningar totalt		26	(17)
*	Meddelanden	4	(4)
Från lagtingsledamöterna			
*	Lagmotioner	8	(4)
*	Hemställningsmotioner	77	(41)
*	Finansmotioner	82	(60)

Motioner totalt	167	(105)
* Spörsmål	7	(4)
* Enkla frågor	15	(9)
Från talmanskonferensen		
* Framställningar	2	(1)
Från presidiet		
Framställningar	0	(1)

Framställningarna från republikens president samt landskapsregeringens framställningar och meddelanden samt åtgärderna med anledning av dem framgår av *bilagorna 1 och 2*. De av lagtingsledamöterna väckta förslagen och initiativen samt hemställningarna till landskapsregeringen i anledning av i lagtinget väckta ärenden framgår av särskild förteckning i *bilaga 3*.

Härutöver har till lagtinget överlämnats och där behandlats följande berättelser:

- landskapsregeringens förvaltningsberättelse för 2004,
- landskapsregeringens berättelse för 2004,
- revisionsberättelse 2004 för Ålands lagting och Ålands delegation i Nordiska rådet,
- landskapsstyrelsens till självstyrelsepolitiska nämnden avgivna redogörelse över perioden 1.11.2003 – 31.10.2004 och nämndens yttrande,
- finansutskottets redogörelse beträffande handläggningen 2004 av ärenden rörande tjänstekollektivavtal
- Nordiska rådets Ålands delegations berättelse för tiden 1.1. – 31.12.2004 samt
- bibliotekskommissionens berättelse över verksamheten vid lagtingets bibliotek 2004.

Under året hölls fem (0) i lagtingsordningen avsedda frågestunder. Genom en ändring av arbetsordningen förändrades formerna för frågestunden från den 1 mars 2005. Frågor inlämnas inte längre på förhand utan ställs direkt vid frågestunden av de ledamöter som anmält sig. Lagtinget får två dagar på förhand meddelande om vilka medlemmar av landskapsregeringen som deltar i frågestunden. Den tid som får användas för frågor och svar har förkortats. Andra än frågeställaren och den som svarar får inte yttra sig då en fråga ställs.

Vid ett tillfälle har lagtinget enligt arbetsordningens 39b § hållit en debatt utan anknytning till ett särskilt ärende. Debatten gällde frågan om beskattningsbehörigheten.

Samråd med landskapsregeringen har under året hållits i 6 (1) ärenden som gällt förslag väckta inom Europeiska unionen. Samråd skall hållas antingen med självstyrelsepolitiska nämnden eller berörda fackutskott. Under året har dessutom introducerats ett förfarande med s.k. informationsärenden, där landskapsregeringen informerar ett utskott eller självstyrelsepolitiska nämnden om en aktuell EU-relaterad fråga. Fyra informationsärenden förekom under år 2005.

Lagtinget godkände den 5 januari 2005 lantråds kandidaten Roger Nordlunds förslag till ny landskapsregering. En närmare redogörelse för tillkomsten av den nya landskapsregeringen ingår i föregående års berättelse.

1.1.2.3. Besök och uppvaktningar

Självstyrelsedagen den 9 juni uppvaktade lagtinget traditionsenligt vid Julius Sundbloms staty, där talman Viveka Eriksson talade. Efter uppvaktningen hölls en liten konsert för allmänheten i plenisalen. Som avslutning utdelades lagtingets forskarstipendier (se nedan).

Republikens president Tarja Halonen besökte den 26-27 augusti tillsammans med sin make dr Pentti Arajärvi på talmannens inbjudan Åland. Besöksprogrammet var detta år förlagt till Geta kommun.

Lagtinget har under året mottagit ett betydande antal besök av parlamentariska delegationer, ambassadörer samt politiker, journalist- och tjänstemannagrupper. Bland besökarna kan nämnas riksdagens talman Paavo Lipponen, Zanzibars president Amani A. Karume, riksdagens förvaltningsutskott, mindre delegationer från Finlands riksdag samt ambassadörerna från Tyskland, Nederländerna, Canada, Irland, Sudan och Korea. Också de nordiska ländernas ambassadörer i Finland har gemensamt besökt landskapet liksom en grupp ambassadörer från Stockholm med ackreditering i Finland.

Talmannen har under året deltagit i möten med talmännen för de lagstiftande regionala församlingarna inom EU (CALRE). Talmannen besökte i maj Färöarna på inbjudan av lagtingets talman Edmund Joensen. Talmannen har också besökt Europaparlamentet och sammanträffat med finländska EP-medlemmar. Enskilda ledamöter och lagtingets utskott har företagit studiebesök och lagtinget har också varit representerat vid olika seminarier och konferenser.

1.1.2.4. Övrigt

Lagtingsbibliotekets och centrala ämbetsverkets litteratursamling ökade under året med 917 volymer och omfattade vid årets slut efter viss utgallring ca 29.500 volymer. Antalet lån var under året 1.878 (1.755). Biblioteket utnyttjas i betydande grad för sökning och tillhandahållande av EU-relaterat material. Biblioteket avger en egen berättelse till lagtinget.

Ett i budgeten upptaget anslag om 216.000 euro har fördelats mellan lagtingsgrupperna att användas för kansliändamål.

För ledamöterna har godkänts en utbildningsplan. Ett principbeslut om radioutsändningar från lagtinget har fattats och avtal ingåtts med Ålands Guideklubb om guidningar i lagtingshuset.

I samarbete med Ålands konstmuseum har en omhängning av lagtingets konstverk verkställts samtidigt som konstverk ur museets samlingar deponerats och hängts i lagtingshuset. En vernissage hölls i slutet av oktober då också en broschyr över de utställda konstverken publicerades.

Enligt de av lagtinget den 9 juni 1997 antagna stadgarna för Ålands självstyrelses 75-årsjubileumsfond skall kanslikommissionen årligen redogöra för fondens ekono-

miska ställning och lämna övriga nödvändiga uppgifter. Fondkapitalet om 5.000.000 mark förvaltas av Nordea Bank Finland enligt samma principer som gäller för landskaps pensionsfond. Av medlen skall 70 procent placeras i ränteinstrument och 30 procent i aktier. Marknadsvärdet av fondens vinster och värdeökning var per 31.12.2005 110.950 euro och det totala fondkapitalet uppgick därmed till 1.051.865 (970.416) euro.

Kanslikommissionen beviljade i maj 2005 sex stipendier om sammanlagt 29.500 euro till pol.lic. Maria Ackrén för en doktorsavhandling i statskunskap, ekon.mag. Tony Asumaa för ett tvärvetenskapligt forskningsprojekt inom ämnet företagsorganisation, civilingenjör Jenny Eklund för doktorandutbildning inom akvatisk miljöanalys, fil.mag. Jenni Eriksson för en doktorsavhandling i biokemi, pol.mag Björn Frisk för en doktorsavhandling i nationalekonomi samt doktoranden Fujio Ohnishi för studieresor i anslutning till samhällsvetenskapliga doktorsstudier i Japan kring hembygdsrättsinstitutet. Stipendierna utdelades vid jubileumshögtidligheten på självstyrelsedagen den 9 juni.

1.1.3. Landskapsrevisorer (granskningsåret 2005)

Ordinarie	Ersättare
Magnus Lundberg, diplomekonom (ordförande)	Rolf Granlund, konsul
Antonio Salminen, fil.kand.	Folke Karlsson, kommuntekniker
Eva Törnroos, invandrarsekreterare	
Birgitta Gustavsson, landshövdingens sekreterare	

1.1.4. Ålands delegation i Nordiska rådet

Ålands delegation i Nordiska rådet består av de av lagtinget valda medlemmarna samt de av landskapsregeringen utsedda representanterna.

Ordinarie medlemmar t.o.m 11.01.2005	Ersättare:
Ragnar Erlandsson	Raija-Liisa Eklöw
Lasse Wiklöf	Dennis Jansson
Ordinarie medlemmar fr.o.m. 12.01.2005	
Ragnar Erlandsson	Raija-Liisa Eklöw
Barbro Sundback	Dennis Jansson
Ordinarie medlemmar fr.o.m. 07.11.2005	
Ragnar Erlandsson	Dennis Jansson
Raija-Liisa Eklöw	Anders Eriksson

Samtliga medlemmar av landskapsregeringen har under året tillhört delegationen.

Ragnar Erlandsson har varit delegationens ordförande. Han återvaldes till ordförande den 9 november 2005.

Lasse Wiklöf var viceordförande fram till den 12.1.2005. Vtm Barbro Sundback var

viceordförande mellan den 18 januari och 9 november, då ltl Raija-Liisa Eklöw blev viceordförande.

Delegationen avger en egen berättelse till lagtinget över de för Åland väsentliga frågorna i Nordiska rådet.

1.1.5. Lagtingets utgifter och inkomster

Utgiftsart	Bokslut 2003	Bokslut 2004	Tillgängliga medel	Bokslut 2005	Avvikelse 2005
Summa inkomster	2 399,15	4 877,74	2 000	5 726,68	3 726,68
Konsumtionsutgifter	-2 247 727,38	-2 322 545,88	-2 652 989	-2 206 372,27	446 616,73
Överföringsutgifter					
Realinvesteringsutgifter					
Lån och övriga finansinvesteringar					
Summa utgifter	-2 247 727,38	-2 322 545,88	-2 652 989	-2 206 372,27	446 616,73
Anslag netto	-2 245 328,23	-2 317 668,14	-2 650 989	-2 200 645,59	450 343,41

1.2. ÅLANDS LANDSKAPSREGERING

1.2.1. Sammansättning

L a n t r å d

Nordlund Roger, merkonom, Mariehamn, 57;91

L e d a m ö t e r

Strand Jörgen, anläggningschef, Jomala, 62;03

Gunell Camilla, kulturarbetare, Mariehamn, 70;05

Karlsson Runar, lagtingsledamot, Saltvik, 53;05

Lindeman Harriet, hälsovårdare, Mariehamn, 46;05

Lundberg Britt, lärare, Mariehamn, 63;05

Wiklöf Lars-Åke (Lasse), redaktör, Mariehamn, 44;05

1.2.2. Regionkommittén

En av Finlands nio platser i Regionkommittén är vikt för Åland. Landskapsregeringen föreslår sina representanter inför inrikesministeriet.

Ordinarie

Britt Lundberg

Ersättare

Carina Aaltonen

Britt Lundberg är medlem i utskottet för territoriell sammanhållning (COTER) och utskottet för konstitutionella frågor samt EUs styrelseformer (CONST). Ett flertal ändringsförslag har lagts under året och merparten av dessa har gått igenom. Ålands deltagande i Regionkommittén finansieras från EUs budget.

1.3. REPUBLIKENS PRESIDENT

Halonen, Tarja Kaarina, 43;00

För republikens president föredras följande ärenden rörande Ålands självstyrelse: från justitieministeriet av lagtinget antagna landskapslagar, vilka träder i kraft, om presidenten inte inom 4 månader i stöd av 19 § självstyrelselagen för Åland förordnar att lagen skall förfalla.

Föredragande av åländska ärenden i statsrådet:

från justitieministeriet:

Enegren-Åberg Jannika, specialsakkunnig, 67;05

från finansministeriet:

Sailas Raimo, statssekreterare, 45;97

ersättare Turunen Juhani, understatssekreterare, 34;97

ersättare Syrjänen Petri, äldre regeringssekreterare, 57;98

ersättare Kivinen Seija, äldre regeringssekreterare, 60;98

1.4. LANDSHÖVDINGEN I LANDSKAPET ÅLAND

Lindbäck Peter, 55;99

Landshövdingen, som i landskapet företräder rikets regering, utnämns av republikens president efter överenskommelse med lagtingets talman. Landshövdingen öppnar och avslutar lagtinget samt överlämnar till detsamma presidentens framställningar och meddelanden.

1.5. ÅLANDSDELEGATIONEN

Ordförande Lindbäck Peter, landshövding, 55;99

viceordf. Helminen Klaus, vicehäradshövding, 37;02

sekreterare Åkerblom Rainer, förvaltningschef, 57;94

Av statsrådet utsedda medlemmar:

Olsson Olof, förvaltningsråd, 44;88

ersättare Kaján Marjatta, förvaltningsråd, 46;93

ersättare Kanninen Heikki, förvaltningsråd, 52;98

Mäenpää Olli, professor, 56;02

ersättare Lönnberg Anneli, förvaltningsdomare, 42;02

ersättare Hellman Björn, tingsdomare, 47;93

Av lagtinget valda medlemmar:

Lindfors Jan-Erik, vicehäradshövding, 30;87

ersättare Jansson Christer, vicehäradshövding, 43;93

ersättare Strand Carina, jur.kand., 65;93

Lampi Nils, VD, 48;83

ersättare Lindholm Göran, jur.kand., 55;93

ersättare Alm Kerstin, kommundirektör, 49;91

2. Förvaltningen

2.1. ÄRENDENAS BEHANDLING I LANDSKAPSREGERINGEN

Ärendena fördelade på de olika byråerna

	2005				2004			
	Pleni- ärenden(tillf.)*	Pleni ärenden(tillf.)*	Ensk.	Tjm./Tjb.	Pleni- ärenden(tillf.)*	Pleni ärenden(tillf.)*	Ensk.	Tjm./Tjb.
Kansliavd.								
Allmänna byrån	63	41	474	788	53	36	645	930
Byggnadsbyrån	29	20	317	232	35	19	335	219
Finansavd.								
Allmänna byrån	51	37	101	129	52	34	134	96
Redovisningsbyrån	3	1	8		3	1	29	
Avtals- o. Pensionsbyrån	8	6	78	837	12	5	110	781
Social- och miljöavd.								
Socialvårdsbyrån	23	10	212	112	28	14	187	108
Hälso- och sjukvårdsbyrån	13	8	35	61	15	12	27	45
Miljömedicinska byrån	1	1	93	56	3	2	46	11
Miljöbyrån	17	14	232	235	14	13	332	123
Utbildnings- o kulturavd.								
Allmänna byrån	2	2	62	3.546	1	1	96	3.493
Skolbyrån	6	2	29	46	3	3	38	23
Yrkesutbildningsbyrån	6	6	94	39	4	4	133	73
Kulturbyrån	2	2	42	71	5	3	50	57
Museibyrån	4	3	158	19	7	6	237	26
Näringsavd.								
Allmänna byrån	39	31	274	207	33	31	245	185
Jordbruksbyrån	17	13	159	1.724	16	9	172	1.839
Fiskeribyrån	25	9	122	114	8	6	71	142
Skogsbruksbyrån	7	7	109	4.406	8	5	117	3.913
Trafikavd.								
Allmänna byrån.....	46	35	181	399	63	44	144	447
Lagberedningen	66	58	4	4	48	41	10	8
TOTALT	428	306	2.784	13.025	411	289	3.158	12.519

* Uppgifterna avser antalet föredragningsstillfällen i plenum per byrå.

2.2. LAGSTIFTNINGS- OCH BUDGETARBETET SAMT ÖVRIGA ÅTGÄRDER SOM TILLHÖR LAGTINGSARBETET

Landskapsregeringen har till lagtinget avgivit sammanlagt 21 (13) framställningar, 5 (4) budgetframställningar, ingen (0) övrig framställning och 4 (4) meddelanden. För åtgärder med anledning av i lagtinget väckta ärenden och hemställningar redogörs i *bilaga 3*.

I Ålands författningssamling publicerades under året sammanlagt 85 (59) nummer. Härav var 26 (22) landskapslagar, 23 (18) landskapsförordningar, 4 (4) lagtingets beslut om antagande av budget och tillägg därtill. Dessutom publicerades 15 (6) beslut av lagtinget samt 13 (8) beslut av landskapsregeringen. Fyra (1) överenskommelseförordningar publicerades under året.

2.3. FÖREDRAGNING AV ÄRENDEN I LANDSKAPSREGERINGEN

Föredragningarna från de olika avdelningarna var fördelade mellan landskapsregeringsledamöterna enligt följande:

Lantrådet Roger Nordlund. Kansliavdelningens allmänna byrå förutom de ärenden som påförts ledamöterna Britt Lundberg och Runar Karlsson. Lagberedningen.

Vicelantrådet Jörgen Strand. Näringsavdelningen förutom sjöfartsfrågorna.

Ledamot Lasse Wiklöf. Finansavdelningen, förutom IT-frågor. Från näringsavdelningen: sjöfartsfrågorna.

Ledamot Britt Lundberg. Från kansliavdelningens allmänna byrå: allmänna val, kommunalförvaltning, tillståndsförfrågor såsom spel, lotterier och penninginsamlingar, jämställdhet samt personalförfrågor, EU-frågor. Byggnadsbyrå.

Ledamot Harriet Lindeman. Social- och miljöavdelningen.

Ledamot Camilla Gunell. Utbildnings- och kulturavdelningen.

Ledamot Runar Karlsson. Trafikavdelningen. Från kansliavdelningens allmänna byrå: trafik och fordon, radio- och television samt postväsendet. Från finansavdelningen: IT-frågor.

Samtliga avdelnings- och byråchefer har fungerat som föredragande vid enskild föredragning. Som ett komplement till de formella plenisammanträdena sammankommer landskapsregeringen regelbundet till politiska överläggningar, vid vilka landskapsregeringen diskuterar dels aktuella planerings- och samarbetsfrågor, men också sådana enskilda ärenden som kräver en mera ingående politisk beredning.

2.4. EXTERNA KONTAKTER

Landskapsregeringen har mottagit många besök av ministrar, ambassadörer och företrädare för myndigheter och organisationer. Likaså har landskapsregeringsledamöterna avlagt besök vid ministerier och myndigheter både i riket och utomlands samt representerat Åland vid internationella konferenser och möten.

3. Kansliavdelningens förvaltningsområde

3.1. ALLMÄN FÖRVALTNING

Det arbete som utförts inom den så kallade aftonskolegruppen bestående av tjänstemän från riket under ledning av statssekreteraren vid statsministerns kansli Risto Volanen och berörda tjänstemän från landskapsförvaltningen och som syftar till att förbereda regeringens aftonskolor kom under året att präglas av det faktum att ingen enighet uppnåtts om utvecklingen av det ekonomiska systemet i regeringens aftonskola den 17 november 2004 utan enbart resulterat i ett löfte om ett nytt möte på hög nivå i början av år 2005. Detta möte hölls och resulterade i att professor Bertil Roslin utsågs till utredningsman med uppgift att göra en genomgång av ekonomiska system i autonomier. Utredningen skall vara färdigställd inom maj månad år 2006 och har därför inte kunnat leda till några ytterligare initiativ inom aftonskolegruppens arbete. Däremot har täta kontakter hållits med utredningsmannen främst genom den särskilda referensgrupp som tillsattes under ordförandeskap av professor Olli Mäenpää och med två representanter från åländsk sida.

Aftonskolegruppens arbete har vidare präglats av väntan på den så kallade Arvelagruppens utredning inom finansministeriet vilket anses vara en förutsättning för att komma vidare med olika initiativ för en utveckling syftande till att trygga den åländska sjöfartens framtid.

I samarbete med utrikesministeriet hölls på Åland ett seminarium om Åland och demilitariseringen i dag. Seminariet hölls den 7 mars 2005 och hade initierats med anledning av den debatt som väcktes efter att militära truppförflyttningar i samband med att en övning för fredsbevarare hade gjorts genom ålandszonen. Ett stort antal frågeställningar om demilitariseringens betydelse i den förändrade säkerhetspolitiska situationen i Östersjön och Europa belystes och gav i sin tur upphov till nya frågeställningar. Inledningsanförandet hölls av utrikesminister Erkki Tuomioja.

Kanslichefen har som tidigare ingått som Ålands representant i den nordiska samarbetskommittén. I samband med att lantrådet deltog i det nordiska statsministrarnas möte vid nordiska rådets session år 2005 lyftes frågan om ett särskilt nordiskt initiativ i fråga om Östersjöns miljö upp. Avsikten var att på detta sätt få till stånd ett intresse för ett gemensamt nordiskt initiativ på ett övergripande plan. Arbetet har sedan fortsatt inom samarbetsministerkretsen.

Till avdelningens viktigaste uppgifter hör vidare de frågor vilka behandlas närmare i den 32 § lagtingsordningen föreskrivna redogörelsen över självstyrelsepolitiska frågor som väsentligen berör landskapets författningsenliga rättigheter. *Bilaga 6.*

I enlighet med landskapsregeringens handlingsprogram har arbetet med att utreda kommunstrukturen inletts med att Ålands statistik- och utredningsbyrå fick i uppdrag att göra en förstudie som bland annat skall resultera i att områden som kräver ett djupare studium anges. Utgångspunkten för utredningen är förutsättningslös, det vill säga att man utgår inte från ett visst antal kommuner eller kommunkonstellationer.

Närheten till service för medborgarna är dock en central utgångspunkt.

I november hölls ett demokratiseminarium som inledning till den demokratiutredning som ingår i landskapsregeringens handlingsprogram. Ett femtiotal personer, framför allt från de politiska organisationerna deltog i seminariet som innehöll föreläsningar under rubrikerna: "Genus och politik-genus och val", samt "Demokratin i kris - även på Åland?" samt en paneldebatt med temat "Är demokrati när alla har möjlighet att delta eller när alla faktiskt gör det?"

3.1.1. Uppföljning av målsättningar

Mål: Att långsiktigt arbeta för att utveckla och förbättra informationen om de rättigheter som är knutna till den åländska hembygdsrätten.

Förverkligat: Genom information och diskussion med representanter för olika intresseorganisationer (bl.a. Ålands handelskammare) och kommunerna informeras kontinuerligt om de rättigheter som är kopplade till den åländska hembygdsrätten. Därtill sker ett ständigt samarbete med Arbeta & Bo på Åland.

Mål: Att arbeta för en sammanhållen landskapsförvaltning med en enhetligare profil samt att ytterligare förbättra servicenivån såväl externt som intern.

Förverkligat: Kansliavdelningens egen personal och utomstående expertis har vid olika tillfällen anordnat utbildningsinsatser. Bl.a. har tjänstemän från kansliavdelningen den 14 september hållit utbildning om självstyrelselagen och dess grunder samt om beslutsgången inom förvaltningen. Många frågor av samordnande betydelse har under året behandlats av landskapsregeringens ledningsgrupp. En ny kanal har tagits i bruk för information i huvudsak till handläggare och sekreterare.

Mål: Att se till att förvaltningen är tillgänglig, ger ett korrekt bemötande och en riktig ärendehantering med beaktande av att rättssäkerheten hålls på en hög nivå.

Förverkligat: Kansliavdelningens egen personal och utomstående expertis har vid olika tillfällen anordnat utbildningsinsatser. Genom målmedvetet arbete har verksamheten genomgått och i mån av möjlighet renodlats, ärendehantering har setts över så att handläggningstiden för ärendehantering gällande särskilt ansökningsärenden förkortats, sårbarheten i verksamheten vid personalbortfall har minskats genom att kompetensen inom personalgruppen har utökats då det inom enheten finns egen beredskap att vikariera och biträda varandra.

Mål: Att den interna och externa informationen planeras och utvecklas.

Förverkligat: Under året har landskapsregeringens Intranät fått ny layout och innehållet har strukturerats om för att underlätta sökvägarna och informationen. Personaltidningen Byråkraten har utvecklats och utkom fyra gånger under året. Det s.k. "Byråkraten-bladet" kom ut varje måndag och all information som tidigare distribuerats per e-post kom nu i tryckt form i bladet. På detta sätt finns informationen samlad och arkiverad på en plats.

Landskapsregeringens kommunikationsstrategi färdigställdes och antogs,

kommunikationssamordnare vid landskapsregeringens avdelningar utsågs och alla avdelningar informerades om innehållet i strategin.

Mål: Att satsa på aktiv utbildning om information, kommunikation och service inom förvaltningen.

Förverkligat: Särskilda satsningar på utbildning för avdelningarnas kommunikationsansvariga planerades utgående från deras önskemål och från kommunikationsstrategin.

Under sommaren presenterades ”kommunikationsplan för Ålands landskapsregering och den allmänna förvaltningen vid Ålands landskapsregering”. En kommunikationsgrupp har tillsatts, med ansvariga informatörer.

Mål: Att genomföra informationssatsningar riktade till särskilda målgrupper, vid behov i samarbete med andra intresseorganisationer.

Förverkligat: Landskapsregeringens informationsmaterial har uppdaterats, nya språkversioner har tryckts upp, uppdateringen av informationsfilmen om Åland har inletts. För kontaktpersonerna i Ålandsärenden vid ministerierna i riket har två informationsträffar hållits under året i samarbete med justitieministeriet.

Mål: Att främja demokratin genom att tillhandahålla ett mångsidigt utbud av fakta, åsikter och diskussion i samhällsfrågor.

Förverkligat: Hänvisas till Ålands Radio och TV Ab:s verksamhet.

Mål: Att främja insikterna i och förståelsen för de grundläggande principerna för självstyrelsen, det vill säga bevarandet av det svenska språket, utvecklandet av kulturlivet, stärkandet av samhörighetskänslan hos befolkningen och fördjupandet av den samhällspolitiska debatten och demokratin.

Förverkligat: Hänvisas till Ålands Radio och TV Ab:s verksamhet.

Mål: Att främja programutbudets allmänbildande karaktär och stöda studieverksamhet samt förmedla myndighetsmeddelanden.

Förverkligat: Hänvisas till Ålands Radio och TV Ab:s verksamhet.

Mål: Att följa upp konsekvenserna av det nya EU-fördraget som antogs av regeringskonferensen den 18 juni 2004 och som skall sändas till lagtinget för bifall under år 2005.

Förverkligat: Under år 2005 sammanträdde en arbetsgrupp tillsatt av justitieministeriet. I denna arbetsgrupp ingick även tjänstemän från Ålands lagting och landskapsregeringen. En av arbetsgruppens uppgifter var att utvärdera fördragets konsekvenser i förhållande till självstyrelselagen. Arbetsgruppen slutförde sitt arbete i slutet av maj 2005. Fördraget skickades inte till lagtinget för bifall under 2005, främst med anledning av den avstannade ratificeringsprocessen på EU-nivå.

Mål: Att prioritera arbetet med ändring av självstyrelselagen med anledningen av

EU:s grundfördrag som påbörjades hösten 2004.

Förverkligat: Den ovan nämnda arbetsgruppen hade denna uppgift enligt gruppens mandat. Arbetet med ändringen av självstyrelselagen har emellertid inte fortsatt efter det av ovan given anledning.

Mål: Att se över de interna prioriteringarna och rutinerna vad gäller handläggningen av EU-ärenden.

Förverkligat: Arbetet med de interna prioriteringarna och rutinerna har fortskridit under 2005, bland annat i form av informationstillfällen organiserade av EU-enheten samt i samarbete med statsrådet. Statsrådet har under 2005 antagit beslut om riktlinjer som skall följas bland annat vad gäller det svenska språkets ställning då landskapsregeringen deltar i statsrådets handläggning av EU-ärenden.

Mål: Att ta del av förberedelserna inför Finlands EU-ordförandeskap hösten 2006.

Förverkligat: Landskapsregeringen har prioriterat bland annat grönboken om den maritima strategin inför ordförandeskapet samt strävat efter att påverka statsrådets prioriteringar under ordförandeskapet. Landskapsregeringen har även tillsammans med statsrådet deltagit i förberedelserna av det så kallade COREPER-möte som skall hållas på Åland under ordförandeskapet.

Mål: Att en konferens arrangeras under året på temat "Föräldraskap, kön och våld".

Förverkligat: Konferensen Barn, föräldraskap, kön och våld genomfördes under hösten som nationell avslutningskonferens på det nordiska samarbetets forskningsprojekt "Kön och Våld".

Mål: Att det personalpolitiska programmet implementeras i förvaltningen.

Förverkligat: Det personalpolitiska programmet har varit under revidering i flera år, men p.g.a. personalenhetens personalsituation och byte av avtalschef har arbetet fördröjts. Målet är att få ett bra, konstruktivt och aktuellt program som kan implementeras i förvaltningen och revideras minst vartannat år.

Mål: Att könsindeldad sjukfrånvarostatistik inom landskapets förvaltning analyseras och eventuella åtgärder vidtas.

Förverkligat: Ålands landskapsregerings personalboks slut har utvecklats och sjukfrånvarostatistiken är uppdelad på kön. Personalbokslutet presenteras för ledningsgruppen samt föredras till kännedom för landskapsregeringen. Eventuella åtgärder med anledning av statistiken ankommer således på de egna avdelningarna, men personalenheten bistår vid behov med övriga kartläggningar eller åtgärder.

Mål: Att all individbaserad statistik insamlas, analyseras och presenteras indelad på kön.

Förverkligat: Arbetet med att samla in, analysera och presentera individbaserad statistik indelad på kön pågår.

Mål: Att det tvärsektoriella samarbetet utvecklas och stärks så inom ramen för ”Kvinnofrid” att det under året utarbetas en för alla berörda myndigheter känd och strukturerad samverkansplan.

Förverkligat: Arbetet med att skapa en tvärsektoriell samverkansplan inom ramen för kvinnofridsarbetet har påbörjats.

Mål: Verka för en god tillgång på ändamålsenliga bostäder för olika målgrupper i olika regioner.

Förverkligat: Målet har uppfyllts beträffande antalet hyresbostäder och deras fördelning på målgrupper och regioner, medan målet inte uppfyllts beträffande antalet beviljade stöd till nybyggnad av ägarbostäder.

Mål: Skapa förutsättningar för ett bostadsbestånd som medger ett livslångt och hälsosamt boende.

Förverkligat: Antalet ansökningar och beviljade stöd för bostadsreparationer ligger klart under målsättningarna.

Mål: Att upprätthålla och utveckla fastighetsförvaltningen.

Förverkligat: Den tidigare påbörjade utredningen om användning och underhåll av landskapets bebyggda fastigheter slutfördes under året. Vidare framtog landskapsregeringen ett förslag att centralisera vissa fastighetsförvaltningsuppgifter under byggnadsbyrån, vilka är av övergripande natur och förutsätter tillgång till särskild sakkunskap. I enlighet härmed sköts bl.a. följande uppgifter av eller i samarbete med byggnadsbyrån från och med år 2006: Ledning av byggnadsprojekt, kostnads kalkyler för drift och investeringar, försäljning och köp av fastigheter, besiktningar och underhållsplaner för landskapets fastigheter. Samordning av nyttjande av fastigheter, tecknande och uppföljning av hyres- och arrendeavtal, fastighetsförsäkringar, beslut om outnyttjade fastigheter samt upprätthållande av basfakta om landskapets fastigheter.

Mål: Att avyttra sådana fastigheter som är obehövliga eller saknar särskilt landskapsintresse.

Förverkligat: F.d. Husmoderskolan har varit utbjuden till försäljning men ännu inte sålts. Avsikten att bjuda ut fastigheten på nytt under år 2006. En mindre outbrutet markområde om ca. 381 m² tillhörande f.d. Hälsocentralfastigheten har överlåtits till Mariehamns stad. Vidare har olika förberedelser gjorts för att senare avyttra vissa obehövliga fastigheter.

Mål: Att slutföra arbetet med att framta ett förslag till ny plan- och bygglag.

Förverkligat: Arbetet med en ny plan- och bygglag har pågått under året och beräknas kunna slutföras under år 2006. Samtidigt har möjligheterna att använda sig av svenska byggbestämmelser undersökts.

Mål: Slutföra planeringen av samordningen av landskapsalarmcentralens och polisens alarmfunktioner.

Förverkligat: Målsättningen har inte uppfyllts eftersom den inte är aktuell i den form som ursprungligen avsågs. Däremot tillsatte landskapsregeringen en arbetsgrupp med uppgift att utreda landskapsalarmcentralens uppgifter och tekniska utrustning och hur dessa kan samordnas med polisens verksamhet. Utredningen kunde inte slutföras under året.

Mål: Att utarbeta förslag till förordningar som baseras på den nya räddningslagen.

Förverkligat: En kommitté har utarbetat ett förslag till innehåll i en räddningsförordning. Förslaget kommer under år 2006 att bearbetas vid lagberedningen och målsättningen är att förordningen träder i kraft samtidigt som den nya räddningslagen.

3.1.2. Avdelningens utgifter och inkomster

Utgiftsart 2003	Bokslut 2004	Bokslut medel 2005	Tillgängliga 2005	Bokslut	Avvikelse
Summa inkomster	4 748 003,52	4 918 106,51	7 126 000	6 900 996,62	-225 003,38
Konsumtionsutgifter	-8 586 855,90	-8 758 739,16	-9 490 665	-8 872 424,64	618 240,36
Överföringsutgifter	-3 893 565,36	-3 474 634,16	-5 776 834	-3 467 504,27	2 309 329,73
Realinvesteringsutgifter	-345 579,76	-237 753,14	-753 590	-82 356,54	671 233,46
Lån och övriga finansinvesteringar	-11 728 061,52	-5 757 175,00	-5 423 713	-4 742 110,00	681 603,00
Summa utgifter	-24 554 062,54	-18 228 301,46	-21 444 802	-17 164 395,45	4 280 406,55
Anslag netto	-19 806 059,02	-13 310 194,95	-14 318 802	-10 263 398,83	4 055 403,17

3.2. ALLMÄNNA BYRÅN

3.2.1. Jämställdhetsfrågor

Jämställdhetsdelegationen har under året hållit tio möten. I övrigt har konkreta åtgärder och projekt genomförts i enlighet med programmet för det åländska jämställdhetsarbetet 2004-2007 där "Kvinnofrid", barnomsorg och skola, arbetsliv och arbetsmarknad, utbildning och information samt nordiskt samarbete är prioriterade områden.

Referensgruppen för Kvinnofrid har under året hållit tre möten. Arbetet med kartläggningen av existerande metoder för bemötandet och omhändertagandet av våldsutsatta kvinnor i berörda verksamheter och organisationer har påbörjats.

Den operativa gruppen för Kvinnofrid har under året hållit tre möten. Medlemmarna i gruppen har erbjudits utbildning, fortbildning och kompetensutveckling i frågor som rör våld i nära relationer med målsättningen att underlätta möjligheterna till att skapa samförstånd, en gemensam värdegrund och för att kunna ge ett professionellt bemötande till offer och förövare. Gruppverksamheten för män med aggressions- och vålds-

problem pågår inom ramen för Alternativ till Våld – Ålandsprojektet. Gruppledarna har erhållit regelbunden handledning och kompetensutveckling under året. Ett möte har hållits med ledningen för de verksamheter som berörs av Alternativ till Våld – Ålandsprojektet.

Under året har tio olika konferenser, seminarier och föreläsningar i enlighet med ramprogrammets prioriteringar arrangerats för olika målgrupper i det åländska samhället och deltagare har varit 367 kvinnor och 67 män, totalt 434 personer. Ålands landskapsregering genomförde slutkonferensen ”Barn, föräldraskap, kön och våld” som avslutning på det nordiska forskningsprogrammet ”Kön och Våld”.

Jämställdhetsinspektören har under året deltagit i möten för den nordiska ämbetsmannakommittén för jämställdhetsfrågor, i den nordiska arbetsgruppen för män och jämställdhet samt i mötet för de nordiska jämställdhetsministrarna. Arbetet i det nordiska projektet om pornografins utbredning och påverkan på flickors och pojkars uppfattning om kön pågår och avslutas inkommande år.

3.2.2. Ålandskontoret i Helsingfors

Ålandskontorets uppgift är att förmedla information, att skapa, utveckla och förmedla kontakter mellan Åland och riket, samt att följa med innehållet i och att sköta kontakterna till massmedia i riket. Under året har kontoret medverkat vid implementeringen av landskapsregeringens informationsstrategi, deltagarna i utrikesministeriets diplomatutbildning har informerats om Ålands särställning, ministeriernas kontaktpersoner i åländska ärenden har fått särskild Ålandsinformation, deltagarna i utrikesministeriets ”Foreign Correspondents’ Program” besökte Åland, studenter och journalister har på kontoret fått information om Ålands särställning, kontoret har haft regelbundet samarbete och informationsutbyte med tjänstemän vid ministerierna i olika frågor, särskilt samarbetet med utrikesministeriet har inneburit omfattande programsamordning. Översättning av olika dokument och tolkning i samband med möten har också utförts av personalen vid Ålandskontoret.

Vid Ålandskontoret arbetar en informationssekreterare och en byråsekreterare. Informationssekreteraren fungerar även som Ålands riksdagsledamots sekreterare.

Kontoret används för möten och sammankomster av olika slag och även som arbetsutrymme för tjänstemän i samband med uppdrag i Helsingfors. Ålandsdelegationen hyr sammanträdesutrymmen på kontoret, kontorsutrymmen hyr även Ålands redarförening och advokatbyrån Lexor.

3.2.3. Ålandskontoret i Stockholm

Ålandskontorets uppgift är att förmedla information samt skapa, utveckla och förmedla kontakter mellan Åland och Sverige.

Ålandskontoret verkar i hyrda utrymmen hos Finsk-svenska handelskammaren där tillgång till utrymmen för mottagningar, möten och föredrag finns. Lokalerna har under 2005 utnyttjats av allt fler åländska företag för olika sammankomster.

Under året har Ålandskontoret fortsatt arbetet med att producera och uppdatera landskapsregeringens informationsmaterial, bl.a. en informationsfilm om Åland som beräknas färdig våren 2006.

Den nyproducerade informationsstrategin har spridits och informerats om på varje avdelning. Möten och diskussioner har kommit igång med de av avdelningarna utsedda kommunikationssamordnarna.

3.2.4. Enheten för Europarätt och externa frågor

Enheten har till uppgift att handlägga övergripande EU-ärenden, samordna landskapsregeringens EU-politik inom förvaltningen samt ta fram principer och riktlinjer för arbetet med EU-frågor, handha sorteringen av de EU-dokument som inkommer och koordinera detta inom förvaltningen, föra de interna EU-register som upprätthålls, fungera som stabsfunktion gentemot förvaltningen samt handha de ärenden som kommissionen initierar rörande överträdelser mot gemenskapsrätten.

Enheten har även under året varit sysselsatt med EU:s konstitutionella fördrag. En arbetsgrupp tillsatt av justitieministeriet behandlade frågan om fördragets konsekvenser med avseende på landskapet. I övrigt framgår enhetens och landskapsregeringens arbete med löpande EU-ärenden år 2005 ur landskapsregeringens meddelande nr 2/2005-2006 (landskapsregeringens meddelande om Europeiska unionen och Åland -prioriteringar år 2006 och verksamhet år 2005).

3.2.4.1. Skärgårdssamarbetet och Interreg III A –Skärgården

Landskapsregeringen är förvaltande myndighet för Interreg IIIA-Skärgården-programmet och har därmed det personalpolitiska ansvaret för de anställda vid interregsektariatet. Landskapsregeringen har också medverkat i finansieringen av Interreg IIIA-sektariatet samt även i Skärgårdssamarbetets sekretariat. Målsättningen med Interregprogrammet är att skapa goda förutsättningar för skärgårdsbefolkningen att leva och verka ute i skärgården. Målsättningen skall förverkligas vid genomförandet av programmet och påverkar valet av de projekt man väljer att stöda inom ramen för programmet. Fem nya projekt har beviljats finansiering under året. Detta medför att vid årets slut har programmet 25 projekt, varav 14 är avslutade och 11 fortsättningsvis pågående.

3.2.5. Administrativa enheten

Arbetet vid administrativa enheten inkluderar både myndighetsutövning och intern service.

Uppgifterna spänner över ett vitt område, från medborgarnas insyn i landskapsförvaltningen, att bevara det svenska språket och att bibehålla marken i ålänningarnas ägo, allmänna val, tillståndsfrågor samt servicefunktioner som reception och vaktmästeri. Dessa områden utgör viktiga grundfunktioner i självstyrelsesystemet och utgör en förutsättning för att upprätthålla förvaltningsfunktionerna inom allmänna förvaltningen.

Utveckling av mätetal

	2004	2005
Diarieförda handlingar för hela allmänna förvaltningen	21.058	20.764
Tillståndsfrågor såsom spel, lotterier, penninginsamlingar samt trafik och fordon	326	115
Danaarv	4	6

Övriga tillståndsärenden 2005

	Bifall	Avslag	Totalt
Jordförvärvstillstånd (antal ansökningar)			
- Kvinnor	36	6	42
- Män	38	8	46
- Sammanslutningar	36	0	36
Åländsk hembygdsrätt (antal personer)			
- Kvinnor	136	5	141
- Män	119	4	123
Permanent näringsrätt (antal ansökningar)			
- Kvinnor	6	0	6
- Män	10	0	10
- Bolag	51	6	57
Tillfällig näringsrätt (antal ansökningar)			
- Kvinnor	0	0	0
- Män	9	0	9
- Bolag	131	2	133

3.2.5.1. Ålands Radio och TV Ab

Ålands Radio och TV Ab är ett landskapsägt bolag som finansieras med licensmedel och bidrag. Bolaget ger ut en särskild berättelse.

3.2.5.2. Understöd för politiska ändamål

Understödet för politisk verksamhet utgör en 200-del av det anslag som utbetalas i riket för detta ändamål. För året utgjorde det 60.100 euro. Av anslaget utbetalades en del för riksdagsmannens verksamhet. Fördelningen till de politiska organisationerna skedde i enlighet med antalet mandat i lagtinget.

Stödet för politisk information utgjorde också det en 200-del av motsvarande anslag i riket eller för året 38.800 euro som fördelades till de politiska organisationerna enligt lagtingsmandat.

3.2.6. Personalenheten

3.2.6.1. Utbildning, företagshälsovård, arbetarskydd, personalaktiviteter och intern information

Enheten har i huvudsak administrerat ärenden gällande allmän personalutbildning, personal- och företagshälsovård, personalaktiviteter, arbetarskydd och personalinformation. Informationen inom förvaltningen sker i huvudsak genom intranät, e-post och informationsbladet "Byråkratenbladet". Ett mål har varit att kontinuerligt utveckla den interna informationen. Personalbladet utkommer en gång per vecka och personaltidningen utkom fyra gånger under 2005. Samarbetskommittén för allmänna förvaltningen sammanträdde tre gånger under året. Kommittén behandlade bl.a. förslag till information vid verksamhetsförändringar och omställningsåtgärder vid personalminskning inom förvaltningen. Arbetarskyddskommissionen för centralförvaltningen sammanträdde tre gånger under året och behandlade frågor rörande företagshälsovårdens plan, arbetarskyddets verksamhetsplan, Café Hjortens verksamhet (matrådet) samt valet av ny arbetarskyddskommission för mandatperioden 2006-2009.

Annonsering av lediga tjänster inom allmänna förvaltningen har samordnats och personalenheten handhar publicering på Internet och annonsering av lediga tjänster i tidningar. Under året har landskapsregeringens personal deltagit i olika fortbildningstillfällen i jämställdhet, inspirationsföreläsningar, kommunikation, konflikthantering, arbetsmiljö, m.m. Den genomsnittliga utbildningskostnaden för kvinnor var 120 euro och för män 162 euro per utbildning. Introduktionsutbildning för nyanställda utgick på grund av för få deltagare. Rutiner och metoder för introduktionsutbildningen ses över och utvecklas till att passa ett fåtal deltagare. Den årligen återkommande julfesten lockade 492 anställda och de subventionerade motionsaktiviteterna utökades med styrketräning i Godby simhall samt styrke- och gruppträning vid Träningsverket.

3.2.6.2. Utveckling av mätetal

	Kvinnor	Män	Totalt
Utbildningsansökningar	151 (69)	39 (29)	190 (98)
Egenutbildning	1	1	2
Vaccinationsbeslut	9 (5)	22 (18)	31 (23)
- Avslag	0 (1)	0 (1)	0 (2)
Motionsaktiviteter			
- Styrketräning Avancia	375 (656)	378 (457)	753 (1113)
- Gruppaktivitet Avancia	484 (311)	64 (41)	548 (352)
- Styrke- och gruppträning Träningsverket (fr.o.m. 1.9.05)	285	24	309
- Simning	637 (471)	638 (343)	1275 (814)
- Bowling (1.1 – 13.4, 14.4 – saknar uppgift)	25 (132)	40 (256)	65 (388)
- Volleyboll	- (66)	- (234)	- (300)
- Tennis	23 (7)	106 (57)	129 (64)
- Badminton	11 (14)	21 (34)	32 (48)
- Avslag	0 (1)	0 (0)	0 (1)
Massage	865 (762)	302 (417)	1167 (1179)

3.2.7. Ålands polismyndighet

I landskapslagen om Ålands polismyndighet (26/2000) finns administrativa bestämmelser om polismyndigheten. Med stöd av landskapslagen har en landskapsförordning (34/2000) utfärdats. Den 26 november fastställde landskapsstyrelsen ett reglemente för polismyndigheten. Reglementet trädde i kraft den 1.12.2002. Den egentliga polisverksamheten bedrivs i stöd av polislagen för landskapet Åland (49/2000). Till lagen ansluter sig en förordning (50/2000). Lagtinget godkände under hösten en omfattande ändring av polislagen. Ändringen träder i kraft våren 2006.

3.2.7.1. Uppföljning av målsättningar

Mål: Det allmänna målet med polisverksamheten är att trygga den lagstadgade rätts- och samhällsordningen, att upprätthålla allmän ordning och säkerhet, samt att förebygga brott, utreda brott samt sörja för att brott blir föremål för åtalsprövning.

Polisen inriktningsmål är bl.a. allmän ordning och säkerhet, trafikövervakningen samt brottsbekämpning.

Mål för allmän ordning och säkerhet:

Polisen skall upprätthålla en hög alarmberedskap för att minimera utryckningstiderna, särskilt vid brådskande brotts- och olyckstillfällen. Polisen skall även genom synlig övervakning på allmänna platser förebygga brott.

Förverkligat: Alarmberedskapen har kunnat hållas på i stort sett oförändrad nivå och den synliga övervakningen har förverkligats planenligt.

Mål för trafikövervakningen:

Trafikövervakningen inriktas så att antalet svåra trafikolyckor med personskador och dödlig utgång minimeras. Övervakningen inriktas mot farligt beteende i trafiken, hastighetsövervakning och trafikfylleri, samt underlåtenhet att visa hänsyn för den lätta trafiken. Uppsåttligt farligt beteende i trafiken i form av hänsynslös framfart i trafiken prioriteras.

Förverkligat: Hastighetsövervakningen har ökat samtidigt som antalet blåsprov hållits på tidigare års nivå. Polisens trafikövervakning har sannolikt bidragit till att hålla olycksutvecklingen på en rimlig nivå.

Mål för brottsbekämpning:

Genom en effektiv brottsutredningsverksamhet ökas risken att lagföras samt minskas benägenheten att göra brott. Särskild vikt skall läggas vid brott begångna av ungdomar och vid minimering av utredningstiderna gällande ungdomsbrott. Prioriterade områden är våldsbrott, särskilt misshandel av kvinnor. Narkotikabrotten är ett prioriterat område för polisen. Samverkan med särskilt tullen utvecklas under året.

Förverkligat: Antalet egendomsbrott låg i stort på tidigare års nivå, medan misshandelsbrotten har fortsatt att öka eventuellt beroende på en höjd anmälningsbenägenhet. Den registrerade narkotikabrottsligheten har minskat. Trots polisens och andra myndigheters insatser har en grupp fastnat i missbruket.

3.2.7.2. Utveckling av mätetal

	2003	2004	2005
Brottsanmälningar totalt	3.167	3.270	3.232
Egendomsbrott	1.136	1.056	1.144
Misshandel	104	127	153
Trafikbrott	703	802	791
Trafikfylleri	96	125	117
Dödsfall i trafiken	3	2	2
Personskador i trafiken	35	21	31
Narkotikabrott	71	73	47

3.2.8. Motorfordonsbyrån

I lagen om motorfordonsbyrån (9/75) stadgas att registreringen och besiktningen av fordon samt förandet av körkortsregister och verkställandet av förarexamen handhas av motorfordonsbyrån. Därutöver handhar motorfordonsbyrån även registreringen av fritidsbåtar.

Mål: Det övergripande målet är att tillhandahålla ålagda tjänster till rimlig kostnad och god servicenivå samt att hålla väntetiderna för besiktning och förarexamen under en vecka.

Förverkligat: Byråns avgifter har varit oförändrade sen 1.1.2004 och de är betydligt lägre än i de övriga nordiska länderna. Periodvis har vi inte nått upp till vårt mål om en veckas väntetid för besiktning, detta är något som vi arbetar med att förbättra.

Mål: Planering och utveckling av datasystem för att ge möjlighet för bilhandlare och försäkringsbolag (avtalsregistrerare) att själva göra ägarbyten av begagnade fordon.

Förverkligat: Utveckling av programvaran är färdig och testkörs hos Motorfordonsbyrån. Avtalsregistrerarna kan ta systemet i bruk under hösten 2006 under förutsättning att de lagändringar som krävs hinner träda i kraft.

Bilbeståndet i landskapet Åland 31.12.2005 uppgick till sammanlagt 19.588 bilar fördelat enligt följande: personbilar 15.868, paketbilar 3.175, lastbilar 501, bussar 43, samt en specialbil. Motorcyklar fanns till ett antal om 936, traktorer 3.449, motorredskap 404, mopeder 1.264 och släpvagnar 5.152. De registrerade fordonens antal var sålunda 30.793. Ökningen från 2004 utgör 1.051 fordon.

Under 2005 registrerades i landskapet 610 (629) nya bilar. Dessutom registrerades 1.048 (1.043) fordon, av dessa bilar infördes 400 från riket och 648 från utlandet.

Under året utfördes 15.778 första-, ändrings- och årsbesiktningar samt 11.925 avgastester samt 3.350 andra besiktningsåtgärder eller sammanlagt 31.263 förrättningar.

Antalet utfärdade förarexamensintyg uppgick under året till 816 (603) st.

Till körkortsregistret har under året inkommit sammanlagt 2.798 anmälningar i körkortsärenden enligt följande:

	2005	2004
Nya körkort, körkort på basen av nordiskt körkort, förnyande samt ändringar och korrigeringar	2.211	2.149
Polisens åtgärder och tillstånd	57	112
Yrkeskörtillstånd samt tillstånd	18	59
Underrättens och hovrättens medd. om trafikbrott	512	789
Summa	2.798	3.109

Under verksamhetsåret har trafikinspektören avgivit utlåtanden till landskapsregeringen i olika ärenden.

Under år 2005 har motorfordonsbyrån i avgifter uppburit sammanlagt 841.369 (827.423) euro, varav 20.464 euro är moms.

Avgifterna fördelar sig enligt följande:

	2005	2004
Besiktningssavgifter (euro)	570.246	560.113
Förarexamensavgifter (euro)	37.196	32.769
Registerbrickor (euro)	102.326	101.501
Registreringsavgifter, diverse inkomster (euro)	116.479	104.202
Skrotningsavgifter (euro)	15.122	28.838
Summa	841.369	827.423

Under verksamhetsåret handlades 9.486 (9.110) registreringsärenden. Dessutom beviljades 224 (215) tillstånd att använda provnummerskyltar.

Till båtregistret har inkommit 492 (472) registreringar samt ändringar.

3.3. BYGGNADSBYRÅN

Byggnadsbyråns verksamhet omfattar:

- övervakning av byggnads- och planläggningsväsendet
- ledning av landskapets byggnadsprojekt
- fastighetsförvaltning
- främjande av bostadsproduktion
- brand- och räddningsväsendet
- upprätthållande av alarmcentral
- säkerhet gällande explosionsfarliga ämnen
- befolkningsskydd och beredskapsfrågor
- ärenden rörande förplägnads- och inkvarteringsverksamhet
- elsäkerhet
- hissäkerhet
- energianvändning
- byggstatistik
- byggteknisk rådgivning

3.3.1. Planläggnings- och byggnadsväsendet

Landskapsregeringen har återtagit förslaget till ny plan- och bygglag.

Arbetet med att vidareutveckla förslaget har pågått under året och beräknas vara klart under år 2006.

3.3.2. Bostadsenheten

3.3.2.1. Främjande av bostadsproduktion

Byggnadsbyråns stöd till boende utgjordes under året av räntestödslån för nybyggnad,

anskaffning och förbättring av ägarbostäder, räntestödslån och bidrag för kulturhistoriskt värdefulla bostadsbyggnader, lån för uppförande, anskaffning och reparation av hyresbostäder, lån för installation av hiss, borgen för ägarbostadslån samt bidrag för reparationer av pensionärers och funktionshindrades egna bostäder och för avlägsnande av sanitära olägenheter i bostäder.

Lån för hyresbostäder beviljades fem projekt innehållande 75 nya bostäder, varav 11 bostäder ingick i servicehus. Det totala beloppet beviljade lån till hyresbostäder uppgick till 8,0 milj.euro. För kommande projekt reserverades medel för två olika objekt med 16 nya bostäder, varav 7 i servicehus.

Stöd till anskaffning av ägarbostäder utgjordes av räntestöd på lån, vilket beviljades till ett totalbelopp om 3,1 milj.euro fördelat på 24 nybyggda egnahemshus och en bostadsförbättring av kulturhistoriskt värdefull bostad.

För anskaffning av första ägarbostad på basen av bostadssparavtal beviljades en bostadssparpremie och räntestöd för 8 lån uppgående till totalt 0,5 milj. euro. Denna form av räntestöd underkastas inte inkomstprövning men förutsätter ett förhandssparande i minst två år. Landskapsborgen för lån till ägarbostäder beviljades 29 objekt till en åtagandesumma om 0,6 milj.euro. För reparation av pensionärers och handikappades egna bostäder har 44.000 euro beviljats i bidrag för reparation av 10 bostäder, varav 3 till handikappade. I understöd för avlägsnande av sanitär olägenhet har 8.800 euro beviljats för 6 bostäder och i planeringsbidrag för kulturhistoriskt värdefulla bostadsbyggnader beviljades 2.000 euro för en bostad.

3.3.2.2. Utveckling av mätetal

	2003	2004	2005
Landskapslån till nya hyresbostäder	32	10	75
Landskapslån för grundrenovering av hyresbostäder	29	27	-
- belopp (milj. euro), samtliga hyresbostadslån	4,43	3,07	7,99
Nya ägarbostäder med landskapsstöd	42	33	25
- belopp (milj. euro)	3,31	2,88	3,14
Räntestödslån på basen av bostadssparavtal	8	9	8
- belopp (milj. euro)	0,49	0,48	0,47
Landskapsborgen för lån till ägarbostad	18	35	29
Bostadssparpremier	1	9	1
- belopp (euro)	1.200	10.500	900
Understöd för reparation av ålderspensionärs och handikappads bostad	8	17	10
- belopp (euro)	22.300	35.500	44.000
Understöd för avlägsnande av sanitär olägenhet	5	9	6
- belopp (euro)	12.500	23.900	8.800
Planeringsbidrag för kulturhistoriskt värdefull bostad	9	4	1
- belopp (euro)	32.800	8.000	2.000
Stöd för miljövänliga uppvärmningssystem	55	1	-
- belopp (euro)	67.100	1.000	-

3.3.3. El- och energienheten

Någon utbyggnad av vindkraft har inte skett under året. Vindkraftparken i Båtskärsarkipelagen beräknas starta under 2006.

Elsäkerhetsexamen gällande elbehörighet 1 - 3 har hållits under året.

Byggandet av reservkraftverket i Tingsbacka (Ringsböle) är slutfört och taget i drift.

Installationen av fjärravlästa elmätare pågår och beräknas vara slutförd under senare delen av 2006.

Fortsatta förhandlingar och uppvaktningar, bl.a. hos minister Mona Sahlin, beträffande nätavgifter till Sverige har förts. Ett slutligt resultat väntas under första delen av 2006.

Tilldelning och förfaringssätt angående utsläppsrätter för landskapet Åland behandlades vid möte i Helsingfors med Energimarknadsverket och Handels- och Industriministeriet.

En energiarbetsgrupp tillsattes under året. Sonderingar för upprättande av ett energikontor görs.

Elinspektören har fortlopande utfört kontroller och besiktningar av olika anläggningar, i och utanför byggnader inom landskapet, för att upprätthålla elsäkerheten på en hög nivå.

Kontroller av elprodukter hos försäljningspunkter inom landskapet pågår regelbundet.

Nära kontakt med Tukes i riket och Elsäkerhetsverket i Sverige hålls.

El- och energienheten har under året deltagit i olika möten och seminarier med NR och NSS gällande elsäkerhet och energifrågor i Norden.

Förläggning av jordkabel och markbundna transformatorstationer för 10 kV distributionsnät för såväl nyinstallation som ersättande av gamla har väsentligt ökat under året.

3.3.4. Brand- och räddningsenheten

Brand- och räddningsenhetens verksamhet omfattar:

- brand- och räddningsväsendet där målsättningen är att skapa förutsättningar för en god förebyggande verksamhet mot olyckor och för ändamålsenliga resurser för räddningsverksamhet,

- explosionsfarliga ämnen där enheten verkar som övervakande och tillståndsgivande myndighet,

- transport av farliga ämnen där enheten verkar som övervakande myndighet,

- befolkningsskydd och beredskapsfrågor där enheten tillsammans med länsstyrelsen på Åland har målsättningen att säkra samhällsfunktionerna samt att skapa god beredskap i samhället mot omfattande olyckshändelser och krislägen,

- inkvarterings- och trakteringsverksamhet där enheten verkar som övervaknings- och registreringsmyndighet.

Som viktigare ärenden vilka varit aktuella under året kan följande nämnas:

- tillsammans med länsstyrelsen på Åland och berörda företag och inrättningar har

fortsatt arbete bedrivits i syfte att utveckla försörjningsberedskapen i landskapet,

- landskapsregeringen, länsstyrelsen på Åland och Försörjningsberedskapscentralen har tillsammans låtit utföra en utredning av försörjningsberedskapen på Åland,
- en plan för utveckling och organisation av det totala brand- och räddningsväsendet i landskapet Åland 2005-2008 har utarbetats och fastställts,
- nytt avtal har upprättats mellan landskapsregeringen och Ålands Brand- och Räddningsförbund gällande utbildning i anslutning till brand- och räddningsväsendet,
- bearbetande av förslaget till ny räddningslag och utarbetande av förslag till räddningsförordning,
- förberedande arbeten för ny blankettlag om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor,
- genomförande av kurs och examen för säkerhetsrådgivare för transport av farliga ämnen.

3.3.4.1. Utveckling av mätetal

	2003	2004	Uppskattat 2005	Förverk- ligat 2005
Bidrag				
-Ål brand- och räddningsförb, enl avtal (euro)	9.353	9.527	10.000	6.360
-Övrigt (euro)	2.160	0		1.000
Utbildning i Sverige				
-Antal personer	4	8		6
-Kostnad (euro)	38.952	55.573	40.000	38.103
Annan utbildning (euro)	2.346	1.202	5.000	4.068
Landskapsandel för anskaffningar				
-Förhandsbesked (st)	1	3	1	1
-Bidrag (euro)	47.500	90.200	75.000	0
Bidrag från Brandskyddsfonden				
-Kommuner/brandkår (st)	1	4		1
-Bidrag (euro)	42.826	189.814		53.192
Varning för skogsbrand				
-Perioder (st)	6	3		4
-Total tid (dygn)	66	22		
Inspektion av BRV, antal kommuner	2	0	1	0

3.3.5. Landskapsalarmcentralen

Allmänt

Landskapsalarmcentralens uppgift är att dygnet runt ta emot nödanmälningar och på basen av dessa alarmera erforderliga räddningsenheter samt att handha andra uppgifter i anslutning till detta.

Arbetsgrupp

På hösten tillsattes en arbetsgrupp för utredning av landskapsalarmcentralens uppgifter och tekniska utrustning och hur dessa kan samordnas med polisens verksamhet.

Arbetsgruppen konstaterade att nödcentralsystemet ELS-GEOFIS, som används i övriga Finland kan användas för detta ändamål. Kostnader för hårdvara, uppkoppling mellan bergsskyddet-alarmcentralen och polisen finns framtagna. Det som behöver utredas inför budgeten 2007 är utrymmen i bergsskyddet samt licenskostnader för mjukvaran.

Skogsbrandvarning

Under 2005 utfärdade landskapsalarmcentralen varning för skogsbrand fyra gånger.

Inkommande alarm till alarmcentralen

	2003	2004	2005
112-Nödsamtal	6.000	9.112	7.149
Rutinsamtal	ca 20.000	ca 22.000	ca 20.000
Trygghetstelefoner	2.387	1.982	1.895
Radioanrop	ca 12.000	ca 10.000	ca 14.000
Joursamtal	523	119	107
Automatalarm	4.700	5.100	5.920

Utalarmeringar

	2003	2004	2005
Brand- och räddningsuppdrag	436	399	378
Ambulansalarm	2.402	2.112	2.689
Övriga alarmeringar	904	832	1.237

Inkomster och utgifter

	2003	2004	Uppskattat 2005	Förverkligt 2005
Kostnader	351.000	366.500	389.000	379.400
Inkomster	15.400	14.600	18.000	15.400

3.3.6. Fastighetsförvaltning

Byggnadsbyrån har under året haft den direkta fastighetsförvaltningen av följande fastigheter: Självstyrelsegården, Ålands museum, Eriksonska gården, Eckerö post- och tullhus, landskapets bostadshus vid Grindmattesvägen 7 i Mariehamn, skolbyggnaderna vid Ålands hantverksskola i Tosarby samt huvudbyggnaden vid Grelsby kungsgård. Därtill har byrån ansvarat för fastighetsskötsel av Ålands turisthotell, vars kostnader debiterats det förvaltande fastighetsbolaget.

Drift och underhåll av Eckeröhallen sköts av det privata driftsbolag som hyr anläggningen. Till den del landskapet ansvarar för förvaltningen sköts detta genom byggnadsbyrån.

Den framtida användningen av Grelsby kungsgård har ännu inte klarlagts.

Användningen av Eckerö post- och tullhus har förutom det lokala postkontoret och postrote-museet traditionsenligt rört sommarutställningar, olika kulturevenemang samt logiverksamhet i privat regi. Under året bjöds fastigheten Husmoderskolan till försäljning. Någon försäljning har dock ännu inte skett varför landskapsregeringen beslöt bjuda ut fastigheten på nytt under år 2006.

Under året utarbetade landskapsregeringen ett förslag att centralisera vissa fastighetsförvaltningsuppgifter, vilka är av övergripande natur och förutsätter tillgång till särskild sakkunskap under byggnadsbyrån. I enlighet härmed sköts bl.a. följande uppgifter av eller i samarbete med byggnadsbyrån från och med år 2006: Ledning av byggnadsprojekt, kostnadskalkyler för drift och investeringar, försäljning och köp av fastigheter, besiktningar och underhållsplaner för landskapets fastigheter. Vidare sköts samordningen av nyttjande av fastigheter, tecknande och uppföljning av hyres- och arrendeavtal, fastighetsförsäkringar, beslut om outnyttjade fastigheter samt upprätthållande av basfakta om landskapets fastigheter.

Byggnadsbyrån har haft ledningen av bl.a. följande byggprojekt:

- Om- och tillbyggnaden av Ålands hotell- och restaurangskola
- Ombyggnad av f.d. Jomala plantskola till laboratorieutrymmen för ÅHS
- Ombyggnad av tak på Ålands sjömansskola
- Ombyggnad av tak vid Ålands folkhögskola

Byggnadsbyrån har även lett planeringen av respektive utredningar om:

- Ombyggnad och renovering av Högsolan Södra (f.d. Sjöfartsläroverket).
- Ombyggnad av Högsolan Norra (f.d. Tekniska läroverket).
- Ombyggnad av tak på verkstadsbyggnaden vid Ålands sjömansskola
- Kultur- och kongresshuset i Mariehamn
- Renoveringsarbeten vid Ålands folkhögskola
- Om- och tillbyggnad av motorfordonsbyrån
- Nya utrymmen för ett museilager

4. Finansavdelningens förvaltningsområde

4.1. ALLMÄN FÖRVALTNING

4.1.1. Uppföljning av målsättningar

Mål: Att utveckla formerna för och rutinerna vid utarbetande av budgetramar och planer för därpå följande år.

Förverkligat: Landskapsregeringen lämnade det andra meddelandet till lagtinget med förslag till ram och plan för de därpå följande åren under våren 2005. Erfarenheterna talar för att systemet har förtjänster men är för arbetsdrygt totalt sett och därmed ännu inte riktigt funnit sin form. Landskapsregeringen avser därför att i arbetet med nästa meddelande för åren 2007 - 2009 vilket uppgörs under vårvintern 2006 lägga tonvikten vid den verbala delen och främst behandla aktuella förändringar och utvecklingstrender.

Mål: Att se över och utarbeta förslag till ny finansförvaltningslag, vilket arbete under flera år fått stå tillbaka till följd av andra arbetsuppgifter.

Förverkligat: Arbetet har fortfarande fått stå tillbaka till följd av andra arbetsuppgifter, bl.a. arbetet i den s.k. skattegruppen.

Mål: Att fortsätta arbetet med att se över transfereringarna till kommunala sektorn.

Förverkligat: 11 maj 2005 beslöt landskapsregeringen att anlita en konsult för en förstudie om utvecklande och finansiering av den kommunala välfärdsservicen. Målsättningen med förstudien är att ge övergripande förslag till förändring av nuläget utgående från vad som utredaren bedömer som ändamålsenligt vad gäller utvecklandet och finansieringen av den kommunala välfärdsservicen. En målsättning i hela reformarbetet är att åstadkomma förenklingar och tydlighet i de ekonomiska flödena. Utredaren lämnade en lägesrapport under år 2005 och arbetet fortsätter under år 2006 då en slutrapport skall presenteras. Finansavdelningen har bistått utredaren med insamling av historiska data samt kalkyleringar.

Mål: Att utarbeta förslag till personalbokslut samt hur detta, bokslutet och landskapsregeringens berättelse skall formas som årliga redovisningar av det gångna verksamhetsåret.

Förverkligat: Ett personalbokslut färdigställdes i mars 2005. Personalbokslutet kommer att vara en återkommande del av landskapsregeringens verksamhetsberättelse.

Mål: Att utreda och utvärdera hur digitala signaturer kan utnyttjas i landskapsregeringens verksamhet.

Förverkligat: En del utredningsarbete har gjorts vilket har visat att det chipförsedda identitetskort som utges av befolkningsregistercentralen inte har slagit igenom som förväntat, relativt få tjänster finns idag tillgängliga och kortläsare finns endast i ett

fåtal datorer. Som en mer allmän lösning börjar idag bankernas identifikationssystem att nyttjas även av myndigheter. Problematiken för landskapsregeringens del är också att målgruppen för tjänsterna är liten och att kostnaden per transaktion därmed blir hög.

Arbetet kommer dock att fortgå under år 2006 och som ett pilotprojekt som anknyter till detta planeras under år 2006 att införa e-betalning av i första hand tjänster som domännamnsregistreringar och hembygdsrättsintyg.

Mål: Att ytterligare öka driftsäkerhet och tillgänglighet hos landskapsregeringens centrala IT-system genom anskaffning av redundant utrustning samt förbereda för att placera den centrala datorutrustningen i skyddade utrymmen.

Förverkligat: Under året har en redundant serverlösning för landskapsregeringens centrala e-post, fil- och skrivarserver anskaffats, driftsättningsarbetet av utrustningen pågår och beräknas vara slutfört före sommaren 2006. Planeringsarbete beträffande motsvarande lösningar för övrig serverutrustning pågår.

Beträffande skyddade utrymmen har konstaterats att det i Bergskyddet finns utrymmen som skulle kunna nyttjas som gemensamt serverrum för landskapsregeringen, polisen och alarmcentralen. Landskapsregeringens byggnadsbyrå arbetar för att få tillgång till dessa utrymmen.

Mål: Att tillsammans med representanter för kommunerna arbeta för ett gemensamt nyttjande av IT-resurser och kompetens.

Förverkligat: Den arbetsgrupp som tillsattes för detta uppdrag genomförde våren 2004 en kartläggning av situationen vad gäller IT-system samt utvecklingsplaner inom den kommunala sektorn på Åland. Gruppen konstaterade att direkta självklara lösningar för ett gemensamt nyttjande av IT-resurser och kompetens inte fanns. Från ett flertal kommuner fanns dock intresse för informationsutbyte och samarbete varför målsättningen att fortsätta arbetet kvarstod även om det för närvarande inte prioriterats.

Mål: Att till finansavdelningen inlämnade utanordningar och godkända fakturor skall vara behandlade och utbetalda inom en vecka.

Förverkligat: Andelen fakturor som vid utbetalning är äldre än en vecka (räknat från inlämningsdatum) har under året minskat till ca 21 % av det totala fakturaflödet. Föregående år var motsvarande andel ca 42 %.

Mål: Att erlægga alla utbetalningar/ersättningar senast på förfallodagen.

Förverkligat: Liksom tidigare har denna målsättning inte till fullo kunnat förverkligas, främst beroende på att många fakturor redan är förfallna då de lämnas in till redovisningsbyrån för bokföring och betalning. Med beaktande av föregående målsättning (en veckas behandlingstid), borde fakturorna i regel vara inlämnade till byrån senast en vecka före förfallodagen. Den planerade övergången till elektronisk fakturahantering, med tillhörande preliminärregistrering kommer sannolikt att avsevärt förbättra möjligheterna att kunna verkställa betalningarna senast på förfallodagen.

Mål: Att inlämnat faktureringsunderlag skall vara fakturerat inom två veckor.

Förverkligat: Behandlingstiden har under året varierat och periodvis har den varit kortare än två veckor.

Mål: Att införa ett system för elektronisk dokumenthantering inom förvaltningen så långt att distributionen och hanteringen av inkommande fakturor under hösten 2005 sköts digitalt. Detta innebär att nya rutiner skall införas beträffande fakturahanteringen.

Förverkligat: Den för förstudien tillsatta projektgruppen har under året inhämtat ytterligare information genom demonstrationer och test av system samt studiebesök. Under våren 2006 tillsattes en arbetsgrupp med uppdrag att upphandla ett system primärt för digital fakturahantering men med möjlighet till generell digital dokumenthantering. Målsättningen är att upphandla och testa systemet under år 2006. Planerad driftsstart skulle därmed bli under år 2007.

Mål: Att slutföra och utvärdera försöket med nya grunder för lönesättning som genomförs vid några enheter inom ÅHS och därefter ta ställning till hur erfarenheterna kan appliceras på myndigheten totalt sett och allmänt i landskapet.

Förverkligat: Försöket avslutades i augusti 2005 och utvärderades i oktober 2005.

Mål: Att utreda vilka konsekvenser den stora reformen av pensionslagstiftningen som träder i kraft 1.1.2005 har på arbetsförutsättningarna och den pensionsservice som kan tillhandahållas bl.a. på basis av ett avtal med statskontoret.

Förverkligat: Statskontoret sade upp det gamla pensionsserviceavtalet till årsskiftet och förhandlingar om ett nytt avtal inleddes. I det nya avtalet skall konsekvenserna av pensionsreformen 1.1.2005 beaktas.

4.1.2. Utveckling av mätetal

	2003	2004	Uppskattat 2005	Förverkligat 2005
Bokförda dokument	64.245	62.417	69.000	59.997
Inklusive betalningar	92.138	90.828		86.948
Lön-, pensions- och arvodestagare	6.574	6.860	6.700	6.864
Utestående lån	1.586	1.500	1.450	1.264
Räntestödslån	977	938	1.050	906
Dataarbetsplatser (självstyrelsegården)	214	214	215	215

4.1.3. Avdelningens utgifter och inkomster

Utgiftsart	Bokslut 2003	Bokslut 2004	Tillgängliga medel 2005	Bokslut 2005	Avvikelse
Summa inkomster	15 385 919,09	15 830 176,09	22 823 000	22 410 829,97	-412 170,03
Konsumtionsutgifter	-16 479 871,34	-17 367 811,36	-19 615 816	-18 053 972,50	1 561 843,50
Överföringsutgifter	-10 185 857,74	-11 905 614,42	-14 937 873	-12 341 548,48	2 596 324,52
Realinvesteringsutgifter	-329 046,11	-363 477,33	-5 045 010	-1 362 523,15	3 682 486,85
Lån och övriga finansinvesteringar	-1 032 359,00	-813 809,00	-3 630 000	0,00	3 630 000,00
Summa utgifter	-28 027 134,19	-30 450 712,11	-43 228 699	-31 758 044,13	11 470 654,87
Anslag netto	-12 641 215,10	-14 620 536,02	-20 405 699	-9 347 214,16	11 058 484,84

De influtna inkomsterna under finansavdelningen ökade med närmare 6,6 miljoner euro eller med 41,6 % från år 2004 till år 2005. Den stora ökningen beror av att f.d. hälsocentralfastigheten avyttrades under året, att ett större danaarv inkomstfördes under året, att avkastningen av Ålands Penningautomatförenings verksamhet ökade med nära 4 miljoner euro samt att överföringen från pensionsfonden ökade med drygt 0,8 miljoner euro.

Konsumtionsutgifterna ökade sammanlagt med 4 % eller närmare 0,7 miljoner euro jämfört med föregående år. Pensionsutgifterna stod för största delen av denna ökning emedan dessa ökade med 0,65 miljoner euro eller med drygt 4,4 % mot att de övriga konsumtionsutgifterna endast ökade med 1,3 %. Avvikelsen jämfört med tillgängliga anslag förklaras närmast med inbesparingar under avdelningens verksamhetsutgifter och övriga avlöningar samt fördröjningar i vissa projekt, bl.a. elektronisk dokumenthantering och pensionsreformens konsekvenser med uträknande av s.k. slutfribrev.

Överföringsutgifterna ökade med drygt 0,4 miljoner euro eller 3,7 %. De allmänna överföringarna till kommunerna var i det närmaste oförändrade jämfört med föregående år. Under året överfördes danaarv till kommuner om knappt 0,2 miljoner euro. Bidragen ur penningautomatmedel ökade med 2,15 miljoner euro. Däremot påverkades överföringsutgifterna år 2004 av bidrag för samhällsekonomiska projekt om 1,6 miljoner euro och återbetalningar av stöd från Europeiska Unionen om 0,6 miljoner euro. Utbetalningarna av bidrag ur extra anslag ökade med drygt 0,3 miljoner euro jämfört med år 2004. Avvikelsen om nära 2,6 miljoner euro jämfört med tillgängliga anslag förklaras främst med bidrag för reservkraftsanläggning 1,5 miljoner euro och bidrag ur penningautomatmedel 0,95 miljoner euro samt allmänna stöd till kommunerna 0,15 miljoner euro.

Realinvesteringsutgifterna ökade med nära 1 miljon euro, vilket främst beror av utgifter för planering och projektering av kultur- och kongresshuset. Den stora avvikelsen mot tillgängliga anslag beror till största delen på att byggande av kultur- och kongresshuset inte har inletts.

Under året utbetalades inget lån mot att det under år 2004 utbetalades drygt 0,8 miljoner euro i lån ur penningautomatmedel.

4.2. ALLMÄNNA BYRÅN

Budgetarbetet och till budgetprocessen anknutna uppgifter upptar fortsättningsvis en stor del av arbetstiden under året. Landskapsregeringen avlämnade ett meddelande till lagtinget rörande ram för år 2006 och plan för åren 2007 - 2008 vilket medförde hög arbetsbelastning med budgetrelaterade frågor under vintern och vårvintern för såväl allmänna byrån vid finansavdelningen som för övriga avdelningar inom förvaltningen. I övrigt har arbetet med budgeten förflötit som tidigare år. Förhandlingarna med kommunerna angående de ekonomiska relationerna har mätt i arbetsmängd varit på rätt normal nivå emedan inga större förändringar infördes. Under året har allmänna byrån bistått utredaren för en förstudie om utvecklande och finansiering av den kommunala välfärdsservicen med insamling av historiska data samt kalkyleringar.

Bevakningen av EU frågor inom finansavdelningens förvaltningsområde har även under detta år krävt en hel del resurser. Under år 2005 notifierades 3 st. direktiv och 8 st. förslag från kommissionen bereddes. Därtill bereddes, i samarbete med finansministeriet och tullstyrelsen, ett förslag till en särskild artikel som skulle införas i gemenskapens tullkodex i syfte att underlätta handeln med områden som Åland. Byrån har prioriterat bl.a. bevakningen av gemenskapsrättens inverkan på skattegränshanteringen. Landskapsregeringens uppfattning är dock att det primärt är riksmyndigheternas ansvar att skattegränshanteringen är ändamålsenligt utformad och att förändringar i gemenskapsrätten till denna del bevakas.

Under året har den gemensamma arbetsgruppen (skattegruppen) med representanter för Ålands handelskammare och Ålands landskapsregering som tillsattes i augusti 2004 arbetat. Arbetet, som skett under ledning av avdelningsjuristen vid finansavdelningen, har bl.a. gått ut på att redogöra för möjligheterna vid och konsekvenserna av en överföring av lagstiftningsbehörigheten av bl.a. samfundsskatten, kapitalskatten och mervärdesskatten. Arbetet slutfördes den 31 mars 2006.

Ålands landskapsregerings IT-enhet arbetar idag till största delen med landskapsregeringens interna IKT-drift och -utveckling. Den största delen av enhetens resurser går åt till löpande support och driftsarbete, som består av driften av datanätverk och system vid centralförvaltningen, lagtinget, museibyrån (Mariehamn samt Ribacka), Ålands polismyndighet, Ålandstrafiken (inklusive landskapets färjor), Nordens Institut, motorfordonsbyrån, Ålands statistik- och utredningsbyrå, studieserviceenheten, arbetsförmedlingen, Navigare samt Ålands miljöprövningsnämnd. Dessutom ges rådgivning och i mån av möjlighet support åt övriga externa enheter och inrättningar. Därtill har IT-enheten det övergripande ansvaret för det gemensamma optiska nätverk som sammanbinder landskapsregeringens skolor samt centralförvaltningen och via vilket landskapsregeringens internettrafik och e-post löper.

Under året förnyades cirka 25 datorer hos de enheter vilka helt eller delvis erhåller service från IT-enheten. Generellt sett kan konstateras att antalet datorer nu ökar i relativt långsam takt, utrustningens tekniska livslängd har också förlängts något. Utvecklingen är dock att antalet servrar och specialsystem för specifika verksamheter

samt systemens komplexitet ökar vilket kräver allt mer resurser för den delen av driften samt ställer högre krav på IT-enhetens personal.

Enheten arbetar också med en del utvecklingsprojekt, under året har förberedelserna för att ta i bruk den åländska toppdomänen .ax tagit mycket arbetstid i anspråk. Arbetet med införande av elektronisk dokument- och fakturahantering i förvaltningen har fortgått. Vidare planerades och upphandlades en förnyelse av datakablagen i lagtingshuset samt polishuset. Nytt kablage i polishuset installerades under hösten medan motsvarande arbete i lagtingshuset utfördes i februari 2006. Under året har också brandsläckningsystem installerats i landskapsregeringens datarum.

I maj tillsatte samrådsdelegationen för beredskapsärenden en beredskapsarbetsgrupp för samhällets tekniska system där IT-chefen utsågs till ordförande. IT-enheten har under året tillsammans med landskapsregeringens IKT-konsulent lett och koordinerat utvecklingsarbetet med landskapsregeringens hemsida samt intranät.

4.2.1. Landskapets budget

Landskapsregeringens framställning med förslag till budget för år 2005 för landskapet Åland avläts till lagtinget den 27 oktober 2004. Förslaget balanserade på 249.559.000 (249.291.000) euro. Lagtinget antog landskapsregeringens förslag till budget för år 2005 med vissa ändringar den 22 december 2004, så att budgeten ändå balanserade på 249.559.000 euro. Budgeten publicerades i Ålands författningssamling nr 1/2005. Genom tre tilläggsbudgeter höjdes budgetens slutsumma med 22.558.000 euro till 272.117.000 (252.428.000) euro eller med 9,0 %.

Rörande budgetens systematik och uppställning gjordes inga ändringar.

4.2.2. Avräkning, skattegottgörelse och extra anslag

Ålandsdelegationens avräkningsbeslut för år 2004 stadfästes av republikens president den 25 november 2005. Avräkningsbeloppet fastställdes till 173.220.318,94 euro vilket var högre än för år 2003 då avräkningsbeloppet fastställdes till 159.027.918,62 euro. Eftersom 166.148.000 euro erhållits som förskott på avräkningsbeloppet under år 2004 erhöles ytterligare 7.072.318,94 euro under år 2005. I förskott på avräkningsbeloppet för år 2005 erhöles landskapet 174.725.000 euro.

Ålandsdelegationens beslut angående skattegottgörelse för år 2003 stadfästes av republikens president den 25 februari 2005. Beloppet fastställdes till 20.997.666 (16.652.173) euro som budgeterades och bokfördes under år 2005.

Under året erhöles landskapet 2.580.000 euro av det under år 2004 beviljade extra anslaget om 6.150.000 euro för byggande av en reservkraftsanläggning.

4.2.3. Allmänna stöd till kommunerna

Under året beviljades 806.642,59 (805.305,59) euro till kommunerna i allmän landskapsandel. Vid utbetalningen kvittades justeringsbeloppen enligt LL om en särskild justering av landskapsandelarna till kommunerna (26/1999) mot den allmänna landskapsandelen med 62.966,92 (49.623,19) euro och mot landskapsandelen för socialvård med 157.806,17 (217.152,28) euro

Utgjämningen av landskapsandelarna uppgick sammanlagt till 1.826.679,35 (2.495.601,08) euro netto. Till alla kommuner förutom Saltvik och Mariehamn utbetalades utjämning sammanlagt 3.330.186,58 (4.091.896,61) euro. Från de landskapsandelar som Saltvik och Mariehamn erhöll avdrogs utjämning om sammanlagt 1.503.507,23 (1.596.295,53) euro. Därtill erhöll 3 (5) kommuner totalt 173.000 (204.000) euro i allmänt finansieringsunderstöd enligt prövning.

Under året kompensterades de 6 (9) kommuner som förlorat på att ny fördelningsnyckel för samfundsskatten tillämpades under år 2004 med sammanlagt 112.676,00 (240.817,92) euro. Ytterligare erlades totalt 347.377,80 (397.244,10) euro som kompensation för uteblivna intäkter från beskattningen av kapitalinkomst. Under året utbetalades därtill till kommunerna 1.400.000 (700.000) euro som kompensation för ökat förvärvsinkomstavgift.

4.2.4. Särskilda understöd, lån och investeringar

Under året upptogs inget lån för vidareförmedling ur Nordiska Investeringsbankens regionallånekot.

Av landskapsprojekten fortsatte planeringen av Kultur- och kongresshuset samt Sjöfartsmuseet.

Landskapsregeringen beviljade i februari 2005 resterande bidrag för projekten med badhus i Mariehamn och idrotts- och motionscentret i Godby (simhall). Mariehamn beviljades 1.460.000 euro och Finström 1.404.000 euro. Bidragen beviljades ur penningautomatmedel.

Under året utbetalades ytterligare 2.580.000 euro av det under år 2004 beviljade bidraget till Kraftnät Åland Ab om 6.150.000 euro för byggande av en reservkraftsanläggning. Motsvarande belopp erhöles av det extra anslaget ur statsmedel.

4.2.5. Penningautomatmedel

I budgeten för år 2005 fördelade sig den beräknade nettoavkastningen av Ålands Penningautomatförenings verksamhet år 2004 enligt följande:

Bidrag:	Euro:	
Social verksamhet	1.760.000	
Ungdomsverksamhet	202.000	
Idrottsverksamhet	930.000	
Kulturell verksamhet	544.000	
Övriga bidrag	550.000	
Evenemangsbidrag	200.000	
Projektbidrag	3.669.000	7.855.000
Lån:		
Ungdomsverksamhet	15.000	
Övriga lån	1.130.000	1.145.000
Totalt fördelat		9.000.000

Den beräknade avkastningen för år 2004 inklusive tidigare och ofördelade medel blev 11.103.621,31 euro mot beräknade 9.000.000 euro. Mellanskillnaden, inklusive 1.000.000 euro som lämnades ofördelat i budgeten för år 2005, ingår i det fördelningsbara beloppet under år 2006.

Ålands Penningautomatförening utger egen årsberättelse.

4.3. REDOVISNINGSBYRÅN

Under året har redovisningsbyråns verksamhet bl.a. omfattat följande uppgifter

- kassahantering, bokföring och bokslut för landskapet, pensionsfonden, Skärgårdssamarbetet och Nordens Institut på Åland
- handläggning och utbetalning av landskapets löner, arvoden, pensioner och arbetslöshetsersättningar förutom Ålands hälso- och sjukvård som sköter sina egna betalningar vad gäller såväl löner som fakturor och Ålands yrkesskola som handlagt registreringen av sina inkommande fakturor
- skötsel av utgivna lån
- fakturering samt
- likviditetsplaneringen och därtill hörande placeringsverksamhet.

Tjänster för handläggning av reseräkningar inköptes liksom tidigare av Andelslaget Brändö Företagstjänst.

4.3.1. Landskapets bokföring och bokslut

Redovisningsbyrån handhar landskapets bokföring och uppgjorde bokslut per 31 december 2005. Redovisningsperioden var 1.1. - 31.12.2005 eller den samma som kalenderåret. Under år 2005 har samma redovisningsprinciper gällt för bokföringen som under år 2004. Se närmare i bokslutet för år 2005.

Resultaträkningen visade ett överskott om 19.728.559,91 (2.997.362,63) euro, medan balansomslutningen var 611.198.361,77 (545.359.418,39) euro. *Bilaga 7.*

Utöver affärsbokföringen har en budgetuppföljning gjorts. Budgetresultatet visade ett överskott för år 2005 om 5.470.097,00 (3.778.430,01) euro. Därtill tillkommer ett budgeterat överskott om 10.384.000 euro. *Bilaga 7.*

Bokslutet fastställdes av landskapsregeringen den 30 mars 2006.

4.4. AVTALS- OCH PENSIONSBYRÅN

Till avtals- och pensionsbyråns uppgifter hör att förhandla fram nya tjänstekollektivavtal och arbetskollektivavtal med fackföreningarna, att handlägga ärenden om löner, pensioner och vissa ledigheter samt att ge förvaltningen vägledning och information beträffande tjänstemannarättsliga och arbetsrättsliga frågor.

I april 2005 ingick landskapsregeringen nya arbetskollektivavtal med Finlands Skeppsbefälsförbund, Finlands Maskinbefälsförbund och Finlands Sjömans-Union för perioden 1.3.2005 -28.2.2007. Därefter har diskussioner bedrivits med Skeppsbefälsförbundet, Maskinbefälsförbundet och Sjömans-Unionen om införande av ett enhets-

lönesystem för personalen på de frigående färjorna.

I juni 2005 ingick landskapsregeringen ett nytt arbetskollektivavtal med Anställda vid Ålands trafikavdelning KAT 408 samt ett nytt tjänstekollektivavtal med Akava-Åland, FOA-Å, Tehys fackavdelning på Åland, TCAÅ och ÅTFC för perioden 1.2.2005 - 30.9.2007.

I november 2005 avtalades om gropjusteringar för allmänna förvaltningen, undervisningssektorn och ÅHS.

En arbetsgrupp bestående av personal från avtals- och pensionsbyrån och representer från tjänstemannaföreningarna tog under hösten 2005 fram ett förslag till ändringar av tjänstekollektivavtalet om tjänstledighet på grund av föräldraskap och vård av barn.

Pensionsadministrationen präglas av att antalet ärenden och antalet förmånstagare ökar hela tiden.

Arbetet med att införa tidigare samt nya pensionsgrundande anställningsförhållanden i pensionsdataregistret fortgår och dessa färdigt registrerade uppgifter överförs kontinuerligt till Pensionsskyddscentralens centrala register.

5. Social- och miljöavdelningens förvaltningsområde

5.1. ALLMÄN FÖRVALTNING

5.1.1. Uppföljning av målsättningar

Mål: I syfte att förbättra servicen till allmänheten upptas om möjligt ärenden för avgörande inom två månader från anhängiggörandet.

Förverkligat: Under året inkom totalt 815 ärenden till social- och miljöavdelningen, varav 292 ärenden till socialvårdsbyrån, 88 ärenden till hälso- och sjukvårdsbyrån, 87 ärenden till miljömedicinska byrån samt 348 ärenden till miljöbyrån. Av de 815 ärenden som inte krävde osedvanlig omfattande beredning avgjordes cirka 70 % inom två månader.

Mål: Landskapsregeringens miljöledningssystem skall genomsyra avdelningens verksamhet.

Förverkligat: Avdelningen har påbörjat ett långsiktigt arbete som syftar till en implementering av miljöledningssystemet inom avdelningen verksamhet.

5.1.2. Utveckling av mätetal

	2003	2004	Uppskattat 2005	Förverk- ligat 2005
Serveringstillstånd	87	70	65	58
Patient- och klientärenden	138	219	180	191
Miljötillsynsobjekt	900	900	900	900
Finansieringsstödsärenden (vattenförsörjning, avloppsvatten- behandling och avfallshantering)	120	54	30	35

5.1.3. Avdelningens utgifter och inkomster

Utgiftsart	Bokslut 2003	Bokslut 2004	Tillgängliga medel 2005	Bokslut 2005	Avvikelse
Summa inkomster	8 945 218,07	9 553 468,67	10 006 000	10 447 117,73	441 117,73
Konsumtionsutgifter	-58 619 290,65	-62 642 606,01	-66 385 289	-64 788 443,49	1 596 845,51
Överföringsutgifter	-21 763 724,10	-22 063 932,19	-24 388 523	-20 829 385,33	3 559 137,67
Realinvesteringsutgifter	-814 063,30	-739 223,06	-10 691 441	-4 542 069,98	6 149 371,02
Lån och övriga finans- investeringar	-126 930,38	-110 737,53	-224 661	-180 098,20	44 562,80
Summa utgifter	-81 324 008,43	-85 556 498,79	-101 689 914	-90 339 997,00	11 349 917,00
Anslag netto	-72 378 790,36	-76 003 030,12	-91 683 914	-79 892 879,27	11 791 034,73

5.2. SOCIALVÅRDSBYRÅN

5.2.1. Uppföljning av målsättningar

Mål: Socialvårdsbyråns långsiktiga mål är att trygga den grundläggande välfärden med tillräckliga resurser för vård och omsorg samt att verka för en social rättvisa och för minskade ekonomiska och sociala klyftor i det åländska samhället

Förverkligat: Målsättningen är övergripande och långsiktig, och genomsyrar socialvårdsbyråns hela verksamhet.

Mål: Byrån skall verka för att alla skall ha tillgång till likvärdig och trygg socialvård.

Förverkligat: Även denna målsättning är övergripande och långsiktig. Likvärdigheten uppnås huvudsakligen genom de lagstadgade serviceformerna och stödsystemen. Trygg socialvård förverkligas främst genom överföringar till kommunerna, så att kommunerna kan tillhandahålla vård och omsorg efter behovet och genom utvecklingsarbete.

Mål: Särskild uppmärksamhet skall ägnas åt drogbekämpningen och rehabilitering för missbrukare samt att fortsättningsvis förverkliga alkohol- och narkotikapolitiska programmet

Förverkligat: Arbetet med att förverkliga det alkohol- och narkotikapolitiska programmet åren 2002 - 2005 har fortsatt under år 2005, samtidigt som en revidering av programmet har påbörjats. Landskapsregeringen har fortsatt arbetet med att understöda kommunerna ekonomiskt för drogförebyggande arbete samt för missbrukarvård.

Mål: En översyn av barnomsorgslagstiftningen skall ske.

Förverkligat: Arbetet med att revidera barnomsorgslagstiftningen har delats upp i två delar, sålunda att förslag om avgifter för barnomsorgen har behandlats med förtur, medan en översyn av lagstiftningen i övrigt sker därefter.

Mål: Det reviderade förundervisningsprogrammet skall genomföras.

Förverkligat: Arbetet med att revidera förundervisningsprogrammet för barnomsorgen i landskapet slutfördes under hösten 2005. Programmet dokumenterades i en särskild publikation som har distribuerats till kommuner och andra användare. Informations-tillfällen för i första hand personal ordnades även under hösten 2005.

Mål: Landskapsregeringen skall trygga en fortsatt stabil flyktmottagning.

Förverkligat: Ett avtal om mottagande av flyktingar under åren 2005-2008 träffades i januari 2005 mellan landskapsregeringen och Mariehamns stad. Landskapsregeringen har budgeterat tillräckliga ekonomiska resurser för uppfyllandet av avtalet.

5.2.2. Ordnandet av socialvården i landskapet

Socialvårdsplanen för åren 2006-2010 antogs den 5 januari 2006, efter en behandling i anslutning till budgeten för år 2006 i Ålands lagting. Planen innehåller bland annat de centrala målen och anvisningarna för ordnandet av den kommunala socialvården. Genom att landskapsregeringen delger kommunerna sina mål och rekommendationer för verksamheten, bidrar landskapsregeringen till utvecklandet av socialvården i landskapet, samtidigt som man stödjer arbetet inom den sociala sektorn. Socialvårdsplanen innehåller även de landskapsandelar som skall erläggas för socialvården samt en förteckning över anläggningsprojekten inom socialvården.

Landskapsregeringen beviljade landskapsandel 2006 för byggande av servicehus i Föglö och Kökars kommuner. Mariehamns stad fick landskapsandel för till- och ombyggnaden av barnskyddsanstalten Tallbacken.

Landskapsregeringen beviljade två privata serviceproducenter tillstånd för verksamhet enligt lagen om tillsyn över privat socialservice. Vidare beviljades två dispenser från behörighetskraven för yrkesutbildad personal inom socialvården.

5.2.3. Alkohol och narkotika

5.2.3.1. Alkohol- och narkotikapolitik

En politisk referensgrupp jämte en styrgrupp med uppdrag att förverkliga målen i det alkohol- och narkotikapolitiska programmet för åren 2002-05, att samordna alkohol- och narkotikapolitiska verksamheter samt att verkställa de politiska beslut som tas av den politiska referensgrupp arbetade under året. Vidare påbörjades arbetet med att revidera det alkohol- och narkotikapolitiska programmet för de kommande fyra åren.

En undersökning om ålänningarnas alkohol- och narkotikabruk, baserad på ett slumpmässigt urval av befolkningen, genomfördes under år 2005. Undersökningen publicerades i Åländsk utredningsserie med nummer 2006:1. Ett beredningsarbete med syfte att åstadkomma en drogpolicy för skolor på gymnasialstadiet påbörjades under året.

Ekonomiskt stöd beviljades för kurs om avgiftning, alkoholfri skolavslutningsfest och riskreduceringskurs för närvarandestuderande. En kommun beviljades understöd för utvecklandet av sitt drogförebyggande arbete.

Socialinspektören fungerade som representant i koordineringsgruppen för Finlands alkohol-program 2004-2007.

5.2.3.2. Alkoholservering

Landskapsregeringen beviljade serveringstillstånd enligt följande:

	Kontinuerliga tillstånd	Tillstånd för ut- vidgade server- ingsområden	Tillfälliga ser- veringstillstånd	Avslag
A-rättigheter	12 (12)	5 (5)	11 (11)	1 (1)
B-rättigheter	4 (8)	5 (2)	4 (9)	0 (0)
C-rättigheter	4 (9)	4 (4)	8 (8)	0 (1)
Sammanlagt	20 (29)	14 (11)	23 (28)	1 (2)

Under året genomfördes 31 (18) inspektioner av serveringsställen. En överträdelse av alkohollagstiftningen uppdagades (0). Ett alkohol- och drogpolicyseminarium anordnades för anställda på krogarna med förlängd serveringstid.

5.2.4. Stöd och bidrag

Landskapsregeringen utbetalade under året ersättning till kommunerna för 182 (214) moderskapsförpackningar samt för ekonomiskt stöd motsvarande 70 (39) förpackningar i de fall föräldrar i stället valde kontanter. Vidare utbetalades adoptionsbidrag för två adoptioner om sammanlagt 7.500 (7.500) euro.

Konstateras att den del av konsumentprisindex för Åland som motsvarar de varor och tjänster som täcks med utkomststödets grunddel har sjunkit med 0,4 % mellan december månad år 2003 och december månad år 2004, varför grunddelen inte justerades för år 2005. Två personer med diagnosen fibromyalgi beviljades utkomstskydd under året.

Bostads- och barnbidragsärenden sköttes av folkpensionsanstalten i enlighet med ingånget avtal. Anstalten gav 693 (549) bostadsbidragsbeslut och 618 (474) barnbidragsbeslut.

5.2.5. Handikapprådet

Handikapprådet har behandlat en rad olika frågor angående samhällets fysiska och ekonomiska tillgänglighet. Rådet har påpekat brister till olika instanser när det gäller funktionshindrades möjlighet att röra sig i samhället. Handikapprådet överlämnade under året det reviderade målprogrammet och handlingsplanen för handikappolitiken i landskapet Åland.

5.2.6. Klient- och patientombudsmannens verksamhet

Under år 2002 inrättade landskapsstyrelsen en tjänst som klient- och patientombudsman. Verksamhetsområdet omfattade till en början enbart hälso- och sjukvård, men

utvidgades från och med den 1 december 2003 till att omfatta även socialtjänsten. En ny ordinarie klient- och patientombudsman tillsattes under året.

Ombudsmannen bistår både klienter och patienter vid klagomål och förfrågningar, samt med att lämna information m.m. Under året emottog ombudsmannen 164 (187) ärenden som rörde hälso- och sjukvården och 27 (32) ärenden inom socialvården. De ärenden där patienter/anhöriga begärt hjälp med skriftlig anmälan/anmärkning har patientombudsmannen bistått. Många av ärendena har inneburit att bistå patienter vid kontakt med patientförsäkringscentralen, i ärenden om utdragna behandlingar utan tydlig diagnos, felaktig diagnos, behandlings- eller vårdskada. Inom socialvården har ärenden med anknytning till vårdnad och underhåll respektive utkomststöd varit mest representerade. Ombudsmannen har även informerat om klientens och patientens ställning och rättigheter vid flera tillfällen.

En närmare redogörelse för ombudsmannens verksamhet under år 2005 återfinns under adress <http://www.ls.aland.fi/socialomiljo/klientpatient.pbs>.

5.3. HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSBYRÅN

5.3.1. Uppföljning av målsättningar

Mål: Prioritera hälsofrämjande åtgärder och förebyggande vård för att på sikt stärka folkhälsan.

Delvis förverkligat: Målsättningen är övergripande och långsiktig och ingår som ett element i alla planer och åtgärder.

Mål: Revidera gällande tobakslagstiftning.

Ej förverkligat: Ärendet är under arbete och ett lagförslag presenteras under år 2006.

Mål: Hälso- och sjukvårdsplanen som styrinstrument för den offentliga hälso- och sjukvården utvecklas ytterligare genom införandet av kontinuerliga avrapporteringar till landskapsregeringen.

Delvis förverkligat: Ett nytt reglemente för Ålands hälso- och sjukvård ger vid sidan av den ansvariga landskapsregeringsledamoten landskapsläkaren eller hans ersättare närvarorätt vid styrelsens möten.

Mål: Lagstiftningsåtgärder vidtas för att möjlighet till så kallad andra bedömning inom vården kan införas

Ej förverkligat: Ärendet är under beredning.

Mål: Möjligheter att samarbeta och samnyttja resurser mellan hälso- och sjukvårdsmottagningarna och kommunerna utreds allmänt, dock med särskild vikt vid verksamheten inom äldreomsorgen, så att den av ÅHS och kommunerna anställda personalen skall kunna verka som en enhet och med gemensamma arbetsuppgifter, trots att de har olika huvudmän samt tillsätta en arbetsgrupp för att mäta arbetstyngden vid de olika

hälso- och sjukvårdsmottagningarna i syfte att optimera resursfördelningen.

Delvis förverkligat: En kommitté, där hälsovårdsinspektören fungerade som ordförande, tillsattes av landskapsregeringen för att kartlägga de områden där socialvården och hälso- och sjukvården kunde samarbeta effektivare samt komma med förslag till förändringar. En rapport med förslag till förändringar överlämnades till landskapsregeringen i mars. Byrån deltar även i en arbetsgrupp som tillsattes under året för att utreda äldreboenden på Åland.

5.3.2. Utbildning och information

Byråns personal arrangerade möten och seminarier och föreläste på olika nivåer inom hälso- och sjukvårdens institutioner i landskapet. Dessutom deltog byrån som medarrangör vid flera utbildningsdagar. Teman som behandlades under året var bl.a. "Hälsa i skolan", "Folkhälsoprogrammet Hälsa 2015", samt patientsäkerhetsarbete. Den aktuella fågelinfluensan och det uppmärksammade hotet om en influensapandemi föranledde byråns personal att både införskaffa och förmedla information samt delta i planeringssamarbete med både länsstyrelsen och ÅHS.

Inom NÄVÅ-samarbetet med de tvåspråkiga rikslänen ordnades ett seminarium riktat till ledande tjänstemän och förtroendevalda inom social- och hälsovården om bl. a. stress i arbetslivet, alkoholpolitik och vårdgarantin. Seminariet "Frisk framåt" hade som teman bl.a. föräldrarollen och barns och ungas mentala hälsa. Uppbyggnaden av ett tvärfackligt nätverk i Svenskfinland och Åland med intressenter i barn- och ungdomshälsa fortsatte. Deltagarna kommer från social- och hälsovård, kommunalt ungdomsarbete, polis, skola och kyrka och ideella organisationer. Byrån deltog i färdigställandet av Nordisk medicinsk statistisk kommittés (NOMESKO:s) årspublikation "Helsestatistik for de nordiske lande 2003".

5.3.3. Rehabiliteringssamarbetskommissionen

Kommissionen sammanträdde en gång under året.

5.3.4. Förtroenderådet

Förtroenderådet, som är tillsatt av Ålands landskapsregering för två år i taget, har under mandatperioden i stort följt de verksamhetsformer som tidigare fastställts så att rådet på basen av initiativ/klagomål från klienter/patienter/personal eller genom eget initiativ behandlat och utrett frågor i anslutning till vården eller den sociala servicen. En del av ärendena har föranlett framställningar till berörd enhet eller myndighet. Rådet har gett utlåtande om ÅHS-arbetsgruppens rapport och följt upp framställning inom klientlagstiftningen. Patientombudsmannen fungerar som sekreterare i Förtroenderådet och bereder, föredrar och verkställer ärenden. Rådet hade sammanlagt nio sammanträden under året.

5.4. MILJÖMEDICINSKA BYRÅN

Arbetet med samordning av miljöhälsovårdens uppgifter vid landskapsregeringen och

Ålands hälso- och sjukvård fortsatte under hela året för att avslutas under år 2006. Under året konstaterades tre nya fall av fisksjukdomen VHS. Vidare har livsmedel av animaliskt ursprung undersökts avseende främmande ämnen i samarbete med EELA inom det nationella övervakningsprogrammet. En utredning om hantering av animaliskt riskavfall i landskapet har gjorts. Lagstiftningsåtgärder för kvalitetsnormering för bassängvatten har påbörjats. På basen av de djurskyddsinspektioner som gjorts har två fall gått till polisen för förundersökning och har ett fall lett till fällande dom.

5.4.1. Uppföljning av målsättningar

Mål: Miljömedicinska byrån skall arbeta för att trygga konsumentskydd, förebygga och bekämpa sjukdomars spridning inklusive djurskyddet.

Förverkligat: Under året har 149 beslut tagits av byrån genom tjänstemannabeslut, enskild föredragning och pleniföredragning. Ärendena har gällt implementering av EU direktiv, djurskydd, bekämpande av smittsamma djursjukdomar, livsmedelsövervakning, mm.

Mål: ÅHS:s smådjursklinik skall privatiseras.

Förverkligat: Privatisering av ÅHS:s smådjursklinik är inte slutförd

5.5. MILJÖBYRÅN

5.5.1. Allmän miljövard

5.5.1.1. Allmänt

Sammanlagt fyra landskapsförordningar har beretts av miljöbyrån. Ett utlåtande har givits till miljöministeriet över ändringar i kemikalielagstiftningen och ett om en MKB, ett utlåtande har givits till kommunikationsministeriet om fartygsavfallslagstiftningen och två utlåtanden har givits till JO. Tre ställningstaganden över EU-kommissionsförslag har beslutats och fem EU-ärenden har förts över till lagberedningen för vidare åtgärder. Fyra notifieringar har gjorts. Efter en längre tids arbete antogs ett omfattande miljöhandlingsprogram med långsiktiga mål och åtgärder indelat i avsnitten allmänt, vatten, mark, luft och klimatförändringar samt kretslopp. Ett spörsmålssvar gavs. Under året har i samarbete med miljömedicinska byrån, miljöprövningsnämnden samt ÅHS:s miljöhälsoskyddsenhet pågått som syftar till att samorganisera miljö- och hälsovårdsförvaltningen till en ny myndighet. Arbetet kommer att slutföras under år 2006. Vidare har arbete med att samlokalisera landskapsregeringens tre laboratorieverksamheter - Ålands miljölaboratorium, livsmedelslaboratoriet samt laboratoriet vid Ålands försöksstation - drivits framgångsrikt. Efter genomförda ombyggnadsarbeten kommer de tre laboratorieverksamheterna att disponera gemensamma lokaler från juni 2006 i f.d. plantskolans lokaler i Jomala kommun.

5.5.1.2. Internationellt arbete

Landskapsregeringen deltog i två nordiska miljöministtermöten och tre möten i nordiska miljötjänstemannagruppen. Landskapsregeringen deltog i Finlands delegation på Helcom-mötet i mars. Inför mötet godkände landskapsregeringen tre nya rekomen-

dationer. Ett utlåtande har givits till kommunikationsministeriet om en konvention om ballastvatten.

5.5.1.3. Miljöledningsarbetet

Under året antogs en miljöhandbok som styrdokument för allmänna förvaltningens miljöledningsarbete. I samband med detta reviderades även miljöpolicy, målsättningar för arbetet samt handlingsplanen. Även organisationsstruktur och ansvar ändrades så att avdelningscheferna har det operativa ansvaret för miljöledningsfrågor. Miljöledningsgruppen ska fungera som stöd för avdelningscheferna.

Grundläggande miljöutbildning för nyanställda genomfördes i samarbete med ÅHS och utbildning i miljöanpassad upphandling hölls vid två tillfällen. Stefan Edman inbjöds till Åland för att presentera sin utredning om en handlingsplan för hållbar konsumtion. En miljöredovisning av miljöledningsarbetet under år 2004 sammanställdes.

5.5.2. Naturvården

5.5.2.1. Allmänt

Tillsyn enligt naturvårdslagen som ankommer på landskapsregeringen har i huvudsak utförts genom att markanvändning som anmälts enligt naturvårdslagen och annan lagstiftning har handlagts. Antalet anmälda skogsbruksåtgärder som behandlats av miljöbyrån framgår under skogsbruksbyråns berättelser. Två ansökningar om täktstillstånd har behandlats under året och två undantag från kravet om täktstillstånd har beviljats.

Landskapsregeringen deltog som föregående år i Världsnaturfondens skyddsprogram för havsörnen i Östersjön och skyddsprogrammet för gråsälen i Östersjön. Antalet flygga örningar var högre än föregående år, 71 st. Havsörnsbeståndets utveckling i landskapet framgår av *bilaga 14*. Antalet gråsälar som räknades i åländska vatten var något fler än föregående år, ca 5000 st. Landskapsregeringens påbörjade femåriga undersökning av i landskapet fridlysta fjärilar och deras värdväxter har under året framskridit.

Under året har två ansökningar om ersättning för skador orsakade av särskilt skyddsvärd art enligt LL om naturvård inkommit och givits avslag. Landskapsregeringen har under året understött fyra landskapsvårdsprojekt som syftat till istandsättning av hagmarker. Bidraget ges till sådana projekt som inte omfattar tomtmark och som inte uppfyller villkoren för att få EU:s miljöstöd.

Tre nya naturreservat har inrättats: Knöppelskär och Kråkskär i Saltvik och Idskär i Finström. Beslut har också tagits om utökning av Nätö naturreservat i Lemland och Idö naturreservat i Kökar. Naturreservat respektive naturminnen i landskapet framgår av *bilaga 14*.

Inom Ålands Natura 2000 program finns ett 50-tal privatägda vatten- och landområden (skiften). Värderingar och förhandlingar om intrångsersättning har under året förts med flera markägare till Natura 2000 områden. Under året har tre avtal om intrångsersättning för naturreservat undertecknats.

Miljöbyrån har deltagit i utarbetandet av en nationell åtgärdsplan för tumlaren och varit med i samarbetsstyrelsen för Nordiska rådets skärgårdssamarbete och i arbetsutskottet för InterReg 3A.

5.5.2.2. Naturvårdens fältarbeten

Drygt 400 personer blev guidade av Björkörs tillsyningsman under året. Den årliga slåttren i lövängar inom reservaten har utförts med tillfällig personal. Större röjningar av igenväxta partier har under året utförts på Idö i Kökar, på Höckböle i Geta och på Ramsholmen i Jomala. Framförallt trädbeskränning utfördes i år på Ramsholmen i syfte att få flygfältet godkänt för trafik. Under året har flera hundra träd hamlats inom Nåtö naturreservat.

Byggnaderna på reservaten har underhållits. På Björkör har snickarboden vid lillstugan och rökbastun fått helt nya tak. Målningsarbeten har utförts på både Nåtö och Björkör. Landskapsregeringen har fortsatt att anlita personer bosatta på orten som hjälp vid övervakning och skötsel av naturreservat samt för restaurering av kulturbiotoper inom dessa.

5.5.3. Vattenvård och avloppsvattenbehandling

5.5.3.1. Uppföljning av målsättningar

Mål: Åtgärderna i förslaget till handlingsprogram för vattenvården 2004–2007 genomförs. Förslaget innehåller en mängd konkreta åtgärder för att nå de övergripande målen. De viktigaste åtgärdsområdena är fiskodling, jordbruk, avloppsvattenutsläpp och luftutsläpp från sjöfarten. Ett prioriterat område under året är att påbörja arbetet med att utveckla vattenskyddsplaner för våra viktigaste insjöar. En uppföljning av programmet genomförs under våren som underlag till budgetberedningen för 2006.

Förverkligat: I augusti antog landskapsregeringen ett övergripande miljöhandlingsprogram för åren 2005–2008. Handlingsprogrammet för vattenvården inarbetades i detta program. Arbetet med att genomföra programmet inleddes under hösten och flera av de planerade åtgärderna för 2005 inleddes eller genomfördes. Arbetet med att utveckla vattenskyddsplaner för våra viktigaste insjöar flyttades dock fram till 2006. Programmet beaktades vid uppgörande av budgeten 2006. Se även under 5.5.5.

Mål: Vattenövervakningen vid Ålands miljölaboratorium genomförs med syfte att ge en sammanhängande och heltäckande översikt av vattenmiljöns tillstånd i hela det åländska havsområdet inklusive de inre vikarna samt de viktigaste vattentäkterna. Det innefattar undersökningar av kemisk-fysikalisk vattenkvalitet, bottenfauna och alger inklusive förekomsten av giftalger samt att mäta belastningen från luften och diken.

Förverkligat: Genomfördes enligt målsättningen. Se även under 5.5.6.

Mål: Den övriga vattenövervakningen och vattenundersökningarna fortsätter i samma omfattning som tidigare med en viss ökning för att ta fram beslutsunderlag för vattenkvalitetsnormer år 2006. Samarbetet med Husö biologiska station för att undersöka vattenmiljön fortsätter och hålls på samma nivå som år 2004.

Förverkligat: Genomfördes enligt målsättningen. Det årliga samarbetsavtalet med Husö biologiska station innehöll ett uppdrag att kartera vattenväxter som underlag för en första klassificering år 2006.

Mål: De pågående Interreg-projekten fortsätter planenligt. Det innefattar tre projekt: Fiskyngelproduktion i grunda havsvikar som ska ge ökad kunskap om olika fiskarters lek- och uppväxtmiljöer, Bättre vattenkvalitet som ska utveckla hanteringen av avloppsvatten samt ett gemensamt beslutsstödsystem för effektiva vattenskyddsåtgärder som skall klargöra vilka som är de mest effektiva åtgärderna för att förbättra vattenkvaliteten i våra skärgårdar.

Förverkligat: Genomfördes enligt målsättningen. Projektet Fiskyngelproduktion i grunda havsvikar avslutades under året.

Mål: Landskapsregeringen sammanställer information om den övervakning och forskning som genomförs och presenterar den på ett lättillgängligt och stimulerande sätt för allmänheten bland annat på Internet.

Förverkligat: Under året sammanställdes resultat från flera av de pågående vattenkvalitetskarteringarna inklusive provtagningarna. Informationen presenterades framförallt vid olika träffar med berörda parter.

5.5.3.2. Vattenvård

Landskapsregeringen deltog vid det informella miljöministermötet om Östersjön i Stockholm i november. Som en del av genomförandet av EUs ramvattendirektiv har landskapsregeringen deltagit i den finländska kustvattengruppen som samordnar det nationella arbetet. Landskapsregeringen har lämnat en första större rapport till kommissionen med anledning av landskapsregeringens roll som behörig myndighet. Rapporten innehöll en karakterisering av de åländska vattnen, konsekvenser av mänsklig verksamhet och en ekonomisk analys av vattenanvändningen. En plan över skyddszoner och ett kontrollprogram för Vargsundet/Ösundet har utarbetats och ett arbete med vattenförbättrande åtgärder vid Möckelbybäcken har genomförts. En långtidsutvärdering av fiskodlingens gemensamma miljökontrollprogram genomfördes för slutförande i början på 2006.

5.5.3.3. Avloppsvattenbehandling

Landskapsregeringen har genom förordning (ÅFS 38/2004) antagit nya krav på avloppslösningar för enskilda hushåll. Mycket bristfälliga anläggningar med enbart slamavskiljning skall åtgärdas senast 1.1.2008.

Under året har följande möten om nya krav på avloppslösningar för enskilda hushåll hållits:

- möte med Lemlands kommuns tekniska personal (12.1.2005)
- möten med kommunernas tekniska personal (7.6.2005 och 20.10.2005)
- möte med representanter för branschorganisationen för VVS-företagen på Åland (3.11.2005)
- informerat på möte ordnat av Arbetarnas Bildningsförbund (24.11.2005)

Landskapsregeringen har fortsatt arbetat för att Lotsbroprojektet inklusive överföringsledningar från norra Åland och inklusive åtgärder i Möckelbybäcken skall genomföras. Ett avtal mellan staden och Norra Ålands Avloppsvatten Ab om anslutningen till Lotsbroverket undertecknades i slutet av året.

5.5.3.4. Finansieringsstöd för vatten- och avloppsåtgärder

Anslaget för vatten- och avloppsåtgärder, 1.225.000 euro, har i överensstämmelse med budgeten för år 2004 reserverats för Lotsbroprojektet inklusive överföringsledningar från norra Åland och för byggandet av vattenledning mot Vårdö.

Under året har utbetalats sammanlagt 233.729 euro för 12 avloppsprojekt för vilka beviljades bidrag under åren 2001 till 2003. Bidrag av budgeterade medel under åren 2004 och 2005 har inte utbetalats p.g.a. att avtalen om Lotsbroprojektet inte varit klara.

5.5.4. Avfallshantering

5.5.4.1. Allmänt

Den övergripande målsättningen för en ekologiskt hållbar avfallshantering har varit:

- minska mängden avfall, särskilt avfall som måste deponeras
- minska användningen och spridningen av hälso- och miljöfarliga ämnen
- minska miljöpåverkan genom hushållning med material och energi
- minska nedskräpningen

Kommunerna har enligt renhållningslagen det primära ansvaret för en fungerande avfallshantering. Landskapsregeringen har det övergripande ansvaret. Det har varit landskapsregeringens målsättning att det kommunala samarbetet skall utvecklas så att kommunerna kan enas om en gemensam avfallsstrategi. Det kommunala samarbetet har skötts genom Ålands Problemavfall Ab och kommunalförbundet för Ålands Miljöservice.

I enlighet med landskapsförordningen om deponering av avfall har det inte varit möjligt att deponera biologiskt nedbrytbart avfall i landskapet fr.o.m. 1.1.2005. En komposteringsanläggning för behandling av biologiskt avfall har igångkörts genom ett privat bolag.

Arbetet för att få ett fungerande producentansvar för förpackningar, bilsrot, elektriska och elektroniska produkter har fortsatt.

5.5.4.2. Finansieringsstöd för avfallshantering

Landskapsregeringen beviljade genom budgetmomentet "Främjande av avfallshanteringen" bidrag på sammanlagt 100.000 euro enligt följande:

-Ålands Problemavfall Ab	46.000 euro	investeringar och verksamhet
-Kommunerna	15.000 euro	stöd för återvinningsstationer
-Övriga	39.000 euro	bl.a. stöd för Emmaus verksamhet

Genom budgetmomentet "Understöd för skrotning av motorfordon" beviljades Jägerströms Bilsrot Ab och Ålands Problemavfall Ab sammanlagt 19.985 euro för skrotning av motorfordon.

Under året utbetalades utgående från beslut från åren 2004-2005 sammanlagt 98.071 euro i stöd för främjandet av avfallshanteringen och skrotningen av motorfordon.

5.5.5. Miljötillsynen

Tillsynsarbetet har koncentrerats på fiskodlingar, sanering av förorenad mark, djur-

gårdar, muddringar och utfyllnader, kompostfält, borrningar i berg, hamnar och avfallsplaner. Under 2005 har bl.a följande utförts: 289 st beslut, inkl. ärenden om anmälan av verksamhet innefattande bland annat 82 energibrunnar, 14 dricksvattenbrunnar och 34 muddringar/utfyllnader mm. 131 st andra brev, 91 st inspektioner.

Tillsynsarbetet utfördes under de första månaderna av året av två miljöinspektörer istället för fyra befintliga. Den 15 mars började en ny inspektör på en av de tillfälliga tjänsterna. Den 1 maj började en ny inspektör på ett vikariat. Den 23 september gick en tillfällig inspektör på moderskapsledighet. Den 28 november började en ny inspektör på ett moderskapsvikariat. Arbetet har utförts av fyra inspektörer från 28 november.

5.5.6. Ålands miljölaboratorium

Vattenövervakningen genomfördes i enlighet med ett övervakningsprogram som uppgjorts i samråd med miljöbyrån. Totalt analyserades 4.550 (4.276) prov vilket innebar 13.839 (14.288) analyser. Provtagningar har under perioden april till december utförts varannan vecka på provplatser belägna i Mariehamn, Lemland, Föglö, Sottunga, Kumlinge, Brändö, Vårdö och Lumparland. Under juli-augusti besöktes vid tre olika tillfällen 90 s.k. Ål-provplatser utspridda runt Åland. Analysresultaten från ett antal av dessa presenteras årligen på miljöbyråns hemsida. Syftet med provtagningarna är att kunna påvisa tidstrender i de undersökta skärgårdsområdena. Undersökningar har utförts i ett antal vikar och djupgröpar för att följa med syresituationen, salthalten och näringsämnen i dessa. Förhållandena i Vargsundet-Ösundet, med minskad salthalt, följdes upp. Prov har tagits från alla dricksvattentäkter och från ett antal sjöar och träsk vars vatten utnyttjas för bevattning. För att bedöma belastningen från olika typer av markområden har noggranna flödesmätningar och näringsämnesanalyser utförts i ett antal utfallsdiken. Bottenfaunans storlek och artsammansättning samt sedimentens kvalitet analyserades på prov från både hav och sjöar. Mikroskopiska alger har bestämts och laboratoriet har informerat allmänheten på miljöbyråns hemsida om förekomsten av blågröna alger i olika vattenområden. Laboratoriet deltog i den landsomfattande algkarteringen och rapporterade resultaten till Finlands miljöcentral varje vecka under sommaren. Mot fastställda avgifter har laboratoriet utfört provtagningar och analyser på prov från kommunala avloppsreningsverk, simanläggningar, recipienter och vattentäkter samt deltagit i ett Interreg-projekt gällande undersökningar för effektiva vattenskyddsåtgärder. 97 prov av hushållsvatten från allmänheten, företag och vattenbolag analyserades.

5.6. ÅLANDS MILJÖPRÖVNINGSNÄMND

Ålands miljöprövningsnämnd är en tillståndsmyndighet enligt landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd och behandlar sedan den 1 juli 2001 ansökningar om tillstånd enligt vattenlagen för landskapet Åland, landskapslagen om renhållning och förläggningstillstånd enligt landskapslagen om hälsovården. År 2005 var ett bra år för miljöprövningsnämnden ur verksamhetssynpunkt, trots stor personalomsättning. Myndighetens chef har under året varit alterneringsledig och har vikarierats av en av

två ordinarie handläggare. En handläggare har under året slutat sin anställning på egen begäran. Två nya handläggare har således anställts för att fylla uppkomna vakanser. Den ena av dessa har dessutom under året övergått till annan tjänst inom landskapsförvaltningen och därmed har en tredje handläggare anställts.

Under året inkom 43 (52) nya ärenden och 65 (36) ärenden avgjordes. Miljöprövningsnämnden har även under året avgivit 9 utlåtanden till Ålands förvaltningsdomstol, 2 utlåtanden till Högsta förvaltningsdomstolen och 13 övriga utlåtanden till andra myndigheter, företag eller privatpersoner.

6. Utbildnings- och kulturavdelningens förvaltningsområde

6.1. ALLMÄN FÖRVALTNING

Landskapets utbildnings- och kulturavdelning har ett övergripande tillsyns- och utbildningsansvar för all utbildning och kultur som bedrivs i offentlig regi på Åland. Landskapsregeringens uppgift är att tillse att det är möjligt för skolorna att uppnå den i lagar och läroplaner angivna målsättningen att alla elever och studerande i landskapet skall erhålla möjligheter till en likvärdig allmänbildande grundutbildning och förutsättningar för fortsatta studier och godtagbara utbildningsalternativ på gymnasialstadienivå.

6.1.1. Uppföljning av målsättningar

Mål: Att fortsätta utvecklandet av grundskolans och gymnasialstadiets undervisning i matematik.

Förverkligat: En uppföljning och utvärdering av inlärningsresultat i matematik gjordes i årskurs 3.

Mål: Att fortsätta utvecklandet av grundskolans läromedel i Ålands historia.

Förverkligat: Kommittén med uppgift att utarbeta läromedel i historia, hembygds- och samhällskunskap fick i uppgift att jämsides med sitt fortsatta uppdrag inventera föreslagna ändringar i anvisningarna i grundskolans läroplan vad gäller historia, hembygds- och samhällskunskap.

Mål: Att stöda samverkan mellan barnomsorg och skola.

Förverkligat: I samråd med social- och miljöavdelningen ordnades återkommande utvecklingsseminarier och fortbildning på området för läs- och skrivinlärning för berörda lärare inom barnomsorgens förundervisning och grundskolans nybörjarundervisning.

Mål: Att stöda idrott och hälsa (EU:s temaår Utbildning genom idrott).

Förverkligat: I anslutning till resultatet av EU:s år för utbildning genom idrott 2004 och den nya inriktningen vid Ålands lyceum Hälsa och idrott ordnade skolorna och skolbyrån i samråd med Ålands idrottsförbund diskussion och fortbildning för elever, studerande och lärare på området för hälsa och idrott.

Mål: Att fortsätta med utveckling och uppföljning av gymnasialstadiets läroplansgrunder, kärnämnesläroplan samt utvecklande av uppföljningssystem.

Förverkligat: Landskapsregeringen har under året fortsatt utvecklingen av de nya läroplansgrunderna på gymnasialstadienivå. Läroplansgrunderna fastställdes i december 2004.

Mål: Att fortsätta utvecklingen av nätbaserad distansutbildning.

Förverkligat: NätBas-kommittén lämnade i april in en rapport till landskapsregeringen med information om sin verksamhet. Därtill har kommittén under år 2005 anordnat seminarier och informationsmöten och även tagit initiativ till övriga insatser för utveckling av nätbaserad undervisning. Kommittén samverkar även med Mål 3-projektet Flex-learn.

Mål: Att göra utvecklingsinsatser med anledning av den parlamentariska gymnasialstadiekommitténs slutsatser

Förverkligat: Den parlamentariska gymnasialstadiekommittén överlämnade en lägesrapport i januari 2005 och avgick därefter. Kommitténs huvudförslag var att omorganisera samtliga gymnasialstadieskolor till en gemensam organisation. En ny kommitté tillsattes i mars 2005, den så kallade Struktur-07 gruppen, som fortsatte utvecklingen av en administrationsmodell för gymnasialstadieutbildningen med avsikt att sammanföra utbildningen till Ålands Gymnasieskola.

Mål: Att utvärdera gällande högskoleavtal

Förverkligat: Landskapsregeringen inbegärde offerter för en utvärdering av högskoleavtalet, men ansåg kostnaderna för utvärderingen för höga i relation till föreslagna utvärderingsinsatser.

Mål: Att stöda lärares formella och informella kompetensutveckling.

Förverkligat: Landskapsregeringen har under året fört diskussioner för att under år 2007 verkställa en behörighetsgivande utbildning för yrkeslärare.

6.1.2. Avdelningens utgifter och inkomster

Utgiftsart	Bokslut 2003	Bokslut 2004	Tillgängliga medel 2005	Bokslut 2005	Avvikelse
Summa inkomster	2 580 151,49	2 482 397,70	4 461 220	2 788 656,16	-1 672 563,84
Konsumtionsutgifter	-26 474 154,63	-26 868 467,46	-28 568 873	-27 102 725,25	1 466 147,75
Överföringsutgifter	-21 925 446,71	-19 135 170,43	-20 486 547	-19 654 546,35	832 000,65
Realinvesteringsutgifter	-1 555 841,53	-4 322 895,86	-7 316 465	-5 282 910,57	2 033 554,43
Lån och övriga finansinvesteringar	-69 569,00	-78 183,00	-107 227	-45 977,62	61 249,38
Summa utgifter	-50 025 011,87	-50 404 716,75	-56 479 112	-52 086 159,79	4 392 952,21
Anslag netto	-47 444 860,38	-47 922 319,05	-52 017 892	-49 297 503,63	2 720 388,37

6.1.3. Nordiskt samarbete

Representanter inom det nordiska samarbetet

MR-U	Nordiska ministerrådet – utbildning	Camilla Gunell
MR-K	Nordiska ministerrådet - kultur	Camilla Gunell
ÄK-U	Ämbetsmannakommittén - utbildning	Yvonne Eliasson
ÄK-K	Ämbetsmannakommittén - kultur	Jan-Ole Lönnblad
NKF	Nordiska kulturfonden	Gun Carlson
NSS	Nordiskt skolsamarbete	Elisabeth Storfors
SVL	Styrgruppen för vuxnas lärande	Monica Nordqvist
	Nordiska skolbyggnader	Stina Colérus
HÖGUT	Ledningsgrupp för högre utbildning	Agneta Eriksson-Granskog
NordForsk	Ledningsgrupp för nordisk forskning	Gösta Helander
NIFS	Nordisk Institut för sjörett	Agneta Eriksson-Granskog
NSR	Nordens språkråd	Gyrid Högman
ABM	Arkiv, bibliotek och museer	Magnus Elfwendahl
NOMUS	Nordisk musikkommitté	Marcus Boman
Nordscen	(tidigare Teater och dans i Norden)	Tom Blomberg
NORDBOK	Nordisk bibliotekskommitté	Suzanne Donner
NUK	Nordisk ungdomskommitté	Alfons Röblom
BUK	Styrningsgruppen för barn- och ungdomskultur	Yvonne Törneröos
NIFCA	Nordic Institute for Contemporary Art	Rita Jokiranta
Ars baltica	Östersjöorganisationen för kulturellt samarbete	Kulturdelegationen
B7	Baltic seven, People to people working group	-
NIFIN	Nordens institut i Finland	Britt-Inger Wahe
NAPA	Nordens institut på Grönland	Ulrika Lind
NOREY	Nordens Hus i Reykjavik	Göran Jansson

6.1.3.1. MR-U och ÄK-U

Under året 2005 har ÄK-U och MR-U fortsatt arbetet med att möjliggöra smidighet i implementeringen av Lissabonstrategin inom Norden. Rapporten Studiestöd i Norden pekar på mobilitetshinder som fortsättningsvis bör åtgärdas av MR-U. MR-U beslöt att evaluera Nord-plusprogrammen. Evalueringen genomförs under 2005-06. Nordens språkråd fick i uppdrag att ta fram så kallade kanoniska texter i syfte att uppmärksamma de nordiska språkens betydelse i våra skolor.

6.1.3.2 NSS

NSS har under året behandlat följande ärenden av speciellt intresse för Åland. Globaliseringsens effekter inom utbildningssystemen var ett temaområde som inspirerade till utveckling av de åländska strukturerna. Nordiska ministerrådets strategi "Uppföljning av Lissabonstrategin på nordisk nivå" ledde fram till NSS speciella temaområde, er-

kännande av yrkeskompetenser och överföring av meriter inom yrkesutbildningen. NSS har utsett en speciell arbetsgrupp för att vidareutveckla den nordiska strategin för yrkesutbildningsrelaterade frågor. De självstyrande områdena får information om gruppens arbete. Ett annat viktigt område inom NSS verksamhet har gällt jämförande utvärdering av den bild och de resultat PISA- utvärderingarna gett av de nordiska utbildningssystemen.

6.1.3.3. SVL

Styrgruppen för Vuxnas Lärande (SVL) ansvarar för det nordiska samarbetet inom vuxnas lärande. Syftet är att stärka den nordiska gemenskapen och kunskapen om vuxnas lärande i och utanför Norden. Utlåtanden har getts gällande närområdes-samarbetet, tre baltiska staters medlemskap i de nordiska Nordplus-programmen samt nordiskt - arktiskt samarbete.

SVL har också ett budget- och helhetsansvar för den verksamhet som bedrivs inom ramen för

- Nordplus Vuxen, det nya nordiska mobilitets- och nätverksprogrammet för vuxnas lärande, som stöder samarbetsprojekt inom livslångt lärande, kvalitetsutveckling och vuxnas basfärdigheter gällande läs- skriv- räkne- och IT- färdigheter,
 - Nätverket för Vuxnas Lärande (NVL), som stöder strategiskt samarbete inom vuxnas lärande samt
 - ett utvidgat mandat att tillvarata IT-området inom vuxnas lärande.
- Aktuellt tema under verksamhetsåret har varit uppföljning av Lissabonstrategin gällande
- validering, erkännande och kvalitetssäkring av realkompetens
 - gemensamt nordiskt Masterprogram, som baseras på principen om flexibelt lärande och integrerad användning av informationsteknologi
 - ordförandelandets förslag till temadiskussion om "talentpleie" som insatsområde
 - beslut om att inleda en studie om förbättring av läs-/skriv-/räkne-/IT-färdigheter för vuxna med kort utbildning
 - medel för en komparativ studie av arbetsplatsen som arbetsmiljö

En utvärdering av Nordplusprogrammets administration och innehåll har påbörjats och planeras vara klar under första halvåret 2006.

6.1.3.4. NSR

Nordens språkråd har till uppgift att främja internordisk språkförståelse, att stärka kunskapen om språken i Norden, att främja demokratisk språkpolitik och språksyn och att stärka de nordiska språkens ställning i och utanför Norden. Under året har NSR bl.a. berett ett förslag till ett ny deklaration om språkpolitik. Nordens språkråd har också under året utgivit en lärobok för gymnasiet: Nordens språk – med rötter och fötter.

6.1.3.5. NordForsk

NordForsk etablerades 1 januari 2005 som ett nytt och självständigt organ under Nordiska Ministerrådet för utbildning och forskning. NordForsks ansvarsområde är nord-

iskt samarbete inom forskning och forskarutbildning. Därtill ansvarar NordForsk för samarbetet och koordineringen med Nordisk InnovationsCenter (NICE). Centrala aktörer i NordForsk är de nationella forskningsråden, universiteten och högskolorna och andra organ som finansierar forskning. Fokus för samarbetet är de forskningsområden där de nordiske länderna är vetenskapligt starka. Avsikten är att främja forskning på hög internationell nivå och att förstärka de nordiska ländernas samlade konkurrenskraft i fråga om europeisk forskningsfinansiering. NordForsk har tre huvuduppgifter: samordning, finansiering och politikutveckling. NordForsk leds av en styrelse som är tillsatt för åren 2005-2008. Den består av nio fullvärdiga medlemmar från de fem nordiska länderna och sju observatörer med närvaro- och yttranderätt, av vilka tre är från de självstyrande områdena Åland, Färöarna och Grönland.

6.1.3.6. MR-K, ÄK-K och övrigt kulturellt samarbete

En stor del av kultursektorns arbete har gällt den planerade stora omstruktureringen av det nordiska kultursamarbetet. Omstruktureringen skall vara fullt genomförd vid ingången av år 2007. Flertalet kulturkommittéer och organisationer såsom Nordisk musikkommitté, Ledningsgruppen för barn och ungdomskultur (BUK), teaterkommittén NordScen med flera läggs ned i och med omstruktureringen. Istället omorganiseras kultursamarbetet i tidsbundna program, liknande EU-programmen.

I sammanhanget har också frågor om de självstyrande områdenas fortsatta delaktighet i det nordiska kultursamarbetet aktualiserats. Åland har tillsammans med Grönland och Färöarna en egen planeringsgrupp som under 2006 skall klargöra hur de självstyrande områdena fortsättningsvis skall kunna delta i samarbetet.

Nordens institut på Åland kommer inte direkt att beröras av omstruktureringen, men på sikt kan institutets roll och uppgifter ändras.

6.2. ALLMÄNNA BYRÅN

Vid allmänna byrån handläggs ärenden som gäller den övergripande förvaltningen och utvecklingen inom avdelningens verksamhetsområde, bl.a. personalärenden. Vid studieserviceenheten handläggs ärenden som gäller studieinformation, studiestöd och elevantagning.

6.2.1. Studieserviceenheten

6.2.1.1. Samordnad elevantagning

Antalet sökande och antagna inom den samäländska elevantagningen framgår av följande tabell. Reservantagning av elever ingår inte i siffermaterialet.

	Sökande			Antagna		
	2003	2004	2005	2003	2004	2005
Äländska sökande/antagna	376	439	455	329	393	408
Fastländska sökande/antagna	55	47	68	30	36	47
Svenska sökande/antagna	3	21	22	9	9	9
Övriga sökande/antagna	-	1	-	-	-	1
Totalt	444	508	545	368	439	464

6.2.1.2. *Studiestöd*

Det totala antalet behandlade studiestödsbeslut under året var 3.190 (3.156) och antalet studiestödstagare 2.072 (2.011). Antalet beviljade studiepenningsbeslut var 2.346 (2.355). Antalet beviljade studielån med landskapsborgen var 930 (955) och antalet vuxenstudiestöd 64 (109).

6.2.1.3. *Gäststuderande*

Under 2005 fortsatte en gäststuderande från Litauen sina studier vid Ålands folkhögskola.

6.2.1.4. *Högskolepraktik*

Högskolepraktikantplatser har under året beviljats 21 högstuderande av vilka 7 utförde uppdrag inom det privata näringslivet och 14 utförde uppdrag inom någon form av offentlig förvaltning.

6.3. SKOLBYRÅN

Vid skolbyrån handläggs ärenden som gäller grundskoleväsendet och den studieförberedande utbildningen vid Ålands lyceum. Till byrån hör enheten Ålands läromedelscentral.

6.3.1. **Ålands läromedelscentral**

Centralen tillhandahåller och lånar ut läromedel, videofilmer, diaserier och dataprogram samt sköter information om läromedel och material som ansluter till skolverksamheten. Centralen deltar kontinuerligt i skolbyråns aktuella utvecklingsprojekt med materialanskaffning och information. Direktionen för Ålands läromedelscentral sammanträdde en gång under året.

Nyanskaffningar och bestånd

Under året köptes 83 (138) video- och dvd-filmer, 29 (46) böcker, 3 (5) ljud-cd:n och 18 (24) pedagogiska hjälpmedel. 63 (104) undervisningsprogram bandades från FST/YLE. Därtill fick centralen läroböcker från ett flertal förlag till den permanenta läroboksutställningen. Apparaturen för utlåning och uthyrning förnyades med en digital videokamera och en data-/videoprojektor. Läromedelscentralen hade 9.463 (9.111) poster i databasen Katrina vid årets slut.

Utställningar och kurser

Under året arrangerades två utställningar, en för daghemspersonal och en för lärare i grundskolan. Två fortbildningstillfällen för klasslärare ordnades. Därtill deltog Läromedelscentralen som medarrangör vid ett flertal seminarier och föreläsningar som riktade sig till skolsektorn.

Utlåning

Totala antalet lån var 10.498 (10.724), fördelade på medium enligt följande:

video	5.142	(5.660)	
böcker	3.822	(3.038)	
pedagogiska hjälpmedel	799	(749)	
apparatur	44	(79)	
övrigt	692	(1.198)	(diaserier, cd-rom, ljud-cdkassett)

Tjänster

ljudkopieringar	41	(90)
video-/dvd-kopieringar	37	(70)
inbindningar	45	(78)
lamineringar	76	(46)

Mål: Att medverka vid produktionen av undervisningsmaterial för grundskolan i hembygds kunskap, samhällslära och Ålands historia

Förverkligat: En revidering av läroplanen i berörda ämnen har utarbetats under året, vilket utgör grunden för den planerade läromedelsproduktionen.

Mål: Att successivt övergå från vhs till dvd för utlåning av tv-program och inköpta filmer.

Förverkligat: Under året införskaffades utrustning för att göra kopior även på dvd av de undervisningsprogram som bandats från Finlands Svenska Television, fortsättningsvis görs också vhs kopior av de flesta program. Av de inköpta filmerna var 55 på vhs och 28 på dvd.

Mål: Att utveckla informationen till låntagarna på Internet och med e-post samt att arbeta för samverkan med andra verksamheter som riktar sig till undervisningssektorn.

Förverkligat: Under året har nyhetsbladet LMC-info börjat distribueras till skolor, daghem och andra låntagare en gång i månaden. Läromedelscentralens hemsida har förnyats och ämnesförteckningar över videofilmer har sammanställts och finns på läromedelscentralens hemsida. Sju ämnesvisa nyhetsutskick har distribuerats per e-post till ämneslärare, studiehandledare och skolhälsovårdare.

Läromedelscentralen har på olika sätt samarbetat med bl.a. museibyrån, Rädda Barnen, Ålands Idrottsförbund, Ålands fredsinstitut, Ålands specialpedagogiska förening r.f. då de i sin verksamhet riktar sig till skolorna.

6.3.2. Utbildning på grundskolenivå

Landskapsregeringen har i uppgift att tillse att alla barn har lika tillgång till grundskoleundervisning och att de erhåller en likvärdig allmänbildande grundutbildning för att därefter ha möjlighet till fortsatta studier.

Mål: Att utveckla samarbetet mellan daghemmens förundervisning och grundskolornas

nybörjarundervisning, bl.a. läs- och skrivinläringen.

Förverkligat: Skolbyrån ordnade i samråd med social- och miljöavdelningen återkommande utvecklingsseminarier och fortbildning på området för läs- och skrivinläring för berörda lärare inom barnomsorgens förundervisning och grundskolans nybörjarundervisning.

Mål: Att utveckla undervisningen och elevhandledningen på området för hälsa och idrott, drogförebyggande verksamhet samt miljö- och trafikfrågor.

Förverkligat: I anslutning till resultatet av EU:s år för utbildning genom idrott 2004 och den nya inriktningen vid Ålands lyceum Hälsa och idrott ordnade skolorna och skolbyrån i samråd med Ålands idrottsförbund diskussion och fortbildning för elever, studerande och lärare på området för hälsa och idrott. I slutet av året utfärdade landskapsregeringen anvisningar till alla kommuner och skolor om att miljön vid skolmältiderna bör vara lugn, trygg och berikande för hälsan. Fysiska aktiviteter i skolan och användandet av ekologiskt odlade produkter i kosthållningen rekommenderades samtidigt. I anslutning till landskapsregeringens alkohol- och drogförebyggande program ordnades utvecklingsseminarier och fortbildning för lärarna. På området för miljö- och trafikfrågor delades ut priser i den landskapsomfattande tävlingen Trafikjokern och alla nya första klassister (336 elever) erhöll en reflexväst.

Mål: Att utveckla skolornas språkundervisning, bl.a. då det gäller undervisningsgruppernas storlek och implementera de reviderade läroplansanvisningarna i matematik och historia samt ta fram underlag för adekvata läromedel i historia, hembygds- och samhällskunskap.

Förverkligat: Undervisningsgrupperna i grundskolan i finska, franska och tyska inventerades och konstaterades vara mycket små, i vissa fall bestående av endast en elev. Skolbyrån ordnade rådplägningsmöten med skoldirektörerna varvid rekommenderades att en lagframställning utarbetas som möjliggör skolorna och kommunerna att ordna språkundervisningen i ändamålsenliga och ekonomiskt försvarbara grupper. Kommittén med uppgift att utarbeta läromedel i historia, hembygds- och samhällskunskap fick i uppgift att jämsides med sitt fortsatta uppdrag inventera föreslagna ändringar i anvisningarna i grundskolans läroplan.

Mål: Att utveckla nu gällande centrala grunder och riktlinjer för ytor och verksamhetsutrymmen då det gäller anläggningskostnader för grundskolor och bibliotek.

Förverkligat: Landskapsregeringen utfärdade anvisningar till alla kommuner och skolor om definitionen av begreppen basgrupp, klass och undervisningsgrupp i grundskolor i landskapet. Riktlinjer för dimensioneringen av utrymmen i grundskolor (åk 1-6 och åk 7-9) och allmänna bibliotek meddelades kommunernas styrelser, nämnder, bibliotek och skolor. Landskapsregeringens beräkningsgrunder för landskapsandel för kommunernas ifrågasvarande anläggningskostnader meddelades samtidigt till berörda.

Mål: Att utvärdera grundtryggheten, specialundervisningen och elevvården i grundskolan.

Förverkligat: På basis av Ålands landskapsregerings bekostnad och landskapsregeringens avtal med Rådet för utbildningsutvärdering i Finland deltog de åländska grundskolorna, med undantag av en högstadieskola i en nationell utvärdering gällande grundtryggheten i skolorna. Inom 72 % av skolorna på Åland ansågs att tillgången på stödundervisning motsvarade behovet och hälften (45 %) av skolorna ansåg att behov och resurser för specialundervisning motsvarar varandra. Siffran är hög vid jämförelse med hela landet (9 %), men visar ändå på ett relativt stort icke-tillgodosett behov av stödåtgärder för barn med speciella behov. Resultatet måste betraktas mot bakgrunden av att de åländska undervisningsgrupperna var betydligt mindre och möjligheterna till individualiserad undervisning i klass därför bättre än i landet totalt. Helt tillfredsställd med kommunernas undervisnings- som elevvårdsresurser var man inte i skolorna men dock klart nöjdare än på annat håll. Också resultaten gällande elevvården och skolhälsovårdstjänsterna var bättre på Åland än i landet som helhet. Något oftare än i landet i övrigt har man gjort upp en helhetsplan för elevvården (65 % mot 57 %). I de åländska skolorna liksom i de övriga svenska skolorna uppgav man sig också samarbeta yrkesgrupperna emellan i något högre grad än i de finskspråkiga skolorna.

6.3.2.1. Elevantal

Jämfört med föregående läsår ökade elevantalet inom kommunernas 27 grundskolor från 3.047 till 3.058 (+11). Antalet elever i första årskursen var 336 (+30) av vilka 4 (+2) var inskrivna i specialklass, två (-3) av dessa i träningsundervisning. Det totala antalet elever i träningsundervisningen var 31 (-2) och i övrig specialklassundervisning 61 (+4). Antalet elever i specialklass totalt ökade sammanlagt från 90 till 92 (+2).

6.3.2.2. Landskapsandel, driftsutgifter för grundskolan

Landskapsandel för kommunernas driftsutgifter för grundskolan beviljades utgående från ett basbelopp om 6.298,44 euro per barn i åldersgruppen 6-15 år. För en elev inom träningsundervisningen betalades landskapsandel utgående från ett basbelopp om 17.695,30 euro. Jämfört med föregående år ökade landskapsandelen för grundskolans driftsutgifter från 7.961.819,28 till 8.176.517,63 euro.

6.3.2.3. Landskapsandel, anläggningskostnader för allmänna bibliotek och grundskolor

Av beviljningsfullmakten om 1.802.000 (1.422.000) euro för nya biblioteks- och grundskoleprojekt beviljades Finströms kommun landskapsandel om 757.000 euro för nybyggnation av en lågstadieskola och ett kommunbibliotek i Godby (kostnader om 6.640.000 euro som grund) och Jomala kommun 449.295 euro för en om- och tillbyggnad av Södersunda skola (kostnader om 816.900 euro som grund). Saltviks kommun beviljades landskapsandel om 430.000 euro för en om- och tillbyggnad av sin lågstadieskola och sitt kommunbibliotek i Rangby (kostnader om 2.150.000 euro som grund) och Sunds kommun 165.000 euro för sin om- och tillbyggnad av Sunds skola (kostnader om 550.000 euro som grund).

6.3.3. Studieförberedande utbildning på gymnasialstadienivå

Efter grundskolan ges ungdomar och vuxna möjlighet att skaffa sig studieförberedande utbildning vid Ålands lyceum och yrkesinriktad utbildning på gymnasialstadienivå eller högre nivå (se yrkesutbildningsbyrån).

Landskapet Åland är huvudman för skolorna på gymnasialstadienivå och högre nivå. Landskapsregeringen handhar den allmänna ledningen, tillsynen och utvecklingen av utbildningen. Utbildning på gymnasialstadienivå ordnades i 8 olika skolor.

6.3.3.1. Ålands lyceum

Mål: Att slutföra skolans om- och tillbyggnad och därmed ge de studerande ändamålsenliga och rymliga undervisningslokaler.

Förverkligat: Skolans om- och tillbyggnad togs i bruk 1.8.2005.

Mål: Att utgående från av landskapsregeringen fastställda läroplansgrunder (39 U30/21.6.2004) tillämpa nya läroplaner fr.o.m. hösten 2005.

Förverkligat: Studerande som inledde studierna höstterminen 2005 följer läroplan 2005.

Mål: Att ge studerande möjlighet att inom ramen för fastställda läroplansgrunder välja studieprogram med olika inriktningar; humanistisk-samhällsvetenskaplig, naturvetenskaplig och estetisk inriktning samt idrott och hälsa.

Förverkligat: Höstterminen 2005 inledde 15 pojkar och 9 flickor sina studier på inriktningen Hälsa och Idrott. Våren 2006 valde studerande inriktning enligt följande: estetisk inriktning 13 st, humanistisk-samhällsvetenskaplig inriktning 64 st och naturvetenskaplig inriktning 34 st.

Mål: Att ge de studerande möjlighet att konkret och demokratiskt ta del i skolans planerings- och utvecklingsarbete.

Förverkligat: Studeranderådet har remissinstans i olika planeringsfrågor.

Ålands lyceum ger ut egen verksamhetsberättelse.

Utveckling av skolmätetal

	2003	2004	Uppskattat 2005	Förverkligat 2005
Totalt antal studerande (medeltal)	403	420	477	435
Under året antagna studerande (medeltal)	140	158	168	147
Avlagda examina	110	134		116
Avbrutna studier	6	5		15
Byte av studieprogram		-		
Studieuppehåll	5	11		12
Fristående kursverksamhet, deltagarantal	11	9		7
Fristående kursverksamhet, kursdagar		206		157

6.4. YRKESUTBILDNINGSBYRÅN

Yrkesutbildningsbyråns verksamhet är styrande och innefattar allmän ledning, tillsyn och utveckling av utbildningen som i första hand erbjuds på gymnasialstadie- och högskolenivå i landskapet. Byråns verksamhet omfattar den arbetslivsinriktade utbildningen som leder till examen för ungdomar och vuxna vid landskapets skolor, men även annan utbildning för ungdomar och vuxna som bedrivs utanför den reguljära verksamheten i landskapets skolor.

Yrkesutbildningsbyrån innehar det övergripande ansvaret för den utbildning som bygger på genomgången grundskola. Till ansvarsområdet hör också byråns uppgifter inom det nordiska och europeiska samarbetet inom utbildnings- och forskningsområdet. Inom yrkesutbildningsbyrån finns en vuxenutbildningsenhet som handhar vuxenutbildnings- och läroavtalsärenden, samt den verksamhet som gäller Europeiska unionens målprogram 3, åtgärder 1 och 2.

Mål: Att handha den allmänna lednings-, tillsyns- och utvecklingsverksamhet som förutsätts enligt gällande lagstiftning.

Förverkligat: Under avsnittet 6.1. Allmän förvaltning, framgår att en parlamentarisk gymnasialstadiekommitté överlämnade en lägesrapport i januari 2005 och att en ny kommitté tillsattes i mars 2005, den så kallade Struktur-07 gruppen.

En Sjöfartsutbildningskommitté tillsattes sommaren 2005 för att se över resursanvändningen inom den sjöfartsrelaterade utbildningen. Kommittén avgav i december 2005 en mellanrapport och fortsätter arbetet under våren 2006, då den förväntas ge förslag till åtgärder.

Utbildningsavtalet mellan landskapsregeringen och Högskolan på Åland gick ut per 31.12.2005 och ett nytt avtal, som undertecknades i början av år 2006, har utarbetats för perioden 2006 – 2008.

Övriga förverkligade åtgärder redovisas under respektive delansvarsområden.

Mål: Att vidareutveckla en långsiktig dimensioneringsplan för antalet studieplatser inom dels studieförberedande, dels yrkesinriktad utbildning på gymnasialstadienivå med beaktande av den åländska arbetsmarknadens behov, samhällets krav och de studerandes efterfrågan på utbildningsplatser utgående ifrån utbildningskommitténs förslag.

Förverkligat: Projektet "Kartläggning", som inleddes 2004 med delfinansiering från europeiska socialfonden och landskapsregeringen och med utbildnings- och kulturavdelningen som huvudman, har fortsatt under år 2005 med huvudmålsättningen att utveckla ett system för kontinuerlig kartläggning av utbildningsbehovet inom landskapet Åland. Projektet redovisas våren 2006.

Mål: Att skapa förutsättningar för ökad flexibilitet i undervisningen genom att stöda och utveckla möjligheter till nätbaserad utbildning.

Förverkligat: Se beskrivning under avsnitt 6.4.1. Vuxenutbildningenheten.

Mål: Att uppgöra principer för intern uppföljning och utvärdering av gymnasialstadiumutbildningen.

Förverkligat: Förverkligandet ingår som en del av det pågående arbetet med att se över gymnasialstadiumutbildningens struktur och i arbetet med att implementera de nya läroplansgrunderna och utarbeta nya läroplaner för utbildningen.

Mål: Att kartlägga praktikhanteringen inom gymnasialstadiumutbildningen.

Förverkligat: Arbetet bereds inom skolorna.

Mål: Att utveckla en integrationsutbildning för bl.a. inflyttade ungdomar och vuxna med studier i bl.a. svenska, samhällskunskap, medborgarfärdighet och studiefärdighet.

Förverkligat: Frågan har beretts i samråd med olika utbildningsanordnare.

Mål: Att utveckla utbildningsutbudet för studerande med särskilda behov.

Förverkligat: Frågan är under fortsatt beredning.

Mål: Att utreda och strukturera åländska ställningstaganden inom EU – området för livslångt lärande inför kommande EU-programperiod.

Förverkligat: EU-kriterierna för en ny programperiod var ännu oklara vid utgången av år 2005.

Mål: Att implementera de reviderade läroplansgrunderna för den studieförberedande och den yrkesinriktade utbildningen samt fortsätta utarbetandet av en ny läroplan för kärnämnen.

Förverkligat: Arbetet med revideringen och implementeringen av läroplansgrunderna har pågått under året men har i någon mån skjutits fram med hänsyn till den pågående översynen av hela gymnasialstadiumutbildningen.

Mål: Att vidareutveckla befintliga funktioner i skolornas gemensamma databas.

Förverkligat: En fortsatt utveckling av skolornas gemensamma databas har skett i samråd med ÅSUB och berört dataföretag för att förbättra möjligheterna att få ut relevanta statistiska uppgifter och samtidigt skapa förutsättningar för en omfattande och mer heltäckande flödesstatistik.

Mål: Att fortsätta översynen och revideringen av studiestödmöjligheterna för vuxenutbildning och fortbildning.

Förverkligat: Avslutas i samband med en allmän översyn över vuxenutbildningen år 2007.

Mål: Att utarbeta ett förslag till ändring i de studiesociala förmånerna för vuxenstuderande inom den gymnasiala utbildningen.

Förverkligat: Förverkligas i samband med en allmän översyn över vuxenutbildningen år 2007.

Mål: Att utarbeta riktlinjer för avgiftsbelagda utbildningar, fortbildningar och kursverksamhet i landskapets skolor.

Förverkligat: Heltäckande riktlinjer har inte ännu tagits fram.

Mål: Att utarbeta möjligheter för att avlägga yrkesexamen på Åland.

Förverkligat: Ej förverkligat.

Mål: Att stöda lärarnas formella och informella kompetensutveckling samt att utvärdera nu gällande högskoleavtal.

Förverkligat: Att stöda lärares formella och informella kompetensutveckling samt att utvärdera nu gällande högskoleavtal se närmare under avsnitt 6.1.1.

6.4.1. Vuxenutbildningsenheten

Vuxenutbildningsenhetens uppgift är att verka för vuxnas jämlika möjligheter till utbildning och för utveckling av vuxenutbildningen inom landskapet. Enhetens verksamhet omfattar övergripande vuxenutbildningsförvaltning, lärcentret Navigare, läroavtalsutbildning samt landskapets Mål 3-program för kompetenshöjning och arbetsmarknadsintegrering. Under verksamhetsåret har enheten ordnat tre temadagar; Förändring och förnyelse av utbildning; Ny utbildningsterminologi; Flexibla och nätbaserade distansutbildningssystem. Slutrapport gällande förslag till ändring av landskapslagen om läroavtalsutbildning inlämnades till landskapsregeringen den 18 februari 2005. Ärendet är överfört till lagberedningsbyrån. I samarbete med NMR:s Nätverk för Vuxnas Lärande (NVL) har enheten ordnat informationstillfällen om det nya nordiska nätverket NVL samt om validering i nordisk belysning.

Mål: Verksamheten vid lärcentret Navigare ges en permanent status för att utvecklas till en gemensam resurs inom IKT-baserad undervisning inom landskapet.

Förverkligat: Landskapsregeringen beslöt i mars-05 att verksamheten vid lärcentret Navigare fortsätter som en ordinarie del inom utbildnings- och kulturavdelningens vuxenutbildningsenhet och utgör en gemensam basresurs inom IKT - baserad undervisning i landskapet. Det fortsatta utvecklingsarbetet skall i första hand syfta till att öka flexibiliteten i och tillgängligheten till allmän och yrkesinriktad gymnasialstadie- och högskoleutbildning i och utanför landskapet. Detta är i linje med Europeiska Rådets rekommendation om prioriterad åtgärd d.v.s. att öka användningen av informationsteknologi i undervisningen för att höja kvaliteten, tillgängligheten och utbudet i de europeiska utbildningssystemen. I augusti tog Navigare i bruk den webbaserade plattformen Fronter, bestående av Team-, Class-, och Infofronter. Licens- och driftsavtal tecknades mellan landskapsregeringen och Aplinet Oy. Totalantalet registrerade studerande på Navigares plattform, uppgick vid årsskiftet till 460 av vilka ca 15 % var aktiva under året.

Landskapsregeringen har ingått avtal om köp av utbildningstjänster med Centrum för flexibelt lärande (CFL) i Söderhamn, som är en ny samarbetspartner gällande distansutbildningar. Under året var 14 ålänningar registrerade för 16 olika kurser vid CFL. Navigares personal ger allmän vägledning, är behjälplig med tekniska frågor och fungerar vid behov som övervakare när distansstuderande avlägger sina prov. Lärcentret Navigare har utrett fortbildningsbehovet gällande IT inom lärarkåren vid landskapets skolor och fört diskussioner med lärarna angående skolornas behov av olika verktyg inom nätbaserad undervisning. Det ömsesidiga samarbetet med det finlandssvenska Dusör (distansutbildning med samverkan över regioner) fortlöper som tidigare år, efter behov.

Studie- och samarbetsmöten under året: Studiebesök till CFL i Söderhamn, Fronter samt Mediateket och First Class i Stockholm, Dusörs partnerskapsmöte i Tammerfors, "European distance and elearning network" konferens i Esbo den 21-23 juni –05.

Mandatperioden för den partssammansatta NätBas-kommittén, med uppgift att stöda och främja utvecklingen av nätbaserad undervisning inom landskapet, löper ut den 31.12.2007. Under verksamhetsåret har kommittén riktat en enkätundersökning till landskapets lärare, som visar på att det finns intresse att inleda undervisning via nätet. NätBas-kommittén har fokuserat på inspirationsinsatser för lärare, finansierat utbildningstillfällen gällande användning av den nya plattformen, ordnat seminarier, deltagit i bl.a. virtuella skolans konferens i Helsingfors och gjort studiebesök till skolor som erbjuder nätbaserat lärande. Kommittén har också påbörjat arbetet med att ta fram strategier och visioner för nätbaserad undervisning.

6.4.1.1. Läroavtalsutbildning

Mål: Fortsatt utveckling av läroavtalsutbildningen utgående från arbetsmarknadens och enskilda studerandes behov.

Förverkligat: Målsättningen för år 2005 var att bereda plats för 55 (48) studerande inom läroavtalsutbildningen och fortsätta utveckla läroavtalsutbildningen utgående från arbetsmarknadens och enskilda studerandes behov. Under verksamhetsåret har 65 (48) studerande bedrivit läroavtalsutbildning inom 23 (23) olika yrkesområden. Under året ingicks 47 (19) nya läroavtal och 1 (8) läroavtal avbröts på initiativ av lärlingen eller/ och arbetsgivaren. Antalet utexaminerade lärlingar var 8 (11) stycken. Antalet arbetsgivare med utbildningsansvar uppgick till 37 (28) där samma arbetsgivare kan ha flera olika inriktningar. Samtliga är verksamma på Åland. För den teoretiska undervisningen har lärlingsnämnden köpt tjänster av 2 (2) utbildningsarrangörer inom landskapet och 12 (12) utanför landskapet. Medelåldern för de studerande var 33 år.

6.4.1.2. Sysselsättningsfrämjande utbildning

En tre-månaders vuxenutbildning inom plastbranschen avslutades i februari –05. Landskapsregeringen rekommenderade direktionen för Ålands yrkesskola att beakta branschens behov av fortlöpande, långsiktiga utbildningsinsatser. Upphandling av följande utbildningstjänster har gjorts under året;

- Medborgarinstitutet i Mariehamn, Svenska för inflyttade, totalt 274 elevarbetsdagar
- Korsnäs Kurscenter, totalt 1.250 elevarbetsdagar

6.4.1.3. Målprogram med delfinansiering från europeiska socialfonden

Mål: Att inom ramen för Mål 3-programmet (2000 - 2006) fortsätta de fleråriga utbildningsinsatserna inom arbetslivet. Hög prioritet kommer under budgetåret att ges åtgärder som avser att utveckla system för kompetenshöjning.

Förverkligat: Huvudprioritet för Ålands Mål 3-program 2000-2006 är "Kompetens i arbetslivet genom livslångt lärande". Kompetensutvecklingsprojekten är avsedda att stöda arbetsplatsrelaterad utbildning, befrämja arbetsmarknadsintegreringen och den sociala sammanhållningen. Det prioriterade området är indelat i följande tre åtgärdsområden;

- System för kompetenshöjning
- Utbildningsinsatser inom arbetslivet
- Arbetsmarknadsintegrering

Under året var antalet ansökningar fler än året innan, 13 st (7). De flesta ansökningarna är inom åtgärd 2. Vid utgången av år 2005 uppgick totala antalet godkända projekt till 37 st, vilket är en ökning med 6 st. Sammanlagt 2.390 personer har per 31.12.2005 deltagit i Mål 3- projekt.

6.4.2. Utbildning på gymnasialstadienivå och i Högskolan på Åland

Efter grundskolan ges ungdomar och vuxna möjlighet att skaffa sig studieförberedande utbildning med yrkesprofil (studieförberedande utbildning vid Ålands lyceum, se skolbyrån) och yrkesinriktad utbildning. Utbildningen ges på gymnasialstadienivå.

Landskapet Åland är huvudman för skolorna på gymnasialstadienivå och för Högskolan på Åland. Landskapsregeringen handhar den allmänna ledningen, tillsynen och utvecklingen av utbildningen på gymnasialstadienivå. Landskapsregeringens allmänna ledning över utbildningen i Högskolan på Åland sker i form av utbildningsavtal och budget.

Yrkesinriktad utbildning på gymnasialstadienivå ordnades i 6 olika skolor. Inom den studieförberedande utbildningen med yrkesprofil genomförde 51 (-34) sina studier och inom den yrkesinriktade utbildningen 698 (+104). En bred majoritet genomförde sina studier på tre år. Inom Högskolan på Åland var antalet studerande 346 (-35). Den skolbundna yrkesutbildningen kompletterades med yrkesutbildning i form av läroavtalsutbildning. Under året var 65 (+17) läroavtal i kraft.

6.4.2.1. Ålands handelsläroverk

Mål: Antagningen till Ålands handelsläroverk planerades och dimensionerades för följande program: 3-årig grundskolbaserad merkonomutbildning, 2-årig vuxenutbildning till merkonom och 2-årig distansutbildning för vuxna till merkonom.

Förverkligat: Under år 2005 hade Ålands handelsläroverk 96 studerande på ovanstående program.

Mål: Följa med utvecklingen vad gäller införande av yrkesprov som införs som en del av läroplanen på fastlandet höstterminen 2005

Förverkligat: En obligatorisk fortbildningsdag ordnades 16.11 för skolans lärare och

den obligatoriska fortbildningsdagen för alla lärare på gymnasialstadiet hölls av Petri Salo och handlade om bedömning av praktiskt arbete.

Mål: Begrepp som entreprenörskap, kreativitet och nyskapande skall vara vägledande för utbildningen.

Förverkligat: De studerande på årskurs 3 deltar i det internationella utbildningsprogrammet Ung Företagsamhet UF. Inom detta projekt driver de studerande egna företag och deltar i tävlingar, mässor och studiebesök som hör till UF-programmet. Den 15 februari hölls en UF-mässa där UF-företagen presenterade sina produkter.

Mål: Att utveckla distansutbildningen inom olika ämnen.

Förverkligat: Mål 3-projektet Flex-learn har ordnat en kurs i nätbaserat lärande där deltagarna tar fram en kurs i det egna ämnet omfattande 1 sv. I slutet av läsåret beslöts att från och med höstterminen –05 gå över till landskapets läroplattform Fronter. Lärarna har deltagit i olika Fronter-utbildningar och under handledning av IT-handledaren Lars Hägerstrand utvecklat sin ämnesundervisning med hjälp av Fronter.

Ålands handelsläroverk ger ut egen berättelse.

Utveckling av skolmätetal

	2003	2004	Uppskattat 2005	Förverkligat 2005
Totalt antal studerande (medeltal)	87,5	82	94	96
Under året antagna studerande (medeltal)	38	32	52	51
Avlagda examina	42	19	40	24
Avbrutna studier	3	7		9
Byte av studieprogram	2			
Studieuppehåll	5	4		1
Fristående kursverksamhet, deltagarantal	271	200		139
Fristående kursverksamhet, kursdagar	46	24		40

6.4.2.2. Ålands hotell- och restaurangskola

Under vårterminen 2005 hade Ålands hotell- och restaurangskola 62 studerande och under höstterminen 2005 103 studerande. De studerande fördelades på följande program:

Utbildning inom hotell- och restaurangbranschen:

- inriktning kock åk 3 2 klasser
- inriktning servitör åk 3 1 klass
- inriktning kock åk 2 1 klass
- inriktning servitör åk 2 1 klass

Student- och gymnasiekvot:

- servitör/hotell- 1 klass
och konferenspersonal
- Påbyggnadsutbildning
- barmästare 1 klass

Den gymnasialstadiebaserade utbildningen inom hotell- och restaurangprogrammet genomförs i ett integrerat samarbete med Ålands yrkesskola och Ålands sjömansskola. Under det första studieåret var utbildningen i huvudsak förlagd till yrkesskolan och sjömansskolan. Under det andra studieåret överflyttas 2 klasser (1 kock- och 1 servitörsklass) till hotell- och restaurangskolan. Det tredje studieåret är i sin helhet förlagd till Ålands hotell- och restaurangskola.

Ålands hotell- och restaurangskola ansvarar för utbildningen inom programmet och förverkligandet av läroplanens målsättning samt fungerar som utexaminerande skola.

Mål: Att den påbörjade om- och tillbyggnaden av skolans lokaler slutförs.

Förverkligat: Den 15 juni 2005 var om- och tillbyggnaden av skolhuset klar för ibruktagande.

Mål: Att sanera och fuktisolera trappan på östra fasaden av skolhuset samt bygga förråd under trappan.

Förverkligat: På grund av ett trängt budgetläge framflyttades saneringen och fuktisoleringen av trappan.

Mål: Att ytterligare utveckla samarbetet mellan de skolor som är integrerade i hotell- och restaurangprogrammet.

Förverkligat: Lärarna från de inom programmet integrerade skolorna har deltagit i gemensamma pedagogiska fortbildningsdagar samt bildat lärarlag som stöd för att framgångsrikt kunna implementera läroplanens mål i utbildningen.

Mål: Att förbereda övertagandet av ytterligare en klass på årskurs två inom hotell- och restaurangprogrammet hösten 2005.

Förverkligat: Från hösten 2005 finns två klasser (en servitör och en kockklass) från årskurs två inom programmet, i hotell- och restaurangskolan.

Mål: Att erbjuda en 20 studieveckors påbyggnadsutbildning för servitörer till barmästare.

Förverkligat: Hösten 2005 antogs 16 studerande till påbyggnadsutbildningen för servitörer till barmästare.

Mål: Att under hösten 2005 kunna arrangera önskad utbildning och tentamen för fristående yrkesexamen för vuxna inom kock- och restaurangbranschen

Förverkligat: En studerande har avlagt fristående yrkesexamen till servitör.

Mål: Att öka utbudet av externa kurser.

Förverkligat: Under år 2005 har skolan för i branschen verksamma personer arrangerat externa kurser i livsmedelshygienisk kompetens samt tentamen för erhållande av intyg över visad förtrogethet med bestämmelserna om servering av alkoholdrycker.

Ålands hotell- och restaurangskola ger ut egen verksamhetsberättelse.

Utveckling av skolmätetal

	2003	2004	Uppskattat 2005	Förverkligat 2005
Totalt antal studerande (medeltal)	67	67	96	84
Under året antagna studerande (medeltal)	71	62	104	103
Avlagda examina	61	65	-	58
Avbrutna studier	-	5	-	4
Byte av studieprogram	-	-	-	-
Studieuppehåll	1	1	-	2
Fristående kursverksamhet, deltagarantal	46	188	-	279

6.4.2.3. Ålands naturbruksskola

Vårterminen 2005 hade Ålands naturbruksskola 39 studerande och under höstterminen 2005 40 studerande.

De studerande fördelades på följande inriktningar inom naturbruksprogrammet:

- Inriktning lantbruk
- Inriktning hästhållning

Skolan har dessutom fungerat som kursadministratör på Ålands landsbygdscentrum och ordnat totalt 93 kursdagar för verksamma landsbygdsföretagare med totalt 212 deltagare.

Mål: Att ta in nya studerande i det treåriga utbildningsprogrammet i naturbruk.

Förverkligat: Skolan startade en ny årskurs hösten 2005 med totalt 14 studerande.

Mål: Skolan skall inom ramen för verksamheten på Ålands landsbygdscentrum verka för en levande landsbygd genom att ordna fortbildning för verksamma landsbygdsföretagare och annan utåtriktad verksamhet.

Förverkligat: Skolan har inom ramen för verksamheten gett ut en kurskatalog hösten 2005 och ordnat totalt 93 kursdagar med totalt 212 deltagare. Skolans lärare och studeranden har även deltagit i Skördefesten på Landsbygdscentrum med olika program.

Ålands naturbruksskola ger ut egen verksamhetsberättelse.

Utveckling av skolmätetal

	2003	2004	Uppskattat 2005	Förverkligat 2005
Totalt antal studerande (medeltal)	26	44	42	39,5
Under året antagna studerande (medeltal)	22	32	16	14
Avlagda examina	1	5	6	6
Avbrutna studier	2			3
Byte av studieprogram		1		1
Studieuppehåll	1	2		
Fristående kursverksamhet, deltagarantal	478	339		212
Fristående kursverksamhet, kursdagar	88	150		93

6.4.2.4. Ålands sjömansskola

Vårterminen 2005 hade Ålands sjömansskola 136 och höstterminen 137 studerande fördelade på följande utbildningsprogram och inriktningar

Hotell- och restaurangprogrammet,

- kock/servitör
- café, storkök och restaurang

Sjöfartsprogrammet,

- däcks- och maskinreparatörer
- fartygselektriker
- vaktmaskinmästare
- fartygsmekaniker

Mål: Att ge resurser för studiehandledning, stödundervisning och information.

Förverkligat: Genom att personella resurser om disponerats kan Ålands sjömansskola nu bättre möta det ökande behovet av stödundervisning och ge övrig hjälp och information till de studerande.

Mål: Att förstärka och skapa rutiner i yrkesprov.

Förverkligat: Under år 2005 har rutinerna för planering och genomförande av yrkesprov för vuxna ändrats och förbättrats. Under våren erbjöds sjömän möjlighet att avlägga yrkesprov för de flesta olika manskapsbehörighetsbrev. Och under hösten hölls preparandkurser och yrkesprov.

Mål: Att systematisera studieplaneringen och därigenom skapa möjligheter för individuella studier.

Förverkligat: Arbetet med att erbjuda möjligheter till individuella studieplaner har inletts och fortsätter parallellt med revideringen av läroplanerna för sjöfartsprogrammets olika studieinriktningar.

Mål: Att inleda en utveckling av de pedagogiska metoderna i undervisningen.

Förverkligat: Under budgetåret har förändringsarbetet inletts i enlighet med målsättningen men tyvärr visar det sig att de fysiska begränsningarna som lokalernas utformning medför hindrar och försvårar ytterligare utvecklingar till nya pedagogiska undervisningsmetoder.

Ålands sjömansskola ger ut egen verksamhetsberättelse.

Utveckling av skolmätetal

	2003	2004	Uppskattat 2005	Förverkligat 2005
Totalt antal studerande (medeltal)	114	138	165	137
Under året antagna studerande (medeltal)	84	66	74	60
Avlagda examina	14	14	25	30
Övriga studerande till ÅHRS	22	15	18	21
Avbrutna studier	8	8	-	1
Studieuppehåll	14	11	-	12
Byte av studieprogram	-	9	-	-
Fristående kursverksamhet, deltagarantal	16	14	12	11
Fristående kursverksamhet, kursdagar	57	71	17	17

6.4.2.5. Ålands vårdinstitut

Mål: Ålands vårdinstitut skall trygga det åländska behovet av vårdpersonal med utbildning på gymnasialstadiet inom social- och hälsovårdsbranschen samt öka fortbildning för yrkesverksamma inom branschen genom kursverksamhet inom lärarnas kompetensområden. Den huvudsakliga utbildningen leder till grundexamen inom social- och hälsovårdsbranschen.

Verksamheten vid Ålands vårdinstitut skall även bidra till utvecklingen av verksamheten inom social- och hälsovårdsbranschen genom ett nära samarbete med arbetslivet. Flexibla möjligheter till utbildning skall erbjudas både ungdomar och vuxna. Under sista året kan de studerande välja inriktning mellan nio möjliga utbildningsprogram. De inriktningar som erbjuds vid Ålands vårdinstitut baserar sig på arbetslivets behov och studerandes intresse.

Antalet studieplatser skall utökas för att trygga landskapets behov av vårdpersonal med utbildning på gymnasialstadiet.

Förverkligat: Under 2005 har erbjudits examensgivande utbildning i huvudsak för närvårdare. De har avlagt grundexamen inom social- och hälsovårdsbranschen som ungdomsutbildning och vuxenutbildning. Vuxenutbildningen har förverkligats som distansutbildning till så stora delar som möjligt. Det gångna året erbjöds inriktningarna mentalvård och missbrukarvård samt sjukvård och omsorg för dem som fick examen vårterminen 2005. För de som startade sin utbildning på hösten erbjöds inriktningar-

na vård och fostran av barn och unga samt sjukvård och omsorg. Samarbetet med Svenska yrkesinstitutet fortsatte i den utbildning för läkemedelstekniker som utlokaliserats till Åland. Svenska yrkesinstitutet har köpt undervisningstjänster av Ålands vårdinstitut. Under höstterminen gavs förberedande utbildning för familjedagvårdare som avlade yrkesexamen. Skolans vuxenutbildning inryms från hösten 2005 i utrymmen på Ålands handelsläroverk.

Ålands vårdinstitut ger ut en egen verksamhetsberättelse.

Utveckling av skolmätetal

	2003	2004	Uppskattat 2005	Förverkligat 2005
Totalt antal studerande (medeltal)	76	84	102	95
Under året antagna studerande (medeltal)	32	24	48	48**
Avlagda examina	9	34+8 *	27**	27**
Avbrutna studier	1	6	-	6
Byte av studieprogram	1	3	-	-
Studieuppehåll	9	9	-	13
Fristående kursverksamhet, deltagarantal	196	184	-	288
Fristående kursverksamhet, kursdagar	22	33	37	31

*) 34 närvårdare + 8 Ambulanssjukvård (uppdraagsutbildning för Mariehamns Räddningsverk)

**) 7 familjedagvårdare, resten närvårdare

6.4.2.6. Ålands yrkesskola

Vårterminen 2005 hade Ålands yrkesskola 256 studerande och höstterminen 284 studerande fördelade på följande utbildningsprogram:

- Byggteknik
- El- och datateknik, inriktningar datorteknik och elteknik
- Fordons- och transportteknik
- Frisör
- Hotell och restaurang
- Media och kommunikation
- Samhälleliga och sociala
- Verkstads- och produktionsteknik
- Yrkesträningen

Samtliga utbildningsprogram omfattar 120 studieveckor vilket motsvarar tre års studier.

Mål: Att inleda utbildning i plastteknik inom ramen för utbildningsprogrammet inom verkstads- och produktionsteknik.

Förverkligat: Utbildning i plastteknik inom ramen för utbildningsprogrammet inom verkstads- och produktionsteknik har genomförts i enlighet med den år 2004 reviderade läroplanen. Plastutbildning som startade 15.11.2004 avslutades 25.2.2005. Utbildningen genomfördes som temporär sysselsättningsfrämjande utbildning och finansierades över moment 46.19.06.

Mål: Att följa upp och revidera de läroplaner som togs i bruk läsåret 2002-2003.

Förverkligat: Läroplanerna för programmen frisör och media och kommunikation som togs i bruk läsåret 2002-2003 har reviderats och godkänts av direktionen samt sänts till landskapsregeringen för kännedom. De reviderade läroplanerna togs i bruk från och med läsåret 2005-2006.

Mål: Att bygga godkända förvaringsbehållare för bioavfall och blandavfall.

Förverkligat: Särskilda komposteringskärl införskaffades vid årsskiftet 2005-2006.

Mål: Att fortsätta reparationerna av verkstäderna.

Förverkligat: Målning av svetsverkstadens golv och diverse målningsarbeten i hotell- och restaurangprogrammets utrymmen genomfördes under sommaren.

Ålands yrkesskola ger ut egen verksamhetsberättelse.

Utveckling av skolmätetal

	2003	2004	Uppskattat 2005	Förverkligat 2005
Totalt antal studerande (medeltal)	257	256		270
Under året antagna studerande (medeltal)	86	97	150	147
Avlagda examina	49	57		80
Överförda till ÅHRS				
-godkända studerande	13	20		12
-överförda HR, inr. servitör				7
Avbrutna studier	19	15		15
Byte av studieprogram	2	2		-
Studieuppehåll	2	5		14
Fristående kursverksamhet, deltagarantal	34	63		-
Fristående kursverksamhet, kursdagar	34	141		-
Sysselsättningsfrämjande utbildning				7

6.4.3. Ålands sjösäkerhetscentrum

Mål: Att utveckla kursutbudet i simulatorerna och att samköra simulatorerna vid kurser.

Förverkligat: Simulatorkurser för utomstående har varit svåra att sälja. Samkörning av simulatorerna har genomförts, främst för studerande.

Mål: Att utveckla kurserna i hamn-, bassäng- och brandanläggningarna samt att förbättra marknadsföringen gentemot närliggande regioner.

Förverkligat: Svenska sjöfartsverket har godkänt ÅSC som kursarrangör för svenska basic safety. De svenska kursdeltagarna har ökat markant. Åländska kursdeltagare 806, finländska kursdeltagare 279, svenska kursdeltagare 469.

Mål: Att samordna bokningar av kurser med HÅ, samt ett gemensamt bokningssystem.

Förverkligat: Trots att två spanska utbytestuderande jobbade med ett gemensamt internetbaserat bokningssystem, kunde inte projektet färdigställas.

Utbildade personer 2005	Studerande	Externa deltagare	Kursdagar
Livbåtsman	149	256	96
Fast Rescue Boat	9	30	15
Basic Training	0	0	0
Stabilitet o. flytbarhet	0	5	4
Basic Safety, Silja	0	193	22
Övriga sjösäkerhetskurser	349	279	35
Brandkurs familiarization	85	5	6
Basic fire fighting	68	5	30
Basic fortbildning	0	14	2
Advance fire fighting	27	2	9
Advance fortbildning	0	74	14
Totalt	687 (794)	863 (762)	233 (245,5)

6.4.4. Högskolan på Åland

Högskolans övergripande mål är beskrivet i LL om Högskolan på Åland (81/2002). Högskolan har till uppgift att erbjuda högskoleutbildning som vilar såväl på vetenskaplig eller konstnärlig grund som på beprövad erfarenhet. Vid högskolan kan bedrivas forsknings- och utvecklingsarbete, uppdragsverksamhet och kursverksamhet som tjänar undervisningen och det åländska samhällets behov. Högskolan skall informera om sin verksamhet samt samverka med arbetslivet och det omgivande samhället. I verksamheten skall det finnas ett nära samband mellan forskning och utbildning. Vetenskapens trovärdighet, fri forskning och god forskningssed skall värnas.

Högskolan på Åland ger ut egen verksamhetsberättelse.

Utveckling av mätetal, utbildningsprogram

	2003	2004	Uppskattat 2005	Förverkligat 2005
Totalt antal studerande (medeltal)	384	390	370	405
Under året antagna studerande	92	99	100	141
Antalet avlagda studieveckor	7075,8	11210,8	11000	12180,4
Avlagda examina	48	63		42
Avbrutna studier	16	14		45
Byte av studieprogram		2		1
Studieuppehåll	27	24		27
Fristående kursverksamhet, deltagarantal	191	636		705
Fristående kursverksamhet, kursdagar	93	208		229

Utveckling av mätetal, Öppna högskolan

	2003	2004	Uppskattat 2005	Förverkligat 2005
Akademisk undervisning				
- antal kurser	55	49		54
- antal deltagare	888	893	700	792
- avlagda sv	2016,5	1939,5	1930	2226
- helårsprestation, sv	50,4	48,5		55,7
Programkurser				
- antal kurser				5
- antal deltagare			100	25
Fortbildning och uppdrag				
- antal kurser	10	11		8
- antal deltagare	190	244	450	120
Seminarier				
- antal seminarier	5	4		3
- antal deltagare	311	109	250	181
Öppna föreläsningar				
- antal föreläsningar	8	7		4
- antal deltagare	190	280	300	368
Summa			1800	1486
Tentamensservice				
- antal tentamenstillfällen				206
- antal deltagare				972

6.5. KULTURBYRÅN

Kulturbyrån har under året, tillsammans med en arbetsgrupp utsedd av Ålands kulturdelegation, varit engagerad i skrivandet av det kulturpolitiska programmet. Arbetsgruppens arbete slutfördes och överlämnades till landskapsregeringen den 12 september 2005. Det kulturpolitiska programmet är fortfarande under bearbetning hos landskapsregeringen. Vidare har kulturbyrån varit engagerad i skrivandet av landskapets språkpolitiska program, ett arbete som fortfarande pågår under år 2006.

Kulturbyrån har under året planerat och iordningsställt en gästbostad i Eckerö Post- och tullhus som skall nyttjas av gästande konstnärer och kulturarbetare från i första hand Norden och närliggande områden. Verksamheten planeras komma igång år 2006.

För att uppmärksamma Bomarsunds minnesår har planeringen fortsatt inför jubileumsåret 2006.

Enköpings kulturvecka 14-19 november arrangerades gemensamt med bl.a. Ålands-kontoret i Stockholm och museibyrån. Under veckan presenterades Ålands kulturliv och till vissa delar även åländskt näringsliv. Dagarna bjöd på både konserter, bokpresentationer, föreläsningar och filmvisningar och röntte stor uppskattning.

6.5.1. Ålands folkhögskola

Folkhögskolans rektor Sten-Erik Fagerlund avgick med pension efter 36 år som pedagogisk ledare för skolan. Under sommaren 2005 utsågs musikpedagogen Kjell Frisk till ny rektor bland åtta sökande.

Skolans mål var att under vinterkursen ge utbildning inom sex linjer, idrott, foto, friluftsliv, konst och hantverk, och media.

Målet har förverkligats trots att antalet sökande elever till friluftsliv, idrott och media varit mindre än förväntat. Antalet elever som sökt direkt från grundskolan har utgjort hälften av totala antalet elever. Så gott som alla är åländska elever.

Vinterkursen startade en vecka senare än vanligt p.g.a. nya skolans takbyggnation.

Sommarkurser har genomförts enligt uppställda mål. Dock har det nämnda takbygget förkortat kursen i svenska med en vecka.

Under hösten 2005 har elever med annat modersmål än svenska kunnat erbjudas stödundervisning i svenska tack vare landskapsregeringens integrationsmedel.

Ålands folkhögskola ger ut egen verksamhetsberättelse.

Utveckling av skolmätetal

	2003	2004	Uppskattat 2005	Förverkligat 2005
Totalt antal studerande (medeltal)	51	57	72	59,5
Under året antagna studerande (medeltal)	53,5	65	72	58
Avlagda examina	46	52	72	47
Avbrutna studier	4	5	0	7
Byte av studieprogram				
Studieuppehåll				
Fristående kursverksamhet, deltagarantal	96	15	47	44
Fristående kursverksamhet, kursdagar	45	6	27	27

6.5.2. Ålands musikinstitut

Ålands musikinstitut bedriver sin verksamhet med stöd av LL om Ålands musikinstitut (80/1995 ändr. 53/1997) samt reglemente och läroplan fastställda av Ålands landskapsregering. Musikinstitutet erbjuder åländska barn och ungdomar undervisning i musik och dans. Musikinstitutet erbjuder grundläggande undervisning samt undervisning på institutnivå.

Under våren har en grupp på 10 elever och hösten 4 elever studerat på deltid för att förbereda sig för inträdesprov till musikhögskolor. Av de 10 eleverna har 8 inlett fortsatta yrkesinriktade studier.

Under 2005 har musikinstitutet arrangerat 42 egna konserter samt deltagit i ett otal övriga evenemang. Under vårterminen hölls en konsertserie omfattande sex konserter med de deltidsstuderande eleverna. Under vårterminen gjordes en skolturné till Ödkarby/Sund/Vårdö, Vikingaåsen/Lemland samt Övernäs/Strandnäs grundskolor.

Mål: Förverkliga planen för musikinstitutets utveckling fram till år 2010.

Förverkligat: På grund av besparingar och nedskärningar har ännu inte någon del av planen kunnat förverkligas. Antalet undervisningstimmar har hållits på oförändrad nivå sedan 2002.

Ålands musikinstitut ger ut egen verksamhetsberättelse.

Utveckling av skolmätetal

	2003	2004	Uppskattat 2005	Förverkligat 2005
Totalt antal studerande (medeltal)	232	277	255	240
- musik	169	158	165	168
- dans	63	69	90	72
Under året antagna studerande (medeltal)	58	48	70	71
- musik	30	29	35	38
- dans	28	19	35	33
Avlagda examina	55	70	80	85
Avbrutna studier	3	7	20	23
- musik			5	6
- dans			15	17
Byte av studieprogram			3	3
Studieuppehåll	8	18	10	24
- musik			5	15
- dans			5	9

6.5.3. Fritt bildningsarbete och hantverksutbildning

Under året meddelade huvudmannen för Ålands hantverksskola att man inte längre avser driva skolan i egen regi. Frågan om vart hantverksutbildningen skall förläggas har inte kunnat lösas under 2005. En ny stiftelse som vid årsskiftet var under bildande har dock meddelat att man önskar fortsätta driva hantverksutbildning i Tosarby, under förutsättning att landskapet beviljar medel för en ny verkstadsbyggnad och att verksamheten kan få ekonomiskt stöd. Den nya målsättningen har varit att framtiden för åländsk hantverksundervisning skall kunna fastställas i samband med rambudgeten 2007.

Landskapsregeringen har i övrigt överenskommit med Ålands slöjd och konsthantverk om att föreningens undervisning upphör i och med att vårterminen 2006 är tillämdalupen.

Arbetet med en revidering av LL om studiecirkelar inleddes under 2005 och förarbetet planeras avslutas under 2006.

6.5.4. Allmän kulturverksamhet

6.5.4.1. Ålands kulturdelegation

Lagen om kulturdelegationens sammansättning och ansvar reviderades under året. I och med revideringen sitter numera inte landskapsregeringens ledamot för kulturfrågor med i kulturdelegationen. Som en följd av den reviderade lagen tillsattes en ny ordförande för kulturdelegationen.

Ålands kulturdelegation fördelar penningautomatmedel för kulturell verksamhet inklusive projektbidrag och stipendier. Under året fördelade kulturdelegationen 544.000 euro.

Totalt har över 200 ansökningar behandlats av kulturdelegationen varav ett 50-tal var verksamhetsunderstöd för föreningar och drygt 86 stycken var stipendieansökningar.

Under hösten företog kulturdelegationen ett studiebesök till Norrtälje kulturförvaltning där man träffade såväl tjänstemän som kulturpolitiker. Med på resan följde även en representant från Ålands ungdomsråd. Under besöket diskuterades bland annat möjligt samarbete på teaterområdet, en diskussion som fortsätter under år 2006.

Ålands kulturdelegation initierade under hösten ett kulturting till vilket kulturföreningar inbjöds till diskussion om föreningars behov och möjliga samordningsvinster.

Årets kulturpris delades mellan nöjesentreprenören Dennis Jansson och föreningen Barnfiolen. Motiveringen för utnämningen av Dennis Jansson lyder enligt följande: För målmedvetet och entusiastiskt engagemang för att möta såväl barns, ungdomars som vuxnas musikintresse. Genom sitt arbete har han skapat en dynamisk mötesplats och en säsongsförlängande kulturverksamhet.

Motivering för Barnfiolen lyder enligt följande: För att de under många år ha erbjudit barn möjlighet att musicera i gemenskap och glädje. Föreningen har ett tätt nordiskt utbyte som borgar för ett fortsatt vitalt folkmusikliv på Åland.

6.5.4.2. Övrig kulturverksamhet

Mediaverkstans fortsatta verksamhet med landskapet som finansiär har diskuterats ett flertal gånger under året. Verksamheten har inte uppfyllt önskat resultat varför avtalet sades upp under hösten 2005. Under året har även avtalet med Brand- och räddningsförbundet angående Brandkårmuseet har sagts upp. Avsikten är dock att förbundet, då det funnit en ny plats för sitt museum, skall kunna beviljas bidrag för dess verksamhet.

6.5.5. Idrotts- och ungdomsarbete

6.5.5.1. Idrott

Ålands Idrottsförbund övertog 1999 idrottsrådets roll som fördelare av PAF-medel till den åländska idrottsrörelsen. Idrottsförbundet arbetar enligt en landskapsförordning och sköter alla praktiska uppgifter i samband med fördelningen.

Idrottens ekonomi

Fördelningen 2005 till idrotten:

595.000	för idrottsorganisationers verksamhet
20.000	som resebidrag för nationell tävlingsverksamhet
125.000	för Ålands Idrottsförbunds egen verksamhet
30.000	för stipendier för profilidrott och internationella framgångar
10.000	för marknadsföring av nya idrottsevenemang
20.000	för utbildning och praktisk verksamhet vid Ålands Lyceum
65.000	för deltagandet vid Ö-spelen på Shetland
25.000	till Idrottsförbundets disposition för Idrottsgalan och andra evenemang samt oförutsedda kostnader.

För detaljfördelning till idrotten hänvisas till Idrottsförbundets verksamhetsberättelse 2005.

Internationellt arbete

Ålands blev under 2005 upptagen som fullvärdig medlem i de nordiska idrottsorganisationernas kommitté (felleskommittén, gr.1918). Medlemmar i denna är alla nationsförbund samt de nationella olympiska kommittéerna. Genom det fullvärdiga medlemskapet har Åland nu rösträtt och kan påverka direkt i gemensamma nordiska idrottsfrågor. Det årliga fellesmötet avhölls 2005 i Oslo, Norge.

Barn- och ungdomsidrottskonferensen på Åland

Konferensen arrangerades på Åland den 6-9 oktober i Kärringsundsbyn, Eckerö. Som värd för konferensen stod Finlands Idrott i nära samarbete med Ålands Idrottsförbund. Etthundrafyrtio deltagare från hela Norden närvarade för att lära sig nya rön inom idrotten och för att diskutera utveckling.

Konferensen fick högsta betyg av alla deltagare och gav god PR för Åland och dess idrottsrörelse.

Ö-spelen

År 2005 hölls Ö-spelen på Shetland där Ålands delegation bestod av 137 personer. Idrottsligt betecknas spelen som framgångsrika.

Under spelen på Shetland hade Åland siktet inställt på att vinna Ö-spelen till Åland 2009. Åland vann omröstningen och arrangerar därmed Ö-spelen 2009.

EU-projektet Utökad Idrott

Verksamhetsåret 2005 förde med sig att Idrottsförbundet fick EU-understöd för att bygga ett kompetenshöjande system för ett livslångt lärande. Projektet föregicks av en förprojektering under hösten 2004 som påvisade ett stort behov av ett system.

I korthet byggs systemet för att säkerställa fort- och utbildning för idrottsrelaterad personal, att bygga en resursbank med material och utrustning samt resurspersoner för idrottsrelaterad personal samt en kompetenshöjning för sjuk- och hälsovårdsrelaterad personal.

Idrotten – Ålands största folkrörelse

Idrottsförbundet med idag 60 medlemsorganisationer uppskattar antalet idrottsutövande ålänningar till fler än 13.000. Framförallt har en lokal expansion skett bland flickor och damer där allt fler söker sig till idrotten. Förutsättningarna för att idrotta är mycket goda, vilket inte minst bevisas av att antalet inresande som återigen ökat.

Fotbollens frammarsch på nationell nivå har varit en starkt bidragande faktor. Antalet utåtriktade internationella idrottsevenemang har ökat markant under 2005. Detta medför att allt fler organisationer vill förlägga tävlingar och träningsläger till Åland.

6.5.5.2. Ungdomsarbete

Ålands ungdomsråds verksamhet präglades av två särskilda aktiviteter under året; dels fick rådet ett sedan länge diskuterat och planerat besök av Haninge ungdomsråd, dels planerades och genomfördes utanför verksamhetsplanen ett Ungdomsparlament i sam-

arbete med Ålands lagting. Parlamentet samlade nästan 30 deltagare och genomfördes under en fredagskväll i november.

Samtidigt som Haninge ungdomsråd besökte Åland kom även Kristinestads motsvarighet på besök.

I övrigt har ungdomsrådet hållit tolv möten och bland annat yttrat sig om verksamhetsbidrag till ungdomsorganisationer. Rådet saknar en resursperson och många idéer blir inte förverkligade. Från år 2006 planeras därför anställande av en ungdomskonsulent på deltid.

6.5.6. Biblioteksverksamhet

Bibliotekskommittén är tillsatt av landskapsregeringen för att följa utvecklingen på biblioteksområdet och för att ge förslag och synpunkter i ärenden som gäller biblioteksverksamheten i landskapet. Kommittén har fortsatt planeringen av ett nytt biblioteksavtal, men tillsvidare gäller avtalet från 1998.

Under året har behovet av att ombilda kommittén till en så kallad ABM-kommitté (samordning av Arkiv, Bibliotek och Museer) diskuterats och från 2006 kommer detta att förverkligas.

6.5.7. Ålands landskapsarkiv

6.5.7.1. Allmän översikt

Ålands landskapsarkiv har till uppgift att verka för att landskapsregerings förvaltning har en ändamålsenlig arkivbildning samt att mottaga, förvara, ordna och förteckna och tillhandahålla arkivalier. Uppdraget att förvara och vårda omfattar även landskapets kommuner, församlingar, statliga myndigheter och enskilda. Arkivet gör även utredningar och utställningar baserat på det arkivmaterial som förvaras i landskapsarkivet.

En ökad samverkan mellan arkiv, biblioteket och museer, ABM-samverkan, sker som integrerad del i verksamheten. Under året inleddes en upprustning av arkivets utrustning för läsning och kopiering av mikrofilm.

Under året har arbetet med förverkligandet av bestämmelserna i arkivlagen för landskapet Åland (Åfs 2004:13, 2004:26) fortsatt. Det moderniserade regelverket och landskapsarkivets tydligare uppdrag är goda redskap för en god offentlighetskultur. Tydligt är dock att arbetet kommer att ta sin tid. Arbeta med rådgivning till såväl landskapets som andra offentliga arkivbildare i landskapet har ökat.

I samband med högtidlighållandet av Bomarsundsminnet 2004 och Ålandsservitutet 2006 har landskapsarkivet uppdraget att söka lokalisera arkivalier på andra orter som kan belysa frågorna. Kontakter har tagits med arkivinstitutioner i Storbritannien och Frankrike. I maj ordnade våra kontakter i Ryska vetenskapsakademien med ett antal studiebesök hos arkiv i Moskva.

ABM-samverkan har under året främst inneburit samordning av biblioteksresurser. En ansevärd del av biblioteket har under året uttrangerats. Efter att samtliga offentliga bibliotek på Åland erbjudits att ta hand om de delar de önskade såldes resten på en bokloppis och auktion 9 juni. Hela beståndet är nu sökbart i Mariehamns stadsbiblioteks

Katrinadatabas. Genom ny och bättre utrustning för användande av mikrofilm har en större del av forskarna kunnat hänvisas till att läsa handlingar på mikrofilm. Utredning har inletts för att utröna om vi genom att scanna mikrofilm och att publicera resultatet digitalt på internet ytterligare kan öka tillgängligheten till arkivmaterialet.

6.5.7.2. Arkivvården

Under året har 41 arkiv om ca 114 hyllmeter mottagits för förvaring. Landskapsarkivets bibliotek har ökats med 45 (75) titlar. I Katrina har landskapsarkivet nu 5.402 titlar registrerade.

Under året har 91 arkivförteckningar upprättats eller reviderats. En översyn av metoden och ambitionen med utformandet av arkivförteckningar har skett under året. Vi hoppas därigenom kunna effektivisera arbetet. Personalen har gjort två studieresor under året, 12 maj besöktes Riksarkivet och Krigsarkivet i Stockholm och 8-9 augusti besöktes riksarkivet i Helsingfors, Svenska litteratursällskapet och riksdagen.

Besök och användning framgår av följande tabell.

Besökare och lån av arkivalier och mikrofilm i landskapsarkivets forskarsal 2005

Månad	Forskar- besök	Framtagna för forskare	för tjänstebruk *	Summa
januari	204 (211)	261 (295)	15 (80)	276 (375)
februari	198 (274)	239 (359)	9 (55)	248 (414)
mars	181 (233)	309 (242)	13 (66)	322 (308)
april	147 (185)	169 (164)	8 (44)	177 (208)
maj	127 (147)	121 (279)	12 (95)	133 (374)
juni	72 (135)	88 (195)	9 (46)	97 (243)
juli	88 (113)	102 (103)	19 (51)	121 (154)
augusti	88 (178)	125 (115)	17 (27)	142 (142)
september	118 (207)	128 (180)	10 (40)	138 (220)
oktober	145 (172)	271 (188)	12 (27)	283 (215)
november	158 (172)	232 (155)	24 (26)	256 (181)
december	122 (98)	133 (65)	29 (7)	162 (72)
Summa	1.648 (2.123)	2.178 (2.340)	177 (566)	2.355 (2.906)

*genom införande av självbetjäning för förvaltningens låntagare registreras inte varje enskilt lån längre.

Inlånade arkivalier och mikrofilmer 2005

Från	Antal
Riksarkivet	70 (57)
Landsarkiven	60 (751)
Biblioteken	3 (2)
Från Sverige	92 (82)
Totalt	225 (892)

Under året har flera mindre utställningar sammanställts. Teman har varit "Åland i vykort" och "Föremål i arkivet" gjordes av Bördis Jansson och Karin Mansén medan "Skolan i Skarpans" gjordes av Taina Dahlberg och Håkan Axelsson.

Studiebesök har skett vid ett flertal tillfällen. I september besöktes vi av kollegor från stadsmuseet i Lomonosov, Ryssland. Mediskursen i släktforskning besökte arkivet i oktober och Näfsby skola, 19 elever och lärare, besökte oss i december.

6.6. MUSEIBYRÅN

De övergripande målen för verksamheten är:

Museibyrån skall

- vara landskapets kunskapscentrum för kulturhistoria, kulturmiljö- och byggnadsvård och konst
- vara rådgivande och stödjande åt övriga förvaltningen, kommunerna, församlingarna, andra museer i landskapet, hembygdsrörelsen, församlingarna och allmänheten
- verka för samarbete och samverkan inom museibyråns olika arbetsområden
- vårda och lyfta fram landskapets kulturarv som en grundläggande resurs idag och för framtiden och
- uppmärksamma aktuella hot mot kulturmiljö och kulturarv.

Museibyråns verksamhetsområden och enheternas mål för år 2005

I samband med de kostnadsbesparingar som museibyrån ålades under 2005 innebar att 10 tjänster inom organisationen drogs in. Konsekvensen blev att verksamheterna inom museibyrån blev något haltande under året och ett arbete inleddes med anpassa organisationen till en situation med färre anställda.

Enheten för myndighetsfrågor

Mål: Att definiera förbättringar i myndighetsarbetet.

Förverkligat: Ett kontinuerligt arbete med att kvalitetssäkra och tydliggöra ärendehanläggningen sker inom enheten. Ett arbete kring verksamhetsförbättringar påbörjades under året bl.a. genom upprättande av policydokument som ska ge rutiner och vars mål är att sträva efter god förvaltning.

Mål: Att delta i strategiarbetet för utveckling av kulturturism.

Förverkligat: Museibyrån har en representant med i landskapsregeringens s.k. "Turism-grupp", som arbetar med att förverkliga landskapsregeringens turiststrategi. Utöver det sker regelbundna möten med representanter för både förvaltningen och den privata turistnäringen beträffande utvecklandet av landskapets Ålands kulturturism.

Mål: Att delta i arbetet med LL om fredning av skeppsvrak och LL om fornminnen.

Förverkligat: LL om fredning av skeppsvrak bereddes under året.

Mål: Att ta fram riktlinjer för att hantera kulturhistoriskt underlagsmaterial till översikts- och delgeneralplaner.

Förverkligat: Enheten har arbetat med att ta fram underlag till översikts- och delgeneralplaner. Detta inkluderar fältbesiktningar samt granskning av förslag till delgeneralplan för Järsö/Nåtöområdet i Lemland och kommande generalplan över Sviby och Torp i Jomala. Utöver det har enheten tagit fram underlag till 442 skogsbruksärenden.

Allmänna enheten

Mål: Att utreda behovet av förändringar i enhetens arbetsuppgifter.

Förverkligat: Arbetet har påbörjats med att se över och tydliggöra enhetens ansvarsområden.

Mål: Att ta fram förslag för förbättrade arbetsrutiner.

Förverkligat: Enheten arbetar kontinuerligt med att förbättra sina arbetsrutiner, nyckelorden har legat på kvalitetssäkring av enhetens verksamhet samt service till de övriga enheterna inom byrån. Under året fördes statistik på diarieförda ärenden, register över personalens medverkan i arbetsgrupper o dyl.

Informationsenheten

Mål: Att utveckla museibyråns biblioteks-, bild- och arkivservice.

Förverkligat: Arbetet med att gå igenom museibyråns arkiv samt arbetet med att få till stånd en arkivplan för museibyrån har inletts. En ökad samverkan mellan andra ABM institutioner skedde under året. Biblioteks-bild- och arkivservice har erbjudits i den mån det varit möjligt.

Mål: Att profilera museibyråns verksamhet utåt.

Förverkligat: Enhetens personal har skött filmsalen och bokningar av den, samt erbjudit tjänster och service för grupper som bokat.

Mål: Att profilera och marknadsföra verksamheten vid mötes- och konferenslokalerna i Kastelholm.

Förverkligat: Viss marknadsföring har skett av konferenslokalerna i Kastelholm men med mindre lyckat resultat. Det kan konstateras att inga personella resurser inom byrån avsatts för att aktivt handha dessa lokaler.

Mål: Att fortsätta att bedriva förlagsarbete, allt från offertinhämtning till färdig produkt och distribution, bl.a. Åländsk Odling och faktaskrifter samt produktion av informationsmaterial om museibyrån.

Förverkligat: Under året arbetade en redaktionskommitté med Åländsk odling 2004-2005 som inkluderade insamlande av artikelmaterial, redaktionella möten samt egen producerad text. Boken planeras utkomma under våren 2006. Utöver det trycktes Åländska kyrkor volym III i museibyråns regi som ett led i det samarbete som finns

mellan museibyrån, Högskolan på Åland och projektet Åländska kyrkor.

Mål: Att förbättra funktionaliteten och förenhetliga den grafiska profilen för museibyråns hemsidor.

Förverkligat: I stort sett färdigställdes museibyråns nya hemsida där den grafiska profilen förenhetligades och museibyråns verksamhetsområden tydliggjordes.

Mål: Att utveckla information och service vid museibyråns kundbetjäning och försäljningsställen.

Förverkligat: Arbetet i museireceptionen har effektiviserats, främst beträffande statistikuppföljningen. Arbetet med en förbättrad museibutik inne vid museet i Mariehamn fortskrider. Vikten har lagts vid att kunna erbjuda högklassiga produkter och skrifter kopplade till pågående utställningsteman. Inkomsterna i butiken steg mot föregående år.

Enheten för undersökning och dokumentation

Mål: Att inventera vårdbehovet hos fynd och föremål i Godbymagasinet och metallmagasinet.

Förverkligat: Fortsatt omflyttning av det arkeologiska stenmaterialet i Godby magasinet. Arkeologiska metallfynd återfördes till Åland efter slutförd konservering vid Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna. Påbörjat klimatkontroll i museibyråns olika magasinstrymmen.

Mål: Att fortsätta inventeringen av fornlämningar och kulturlämningar i skärgården.

Förverkligat: Under året genomfördes fyra arkeologiska undersökningar samt en geofysisk prospektering. Fortsatt inventering av fornlämningar ute i skärgården skedde på Föglö.

Mål: Att påbörja en fördjupad studie gällande arkeologiska objektet Glamilders/Långbergsöda och framtagning av föremål och fakta inför utställningarna "Åländsk stenålder" och "Åländsk vikingatid".

Förverkligat: Fördjupad studie på sten- och keramikmaterialet från Sa 20.8 Glamilders har ägt rum. Båda rapporterna är färdigställda var av den ena rapporten har publicerats inom Societetas Archaeologica Upsaliensis rapportserie. Enheten deltog i utställningsarbete och fakta material inför utställningarna "Åländsk stenålder" och "Åländsk vikingatid".

Enheten för kulturmiljö- och byggnadsvård

Mål: Att förvalta museibyråns kulturmiljöområden och byggnader enligt separat uppgjord arbetsplan.

Förverkligat: Alla arbeten som utfördes finns omnämnda i en arbetsplan upprättad för 2005-2010.

Mål: Att besikta byggnader som erhåller restaureringsbidrag.

Förverkligat: Sex stycken fick restaureringsbidrag under året 2005 och 22 stycken ansökningar avslogs. Enheten har bistått vid handläggningen av restaureringsbidrag och utfört besiktning av objekten.

Mål: Att dokumentera och besikta kulturhistoriskt värdefulla byggnader.

Förverkligat: Förmedlat kunskap om åländsk byggnadskultur samt tekniska och praktiska kunskaper om vården av byggnadsarvet. Förberett underlag för utlåtande i byggnadsantikvariska frågor.

Mål: Att underhålla 150 byggnader som museibyrån ansvarar för.

Förverkligat: De största underhållsinsatserna på de byggnader som museibyrån förvaltar har skett genom takbyten där bl.a. taket på båtmanstorpets vid Jan Karlsgården byttes och två tak på Hermas. Vid stenhuset i Tosarby rätades magasinet upp och taket byttes.

Mål: Att underhålla 22 landskapsägda fastigheter och fornminnesområden.

Förverkligat: Vårdas enligt tidigare uppgjorda planer.

Mål: Att dokumentera fastigheter och fornminnesområden

Förverkligat: Kulturhistoriskt värdefulla fornminnen, byggnader och miljöer tillhörande landskapet, kommunerna, församlingarna samt allmänheten har dokumenterats.

Mål: Att vårda 30 fornminnesområden som landskapsregeringen har åtagit sig.

Förverkligat: Vårdas enligt tidigare uppgjorda planer.

Mål: Att gå igenom underhållsbehovet inom byggnadsvården

Förverkligat: En representant från museibyrån deltar i upprättande av ett fastighetsregister där alla landskapsägda fastigheter ska ingå.

Mål: Att ge rådgivning till externa aktörer däribland privatpersoner och organisationer.

Förverkligat: Hjälp har getts till kommuner, församlingar och företag med rådgivning som främjar till god byggnadsvård.

Mål: Att följa upp ingångna arrendeavtal samt planera och följa upp drift- och underhållskostnader för museibyråns byggnader.

Förverkligat: En genomgång av arrendeavtalen har inletts tillsammans med allmänna enheten för att förbättra rutinerna vid förnyelse av arrendeavtal. Utöver det har rutinerna och uppföljningen angående driftskostnaderna för museibyråns byggnader förbättrats.

Enheten för utställning och förmedling

Mål: Att visa sammanlagt ca 20 specialutställningar, varav flera är egenproducerade, bl.a. utställning om häxprocesserna på Kastelholms slott, utställning om åländsk vikingatid samt utställning om åländsk stenålder.

Förverkligat: Utställningsteman under 2006 har i större grad än tidigare år fokuserat på det åländska och flera av de egenproducerade utställningarna har haft ett pedagogiskt upplägg för att passa för skolgrupper. Antalet utställningar uppgick till 18 st. En utställning, "Häxprocesserna på Kastelholms slott" försenades på grund av sjukdom och slutförs under våren 2006. En utställning, "Finländsk konstkeramik", utgick på grund av höga kostnader.

Utställning	<i>Ålands museum</i>	
	Period	Besökare
Julen har många ansikten	14/12-04-18/1-05	2.080
Andy Horner "Terra Borealis"	28/1-20/2	722
Stenåldern på Åland 100 år	8/3-22/5	4.174
Textur, Ålands hantverksskola	23/4-15/5	1.621
Stefan Lindfors 100% LINDFORS	7/6-6/9	13.465
Meddelanden (ProArtibus)	15/9-18/10	1.260
DUVs Hamlet, foto Stefan Bremer	15-30/10	404
Vikingatid på Åland	1/11-05-10/1-06	2.374

Mål: Att upprätthålla verksamhet vid museibyråns samtliga bemannade museer och sevärdheter (10 st.) samt se över och underhålla skyltmaterial till de obemannade sevärdheterna (7 st.)

Förverkligat: Ålands museum och Ålands konstmuseum har behållit fjolårets besöks-siffror trots att antalet utställningar varit något färre, och att publikmagneter så som "Allåländska bokmässan" utgått. Strategin har varit att satsa på utställningarnas estetiska formgivning, förlänga utställningsperioderna, arrangera kringaktiviteter/fördjupningstillfällen för att på så sätt få besökaren att komma till utställningen fler än en gång.

Besökare:	2005	2004	2003
	26.312	26.405	24.089

Även Kastelholms slott visar goda besöks-siffror år 2005.

Besökare:	2005	2004
	38.013	37.408

Mål: Att arrangera aktivitetsdagar och programaktiviteter.

Förverkligat: Vid slottet hölls flera prova-på tillfällen med medeltida pilbågsskytte och vid Jan-Karlsgården arrangerades varje onsdag i juli aktivitetsdagar. Den traditionella slottsglöggen hölls i slottets Borgstuga vid lillajul. Lillajulmarknaden och midsommarfirandet vid Jan-Karlsgården genomfördes i samarbete med ideella föreningar i Sund. Kulturnatten lockade 1.765 besökare till Ålands museum och Ålands konstmuseum.

Mål: Att arrangera föreläsningar som komplement till aktuella utställningsteman.

Förverkligat: Inom ramen för Ålands konstmuseums serie "Möten kring konst" har sex möten arrangerats i samband med pågående konstutställningar. Fyra föreläsningar hölls i anslutning till utställningen "Stenåldern på Åland 100 år" och två med anledning av utställningen "Vikingatid på Åland". En föreläsning i konstkonsivering hölls i anslutning till utställningen "Tavlan-värd att vårda". Guideskolning av Ålandsguider med anledning av sommarutställningen "100 % LINDFORS" hölls i början av juni och innan säsongen startade skolades Ålands guideklubbs guider även vid Kastelholms slott. En kurs i samarbete med Medis hölls på temat "Kastelholms slotts krigshändelser".

Mål: Att utveckla filmsalen och filmarkivet som publikresurs.

Förverkligat: Ålands museums och Ålands konstmuseums filmer för publik visning finns sedan senhösten 2005 utanför filmsalen i nya specialbyggda hyllor. Filmutbudet växer hela tiden. För närvarande finns ett 50-tal titlar i filmhyllorna.

Mål: Att utveckla museet till en öppnare mötesplats för allmänheten, bl.a. genom förändringar i entréutrymmet (bl.a. artoteket, filmbiblioteket och tidskriftsavdelningen)

Förverkligat: Kaffautomaten för besökare finns åter i museientrén. Filmhyllor och Artoteket har kommit på plats.

Mål: Att integrera den museipedagogiska verksamheten i utställningsproduktionen samt göra basutställningen tillgänglig för fler besökargrupper (bl.a. genom språköversättningar).

Förverkligat: Arbetet med att förnya, vidga och utveckla kontakten med de grupper som vill använda museet i sitt lärande pågår kontinuerligt. Satsningen på skolorna har givit ett gott resultat, antalet besökande åländska skolelever ökade från 792 år 2004 till 1.730 år 2005.

Ålands konstmuseum

Mål: Ca 10 konstutställningar, däribland utställningsprojektet EXPAND, sommarutställning med inbjuden åländsk konstnär i samarbete med Ålands museum samt en större utställning med finländsk konstkeramik, även detta som ett samarbete med Ålands museum.

Förverkligat:

Utställning	Period	Besökare
Årsutställning	10/12-04-2/1-05	800
Reflected Moment	9/1-30/1	842
Tavlan-värd att vårda	9/2-27/2	566
TextilÖar	5/3-27/3	924
Skolkonst RUM	6/4-24/4	1.078
EXPAND "Osynlighet"	30/4-29/5	1.945
Stefan Lindfors, 100% LINDFORS	7/6-10/10	13.465
Byte av basutställning	7/9-10/10	-----
Osmos + invigning av basutställning	11/10-6/11	951
Keathy Eriksson-Jourdan	11/11-4/12	1.012
Grafik "Svärtans magi"	13/12-05-31/1-06	1.462

Mål: Att förnya basutställningen i konstmuseet.

Förverkligat: Den nya basutställningen öppnades 12 oktober. Utöver det utarbetades en ny presentation av konstverk för lagtingets utrymme i ett samarbete mellan Ålands konstmuseum, kanslikommissionen och talmannen. Utställningen "Konst i Ålands lagting" invigdes 28 oktober.

Mål: Artoteket.

Förverkligat: Till Artoteket har totalt 10 konstnärer lämnat in verk för uthyrning och försäljning. Under året såldes en tavla och två lånades ut. En utvärdering av Artoteket kommer att göras under 2006

Mål: Att underhålla konstsamlingarna, ca 930 konstverk.

Förverkligat: Det sker ett kontinuerligt underhåll av konstsamlingarna samt besiktning av in- och utlånade konstverk.

Mål: Att sköta löpande verksamhet, bl.a. dokumentation och konstinköp.

Förverkligat: Under året har konstmuseet införskaffat följande värdefulla tillskott till samlingarna; Jonas Wilén (Funny bones), Henrika Lax (Förbi 1), Annukka Turakka (Blå, röd, gul), Stefan Lindfors (Xantophan X, Xantophan Y) samt Keathy Ericsson-Jourdan (Björnar).

Byråprojekt Bomarsund

Mål: Att avsluta och utvärdera fornminnesinventeringen.

Förverkligat: Fornminnesinventeringen inom fornminnesområde samt tillhörande delrapporter är avslutad. Övriga objekt och lämningar som finns utanför fornminnesområdet kommer att inventeras under 2006.

Mål: Att undersöka hur besökare uppfattar området och servicen.

Förverkligat: En begränsad undersökning genomfördes under året. Tillsammans med den kunskap som erhållit genom inventeringsprojektet kommer materialet att fungera som kunskapsunderlag för den kommitté som tillsattes under hösten 2005 vars huvudsakliga syfte är att igångsätta och projektera satsningar i Bomarsund för att lyfta fram området som ett av Ålands mest internationella turistmål.

7. Näringsavdelningens förvaltningsområde

7.1. ALLMÄN FÖRVALTNING

7.1.1. Uppföljning av målsättningar

Mål: Övergripande målsättning för näringsavdelningens allmänna förvaltning är att öka förståelsen för näringsliv och näringspolitik i samhället och att förstärka de positiva attityderna till affärsutveckling och hållbar ekonomisk tillväxt.

Förverkligat: Avdelningen har under året deltagit i möten med näringslivets olika branschorganisationer och där informerat om landskapets näringspolitik inom respektive sakområde. Avdelningen har även under året genom olika strategigrupper och i samarbete med näringslivet påbörjat arbetet med framtagande av de nya strukturprogrammen för perioden 2007-2013.

Mål: Att göra näringspolitiken mera långsiktig och att samordna avdelningens utvecklingsverksamheter. Att utveckla kontakter och nätverk också i andra omgivande regioner speciellt i Sverige och Östersjöområdet.

Förverkligat: Näringsavdelningen har från början av år 2005 koncentrerat verksamheter i ett affärs- och innovationssystem till teknikbyn iTIDEN samt anställt en utvecklingsplanerare med uppgift att samordna interna och externa kontakter. Utvecklingsplaneraren har påbörjat en uppföljning av det kunskapsnätverk som består av företrädare för rikets innovationsorganisationer och deras motparter på Åland, där arbetet även planeras att utvecklas mot de svenska motsvarande organisationerna samt i viss mån mot Baltikum. Inom ramen för affärs- och innovationssystemet förbereds en kunskaps- och teknologiinventering för Åland där kunskapsnätverket kommer att bistå i arbetet.

Mål: Att fortsätta arbetet med omvärldsanalysen samt förankra arbetet genom dialog med näringslivet, i arbetsgrupper, seminarier och diskussionstillfällen.

Förverkligat: Omvärldsanalysen visar vikten av nätverkande med andra regioner och områden. Under år 2005 utarbetades och godkändes det av regionalfonden medfinansierade programmet Innovativa åtgärder, vilket bland annat kan nyttjas för att genomföra programserier i form av seminarier och temadagar för kompetenshöjning och utökat nätverkande och samarbete. Under hösten 2005 anordnade avdelningen tillsammans med utbildnings- och kulturavdelningen ett seminarium "Åland som en lärande autonomi 2015" där omvärldsanalysen presenterades och utgjorde ett grundmaterial inför frågeställningar gällande framtidens krav.

7.1.2. Avdelningens utgifter och inkomster

Utgiftsart	Bokslut 2003	Bokslut 2004	Tillgängliga medel 2005	Bokslut 2005	Avvikelse
Summa inkomster	4 422 263,09	4 832 033,51	9 641 107	7 165 584,42	-2 475 522,58
Konsumtionsutgifter	-5 644 298,91	-5 717 712,26	-6 764 869	-5 457 852,22	1 307 016,78
Överföringsutgifter	-14 521 478,85	-13 986 959,38	-26 551 588	-14 563 423,59	11 988 164,41
Realinvesteringsutgifter	-1 080 611,85	-456 801,22	-256 192	-31 825,15	224 366,85
Lån och övriga finans- investeringar	-1 298 769,82	-1 385 860,32	-3 724 419	-2 111 712,50	1 612 706,50
Summa utgifter	-22 545 159,43	-21 547 333,18	-37 297 068	-22 164 813,46	15 132 254,54
Anslag netto	-18 122 896,34	-16 715 299,67	-27 655 961	-14 999 229,04	12 656 731,96

7.2. ALLMÄNNA BYRÅN

7.2.1. Näringspolitik

Mål: Det övergripande målet för näringspolitiken är att skapa förutsättningar för ett livskraftigt och lönsamt näringsliv som bidrar till den ekonomiska tillväxten och ger möjlighet till sysselsättning på hela Åland.

Förverkligat: För att uppnå det övergripande målet har landskapsregeringen satt upp följande delmål för näringsverksamheten:

- ökad export av varor och tjänster från Åland
- ökad produktutveckling
- breddad industribas vid sidan av livsmedelsindustri och
- att främja utvecklingen av såväl tjänster som tillverkning

Landskapsregeringen beaktar de uppställda målen vid beviljande av stöd till näringslivet och i utformningen av utvecklingsarbetet även det som sker inom ramen för Ålands utvecklings AB, Ålands industrihus samt Ålands teknologisentrum. Uppföljningen av om målen uppnås kommer att göras dels genom att studera hur landskapsregeringens stödsatser riktas till olika ändamål, dels genom större beställda utredningar.

Landskapsregeringens finansieringsformer till företagen utgörs av lån, räntestöd, garantier, aktiekapital och bidrag. Därtill beviljades projektmedel inom ramen för Mål 2-programmet och Interreg III A Skärgården. Under året behandlades 158 ansökningar varav 18 avslogs. Av tabellerna nedan framgår beviljat stödbelopp fördelat enligt stödform. Tidigare näringsstöd i form av investeringsbidrag ges numera inom ramen för Mål 2-programmet.

Beviljade bidrag under år 2005

Stödform	Antal beviljade ansökningar	Beviljat, euro
Produkt- och teknologiutveckling	6	115.233
Internationaliseringsstöd	13	131.697
Stöd till detaljhandeln i skärgården	12	79.477
Mål 2-stöd	20	4.615.239
Understöd för landsbygds- och skärgårdsutvecklingsprojekt (Interreg)	9	222.150
Skärgårdsstöd	4	24.000
Stöd för arbetsgivarens social skyddsavgifter i skärgården	49	55.724,88
SUMMA	113	5.243.520,90

Övriga stödformer, beviljade under år 2005

Stödform	Antal beviljade ansökningar	Beviljat, euro
Produktutvecklingslån	4	144.863
Upptagna krediter där räntestöd upptagits	1	105.000
Landskapsgarantier	2	2.619.900
Förordade lån till Finnvera	9	501.000
Ersättande av kreditförluster	1	49.638,62
Aktieteckning i bolag	4	2.234.750
Evenemangsstöd	1	11.350
Subventionering Växthuset	3	6.630
Övriga understöd	5	1.293.570

(Övriga stöd innefattar verksamhetsbidrag till branschorganisationer)

Kreditförlusten berodde på infriande av landskapsgaranti till Solkulla Gård ö.b. Landskapsregeringen ingick under året avtal med Ålands handelskammare, Ålands företagarförening om rådgivningsverksamhet samt med Ålands turistförbund om marknadsföring av destinationen Åland. Landskapsregeringen tecknade under året aktier i Ålands industrihus Ab om 435.000 euro, Ålands Utvecklings Ab om 1.600.000 euro samt Norra Ålands industrihus Ab om 199.750 euro.

7.2.2. Regionalpolitik

Ålands skärgårdsnämnd sammanträdde fyra gånger under året. Aktuella frågor under året har varit bl.a. bredbandsutbyggnaden i skärgården, gemensamma projektidéer som kan genomföras i Skärgårdssamarbetets regi tillsammans med grannregionerna, mark-

planering av bostäder och arbetsplatser, utlokalisering av arbetsplatser, bildandet av Skärgårdens industrihus Ab, slopandet av socialskyddsavgifter för vissa arbetsgivare i skärgården, villkoren för utskänkningstillstånd i småföretag, turismstrategin för skärgården, korttruttstrafiken och räddningshelikoptern. Dessutom har Skärgårdsnämnden under året fått löpande information om aktiviteterna i Finlands skärgårdsdelegation. Verksamheten vid Ålands landsbygdscentrum redovisas i en skild verksamhetsberättelse. Styrelsen för landsbygdsutvecklingen vid Ålands landsbygdscentrum har sammanträtt fem gånger under året. Utvecklingsprojektet "Landsbygd 2006" pågår till och med år 2006.

I den av landskapsregeringen tillsatta beredningsgruppen för Mål 2 och Mål 3 behandlades principiella frågor i anslutning till programmen t.ex. faktiska kostnader och avbetalningsköp. Dessutom behandlades programarbetet för perioden 2007-2013. Beredningsgruppen sammanträdde två gånger under året.

7.2.3. Utveckling av mätetal

	2001	2002	2003	2004	2005
Arbetsplatser inom den konkurrensutsatta sektorn, i procent av totalt antal arbetsplatser; hela Åland	67,5 %	67,2 %	67,5%		
Arbetsplatser inom den konkurrensutsatta sektorn, i procent av totalt antal arbetsplatser; skärgården	65,0 %	63,6 %	63,9%		
Befolkningsantal i skärgården	2.318	2.345	2.354	2.346	2.326

7.3. JORDBRUKSBYRÅN

7.3.1. Uppföljning av mål

Mål: Landskapsregeringens övergripande målsättning i budgeten för år 2005 var att skapa konkurrenskraft inom primärnäringarna då primärnäringarna är av avgörande betydelse för sysselsättning och möjlighet att ha ett öppet landskap med utvecklingsmöjligheter för både tätort, landsbygd och skärgård. Landskapsregeringen har haft som målsättning att utgående från EU:s jordbrukspolitik utforma stödformer så att de passar det åländska lantbruket väl. Delmål för huvudmålsättningen i budgeten var:

- ökad lönsamhet på de enskilda gårdarna
- ökat antal betesdjur
- utveckling av alla djursektorer
- ökad diversifiering inom näringen
- utveckling av hållbara produktionsmetoder
- utveckling av naturenlig odlingen och
- produktion av säkra och högkvalitativa livsmedelsprodukter.

Förverkligat: Landskapsregeringen konstaterar att uppföljningen av delmålsättningen

ökad lönsamhet på de enskilda gårdarna är svår att göra då statistikuppgifter om de åländska gårdarnas lönsamhet är knapphändiga eftersom antalet bokföringsgårdar på Åland är få. Uppföljningen av de konkreta målen för de olika momenten i budgeten under kapitlen rörande lantbruket visar på en relativt oförändrad situation jämfört med fjolåret i fråga om miljö- och LFA-stöden. Anslutningsnivån till de olika stödprogrammen fortsätter att vara hög. Måluppfyllelsen har överträffats också detta år för LFA-stödet. För miljöstödet har måluppfyllelsen i fråga om arealen stigit från 98 % år 2004 till 99 %. Dock har andelen aktiva lantbrukare som är anslutna till systemet minskat med någon enstaka procentenhet. Utvecklingen har vänt i fråga om antalet beviljade startstöd vilket är en bra indikator på hur nyrekryteringen till lantbruket ser ut. Under flera år har antalet ansökta startstöd legat långt under uppsatta målsättningar men under 2005 ansöktes om exakt det antal startstöd som budgeterats för vilket kan anses vara glädjande för utvecklingen av lantbruket i stort.

Det förefaller som om artikel 141 stödförhöjningen i kombination med ett allmänt investeringsbehov har gjort att investeringsviljan stigit igen bland lantbrukare. Antalet projekt minskade något men den totala summan beviljade investeringsstöd steg med ca 18 %. Fortfarande sker de flesta investeringarna inom den traditionella lantbrukssektorn och de investeringar som kan kategoriseras som diversifieringsinvesteringar är få.

7.3.2. Stödadministration

7.3.2.1. LFA-kompensationsbidrag och jordbrukets miljöstöd

LFA-kompensationsbidraget och jordbrukets miljöstöd utbetalas på basen av "Program för landsbygdens utveckling i landskapet Åland 2000-2006".

LFA-kompensationsbidraget utbetalades till totalt 549 lantbrukare och miljöstödets basstöd till 564 lantbrukare. Av antalet aktiva lantbrukare (626) erhöll 88% LFA-kompensationsbidrag och 90 % miljöstödets basstöd.

Arealmässigt omfattade LFA-kompensationsbidraget 13.485 hektar åkermark och miljöstödets basstöd 13.004 hektar åkermark och 4.135 hektar naturbeten. Av den totala odlade åkermarken, 13.794 hektar, omfattades 98 % av LFA-kompensationsbidraget och 94 % av miljöstödets basstöd. Den arealmässiga anslutningen i förhållande till landskapsregeringens målsättning år 2005 presenteras i tabellen nedan.

Den arealmässiga anslutningen i förhållande till målsättningen i programmet för år 2005

	Målsättning, hektar	Verklig anslutning, hektar	Skillnad, hektar	% av målsättningen uppfyllt
LFA	13.000	13.485	+485	104
-kompensationsbidrag				
Miljöstödets basstöd	13.200	13.004	- 196	99

Miljöstödets specialstöd baserar sig på 5-åriga avtal mellan lantbrukarna och landskapsregeringen. År 2005 ingicks totalt 94 avtal för avtalsperioden 2005-2009.

7.3.2.2. *Ekologisk odling*

I Ålands kontrollregister för ekologiskt jordbruk (ÅKEJ-registret) finns idag 110 gårdar. I enlighet med landskapslagen om kontroll av ekologisk jordbruksproduktion utförde landskapsregeringen 106 gårdskontroller av vilka 6 var KRAV-kontroller. Under året anslöt sig 10 odlare till registret och 5 slutade. Till den ekologiska husdjurskontrollen tillhör 36 gårdar.

7.3.2.3. *Investeringsstöd och stödjande av unga odlare*

Under året har 59 investeringsprojekt inom lantbruket beviljats investeringsstöd om totalt 822.285 euro. Av investeringarna beviljades 37 projekt kompletterande lån om totalt 2.090.307 euro. Antalet lantbrukare som beviljades räntestöd för lån för markinköp var 10. Av dessa beviljades 6 lån för tillskottsmark om totalt 82 ha, vilket något underskrider den budgeterade målsättningen om 100 ha. Vidare beviljades 8 unga lantbrukare startstöd vilket motsvarar målsättningen i budgeten. Startstödet fördelade sig på 226.860 euro i direkt bidrag och 404.300 euro i räntestödslån.

7.3.3. **Lantbrukssemester och sjukvikarieverksamhet**

Inför semesteråret 2005 inkom 201 ansökningar om semester varav 200 beviljades. Sammanlagt beviljades 5.089 dagar semester. Till det kommer 933 dagar som överförts från 2004. Vikariehjälp vid sjukskrivningar och dylikt har getts för 1.259 dagar. 2.531 semesterdagar har ej kunnat utnyttjas under året på grund av bristande personalresurser vid landskapsregeringen. Dessa dagar har överförts till 2006. De landskapsanställda avbytarna har varit 15-17 (19) under året. Sammanlagt har de landskapsanställda avbytarna arbetat 2.907 dagar och de har anlitats av 137 lantbruksföretagare. Övriga lantbruksföretagare, 73, har valt att söka ersättning för privat anställd avbytare.

En reform av avbytarlagen var planerad att träda i kraft under 2005 och budgeten för år 2005 var uppgjord utifrån detta. Den planerade lagändringen uteblev dock, därav det stora antalet inestående semesterdagar för lantbrukarna.

7.3.4. **Växtinspektionen**

Växtinspektionen har utfört inspektioner, övervakningar och provtagningar under året. Olika inriktningar inom jordbruket har inspekterats för att upptäcka och förhindra spridning av eventuella farliga skadegörare. Importerad utsädespotatis har kontrollerats och stickprov på importerad industripotatis har tagits. Potatisodlingar har inspekterats i avseende att upptäcka eventuella koloradoskalbaggar. Växtinspektionen har även detta år påträffat både vit och gul potatiscystnematod i jordprov i en potatisodling på Åland.

Rutininspektioner av rhizomania i sockerbetsodlingar har utförts och i äppelodlingar har växtinspektionen undersökt eventuell förekomst av päronpest. Växtinspektionen har även genomfört kontroller av plantmaterial samt övervakat marknadsföringen av bekämpningsmedel och gödsel i plantskolor och i handeln. Även i år hittades ett fall av "plötslig ekdöd" (*Phytophthora ramorum*) i en plantbutik i landskapet. Växtinspektionen har ytterligare kontrollerat kvaliteten på frukt och grönsaker i partiaffärerna.

7.3.5. Skördeskadeersättningen

Under året drabbades främst äppelodlingar hårt av hagelskador. Då skadornas värde var så pass omfattande att de budgeterade medlen inte till närmelsevis skulle räcka till, budgeterades tilläggsmedel i ordinarie budget för år 2005 och behandlingen av skördeskadeanmälningarna sköts till följande år.

7.3.6. Vattenenhetens verksamhet

Under året har förarbete för en dikesförrättning fortsatt. I förrättningen skall en tvist lösas om avledande av dagvatten och en kostnadsfördelning uppgöras. En utomstående konsult har anlitats av sökande för att uppgöra en utredning som skall ligga till grund för förrättningen.

Planeringsarbeten har utförts för 3 torrlägningsföretag eller dikestvister. Vattenenheten har därtill gett utlåtanden till olika instanser angående avledande av vatten.

För bevattning av åkermark har 3 bevattningsplaner uppgjorts. Täckdikesplaner har utförts för 15 gårdar eller totalt 30,87 ha, dessutom har 2 planer omarbetats på en areal av 21,31 ha. Utpålning av dräneringssystem har utförts på 25 gårdar eller totalt ca 61 ha. Reglerad dränering har planerats för 2 gårdar eller totalt 3,2 ha.

Enheten har också under flera arbetsveckor sysslat med förplanering av vattenförsörjning och recirkulation av dräneringsvatten jämte markundersökning av den planerade golfbanan i Ämnäs- Godby.

Vattenenheten har under året utfört arealmätning på 2 gårdar gällande odlingsmarker och givit 13 utlåtanden angående ett trettiootal trummor och rördiken, de flesta till landskapsregeringens trafikavdelning. Därtill utfördes planering för 12 rörläggningar av öppna diken.

7.3.7. Ålands försöksstation

Den övergripande målsättningen för Ålands försöksstation var under året att verka för ett jordbrukssystem med minskad miljöpåverkan, samt att arbeta för ökad lönsamhet inom de åländska jordbruksföretagen. Verksamheten skall bidra till att skapa förutsättningar till att bedriva ett modernt hållbart, lönsamt och resurssnålt jordbruk. Ålands försöksstation har med beaktande av detta bedrivit sin försöksverksamhet uppdelad i fyra olika delområden; lantbruksgrödor, grönsaker, frukt och bär samt ekologisk produktion. I de tre första delområden har odlingen bedrivits i enlighet med den integrerade produktionstekniken. Totalt har det genomförts 133 försök på friland, växthus och i lager. En viktig verksamhetsgren har prognosverksamheten varit där försöksstationen under året har upprätthållit en omfattande prognosverksamhet med inriktning på behovsanpassad bekämpning av skadedjur och sjukdomar och om gödsling efter grödornas utvecklingsstadium och behov. Under detta år har speciellt prognosprogrammen för bladmögel i potatis och lök uppdaterats. I samband med prognosverksamheten startades ett projekt i samarbete med Ålands hushållningssällskap och Ålands grönsakslager för att utarbeta ett nätverk för klimatstationer för att få en bättre täckande prognosverksamhet och en säkrare prognossättning för i första hand äppel- och lökproduktionen. De första resultaten av projektet kommer att bli synliga år 2006.

Under året har försöksstationen deltagit i ett projektinitiativ med syfte att få igång förädling av växtolja och biodiesel samt olika specialförsök med tester av nya biologiska bekämpningsmedel.

Till verksamheten hör även den genbank inriktad på lokala frukt och bärsorter som försöksstationen upprätthåller i samarbete med Nordiska genbanken, en väderstation i samarbete med Meteorologiska institutet och en seismograf som upprätthålls i samarbete med Uppsala universitet. Försöksstationen har även utfört avdunstnings- och tjäldjupsmätningar i samarbete med Finlands miljöcentral.

Försöksstationens laboratorium utförde under året främst jord- och foderanalyser för jordbrukarnas och försöksstationens behov. De uppgick totalt till ca 4.600 stycken, därtill kommer övrig analysverksamhet främst för försöksodlingens behov. Laboratoriets personal har under året deltagit i planeringen av det nya centrallaboratoriet.

Försöksstationen har anordnat öppet hustillfällen för odlarna, delgett odlarna försöksresultat i form av försöksberättelse och informerat om aktualiteter i Landsbygdsnytt. I samband med skördefesten vid Ålands landsbygdscentrum uppmärksammades att det förflutit 40 år sedan Ålands försöksstation grundades.

7.4. FISKERIBYRÅN

7.4.1. Uppföljning av mål

Övergripande mål för perioden 2000-2006:

- att utveckla en bärkraftig fiskerinäring som grundar sig på ett hållbart fiske, speciellt beaktande det småskaliga kustfiskets behov och möjligheter,
- att bygga ut infrastrukturen vid hamnar och landningsplatser, förbättra förutsättningarna för god och effektiv/rationell fiskhanteringen för att därmed förbättra näringens lönsamhet,
- att koordinera fisklandning och fiskhantering för att höja fiskens kvalitet och hållbarhet genom intern uppsamling,
- att befrämja fiskevården samt rekreations- och fisketurismen,
- att rationalisera och miljöanpassa fiskodlingen, förbättra kvaliteten och livsmedelstryggheten på produkterna, höja förädlingsgraden och förbättra bilden utåt samt öka allmänhetens acceptans av näringen.

Specifika mål för år 2005 enligt landskapsregeringens budget:

- att hejda och svänga den negativa utvecklingen inom näringen för att bibehålla en livs- och konkurrenskraftig näring och utnyttja resurserna på ett miljömässigt och ekonomiskt hållbart sätt,
- att upprätthålla en effektiv rätt dimensionerad och öppen fiskeriförvaltning,
- att se över och förbättra infrastrukturen,
- att befrämja utökat samarbete och nätverk för att skapa mervärde för fiskeriprodukterna,
- att öka samarbetet med miljösidan för att förbättra kunskapsunderlaget om samverkan mellan miljö och fiskodlingsnäringen.

Förverkligande av målen

Fiskeriförvaltningen har under år 2005 arbetat utgående från de uppställda målen. Fiskeriförvaltningen bedöms vara effektiv och öppen utgående från en tydlig ansvars- och arbetsfördelning och ett välfungerande samarbete med näringen. Fiskeribyråns personal bedöms vara anpassad till behovet men de förändringar som de olika sektorerna av näringen står inför på sikt innebär dock behov av ökade resurser främst för uppföljning av tillståndet hos fiskbestånden, övervakning samt samordning/planering av hur utvecklingen av näringen kan befrämmas.

Utvecklandet och befrämjandet av fiskerinäringen i landskapet förverkligades under året huvudsakligen inom ramen för strukturprogrammet för fiskerinäringen på Åland 2000-2006, vilket inkluderar merparten av de allmänna och specifika målen för branschen. Strukturprogrammet ger möjlighet att bevilja investeringsstöd samt projektfinsiering för företag och sammanslutningar, vilka består av en EU-andel (FFU – fonden för fiskets utveckling) och en landskapsandel. Under året har strukturstöd beviljats utgående från den övergripande långsiktiga målsättningen att förbättra lönsamheten inom fiskerisektorn.

Projekt där landskapsregeringen och FFU har deltagit med medfinansiering har gällt bl.a. modernisering av fiskebåtar för småskaligt kustfiske, utprovning av nya redskap, rationaliseringsåtgärder, hygien- och miljöanpassningar inom vattenbruket, förbättring av fisklandningsplatser, förbättring av fiskhanteringen, transporterna av fisk och vidareförädling. Stöd har också givits för pilotprojekt gällande undersökningar av fisket och fiskerinäringen samt för information och marknadsbefrämjande åtgärder som gemensamt utförs av branschen.

Fiskerinäringens lönsamhet har även befrämjats med hjälp av ordinarie budgetmedel för bl.a. intern uppsamling av fjällfisk och fiskeriförsäkringar.

Under året påbörjades beredningen och planeringen av nästa strukturprogramperiod 2007-2013 genom att landskapsregeringen tillsatte fyra sakkunniga sektorvisa beredningsgrupper under ledning av en politisk referensgrupp.

För vattenbruksnäringens del har utvecklingen i hög grad stannat upp på grund av avsaknaden av en långsiktig övergripande strategi. Under året godkände landskapsregeringen ett nytt miljöhandlingsprogram med nya stränga miljömål för näringen avseende reduktionen av närsaltsbelastningen fram till år 2015. Implementeringen av programmet förutsätter dock bland annat ändringar av lagstiftningen, som ännu inte har påbörjats, varför framtiden och utvecklingsmöjligheterna för branschen i dagsläget är mycket osäker och svår att bedöma.

De övergripande målet att förbättra de ekonomiska verksamhetsförutsättningarna och lönsamheten inom branschen uppnåddes inte, i huvudsak som en följd av utomstående faktorer. Detta gör att hela näringen befinner sig i en betydande omstruktureringsfas och det sålunda handlar om mål på längre sikt.

7.4.2. Utveckling av mätetal

	2003	2004	2005
<u>Yrkes- och binäringsfiske</u>			
Förstahandsvärde, euro ¹⁾	2.401.502	1.771.690	1.339.789
På Åland landad fisk, euro	1.333.214	1.311.303	1.009.160
Utnyttjande av laxvoten %	35	80	56
Registrerade yrkesfiskare ²⁾	202	196	207
Registrerade fiskebåtar	296	280	258
<u>Fiskodling</u>			
Försäljning av matfisk ³⁾	5.331.962	6.814.996	ca 7.955.000
Förstahandsvärde milj. euro	ca 20	ca 23	ca 27
Antal verksamma företag	14	13	12
Antal produktionsenheter	35	33	37
Sysselsättning	ca 70	ca 60	ca 95

1) Inklusive fisk som landats utanför Åland

2) personer som rapporterar fångst med kustfiskejournal eller fiskedagbok

3) inkluderar fisk producerad vid enheter i Sverige ägda av åländska företag

7.4.3. Fiskets avkastning

Det åländska havsfisket har fortsatt att minska i omfattning och betydelse. Under året bedrevs trålfiske av strömming av endast en fiskebåt under en kort period på våren. Med anledning av EU-kommissionens beslut om en gradvis utfasning av fisket med drivgarn utfärdade landskapsregeringen en tillfällig förordning om speciell fiskelicens för drivgarn. Totalt 19 licenser beviljades, vilket är 60 % av antalet aktiva fiskebåtar under referensperioden 2001-03. Nya och strängare begränsningar på EU-nivå för torskfiskets del medförde försämrade verksamhetsförutsättningar, vilket inneburit minskat fiske samt att en av de åländska fiskarna avvecklade verksamheten genom försäljning av båtarna till annat ändamål.

Data om fiskets avkastning har insamlats från inom landskapet versamma fiskuppköpare (partihandel). Kompletterande uppgifter har även begärts in från sådana som i någon grad köper direkt från fiskarna (restauranger, butiker).

Under året har den totala mängden fisk som inköpts av åländska uppköpare minskat dramatiskt med ca 1,3 milj. kg (- 79 %), vilket angivet som förstahandsvärde dock innebär en minskning med endast ca 24 % (ca 300.000 euro). Det totala förstahandsvärdet av fisk (inkl. kräftor) uppgick till ca 1 miljon euro.

Den största volym- och värdeminskningen gäller strömming, där fisket nästan helt har avvecklats, men även för gös, lax och sik har fångsterna minskat kraftigt. Fångsterna av abborre, gädda och havsöring ökade. Betydande mängder torsk och vassbuk samt en del lax, fiskad av åländska båtar landades i hamnar i Sverige och Danmark (ca 1,8 milj. kg, ca 0,4 milj. euro).

Orsakerna till nedgången inom strömmingsfisket är avvecklingen av trålfiskeflottan.

För laxfiskets del minskade fångsterna, trots att förutsättningarna under vårfisket utgående från fiskeavtalet med riksmyndigheterna var desamma som föregående år. För år 2005 minskade nyttjandegraden av den åländska fiskekvoten på nytt till ca 56 (80) %. De rapporterade salskadorna uppgick till ca 24 % av fångsten, ca 3.747 laxar, ca 20 ton lax.

Märkbart sämre medelpris har erhållits för flundra, braxen, havsöring och piggvar, medan det har stigit för abborre, gädda samt kräfta.

En positiv trend är ökad förädlingsgrad genom försäljning av filé av abborre, gös och sik samt sikrom, vilket ger ett betydande mervärde i producentled.

Under de senaste tio åren har det småskaliga kust- och skärgårdsfisket blivit en allt viktigare del av det åländska fisket. Fisket är inriktat på icke-kvoterade arter, främst sik, gös och abborre. Landskapsregeringen har målmedvetet gått in för att utveckla verksamheten genom infrastrukturella satsningar och stöd till unga fiskare. Fisket är oreglerat och efterfrågan i regel större än utbudet med undantag av vissa högsäsonger.

Under året har en utprovning och utvärdering av nya fiskeredskap/-metoder i form av selektiva och sälsäkra pontonryssjor fortsatt, dels inom ramen för ett utvecklingsprojekt med Ålands Fiskare rf som ansvarig stöntagare och dels med redskap som införskaffats av enskilda yrkesfiskare. De preliminära resultaten är delvis lovande men utökad användning av redskapet förutsätter fortsatt utveckling och anpassning till de lokala förhållandena m.m.

7.4.4. Produktion av odlad matfisk

Den kommersiella odlingen av matfisk återhämtade sig under året från de tidigare årens lågkonjunktur och andra yttre faktorer som påverkade produktionsvolymerna negativt.

Prisbilden förbättrades och var under hela året tillfredsställande eller god, tidvis mycket god.

Centraliseringen fortsatte och antalet företag minskade medan antalet odlingsenheter i bruk ökade bl.a. på grund av att VHS-sanerade enheter på nytt togs i bruk. I landskapet fanns det år 2005 totalt 12 (13) aktiva fiskodlingsföretag med totalt 37 (33) produktionsenheter och en totalproduktion på ca 4.255 ton regnbåglax (försäljning, slaktvikt, 3.300 ton) och ca 104 (16) ton sik. Framtidsutsikterna för odling av sik bedöms fortfarande som goda och prisbilden är bättre än för regnbåge men fiskmaterialet och kunskaperna om sikodling bör ännu förbättras. Därtill hanterades och såldes ytterligare ca 3.700 ton odlad regnbåge från odlingsenheter i Sverige vilka ägs och drivs av åländska företag.

Väderleksförhållandena var under året gynnsamma.

Värdet av den odlade fisken uppgick till ca 27 (23) milj. euro. Största delen av produktionen såldes inom landet. I det totala värdet av produktionen ingår även inkomsterna från försäljning av fisk producerad vid enheter i Sverige (ca 12 milj. euro) samt rom (totalvärd ca 1 miljon euro). Fiskodlingarna sysselsatte direkt 87 personer på heltid och ca 8 årsarbeten via deltidarbete.

Arbetet för att bekämpa spridningen av den allvarliga virussjukdomen VHS, som

första gången påträffades i Finland år 2000, drabbades under år 2005 av ett bakslag i och med att antalet påträffade sjukdomsfall på nytt ökade. Det riksomfattande bekämpningsarbetet och -programmet fortsattes under ledning av riksmyndigheterna. Landskapsregeringen beviljade även inom ramen för strukturprogrammet medfinansiering för ett två-årigt projekt för att utveckla och befrämja fiskhälsoservicen inom landskapet. Projektet leds av Åbo Akademi.

Skador orsakade av säl utgör fortsättningsvis ett problem för hela odlingsverksamheten. De direkta skadornas värde uppskattas till ca 0,2 miljoner euro (uppskattningsvis ca 70 ton). De indirekta skadorna (bl.a. stressrelaterad tillväxtförlust) är sannolikt minst lika stora.

7.4.5. EU-bidrag och fiskerinäringens befrämjande

7.4.5.1. Transport- och uppsamlingsstöd

Enligt beslut av landskapsregeringen har följande regional- och infrastrukturella stöd utbetalats ut år 2005:

Stödform	kg		euro	
	2004	2005	2004	2005
Transportstöd för sorterad strömming	23.745	11.762	1.662,15	940,96
Transportstöd för exportströmming	114.550	4.480	7.102,00	390,40
Uppsamlingsstöd för sorterad strömming	4.217	-	35,42	-
Transportstöd för industriströmming	1.139.640	-	36.764,44	-
Uppsamlingsstöd för skötströmming	36.998	13.230	2.589,86	1.323,00
Uppsamlingsstöd för fjällfisk	189.148	176.878	36.207,97	53.983,80
Summa	1.508.298	206.350	84.361,94	56.638,16

Den totala stödsumman är en minskning med ca 33 % jämfört med år 2004. Per kilo fisk uppgick stödet i medeltal för hela året till 0,27 (0,06) euro. För fjällfisken var stödet i medeltal ca 0,31 (0,19) euro/kg (+63 %). Den största skillnaden gäller transportstödet för strömming (industriströmming, sorterad strömming, exportströmming, skötströmming) medan situationen för uppsamlingsstödet för fjällfisk volymmässigt varit relativt stabilt under de senaste åren. Denna utveckling återspeglar omstruktureringen av det åländska fisket.

7.4.5.2. EU-bidrag utbetalda i enlighet med strukturprogrammet för den åländska fiskerinäringen

Landskapsregeringen har med stöd av förordning 2792/1999 (EG) och i enlighet med strukturprogrammet för den åländska fiskerinäringen beviljat 843.827,61 euro (398.966,80 EU:s andel) i stöd för 27 olika projekt och åtgärder. Jämfört med programmet ger det en nyttjandegrad för året på ca 70 % och för hela programperioden 44 %.

För fiskets del beviljades endast en stödansökan på ca 2.500 euro för modernisering av den småskaliga fiskeflottan. Stödmomentet för anpassning av fiskeflottan genom permanent avveckling av lax-, torsk- och strömmingsfisket öppnades och totalt 7 ansökningar beviljades, av vilka dock endast en har förverkligats (345.000 euro). I anslutning till permanent avveckling av fisket har stöd även beviljats för omstrukturering till annan verksamhet (44.905 euro).

Inom fiskförädlingsindustrin har två investeringar gjorts för att höja förädlingsgraden (27.560 euro). Infrastrukturen har utvecklats genom tilläggsstöd för ett kylager samt uppförande av en fisklandningsplats (20.997 euro).

Inom vattenbruket har strukturstöd beviljats för avloppsvattenhantering samt förebyggande av sälskador (4 projekt, 24.325 euro).

Inom ramen för strukturprogrammets åtgärdslinje för kollektiva åtgärder som genomförs av branschen har stöd beviljats för marknadsföring och information (110.000 euro).

Inom åtgärden småskaligt kustfiske har stöd beviljats för anskaffning av nätsymaskiner samt ismaskin (25.200 euro).

Åtgärdshelheten pilotprojekt och innovativa åtgärder inkluderar stöd för ett tvåårigt fiskhälsoprojekt tillsammans med TE-Centralen i Åbo, försöksodling i slutna kassar samt en långtidsutvärdering av miljökontrollprogrammet för fiskodlingar (215.330 euro). Bidrag har beviljats (6.012 euro) för 4 kurser i livsmedelshantering för erhållande av hygienpass.

Inom åtgärden tillfälligt upphörande av fisket har ersättning beviljats med anledning av kommissionens beslut om nödatgärder för torskbeståndet genom förlängt fiskestopp (12.684 euro).

Totalt 9.335 euro har använts för tekniskt stöd - seminarier samt halvtidsutvärdering av fiskeriprogrammet.

7.4.5.3. Fiskeriförsäkringar

Fiskebåtar och fiskeutrustning försäkras genom s.k. fiskeriförsäkring som handhas av Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag. Under året minskade det totala försäkringsbeståndet med 440.716 euro (- 18 %).

Försäkrat föremål	Antal		Belopp, euro	
	2004	2005	2004	2005
Båtar	60	59	2.403.819	1.992.080
Trålar	5		25.814	
Övriga fiskebragder	5	5	93.112	93.312
Trålbord	1		3.363	
Bojar och linor	1	1	941	941
Totalt	72	65	2.527.049	2.086.333

Under året rapporterades skador för 45.371 (24.619) euro för 17 (19) skadefall. De utbetalade ersättningarna uppgick till 41.500,15 (21.646,83) euro (+ 92 %), varav landskapets andel utgjorde 87 % eller 36.025,50 (16.930,60) euro.

7.4.5.4. Sälskadeersättningar

Sälén bedöms för tillfället utgöra det största enskilda hotet mot fiskerinäringen. Säl-skador förekommer runt hela Åland, även i de inre vikarna, på praktiskt taget alla former av fiske samt i fiskodlingarna. Under året uppgick de påvisbara sälskadorna på laxfisket i finsk/åländsk fiskezon, i form av skadad fisk, till ca 3.750 fiskar (ca 20.000 kg) eller 24 % av fångsten (20.514 kg, 24 % av fångsten). Det ekonomiska bortfallet beräknas till minst 70.000 (65.500) euro. Därutöver kommer skador på redskap, bortskrämd fisk samt tilläggskostnader för flera och längre fiskeresor.

Till följd av att EU inte godkänt Finlands anmälan om utbetalning av ersättning för sälskador som ett bestående stödsystem har landskapsregeringen inte kunnat utbetala ersättningar för sälskadorna.

Landskapsregeringen tillsatte under året en arbetsgrupp för att utarbeta ett åtgärdsprogram för att minimera skadorna på fiskerinäringen förorsakade av säl. Arbetsgruppens mandattid förlängdes i slutet av året till utgången av februari månad 2006.

7.4.6. Utplantering av fisk och fiskevård

Produktionen av yngel för utplantering förverkligades vid landskapets fiskodlingsanstalt i Guttorp i stort sett enligt tidigare riktlinjer och mönster, innefattande havsöring, lax, sik samt gädda.

En del av yngelproduktionen såldes till fiskelag och samfälligheter medan resterande del av utplanteringarna utfördes i landskapets regi såsom allmännyttiga utplanteringar.

Erfarenheterna av ombyggnaden till recirkulerande vattenförsörjning har under året fortsättningsvis varit mycket goda. Fiskens hälsotillstånd har förbättrats märkbart, vilket medfört mindre dödlighet samt att man inte behövt använda någon medicinering. Under den kalla tiden av året förekommer dock driftsstörningar i form av ackumulering av någon toxisk substans i samband med spolningen av anläggningens biofilter. Utredning av möjliga åtgärder pågår.

7.4.6.1. Utveckling av mätetal

	2002	2003	2004	2005
Utplantering av lax (st)	37.100	67.745	6.500	63.705
Utplantering av havsöring (st)	185.138	161.732	184.133	185.476
Utplantering av gäddyngel (st)	2.432.000	1.539.000	1.445.000	1.405.000
Utplantering av sikyngel (st)	179.110	102.916	62.653	138.656
Utplantering av sik, nykläckt	242.600	150.000	1.905.000	857.200

7.4.7. Forskning, undersökningar, kontakter med vetenskapliga institutioner

Fiskeribyråns medfinansiering av ett treårigt Interreg-finansierat projekt, vars syfte är att fram effektiva vattenskyddsåtgärder, fortsatte under år 2005. Byrån beviljade även finansiering av en långtidsutvärdering av miljökontrollprogrammet för landskapets fiskodlingar, med landskapsregeringens miljöbyrå som huvudansvarig.

Fiskeribyrån medverkar i en riksomfattande inofficiell arbetsgrupp för koordinering av forskning och utveckling rörande fiskodling och miljö.

Det treåriga projektet som påbörjades år 2002 vid Parasitologiska institutionen vid Åbo Akademi, vars målsättning är att utreda fisksjukdomssituationen inom landskapet, utarbeta framtida bekämpningsstrategier samt bistå odlarna med råd och hjälp, avslutades under året.

Uppföljningsarbetet gällande kustnära fiskarter fortsatte inom ramen för "COBRA" (Coordination Organ for Baltic Reference Areas). Samarbetsparter i COBRA är: svenska Fiskeriverket, finska Vilt- och fiskeriforskningsinstitutet, Estlands Marina Institut, Lettlands byrå för fiskresurser, Institutet för ekologi i Litauen och Havsfiskeinstitutet i Polen. COBRA samarbetet påbörjade år 2004 en rapport om bedömning av kustnära fiskbestånd i Östersjön i samarbete med Helsingfors kommissionen (HELCOM). I rapporten ingår provfiskeresultat från 15 områden i Östersjön, bl.a. Finbo och Kumlinge provfiskeområden på Åland. Rapporten färdigställdes under år 2005 och publiceras i mars 2006. Ett populärvetenskapligt sammandrag av rapporten publicerades samtidigt. COBRA publicerade även en vetenskaplig rapport, där resultat från provfisket vid Finbo ingår.

Målsättningen med COBRA-arbetet och samtliga provfiskerier är att årligen följa utvecklingen av fiskbeståndens storlek för att tillhandahålla beslutsunderlag för eventuella begränsningar i fisket. Resultaten används även för att göra beståndsprognoser för ekonomiskt viktiga arter.

Undersökningen av gösbeståndet i Lumparn och Ivarskärsfjärden fortsatte som en uppföljning av ett projektarbete, som inleddes år 1999. Gösen är utsatt för ett hårt fisketryck och är av ekonomiskt stor betydelse och därför är det viktigt att följa med beståndet, så att ett hållbart utnyttjande kan garanteras. Undersökningarna 1999 – 2005 har visat att fisketrycket i Lumparn har påverkat beståndet och i januari 2004 antog landskapsstyrelsen ett beslut om reglering av det yrkesmässiga gösfisket på Åland, för åren 2004 - 2005. Utvärdering av behovet av fortsatt reglering pågår.

I samarbete med Husö biologiska station inledde byrån en långsiktig plan för att undersöka fiskbeståndet över hela Åland. Enligt planen skall fiskbeståndet undersökas i en kommun per år med samma metodik som i de årligen återkommande provfiskerna Finbo och Kumlinge. År 2005 undersöktes Kökars fiskbestånd.

Det år 1999 påbörjade EU- och landskapsfinansierade projektet om "Uthållig fiskeriförvaltning" fortsatte under år 2005 med Ålands fiskare rf som huvudman. Arbetet utfördes genom analys av enkätsvar från fiskelagsordförande, yrkesfiskare / binäringsfiskare samt slumpvis utvalda fastighetsägare i respektive kommun. Våren 2005 utgavs en delrapport för de kommuner som kartlades under år 2004. Målsättningen är att på

sikt få hela landskapet kartlagt enligt samma mönster, vilket beräknas vara färdigt år 2006.

Inom ramen för Nordiska Ministerrådets samarbete är landskapsregeringens fiskeribyrå representerad i NKO (nordiskt kontaktorgan för fiskerifrågor), NEF (nordisk ämbetsmannakommitté för fiskerifrågor), AG-Fisk (beredande arbetsgrupp för NEF), MiFi-styrgrupp (samarbetsorgan för miljö- och fiskerifrågor). Under år 2005 har det nordiska samarbetet inte prioriterats i högre grad främst på grund av att tyngdpunkten inom samarbetet legat på de västliga regionerna och på grund av höga resekostnader och prioritering av andra arbetsuppgifter.

7.5. SKOGSBRUKSBYRÅN

7.5.1. Allmänt

Aktiviteten i skogsbruket har fortsatt varit god, trots att avverkningsmängden från de åländska skogarna minskade jämfört med föregående år. Mängden avsaluvirke uppgick till drygt 190.000 m³. Med tanke på att år 2005 var det sista året där en del av skogsägarna tillämpade arealbeskattning är det lite förvånande att inte avverkningsmängden blev större. Från och med år 2006 kommer alla skogsägare att kapitalbeskattas. År 2005 har även präglats av en oro på virkesmarknaden, till följd av de mycket omfattande stormfällningar som orkanen Gudrun orsakade i södra Sverige i början av januari.

Under år 2005 har de nya, reviderade kriterierna för skogscertifieringen tagits i bruk och Ålands skogsvårdsförening r.f. har anslutit sitt verksamhetsområde till Kustens skogscentrals certifieringsområde. I och med detta har Ålands skogsvårdsförening även fått en ordinarie plats i den regionala certifieringskommittén för området.

På jaktsidan har EG- domstolen, den 15.12 2005, meddelat sin dom (C-344/03) gällande vårjakten på sjöfågel. Domstolen förbjöd jakt på samtliga av de sjöfågelarter som det traditionellt bedrivits jakt på i landskapet under våren, med undantag av alfågel.

Jaktlagen ändrades under året, vilket bland annat innebär att jakt med pil och båg blir tillåtet, liksom att använda ljuddämpare vid jakt, användande av fler hundraser vid drivande jakt efter rådjur samt att det generellt blir tillåtet att saluföra vilt. Även en ny jaktförordning utarbetades, vilken bl.a. innebär förlängd jakttid på rådjursbock, hare, grå- och kanadagås samt att jakt på fiskmås upphör. Rådjursstammen har jämfört med tidigare år varit stabil. Älgstammen visar sammantaget i landskapet en negativ trend jämfört med senare år. Gråsälén visar fortsättningsvis på en stark och växande stam. Inventeringarna av sjöfågel visar på normala stammar inom ramen för den naturliga fluktuationen.

7.5.2. Uppföljning av mål

Mål: Plantskogsskötseln i de privata skogarna skall uppgå till minst 600 hektar.

Förverkligat: Ålands skogsvårdsförening har, med stöd av medel från landskaps-

regeringen, administrerat plant- och ungskogsröjning på 668,3 ha.

Mål: Landskapsregeringen skall verka för att verksamheten bedrivs i enlighet med det regionala skogsprogrammet för åren 2002-2006 samt enligt de kriterier som skogscertifieringen ställer.

Förverkligat: Det åländska skogsbruket lyckades inte leva upp till de målsatta avverkningsnivåerna om 208.000 m³ avsaluvirke samt en första gallringsareal om 500 ha. Totalt avverkades drygt 190.000 m³, medan första gallring planerades på 401,1 hektar. Däremot uppnåddes målsättningen om 600 hektar för plantskogsskötseln och en ökning av markberedningsarealen med 14 %.

Landskapsregeringen har utfört de granskningar och arbetsuppgifter som skogscertifieringen förutsatt. Det Norske Veritas har genomfört en förnyelserevision den 14.11.2005 utgående från de nya certifieringskriterierna.

Mål: Mängden avsaluvirke från landskapets egna skogar bör uppgå till ca 5.200 m³.

Förverkligat: Under året har 4.670 m³ virke saluförts.

Mål: Att arbeta för längre jakttider, fler jaktmetoder, ökad jaktturism m.m. i syfte att reglera hjortdjursstammens storlek.

Förverkligat: Landskapsregeringen har genom en ny landskapsförordning förlängt jakttiden på rådjursbock samt utökat jaktmöjligheterna med drivande hund genom att i praktiken tillåta flera hundraser för jaktanvändning. Vidare har en ändring av jaktlagen införts, vilken bland annat öppnar möjligheter att bedriva jakt med både som beräknas ha en stor potential inom jaktturismen. Ändringen i jaktlagen innebär även att det generellt sett är tillåtet att saluföra allt vilt, vilket har positiva effekter för jaktturismen samt även i viss mån för att reglera hjortdjursstammarnas storlek.

7.5.3. Främjande av skogsbruket

7.5.3.1. Utförda skogsbruksåtgärder

Totalt planterades 215,6 (179,9) hektar i de privata åländska skogarna under året. Av denna areal utgörs 181,8 hektar av nyplantering efter förnyelseavverkning, 23,7 hektar av kompletteringsplantering och beskogning i samband med avverkning av underproduktiva bestånd samt 10,1 hektar av beskogning av nedlagd åkermark. Totalt användes 491.830 plantor. Av dessa utgjorde tall 48,6 %, gran 50,0 % samt björk 1,4 %. Medelkostnaden för plantering var 931 euro/hektar.

Markberedningsarealen uppgick till 316,9 (279,6) hektar, varav 295,4 hektar utfördes med landskapets markberedningsaggregat och resterande del i privat regi med grävmaskin. Medelkostnaden för markberedning var 172 euro/hektar.

Plant- och ungskogsvård utfördes på 668,3 (656,2) hektar. Av denna del bestod 534,4 hektar av röjning i plantbestånd och 133,9 hektar av istandsättningsröjning. Medelkostnaden för plant- och ungskogsvård var 206 euro/hektar.

Skogsdikningen omfattade totalt 3.616 (2.370) meter, varav 1.252 meter var istandsättning av befintliga äldre diken samt 2.364 meter skyddsdikning i samband med

skogsförnyelse. Grävningen utfördes till en medelkostnad av 1,52 euro/meter.

Under året byggdes eller grundförbättrades inga skogsbilvägar.

Stubbehandling mot rotröta utfördes på sammanlagt 17,5 hektar (5,5).

7.5.3.2. Skogsbruksplanering

Under år 2005 färdigställdes 26 (21) skogsbruksplaner fördelat på 25 privata och en församlingsplan. Heltäckande områdesplaner gjordes i Norrsunda, Vargsunda, Svarts-mara, Emkarby, Östanåker och Bredbolstad.

Den totala planerade arealen under året uppgick till 3.276,5 (3.014,0) ha, fördelat på 2.451,5 (2.169,4) ha skogsmark, 407,5 (371,6) ha tvinmark samt 417,5 (473,0) ha impediment. Dessutom påbörjades fältarbete på områdesplaner i Lillbolstad och Kråkböle vilka kommer att färdigställas våren 2006.

Under året arbetade totalt 3,5 personer med planering, varav två personer arbetade med privata skogsbruksplaner medan 1,5 planerare gjorde områdesplaner.

7.5.3.3. Forsknings-, försöks- och informationsverksamhet

Under året har 24 plusträd av klibbal valts ut för den planerade fröplantagen i Hammar-land. Av dessa växer 11 på Åland och 13 i södra och sydvästra Finlands kusttrakter. Ett föravtal om leverans av ympar till fröplantagen har också ingåtts med Skogsforsknings-institutet. Förarbeten för att iordningställa plantageområdet har påbörjats.

7.5.3.4. Nordiskt samarbete

Skogsbruksbyrån har deltagit vid Samnordisk skogsforsknings styrelsemöte i Joensuu den 24-25 maj 2005.

7.5.4. Skötsel av egna skogar

Under året har inga förändringar beträffande skogsmarksarealerna gjorts. Avverkningar-na omfattade 66 ha och mängden avsaluvirke uppgick till 4.670 m³. Under året har plant- och ungskogsröjningar utförts på 38 ha. Planteringsarealen omfattade 4,9 ha. Närmare uppgifter framgår av *bilaga 11*.

Inkomsterna från virkesförsäljningen uppgick till 108.828 euro. Dessutom har 9.879 euro inlutit i form av markarrenden, 6.805 euro i form av jaktarrenden och 8.437 euro som hyresinkomster för Berg och Grelsby plantskola.

7.5.5. Jakt och viltvård

7.5.5.1. Jakt och viltvårdens verksamhet

Under året beviljades 63 (64) personer tillstånd att fälla 234 (232) gråsälar och av dessa fälldes 98 (89). De tillstånd fiskodlingarna beviljades resulterade i att 16 (61) gråsälar fälldes. Nio jaktvårdsföreningar beviljades licenser att fälla gråsäl, fyra gråsälar fälldes med sådant tillstånd. Totalt fälldes således 118 (150) gråsälar. Under våren anordnade jakt- och viltenheten, i samarbete med jakt- och fiskemuseet, "Jaktens dag" för jägarna där det bland annat informerades om de förestående lagändringarna.

Vid jaktårets slut innehade 4.354 (4.318) personer åländskt jaktkort, medan 43 (52)

personer avlade åländsk jägarexamen.

Beträffande användningen av jaktkortsmedel hänvisas till *bilaga 13*.

Under året fälldes 4.420 (4.355) rådjur. Jaktvårdsföreningarna beviljade 18 (22) jakträttsområden rätt att fälla 206 (271) älgar. Under jakten fälldes 161 (197) älgar, se vidare *bilaga 12*. Sammanlagt 452 (577) personer avlade älgskytteprovet.

Vidare behandlades 3.428 (3.377) ansökningar om tillstånd till traditionell jakt på sjöfågel under våren.

Närmare uppgifter om utgivna jaktkort, hjortdjursskadebidrag, jakt på hjortdjur och viltolyckor i trafiken framgår av Statistisk årsbok för Åland.

7.5.5.2. Informationsverksamhet

Ålandsnytt i tidningen Jägaren samt jakt- och viltenhetens medverkan vid jaktvårdsföreningarnas höst- och vårmöten har som tidigare varit de viktigaste informationskanalerna till de åländska jägarna. Tidningen Jägaren utkommer 6 gånger per år och utdelas till samtliga personer med giltigt åländskt jaktkort. Utöver det har det anordnats två möten med jaktvårdsföreningarnas ordföranden med information om bland annat älg- och vårfågeljakten.

7.5.5.3. Nordiskt samarbete

De åländska jägarna representeras i Nordiskt jägersamvirke (NJS), en organisation där samtliga i Norden verksamma jägarorganisationer är medlemmar. Organisationen företräder de nordiska jägarna på ett internationellt plan. Särskilt inom Europa har NJS varit en drivande kraft att företräda nordiska intressen. NJS har idag cirka fyra anställda, kontoret är stationerat i Kalø i Danmark. Enheten för jakt- och viltvårdsfrågor har aktiverat sig i nordiska sammanhang särskilt i frågor som rör sjöfåglar och sälar och har under året deltagit i flera sammankomster för att informera sig och informera i dessa för Åland prioriterade frågor.

7.6. ÅLANDS ARBETSFÖRMEDLINGSBYRÅ

7.6.1. Uppföljning av mål

Mål: Landskapsregeringens övergripande arbetsmarknadspolitiska mål är att sträva till en fortsatt låg arbetslöshet samt en ökad sysselsättningsgrad, en regionalt balanserad utveckling av arbetsmarknaden, kvinnors och mäns rätt till arbete på lika villkor samt underlätta för personer med svag ställning på arbetsmarknaden att få arbete och förhindra utslagning från arbetsmarknaden.

Arbetsmarknadspolitiken skall bedrivas i koordination med näringspolitiken och utbildningspolitiken så att man främjar utvecklandet av informationssamhället, kompetenshöjande utbildningsinsatser inom arbetslivet, nyföretagande och de befintliga företagens tillväxt och konkurrenskraft.

Inom Ålands arbetsförmedlingsbyrås ansvarsområde har följande delmål fastslagits för 2005,

- öka rekryteringsunderlaget för det åländska arbetslivet

- ökad kvalitet vid matchning av sökande-arbetsgivare
- ökade självservicemöjligheter vid jobbsökande
- obligatorisk handlingsplan för att bättre och mer rättvist tillgodose en individs rättighet och möjlighet till arbete
- täta företags- och kommunbesök
- fortsatt utveckling av hemsidan
- ökad tillgänglighet till arbetsmarknadsservice genom internet
- en utvecklad eureservice
- arbeta för att stärka svenska språkets ställning gällande information från arbetsministeriet genom ett aktivt arbete i svenska utvecklingsgruppen

Allmänt: Under 2005 var sysselsättningssituationen i stort oförändrad jämfört med ifjol men hösten visade en positiv tendens då antalet arbetslösa minskade och antalet lediga jobb ökade. Framförallt förbättrades situationen för ungdomar då den totala ungdomsarbetslöshetsgraden sjönk från 4,8 % till 4,0 %. Den öppna arbetslöshetsgraden var 2,3 % (2,3 %) samt den totala arbetslöshetsgraden 2,6 % (2,6 %). Sysselsättningsgraden som både ur ett nordiskt och europeiskt perspektiv alltid varit i topp har nu börjat sjunka till följd av att andelen äldre personer i arbetskraften ökar.

Trots den goda sysselsättningssituationen och den låga arbetslösheten har det funnits tre strukturella problem på arbetsmarknaden vad gäller arbetslösheten under de senaste åren. Det första är andelen långtidsarbetslösa bland den äldre arbetskraften. Av dem som varit utan arbete i mer än sex månader är över 50 % 55 år eller äldre. Tendensen har funnits en längre tid och är densamma i hela Norden. Det andra problemet är att framför allt de arbetslösa arbetssökande yrkesmässigt inte motsvarar efterfrågan på arbetskraft. De lediga arbetsplatserna finns framför allt inom serviceyrkena, byggsektorn, pedagogiska sektorn samt inom social- och hälsovårdssektorn medan de arbetslösa i första hand återfinns inom kontors- och administrationssektorn. Matchningen brister dessutom i fråga om exempelvis kompetensnivå inom de olika yrkesgrupperna. Det tredje problemet har varit ungdomsarbetslösheten som har haft den kraftigaste ökningen under de senaste åren. Statistiken under hösten visar dock på en positiv utveckling i alla dessa grupper.

Det finns fortfarande en försiktighet hos företagen att nyanställa som hänger samman med den osäkerhet som finns angående den ekonomiska utvecklingen i omvärlden i kombination med osäkerheten inom den för Åland så viktiga sjöfartsbranschen. Det finns också många positiva signaler framförallt inom IT- och IT-relaterade branscher där rekryteringsbehovet är stort. Ovannämnda faktorer tillsammans med den framtida arbetskraftsbristen, på grund av stora pensionsavgångar, och den ökade ohälsan i arbetslivet, som visar sig i form av utbrändhet och ökad sjukfrånvaro, utgör fortfarande de största utmaningarna för det åländska arbetslivet.

Förverkligat: Byrån har fortsatt sitt arbete i enlighet med den uppgjorda strategin där specialiseringen av arbetsuppgifter har varit nödvändig för att kunna upprätthålla kompetensen inom varje arbetsområde. Beslutsdelegering till byrån, nya ansvarsområden

samt en mer offensiv roll i arbetsmarknads- och samhällsutvecklingsfrågor tillsammans med satsningar på kunskapsinhämtning på fältet har även under 2005 inneburit en effektivare matchning av sökande-arbetsgivare samt på sikt en bättre beredskap och utnyttjande av medel för sysselsättningsfrämjande åtgärder.

Under 2005 har etapp 2 i det stora och komplicerade lagstiftningspaketet om arbetsmarknadspolitisk verksamhet behandlats i lagtinget. Lagarna beräknas träda ikraft i början av 2006. Lagstiftningen medför en del organisatoriska förändringar då verksamheten vid Ålands arbetsförmedlingsbyrå, Ålands yrkesvägledningsbyrå samt utbildnings- och kulturavdelningens studieserviceenhet sammanslås till en ny myndighet, Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet. Under hösten 2005 har övergången planerats och förberetts.

Projektet Arbeta och Bo på Åland har under 2005 utvecklats helt enligt målsättning. Nätverk och marknadsföringskanaler har byggts upp vilket i högsta grad underlättar rekrytering av välutbildad arbetskraft till det åländska arbetslivet. Enligt ÅSUB:s statistik över inflyttning till Åland har det varit en rekordstor nettoinflyttning till Åland under 2002 – 2005. Framförallt har projektet tillsammans med sina samarbetspartners nått goda resultat i fråga om rekryteringen inom vård- och pedagogiska sektorn.

Projektet administrerar för tillfället två hemsidor, komhem.nu som fungerar som en informationsportal samt kompetenslanken.net som fungerar som en rekryteringsportal.

Arbeta och Bo projektet har under 2005 haft ca 800 välutbildade personer i sina register. Dessa personer är seriöst intresserade av att arbeta och bo på Åland.

Projektet har förutom att fungera som spindeln i nätet för åter- eller inflyttningsinformation framställt informativt och proffsigt utformat informationsmaterial, presenterat hundratals CV för arbetsgivare, deltagit i ca 15 olika rekryteringsmässor och aktiviteter.

Projektet har under året prioriterat åtgärder som riktar sig till vård- och lärarområdet samt även åtgärder som riktar sig till företag som är intresserade av att etablera sig på Åland eller personer som är intresserade av att ta över befintliga företag. Under senhösten har det varit en aktiv dialog med representanter från IT-sektorn och ett samarbetskoncept för rekrytering kommer att utformas.

Byrån har under året delfinansierat och ökat samarbetet med projektet Aktiv Näringslivsutveckling.

Projektet Aktiv Näringslivsutvecklings verksamhet ligger helt i linje med den strategi och arbetssätt som arbetsförmedlingen har. Bl.a. försöker man genom att stödfinansiera verksamheten bygga upp en organisation som effektivt kan arbeta med skärgårdsfrågorna.

För att underlätta inträdet på den öppna arbetsmarknaden samt förhindra utslagning har landskapsregeringen helt eller delvis finansierat fyra projekt för långtidsarbetslösa.

Ålands arbetsförmedlingsbyrå har tillsammans med ett antal samarbetspartners ordnat temaaktiviteter med målsättning att skapa en hållbar utveckling av arbetsmarknaden, med tanke på den ökade ohälsan. Målet för temaaktiviteterna har varit att inspirera företag, organisationer samt anställda till att påverka kvaliteten på sin egen arbetsmiljö.

7.6.2. Utveckling av mätetal

	Uppskattat 2005	Förverkligat 2005
Arbetslöshetsgrad	2,3	4,8
Ungdomsarbetslöshet	2,3	4,0
Sysselsättningsgrad	78,1	77,2

7.7. YRKESVÄGLEDNINGSBYRÅN

Yrkesvägledningsbyråns verksamhetsberättelse har enligt praxis omfattat perioden 1 juli till 30 juni, då byråns verksamhet i vissa avseenden följer skolornas läsår. Under hösten 2005 överlämnade landskapsregeringen en lagframställning till lagtinget med förslag till ny arbetsmarknadspolitisk lagstiftning. Enligt förslaget sammanslås yrkesvägledningsbyrån med arbetsförmedlingen och studieserviceenheten till en ny myndighet. Den nya lagstiftningen trädde i kraft den 1 mars 2006 då den nya myndigheten, Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet, inrättades och inledde sin verksamhet. Myndigheten kommer att avge en verksamhetsberättelse efter varje kalenderår. Likväl presenteras nedan vissa statistiska uppgifter som avser våren 2006.

Vid yrkesvägledningsbyrån har under perioden funnits en ordinarie tjänst som byråföreståndare och en tillfällig tjänst som byråsekreterare/informatör. Byrån har stått i fortlöpande kontakt med studie- och elevhandledare i grundskolorna och skolorna på gymnasialstadiet. Eleverna i grundskolornas avgångsklasser besöker regelmässigt byrån samt arbetsförmedlingen och studieserviceenheten. Den information som därvid ges behandlar huvudsakligen möjligheterna till fortsatt utbildning på Åland och i utlandet, situationen på arbetsmarknaden samt studiestöd och andra studiesociala frågor.

Byrån har bevakat och befrämjat ålänningarnas möjligheter till studier utanför Åland.

I följande tabell redogörs för antalet elever i grundskolornas avgångsklasser vårterminen 2006 och deras önskemål efter grundskolan, sådana dessa framgår av elevernas ansökningar via det samåländska elevantagningssystemet till utbildning på gymnasialstadiet på Åland:

Högstadiet i

Mariehamn Övernäs	75	(76)
Mariehamn Strandnäs	42	(50)
Godby	96	(86)
Kyrkby (inkl. träningsundervisn.)	126	(106)
Brändö	11	(9)
Föglö	9	(6)
Kumlinge	4	(8)
Kökar.....	3	(1)
Sottunga.....	2	(-)
Summa	368	(342)

Av dessa söker (i första hand):

till lyceet	154 st.;	42 %	(146; 43)
till övriga skolor	200 st.;	54 %	(187; 55)
söker ej till skola på Åland	14 st.;	4 %	(9; 2)

Byråföreståndaren har fungerat som representant för Ålands vägledare i styrelsen för Nordiska Förbundet för Studie- och Yrkesvägledning (NFSY). Via NFSY är Åland också medlem i det internationella förbundet för studie- och yrkesvägledning, IAEVG. Byrån samarbetar nära med arbetsförmedlingen och utbildningsinstanserna samt upprätthåller kontakter med utbildnings- och vägledningsorgan i riket och i de övriga nordiska länderna.

7.8. ÅLANDS TEKNOLOGICENTRUM

Mål: Ålands teknologicentrum (ÅTC) skall främja utvecklingen av innovationssystem och innovationer på Åland. Med innovationssystem avses nätverk av offentliga och privata aktörer där ny teknik och kunskap produceras, sprids och används. En central uppgift för Ålands teknologicentrum (ÅTC) är att främja kontakterna mellan näringsliv och högskola samt bidra till att höja den tekniska kompetensnivån i landskapet.

Förverkligat: ÅTC:s verksamhet var under 2005 i huvudsak koncentrerad på uppstarten och driften av företagsinkubatorn Växthuset, marknadsföringen av Kvarteret iTiden och utvecklandet av det åländska innovationssystemet.

Kvarteret iTiden

Kvarteret iTiden, Teknikparken, invigdes i februari 2005. Kvarteret iTiden är en miljö som aktivt stimulerar tillväxt med fokus på nyföretagande, utvecklingsföretag och kunskapsintensivt företagande. Kvarteret iTiden skapar möjligheter till samverkan mellan utbildningsenheter, näringsliv och myndigheter. Kvarteret iTiden erbjuder genom sina ca 30-tal hyresgäster en mångfald av service och tjänster som underlättar för nya företag i uppbyggnadsskedet och stimulerar företagsutveckling.

Ålands landskapsregering hyr 290 m² i Kvarteret iTiden för ÅTC:s hela verksamhet inklusive inkubatorverksamheten. ÅTC har inrett ett utrymme för videokonferens och en kombinerad data- och föreläsningssal som båda används för uthyrning till intresserade kunder.

Satsningen Kvarteret iTiden är grunden till ett innovationscentrum på Åland som ska stimulera framväxten av nya tillväxtföretag. Ålands Teknologicentrum har rollen att marknadsföra Kvarteret iTiden och bygga upp innovationskonceptet. En viktig uppgift är att initiera aktiviteter som leder till en innovativ användning av teknologi och kunskap och hitta synergier av samarbete mellan t.ex. företagen i Kvarteret iTiden. Som ett led i det arbetet har ÅTC under 2005 gett ut det elektroniska nyhetsbrevet iTiden Bulletin, arrangerat seminarier och föreläsningar inom ramen för evenemanget Frukost i Tiden. Mycket av den externa marknadsföringen har gjorts genom att i samarbete

med Arbeta & Bo på Åland delta i mässor och evenemang i både Sverige och Finland. ÅTC upprätthåller hemsidan för Kvarteret iTiden.

Inkubatorverksamhet / innovationssystemet

Ett innovationssystem består dels av det nätverk av organisationer, människor och spelregler inom vilket skapande, spridning och innovativ exploatering av teknologi och annan kunskap sker, dels en effektiv metodik för att med hjälp av satsningar på forskning, utveckling och andra innovationsfrämjande åtgärder, stimulera förnyelse och därigenom en hållbar ekonomisk tillväxt och samhällsutveckling.

En viktig funktion i ett innovationssystem är inkubatorverksamhet där det skapas miljöer för idéer att utvecklas till säljbara produkter. Genom samarbete med andra näringslivsaktörer på och utanför Åland tillhandahålls relevant information, rådgivning och experthjälp för att påskynda kommersialiseringen av idéerna. År 2005 var det första verksamhetsåret för Företagsinkubatorn Växthuset. Verksamheten har snabbt funnit sina former. Ett tiotal ansökningar behandlades i ledningsgruppen varav fyra förordades inträde till Växthuset. Under våren 2006 flyttar ett företag ut och bereder plats åt ett annat.

Ålands Teknologicentrum och Ålands Företagareförening arrangerade under 2005 den lokala InnoFinland-tävlingen på Åland. Måttet för årets tävling var "Kreativitet som befrämjare av arbete och företagsamhet". I den åländska tävlingen deltog 7 innovationer. Leakomatic Ab från Mariehamn vann förutom den lokala tävlingen även ett hedersamt första pris i den nationella delen av tävlingen - republikens presidents InnoFinland-pris 2005.

Övrigt

Personalstyrkan utgörs av tre personer (enhetschef, projektledare och IKT-ansvarig).

IKT-ansvarig vid ÅTC ansvarar även för IT-supporten vid Ålands läromedelscentral och Ålands arbetsförmedlingsbyrå i samarbete med finansavdelningens IT-enhet. ÅTC har under året köpt in tjänster från Ålands Industrihus för att garantera att aktiviteterna i Kvarteret iTiden löper smidigt.

8. Trafikavdelningens förvaltningsområde

8.1. ALLMÄN FÖRVALTNING

Trafikavdelningen består av en byrå, den allmänna byrån, vid vilken handläggs ärenden som gäller strategisk trafikplanering, byggande och underhåll av vägar, broar, färjor, hamnar, fastigheter och grunda farleder samt trafiksäkerhet, färjetrafik, kollektivtrafik och flygtrafik.

Den allmänna byrån är indelad i trafikförvaltning och fyra produktionsenheter.

Trafikavdelningen leds av avdelningschefen, även benämnd överingenjör.

8.1.1. Uppföljning av målsättningar

Mål: Trafikavdelningens uppgift är att upprätthålla, utveckla och förnya landskapets interna trafiksystem på ett ekonomiskt och miljömässigt försvarbart sätt, så att trafikanternas krav och förväntningar på en rimlig och säker trafik tillgodoses.

Förverkligat: Arbetet med att uppgradera landskapets huvudvägar till 8 meters vägar med separata gång- och cykelvägar har fortsatt bl.a. med uppgörande av vägplaner på sträckan Överby-Storby (landsväg 1), Smedsböle-Finby (landsväg 2) och Klemetsby v.s.-Långnäs (landsväg 3). Ombyggnaden av landsväg nr 2, inkl. tre rondeller och underfartsbroar på sträckan Dalbo-Dalkarby färdigställdes hösten 2005. På vägentreprenaden Bistorp-Lumparsund med separat gång- och cykelväg färdigställde etapp 2 Bäckäng-Lumparsund i juni 2005. Med grundförbättringsmedel för glesbygdsvägar ombyggdes sträckan Kuggvik v.s.-Tengsödavik brygga (bygdeväg 590). Grundförbättring av glesbygdsvägar har även gjorts med vägunderhållsmedel.

Trafiksäkerheten genomsyrar hela trafikavdelningens verksamhet och olika trafiksäkerhetskampanjer har hållits under året.

Skärgårdstrafiken har transporterat i stort sett samma volymer som tidigare år.

8.1.2. Utveckling av mätetal

	2003	2004	2005
Lands- och bygdevägar inom landskapet, km	640	641	638
- Därav belagda, km	554	562	562
Kommunalvägar inom landskapet	272	272	276
Antal fordon i landskapet	28.690	29.742	30.793
Antal personbilar i landskapet	15.194	15.536	19.588
Antal trafikolyckor med dödlig utgång	3	2	0
Antal fordon på frigående färjor	257.351	258.884	264.622
Antal fordon på linstyrda färjor	301.660	287.567	294.891
Antal passagerare färjor alla kategorier	1.070.853	1.041.648	1.044.766
Vägtäthet (km allmän väg per 100 km ² land)	41,95	41,9	41,9
Allmänna vägar m/invånare	24,04	24,4	24,4

8.1.3. Avdelningens utgifter och inkomster

Utgiftsart	Bokslut 2003	Bokslut 2004	Tillgängliga medel 2005	Bokslut 2005	Avvikelse
Summa inkomster	1 076 336,62	2 082 969,23	1 554 319	1 304 086,14	-250 232,86
Konsumtionsutgifter	-20 182 466,55	-19 494 964,36	-20 507 560	-19 852 728,26	654 831,74
Överföringsutgifter	-1 472 713,30	-1 283 451,51	-1 637 638	-1 351 143,34	286 494,66
Realinvesteringsutgifter	-2 498 907,29	-2 616 067,89	-5 033 356	-3 045 028,66	1 988 327,34
Lån och övriga finans -investeringar	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Summa utgifter	-24 154 087,14	-23 394 483,76	-27 178 554	-24 248 900,26	2 929 653,74
Anslag netto	-23 077 750,52	-21 311 514,53	-25 624 235	-22 944 814,12	2 679 420,88

8.2. TRAFIKFÖRVALTNINGEN

Trafikförvaltningens uppgift är att långsiktigt och strategiskt samt på ett ekonomiskt försvarbart sätt utveckla trafikförhållandena på Åland samt svara för den med verksamheten sammanhängande myndighetsutövningen.

Som rättesnöre för allt trafikarbete gäller förutom landskapets budget den av lagtinget antagna trafikplanen för åren 2003-2010 samt landskapsregeringens handlingsprogram.

8.2.1. Förprojekt och trafikplaner

Verksamheten leds av trafikingenjören som förutom sina myndighetsuppgifter även har representerat landskapsregeringen vid de under året verkställda vägförrättningarna.

Inom ansvarsområdet handläggs och utreds större strategiska projekt gällande nya eller förbättringar av befintliga trafiklösningar inom landskapets allmänna trafiknät.

8.2.2. Vägar och trafiksäkerhet

Verksamheten leds av vägingenjören och omfattar följande:

Vägar

Inom ansvarsområdet handläggs vägplaner och verkställigheten av alla projekt som gäller om- och nybyggnad samt nybeläggning av vägar inom ramen för investeringsbudgeten.

Vägplaner för projekten Överby-Storby landsväg 1 och Smedsböle-Finby landsväg 2 utställdes och fastställdes under året och vägplan utställdes för vägombyggnaden Klemetsby v.s.-Långnäs landsväg 3. Vägombyggnaderna av landsväg 3 Bäckäng-Lumparsund, landsväg 2 Dalbo-Dalkarby och bygdeväg 590 Kuggvik v.s.-Tengsödavik brygga färdigställdes.

Under verksamhetsåret om- och nybyggdes 7,5 (4,6) kilometer lands- och bygdeväg och 3,1 (2,6) km gång- och cykelväg. Ny- och ombeläggning med oljebitumengrus och

asfaltbetong utfördes på 14,5 (12,6) kilometer väg. Planerings- och kartläggningsarbeten utfördes på fem olika objekt. Se *bilaga 15*.

Trafiksäkerhet

Vägingenjören biträds av trafiksäkerhetskonsulenten i trafiksäkerhetsarbetet.

Under året har flera olika trafiksäkerhetskampanjer arrangerats, bl.a. reflex-, däck-alkohol- och bilbälteskampanjer.

Den så kallade Rökerirondellen ombyggdes för att minska antalet olyckor, främst påkörning bakifrån.

Olika fartdämpande åtgärder har gjorts på ett flertal ställen i landskapet.

Skolpolisverksamheten vid skolorna i Mariehamn har fortlöpt som tidigare. Trafikjokern har med framgång arrangerats i skolorna.

8.2.3. Broar, hamnar, privata farleder, byggnader och fastigheter

Verksamheten leds av bro- och hamningenjören och omfattar:

Hamnar, bryggor och färjlägen

Vägplan fastställdes för nytt färjeläge i Harparnäs hamnområde i Kökar kommun.

En landramp för Snäckö färjeläge för frigående färja ombyggdes, försågs med gallerdurk av stål och ytbehandlades.

Planering av nytt landrampsystem för färjelägen till frigående färjor fortsatte.

Piren i Långnäs skärgårdshamn, båda färjelägena, försågs med ny avfendring.

Muddringsarbetena utanför nya kajen i Möckelö hamn färdigställdes den 30 mars 2005.

Småbåtsbryggan vid Degerby tullbrygga reparerades, fick nytt trädäck och avfendring.

I övrigt utfördes normalt underhåll och reparationer främst på färjelägena.

Landsvägsbroar

Lemströms kanal och svängbro hölls öppen för sjötrafik under tiden 25.4-16.10.2005.

Under seglationsperioden tillämpades fasta öppethållningstider, övrig tid av året öppnades bron på beställning om isläget det tillät. Svängbron öppnades 1.040 (1.199) gånger för 3.845 (3.835) farkoster.

Farleder

Planering för breddning och fördjupning av den privata lokala farleden in till Sottunga färjeläge fortsatte.

De grunda farlederna (max 4,0 meter djupa) underhölls på entreprenad.

Byggnader och fastigheter

Nybyggnad av en lagerbyggnad 510 m² för oljeskyddsberedskapen på Åland färdigställdes den 28 februari 2005.

I Långnäs skärgårdshamn byggdes en återvinningsstation för skärgårdsfärjornas avfallshantering.

I övrigt utfördes normalt underhåll och reparationer av byggnaderna.

8.2.4. Färjetrafik

Verksamheten leds av tekniska inspektören som ansvarar för konkurrensutsättning av de färjelinjer landskapsregeringen beslutat om samt fartygens reparationer och årliga dockningar liksom även för planerade nybyggen.

Turlistorna för skärgårdstrafiken bereds i samråd med Ålandstrafiken och skärgårdskommunernas trafiknämnder.

8.2.5. Övrig trafik samt oljeskydd

8.2.5.1. Oljeskyddsberedskapen

En gemensam övning mellan Sverige, Finland och Åland arrangerades av riksmyndigheterna den 9-10 maj i närheten av Åbo. Från åländsk sida deltog oljebekämpningsfartyget M/S Svärtan.

Ny lagerbyggnad för oljebekämpningsmaterial i Möckelö färdigställdes den 19 maj. Bidraget från Oljeskyddsfonden utgör 263.000 euro.

Ett besvärligt oljeutsläpp från en villatank i Dalkarby bekämpades under slutet av året. Oljan hotade vattentäkten i Dalkarby och frågan om nya krav för villacisterner manifesterades.

8.2.5.2. Flygverksamhet

Flygtrafiken till och från Åland sköttes under året på marknadsmässiga villkor av sammanlagt tre kommersiella flygbolag. Under hösten inledde ett åländskt bolag trafik till Helsingfors medan det bolag som opererade Stockholmstrafiken i december meddelade att trafiken upphör.

8.2.5.3 Kollektivtrafiken

Den regionala busstrafiken upprätthölls som under tidigare år. De reguljära turerna kombinerades med skolskjutsarna. Landskapsregeringen subventionerade busstrafiken med 0,83 euro per turlistad och körd kilometer.

Glesbygdskommunerna har erhållit ett särskilt stöd för den interna kollektivtrafiken om 40.000 euro.

Totalt har stödet till kollektivtrafiken uppgått till 1.246.000 euro.

8.2.6. Ekonomi, administration och inköp

Verksamheten leds av ekonomichefen, som har biträtt trafikförvaltningen och produktionsenheterna i budgetberedningen och -uppföljningen. Han har även skött varu-, reservdels- och annan upphandling enligt EU:s och landskapsregeringens regelverk.

8.3. PRODUKTION

Produktionen skall utföra de trafikuppgifter och producera de trafiktjänster samt förverkliga de projekt landskapsregeringen beställt. En del av verksamheten har praktiskt skötts genom att produktionsenheterna gör egna upphandlingar och tecknar avtal med

egna underentreprenörer eller -leverantörer. I den mån kapaciteten räcker till och konkurrenssituationen i landskapet inte snedvrids kan därutöver arbeten utföras för kommuner. Produktionen är indelad i fyra (4) utförarenheter som var och en leds av en enhetschef. Ålandstrafiken är en del av sjötrafikenheten.

8.3.1. Vägunderhållsenheten

Verksamheten leds av chefen för vägunderhållsenheten, biträdd av två vägmästare, två byggmästare samt arbetsledare på vägstationerna. Till enheten hör även kanalvakten vid Lemströms kanalbro.

Den praktiska verksamheten sköts utgående från vägstationerna i Möckelö och Godby. Så kallade stödjepunkter finns i Kattby, Föglö, Kökar, Kumlinge och Brändö. Jourtelefon med ett anträffbarhetssystem är i kraft under vinterhalvåret.

För dammbindning på lands- och bygdevägar med grusyta användes 223 (191) ton kalciumklorid (vägsalt). Mängden salt för halkbekämpning var försumbar. Däremot åtgick 4.600 (5.300) ton krossgrus till halkbekämpning. För underhåll av grusvägar samt grundförstärkningsarbeten inköptes under året 34.500 (41.000) ton krossgrus.

Ombeläggning med asfalt eller MJOG med underhållsmedel utfördes på 1,6 (6,5) kilometer allmän väg. Beläggningar har i huvudsak finansierats med investeringsmedel, se närmare kapitel 8.2.2, avsnitt vägar.

Enheten bedriver i egen regi trafik med linstyrda färjor på Töftölinjen, Seglingelinjen, Simskälalinjen, Björkölinjen och Embarsundslinjen. Ängöundslinjen trafikeras med landskapsregeringens tonnage enligt entreprenadavtal av ett privat bolag.

Statistik över passagerare och fordon på de linstyrda färjorna framgår av *bilaga 16*.

8.3.2. Sjötrafikenheten

Verksamheten leds av sjötrafikchefen, biträdd av sjöpersonalinspektören och en byråsekreterare.

Landskapets frigående färjor har under hela året trafikerat enligt de fastställda turistorna. Eftersom vintern var lindrig uppkom inga större problem till följd av isförhållanden.

Förutom att av myndigheterna uppställda säkerhetskrav naturligtvis efterlevs, eftersträvas en hög nivå på underhållet för att hålla fartygen i gott skick. Fartygen dockas varje vår och översyn sker dessutom på hösten. De frigående färjornas medelålder är drygt 21 år.

Bunkerpriset under året låg kraftigt över vad som budgeterats varför budgetmedlen inte räckte till utan tilläggsbudget blev nödvändig. Det ekonomiska utfallet för enheten framgår av *bilaga 16*.

Verksamheten bedrivs till stor del med eget tonnage i egen regi men även inhyrt tonnage har använts, M/S Spoven på linjen Asterholma-Lappo-Torsholma, M/S Frida II på linjen Kumlinge-Enklinge samt Lotta II som komplement till M/S Knipan på linjen Svinö-Degerby under högsäsong.

Statistik över transporterade fordon och passagerare på de med färjor trafikerade linjerna framgår av *bilaga 16*.

Till sjötrafikenheten hör även Ålandstrafiken. Ålandstrafikens verksamhet leds av bokningschefen biträdd av en bokningsfunktionär och två bokningsbiträden. Till högsäsong (mitten av april-slutet av augusti) anställs extra personal.

Ålandstrafiken betjänar resenärerna inom såväl kollektivtrafiken som färjtrafiken inom skärgården. I verksamheten ingår bl.a. bokning av bilplatser på skärgårdsfärjorna, biljettförsäljning, tidtabellsupplysning, paketmottagning för vidaretransport med bussarna m.m. Under året har ett nytt bokningsprogram för skärgårdstrafiken upphandlats.

8.3.3. Annan sjötrafik

Subventionerad motorbåtstrafik har bedrivits med "Husö I" mellan Husö-Hästö-Finnö-Södö-Kyrkogårdsö. Båten har transporterat sammanlagt 2.410 (2.505) passagerare fördelade på följande bryggor: Husö 378 (503), Kyrkogårdsö 300 (416), Hästö 543 (592), Finnö 1.010 (903), Södö 179 (91).

M/S Gåsö I har trafikerat tre dagar i veckan i Lemlands skärgård Järsö-Askö-Björkö. Båten har transporterat sammanlagt 115 (101) passagerare fördelade på följande bryggor: Askö 19 (21), Björkö 73 (79) och rundtur 23 (1). 295 (287) varu- och postanlöp har gjorts fördelade på Askö 159 (149) och Björkö 136 (138).

M/S Tärnan har bedrivit trafik mot beställning till Geta och Hammarlands yttre skärgårdar.

8.3.4. Projekteringsenheten

Verksamheten leds av projekteringschefen biträdd av tre projekteringsingenjörer, en mättingsingenjör, en ritare, en arbetsledare och två mättningsbiträden.

Vid enheten utförs projektering av allmänna vägar, kommunalvägar och övriga vägar samt mindre broar, färjfasten, bryggor och byggnader.

Projekteringsenheten har mot beställning under året utfört 45 olika uppdrag som varat minst en arbetsdag. Uppdragen har i huvudsak kommit från trafikförvaltningen men även från andra avdelningar inom landskapsregeringen, från kommuner samt från privata väglag och entreprenörer.

Uppdragen har fördelats enligt följande:

- Trafikförvaltningen, 30 uppdrag varav arbetet med en vägplan totalt ca 4.860 m som har färdigställts, ett vägplaneförslag för ca 1.380 m som ännu inte har färdigställts samt 2 entreprenadhandlingar inklusive utsättningsarbete för totalt 3.558 m vägbyggnad kan nämnas. Dessutom har ett stort arbete med kartläggning och terrängmätningar på ca 5.000 m av de landbaserade områdena för planerad korttruttstrafik till Föglö utförts under året.

- Vägunderhållsenheten, 6 uppdrag.

- Kommunerna, 8 uppdrag varav arbete med en vägplan totalt ca 610 m och 2 entreprenadhandlingar för totalt ca 2.557 m vägbyggnad kan nämnas.

- Åt entreprenörer och privata väglag har 6 uppdrag med mättnings-, utsättnings- och planeringsarbeten utförts.

8.3.5. Verkstads- och lagerenheten

Verksamheten leds av verkstadschefen, biträdd av en verkmästare och en lagerförman.

Verkstaden utför reparationer och underhåll av trafikavdelningens färjor, fordon och maskiner. Verkstadens drifts- och övriga utgifter finansieras med de inkomster verksamheten genererar.

Lagret tillhandahåller för verksamheten nödvändig materiel och reservdelar. Lagret upprätthåller också en varuterminalverksamhet. Verksamheten finansieras med ett lagerpåslag samt genom serviceavgifter.

9. Övriga förvaltningsområden

9.1. LAGBEREDNINGEN

Under berättelseåret överlämnades till lagtinget 21 framställningar (*bilaga 2*). I författningssamlingen utfärdades under året 26 landskapslagar. Dessutom publicerades 23 landskapsförordningar, av vilka de flesta hade utarbetats vid lagberedningen.

Efter att en ny lagsamling hade utgivits under år 2004 vidtogs under berättelseåret åtgärder för att åstadkomma sådana ändringar i de mallar som används för framställningar och lagtingshandlingar. Omfattande diskussioner fördes med det företag som uppgjort mallarna och offert inbegärdes. Frågan sköts dock över till 2006 när det visade sig att lagtinget stod i beråd att göra ändringar i mallarna av andra orsaker.

Efter bytet av medlemmar i landskapsregeringen vidtogs åtgärder för att effektivisera den politiska styrningen av lagtingsärendena. Dessa åtgärder var ett resultat av ett förhållandevis stort antal ärenden igångsatts men inte kunnat slutföras. I detta skede är det likväl för tidigt att utvärdera de nya principerna.

9.2. ÅLANDS STATISTIK- OCH UTREDNINGSBYRÅ

I lagen om Ålands statistik- och utredningsbyrå (116/93) stadgas att statistik- och utredningsbyrån (ÅSUB) har till uppgift att verka som statistikmyndighet i landskapet samt att bedriva utredningsverksamhet. Tyngdpunkten i verksamheten ligger på att utveckla en fördjupad kunskap om den åländska ekonomin och samhällsutvecklingen.

Ålands statistik- och utredningsbyrå har under år 2005 letts av en direktion bestående av sju sakkunniga och representanter för dem som efterfrågar byråns tjänster. Under berättelseåret har direktionen hållit tre sammanträden.

Personalresurserna har under berättelseåret bestått av sju fasta heltidstjänster. Härutöver har periodvis extra personal samt högskolepraktikanter och forskare varit engagerade av ÅSUB. Mot slutet av verksamhetsåret knöts ekon. dr. Agneta Karlsson, tidigare verksam vid Lunds universitet och Handelshögskolorna i Köpenhamn och Oslo, till ÅSUBs utredningsverksamhet som externfinansierad seniorforskare.

Tidsåtgången för löpande administration, tryckning, distribution av rapporter m.m. samt övergripande verksamhetsplanering, ledning och liknande motsvarar sammanlagt ungefär tre fjärdedelar av en heltidstjänst. Resterande resurskapacitet fördelade sig i stort sett lika mellan den egentliga statistikproduktionen och utredningsverksamheten, dock med en viss övervikt för statistikverksamheten.

Under året har utrednings- och statistikrapporterna publicerats i två olika serier, ÅSUB Rapport respektive ÅSUB Statistik. Härtill kommer en serie med Statistiska Meddelanden från ÅSUB. Sammanlagt publicerade ÅSUB 77 olika produkter under år 2005 varav huvuddelen, 73 stycken, utgavs inom ramen för dessa tre publikationsserier.

Under år 2005 utarbetades för andra gången en treårsplan för den mer långsiktiga

utvecklingen av ÅSUBs statistik- och utredningsverksamhet. Som ett led i arbetet med att formulera underlaget för den nya treårsplanen för perioden 2006 - 2008 genomfördes ett ÅSUB-seminarium i Tallinn i början av hösten 2005. I samband med detta seminarium besöktes Estlands statistik. Den färdiga, av direktionen antagna, treårsplanen innehåller stödjande delprogram för statistiken respektive utredningsverksamheten. I programmet lyfts även ÅSUBs IT- och databasutveckling fram som ett särskilt viktigt satsningsområde. Programmet skall vara styrande för inriktningen på de kommande årens utvecklingsarbete inom ÅSUB, inte bara vad gäller verksamheten som sådan, utan också medarbetarstabens kompetensutveckling.

Statistikverksamheten

Statistikproduktionen regleras i gällande statistiklag (42/94). Statistikproduktionen har, i enlighet med verksamhetsplanen, fokuserats på en långsiktig utveckling av basdata, sammanställningar och analyser av Ålands ekonomiska och befolkningsmässiga utveckling. Samarbetet mellan Statistikcentralen i Helsingfors och ÅSUB är formaliserat genom ett ramavtal. Inom Åland har samarbetet med viktiga dataleverantörer och statistik användare fortsatt i form av arbetsmöten med berörda sektormyndigheter.

Allmän statistik

Statistisk årsbok för Åland som är på svenska och engelska gavs ut i en upplaga om 400 exemplar. Ett antal nya tabeller tillkom, bl.a. inom områdena geografi, befolkning och utbildning. "Fickstatistiken" Åland i siffror gavs som tidigare ut på svenska, engelska, finska, tyska och franska.

Inom ramen för den nordiska statistiken har ÅSUB deltagit i samarbetet kring produktionen och utvecklingen av Nordisk statistisk årsbok, som produceras av Danmarks statistik på uppdrag av Nordiska ministerrådet, och levererat uppgifter till den databas som ligger till grund för boken. ÅSUB fick också uppdraget att korrekturläsa all svensk text i boken.

Liksom tidigare år har ÅSUB levererat uppgifter till det åländska avsnittet i Statistisk årsbok för Finland. ÅSUB har lämnat statistik till FNs månadsbulletin, Monthly Bulletin of Statistics och också levererat vissa andra uppgifter till FNs "Statistics Division".

På ÅSUBs hemsida har statistiken varit offentliggjord i form av de utgivna publikationerna i pdf-format samt som excel-tabeller.

Ekonomi och näringsliv

Inom området arbetsmarknad har ÅSUB i samarbete med Ålands arbetsförmedlingsbyrå publicerat månatlig arbetslöshetsstatistik samt gett ut en årsstatistik över sysselsatt arbetskraft.

Arbetet fortgick med att höja kvaliteten på grundmaterialet för den privata sektorn i nationalräkenskaperna. I stället för att ta de företagsvisa grunduppgifterna direkt från Skattestyrelsen köptes de in från Statistikcentralen. Materialet var dock fortfarande i behov av kompletterande datainsamling. Statistik över Ålands externa handel publicerades. ÅSUB beställer årligen ett utdrag av företagsregistret som Statistikcentralen upp-

rätthåller på basen av flera administrativa register. Dessa registeruppgifter används för olika ändamål. Bokslutsstatistik för de åländska företagen publicerades i en rapport. Uppgifter som ÅSUB erhåller ur Statistikcentralens momsregister har använts allt mera för olika statistiksammanställningar och utredningar. Konsumentprisindex har publicerats månadsvis. Ett samarbete med Statistikcentralen inleddes för att se till att tillräckliga data om Åland samlas in vid konsumtionsundersökningen 2006.

Inom området Offentliga sektorn publicerades såväl preliminära bokslutsuppgifter för kommunerna som slutlig statistik om den kommunala sektorns ekonomi och verksamhet 2004. Dessutom presenterades budgetstatistik för 2005.

Turiststatistiken var relativt omfattande. Inresandesiffror har publicerats månadsvis, liksom inkvarteringsstatistik för hotellen. Gästhamnsstatistiken färdigställdes efter säsongen. Inkvarteringsuppgifter för övriga anläggningstyper publicerades i den mera omfattande årsstatistiken med samlade uppgifter om turismen för hela 2004.

Miljö, befolkning och övrig statistik

ÅSUB publicerade för första gången avfallsstatistik på basis av de uppgifter som har samlats in på uppdrag av landskapsregeringens miljöbyrå.

Inom befolkningsstatistiken producerades utförlig slutlig statistik för 2004, till betydande delar baserad på ett utdrag ur befolkningsregistret. Uppgifterna om flyttningsrörelsen utökades ytterligare. Dessutom gavs preliminär kvartalsstatistik ut. ÅSUB var representerat vid en internationell befolkningskonferens i Tours i Frankrike för att presentera befolkningsutvecklingen på Åland.

Inom ramen för statistikområdet boende och bygga publicerades hyresstatistik för 2005. Arbetet med att komma till rätta med problemen gällande statistik om byggandet har fortsatt i samarbete med landskapsregeringens byggnadsbyrå.

Inom området utbildning gav ÅSUB ut statistik om höstens studerande, såväl för grundskolan som för utbildningen efter grundskolan och vid Högskolan på Åland. Därtill publicerades för första gången statistik över avlagda examina. Denna statistik gällde 2000 – 2004. En mera utförlig statistik om ålänningar som studerar utanför Åland togs fram med hjälp av uppgifter från landskapets studieserviceenhet.

Utrednings- och analysverksamheten

Utredningsverksamhetens primära målsättning är att skapa en kunskapsbas om centrala drag i det åländska samhället samt att utveckla en kvalificerad utredningskompetens till i första hand självstyrelsemyndigheternas förfogande, men även för andra med intresse av det åländska samhället. En stor del av arbetet inom utredningsverksamheten består av analyser och utvecklingsprojekt i nära anslutning till av landskapsregeringen drivna program och projekt m.m.

Den av landskapsregeringen initierade utredningsinsatsen avrapporterades under året i tre ÅSUB rapporter. Detta gäller dels de två årligen återkommande ekonomiska lägesbedömningarna Konjunkturläget - våren 2005 och Konjunkturläget - hösten 2005. ÅSUB har även på uppdrag av regeringen under året genomfört och publicerat en uppföljning av landskapsandelssystemet, Uppföljning av landskapsandelarna och kommu-

nernas ekonomi 1998-2003. Härutöver har ÅSUB - även i detta fall på uppdrag av landskapsregeringen - genomfört en omfattande kartläggning av det framtida utbildningsbehovet på Åland, såväl ur individens som ur marknadens perspektiv. Resultatet har i början av 2006 publicerats i ÅSUBs rapportserie samt på en särskild hemsida för projektet. Projektet kan sägas resultera i ett verktyg, som ska fungera som underlag för beslut som rör arbetsmarknad och utbildning. För att nå ut med den här informationen kommer en rad informations- och utbildningstillfällen att ordnas i början av 2006.

Vidare utförde ÅSUB på landskapsregeringens uppdrag en utvärdering av den samhällsfinansierade företagsrådgivningen inom Ålands Handelskammare och Ålands Företagareförening. Utvärderingen ingick i de resultatavtal som regeringen tecknat med de två organisationerna. Resultatet från utvärderingen publicerades i ÅSUBs rapportserie i januari 2006.

ÅSUB har dessutom utfört externfinansierade utredningsuppdrag. Uppdragsgivare har här varit forskningsorgan inom det nordiska samarbetet, Ålands kommunförbund samt andra företrädare för den offentliga och den privata sektorn på Åland. Rapporter från denna typ av utanför landskapsförvaltningen initierade och finansierade uppdrag som blev klara för publicering i utredningsserien under året var bl.a. Konjunkturbedömning för den kommunala sektorn våren 2005 samt Konjunkturbedömning för den kommunala sektorn hösten 2005.

Vidare har ÅSUB gjort en jämförande förstudie av ekonomisk kapacitet och nivå på självstyrelse inom de tre autonomierna Färöarna, Grönland och Åland. Projektet är en del av ett internationellt forskningsprogram Sustainable Development in a World of Multi-Level Governance: Lessons from Sub-National Island Jurisdictions. Resultatet av förstudien publicerades i ÅSUB Rapport 2005:6 (Sub-National Insular Jurisdictions (SNIJs) as Configurations of Jurisdictional Powers and Economic Capacity. A Study of Åland, The Faroe Islands and Greenland) samt i Nordregio serie "working paper". Rapporten har även presenterats vid den vetenskapliga sektionen av det brittiska samväldets regerings- och statschefskonferens på Malta samt vid ett nordiskt seminarium i Stockholm i november 2005.

Under året genomfördes även en del av ÅSUBs del i ett forskningsprojekt om små insulära arbetsmarknader i Norden. Projektet finansieras dels med nordiska forskningsmedel och dels med medel från landskapsregeringen. Resultatet publiceras i form av en internationell (engelskspråkig) forskningsrapport samt en (svenskspråkig) ÅSUB rapport med särskild tonvikt på det åländska materialet i början av år 2006. Under våren 2006 kommer det även att hållas ett seminarium inom ramen för projektet.

ÅSUB har också under det senaste året på uppdrag av landskapsregeringen och andra uppdragsgivare ingått i olika arbetsgrupper och beredningsorgan inom olika fackområden såsom projekt- och utvecklingsarbeten.

Annan nordisk och internationell verksamhet

ÅSUB har under året aktivt tagit del i det nordiska samarbetet inom det regionalpolitiska området, bl.a. genom representation i Nordiska Ministerrådets regionalpolitiska

forskningsinstitut Nordregios styrelse och expertråd.

ÅSUB finns med i styrelsen för forskningsprogrammen Future Challenges and Institutional Preconditions for Regional Development Policy samt Internationalisation of Regional Development Policies - Needs and Demands in the Nordic Countries. ÅSUB är även representerat i det vetenskapliga rådet för Conference of Peripheral Maritime Regions of Europe (CPMR).

ÅSUB-personal har under året deltagit i flera internationella konferenser och enskilda ÅSUB-medarbetare har därtill i internationella sammanhang publicerat ett flertal böcker och vetenskapliga artiklar under det gångna året.

I slutet av året disputerade även en av ÅSUBs statistiker (Jouko Kinnunen) vid finska handelshögskolan i Helsingfors. Avhandlingen bestod av fem essäer med kvantitativa analyser av olika aspekter av den åländska ekonomin. En av avhandlingssessäerna hade med smärre bearbetningar tidigare publicerats i ÅSUBs rapportserie. Forskningspersonal vid ÅSUB har under berättelseåret även varit involverade i en större utvärdering av den svenska regionalpolitiken.

Övrigt

ÅSUB har under berättelseåret tagit fram faktaunderlag för lagframställningar och för behandlingen av olika ärenden i lagtinget samt även i övrigt bistått självstyrelseförvaltningen och övriga intresserade med statistik- och utredningsunderlag. ÅSUBs personal har därtill vid olika tillfällen informerat besökande allmänhet, media/press, forskare, studerande, utifrån kommande politiker m.fl. om Ålands ekonomi och näringsliv. ÅSUB har även hållit föreläsningar och seminarier för olika organisationer, skolor och högskolor/universitet – såväl inom som utanför Åland. ÅSUB deltog även i den av landskapsregeringen under hösten arrangerade "Stora framtidsdagen" med en utställning om ÅSUBs verksamhet och produkter samt en föreläsning om tillväxtförutsättningarna inom den åländska ekonomin.

En under senare år snabbt växande verksamhet är en mer kvalificerad och därmed också tidskrävande handledning av forskare och studenter som ansvarar för eller ingår i olika typer av forskningsprojekt med Åland i fokus. Detta gäller även handledningsinsatser i samband med andra myndigheters/organisationers utredningar och enkätundersökningar rörande olika aspekter i det åländska samhället. ÅSUB har även deltagit i en referensgrupp inom Statistik-centralen med uppgift att utveckla redovisningen av turistnäringens intäkter i nationalräkenskaperna.

På ÅSUBs hemsida (www.asub.aland.fi) kan besökare informera sig om verksamheten, hämta publikationer samt ladda ner basdata och tidsserier rörande Ålands befolkning och ekonomi. Alla publikationer som ÅSUB ger ut finns tillgängliga på hemsidan och det finns också möjlighet att få information om nyheter från ÅSUB via e-post. I slutet av året var det närmare 70 kunder som utnyttjade denna möjlighet.

Under året inleddes arbetet med att förnya hemsidan så att den mer ska svara mot dagens krav på snabb uppkoppling på nätet och möjlighet till läsarvänliga dokument. ÅSUB har också gått in för att använda PcAxis/PxWeb som möjliggör för användarna att designa sina egna tabeller och enkelt spara tabellen i den egna programvaran.

9.3. REVISIONSBYRÅN

Revisionsbyråns verksamhet är lagstadgad och byrån är fristående inom förvaltningen. Landskapslagen om [landskapsstyrelsens] revisionsbyrå (8/96) reglerar den revision som utförs av byråns revisorer. Revisionen utförs som intern revision av landskapsregeringens förvaltning och de underlydande verk och inrättningar som hör till denna förvaltning. Till granskningsområdet hör också granskning av bolag där landskapet är majoritetsägare samt samfund och sammanslutningar som med ensamrätt av landskapet anskaffar medel. Vid EU-anslutningen utökades revisionsbyråns uppgifter väsentligt. EU-kommissionen har nämligen ålagt medlemsstaterna kontrollen av strukturfonderna och därmed av de projekt som finns inom mål-programmen. Utomstående revisorer anlitas i viss mån för att utföra en del av projektkontrollerna.

Landskapsregeringen är fondförvaltare för gemenskapsinitiativet Interreg IIIA – programmet Skärgården Sverige-Finland även för programperioden 2000-2006 förutom för de egna målprogrammen. Administrationen av Interreg- programmet ger tilläggsuppgifter för revisionsbyrån, som sköter den interna revisionen i form av systemkontroll och organiserar projektkontroller för hela Skärgårdsområdet om ingår i detta program. Respektive parter i Skärgårdssamarbetet svarar själva för utförandet av kontrollerna och kostnaderna för kontroll av projekt inom sitt område, enligt ett separat avtal, som undertecknades i slutet av år 2004. Kontrollerna inom detta program har blivit något förskjutna till följd av att avtalet tecknades sent.

Revisionsbyrån bistår landskapsrevisorerna genom att göra granskningar även för dessa. Revisionen bedrivs med iakttagande av god revisionssed och beaktande av väsentlighet och risk samt de bestämmelser och rekommendationer som EU-kommissionen utfärdar för revisionen och kontrollen.

Revisionsverksamheten som byrån bedriver omfattar såväl förvaltningsrevision som redovisningsrevision. Granskningen av EG-stöd har blivit speciellt omfattande till följd av att medlemsstaterna ålagt kontrollen, som är reglerad genom många olika förordningar. Under år 2005 bedrevs revisionsverksamheten med bägge revisorer i tjänst. Byråns revisorer och den för projektkontroller anlitate utomstående revisorn utförde de planerade kontrollintentionerna och uppgifterna i arbetsplanen med en liten förskjutning av planerade kontroller. Arbetsplanen är rullande och de kontroller som framsköts kommer att utföras under år 2006.

9.3.1. Uppföljning av målsättningar

Mål: Revisionsbyrån har som mål att inom ramen för en femårsperiod granska hela landskapsregeringens förvaltning inklusive Ålands hälso- och sjukvård förutom den av EU föreskrivna kontrollen av målprogram och projekt. Revisionsbyrån utför även granskningar för landskapsrevisorerna. Uppmärksamhet ägnas alltmer åt effektivitetsrevision. Den interna kontrollens betydelse har poängterats av revisionsbyråns revisorer.

Förverkligat: Landskapsregeringens förvaltning granskades i den omfattning som

arbetsplanen anger och målsättningen att granska hela förvaltningen inom en femårsperiod uppfylls efterhand. EU-målprogrammen kräver alltmer arbete eftersom EU-kommissionen fortlöpande preciserar principerna för kontroller och direktiven för redogörelser. Kontroller för programperioden 2000-2006 har planerats och utförts, dock så att några mindre projektkontroller överförts till år 2006. En särskild revisionsstrategi har utvecklats för att uppnå de erforderliga kontrollkraven.

Mål: Revisionsbyrån har som resultatmål att genom granskningarna påverka förvaltningen, så att systemen, rutinerna och organisationen är så goda som möjligt och den interna kontrollen tillräcklig. Härigenom säkras en god förvaltning och en sund finansiell hushållning.

Förverkligat: Arbetet med att uppnå denna målsättning fortsätter. Förbättringar noteras speciellt vad gäller administrationen och de programansvarigas egna interna kontroll av speciellt EU-målprogrammen. Ifråga om den egna allmänna förvaltningen är påverkningen inte så märkbar utan här finns utrymme för förbättringar. Sålunda kan noteras att justitiekanslern i samband med sitt utlåtande i ärende som gällt utnämning av rektor för högskolan tagit del av revisionsbyråns granskningsrapport om registrering och utgivande av allmänna handlingar samt arkivering vid Ålands landskapsregering och han har då framhållit att landskapsregeringen skall vidta påkallade åtgärder med anledning av de rekommendationer som revisionsfunktionen fört fram.

För att ytterligare underlätta regeringens åtgärder efter revisionsgranskningar kommer revisionsbyrån att förtydliga sina rekommendationer i revisionsrapporterna så att dessa alltid framgår av ett särskilt avsnitt om rekommenderade åtgärder.

Mål: Ett steg i revisionsbyråns arbete under år 2005 var att granska i vilken mån de allmänna principer för god förvaltning, vilka det numera lagstiftats om i riket och inom EU finns inom den åländska lagstiftningen och tillämpas inom förvaltningen. Dessa regler finns i grundlagen och är på denna grund obligatoriska även för myndigheterna på Åland.

Förverkligat: Dessa frågor har granskats särskilt och i samband med frågorna om registrering och utgivande av allmänna handlingar samt arkivering. Vid revisionen har konstaterats att grundlagens krav inte har beaktats i den åländska lagstiftningen, så att denna skulle uppdaterats. Den nya grundlagens klart formulerade krav återspeglas därför inte till alla delar i landskapslagarna som gäller den allmänna förvaltningen.

9.3.2. Utveckling av mätetal

Utförda granskningar	2003	2004	Uppskattat 2005	Förverkligat 2005
Förvaltnings- och redovisningsrevision	15	38	22	26
Granskningar för landskapsrevisorerna	7	6	7	6
EU-målprogram inklusive projekt	44	46	35	42
Sammanlagt	66	90	64	74

Bilagor

Bilaga 1. Framställningar till lagtinget från republikens president

Framst. datum och nummer	Ärende	Lagtingets beslut, datum
21.1.2005 4/2004-2005	Från år 2005 Bifall till utkast till förordning om ikraftträdande av avtalet mellan de nordiska länderna om nordisk utbildningsgemenskap på gymnasienivå (teoretiska och yrkesinriktade utbildningar).	6.4.2005
3.6.2005 5/2004-2005	Bifall till lagarna om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i ändringarna av konventionen om vägrafik , konventionen om vägmärken och signaler och den europeiska överenskommelsen som utgör tillägg till konventionen om vägrafik samt till förordningarna om ikraftträdande av ändringarna i konventionerna, den europeiska överenskommelsen och i en europeisk överenskommelse som utgör tillägg till konventionen om vägmärken och signaler samt dess tilläggsprotokoll.	23.9.2005
15.7.2005 6/2004-2005	Godkännande av den europeiska landskapskonventionen samt med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i konventionen som hör till området för lagstiftningen.	23.9.2005
26.8.2005 7/2004-2005	Godkännande av Europarådets konvention om straffrättsliga sanktioner till skydd för miljön samt förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i konventionen som hör till området för lagstiftningen.	9.11.2005
18.12.2005 1/2005-2006	Republikens presidents framställning om godkännande av ändringarna i bilaga IV till protokollet av år 1978 till 1973 års internationella konvention till förhindrande av förorening från fartyg .	13.3.2006

Bilaga 2. Landskapsregeringens framställningar och meddelanden till lagtinget

Datum och nummer	Ärende	Lagtingets beslut samt andra åtgärder
	I. Lagframställningar	
	Från år 2003	
20.11.2003 3/2003-2004	LL om ändr. av byggnadslagen för landskapet Åland	Bifallen ÅFS 2004/22
20.11.2003 4/2003-2004	LL om ändr. av 1 § LL om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om plantmaterial och växtskydd	Bifallen ÅFS 2004/19
	Från år 2004	
26.2.2004 8/2003-2004	LL om behandling av personuppgifter inom landskaps- och kommunalförvaltningen , LL om Datainspektionen , LL om ändring av LL om allmänna handlingars offentlighet , LL om ändring av LL om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om personregister , LL om ändring av statistiklagen för landskapet Åland	Under behandling
13.5.2004 14/2003-2004	LL om ändring av LL om renhållning , LL om ändring av LL om besiktning och registrering av fordon	Bifallna ÅFS 2005/18-19
9.9.2004 18/2003-2004	LL om ändring av jaktlagen för landskapet Åland, LL om upphävande av LL om ersättning av skador, förorsakade av hjorddjur	Bifallna ÅFS 2005/77, ÅFS 2005:78
16.12.2004 3/2004-2005	LL om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om utsläppshandel	Under behandling
	Från år 2005	
3.3.2005 5/2004-2005	LL om ändring av vattenlagen för landskapet Åland, LL om ändring av LL om allmänna vatten- och avloppsverk , LL om ändring av 5 § LL om avloppsavgift , LL om ändring av LL om hälsovård	Bifallna ÅFS 2005/54-57
10.3.2005		

Datum och nummer	Ärende	Lagtingets beslut samt andra åtgärder
6/2004-2005	LL om kommunalvägar	Bifallen ÅFS 2005/28
10.3.2005 7/2004-2005	LL om arbetsmarknadspolitisk verksamhet, LL om Ålands arbetsmarknads- och studieservice-myndighet, LL om tillämpning i landskapet Åland av lagen om ett informationssystem för arbetsförvaltningens kundbetjäning, LL om arbetsförmedling av annan än landskapet, LL om ändring av LL om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa, LL om ändring av LL om ändring av LL om avbytarverksamhet för lantbrukare, LL om ändring av LL om studiestöd, LL om ändring av 1 § LL om avdrag vid kommunalbeskattningen för amortering av studielån, LL om ändring av 17 § LL om studieledighet, LL om ändring av 44 § tjänstemannalagen för landskapet Åland	Bifallna ÅFS 2006:8-11, ÅFS 2006/12-17
17.3.2005 8/2005	LL om ändring av polislagen för landskapet Åland, LL om ändring av LL om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om personregister, LL om ändring av 15d § LL om allmänna handlingars offentlighet, LL om ändring av LL om besiktning och registrering av fordon, LL om ändring av LL om fritidsbåtar, LL om ändring av LL om Ålands polismyndighet	Godkända av lagtinget 7.12.2005 (+ 2 LL)
17.3.2005 9/2004-2005	LL om ändring av LL om avbytarverksamhet för lantbrukare	Bifallen ÅFS 2005/83

Datum och nummer	Ärende	Lagtingets beslut samt andra åtgärder
17.3.2005 10/2004-2005	LL om diskrimineringsombudsman , LL om förhinderande av diskriminering i landskapet Åland, LL om tillämpning i landskapet Åland av bestämmelser i strafflagen om straff för diskriminering , LL om ändring av tjänstemannalagen för landskapet Åland, LL om ändring av 2 § LL om tjänstekollektivavtal , LL om ändring av LL om utbildning på gymnasialstadienivå , LL om ändring av LL om Högskolan på Åland , LL om ändring av LL om Ålands folkhögskola , LL om ändring av LL om Ålands musikinstitut	Bifallna ÅFS 2005:66-67 ÅFS 2005/68-74
31.3.2005 11/2004-2005	Räddningslag för landskapet Åland, LL om ändring av statistiklagen för landskapet Åland, LL om ändring av LL om offentliga nöjeställningar , LL om ändring av LL innehållande särskilda bestämmelser angående biografer och offentliga biografföreställningar i landskapet Åland, LL om ändring av LL om bekämpande av oljeskador	Slutbehandlad 22.3.2006
7.4.2005 12/2004-2005	LL om ändring av LL om Ålands kulturdelegation	Bifallen ÅFS 2005/29
12.4.2005 13/2004-2005	LL om ändring av LL om Högskolan på Åland	Bifallen ÅFS 2005/30
3.5.2005 15/2004-2005	LL om ändring av LL om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om produkt-säkerhet	Bifallen ÅFS 2006/21
26.5.2005 16/2004-2005	LL om ändring av ellagen för landskapet Åland, LL om tillämpning i landskapet av lagen om certifiering och angivande av elens ursprung	Godkända av lagtinget 16.11.2005
23.6.2005 17/2004-2005	LL om ändring av 4 § LL om landskapsgaranti för industrier och vissa andra näringsgrenar	Godkänt av lagtinget 19.12.2005

Datum och nummer	Ärende	Lagtingets beslut samt andra åtgärder
15.9.2005 1/2005-2006	LL om ändring av LL om stöd för vård av barn i hemmet , LL om ändring av 21 § grundskolelagen för landskapet Åland	Godkända av lagtinget 7.12.2005
6.10.2005 2/2005-2006	LL om ändring av tjänstemannalagen för landskapet Åland, LL om ändring av 2 § LL om Ålands polismyndighet , LL om ändring av 11 § LL om hälso- och sjukvården , LL om ändring av 37 och 40 §§ LL om utbildning på gymnasialstadienivå , LL om ändring av 27 och 30 §§ LL om Ålands folkhögskola , LL om ändring av 15 och 15c §§ LL om Ålands musikinstitut , LL om ändring av 36 och 38 §§ LL om Högskolan på Åland , LL om ändring av 6 § LL om Ålands sjösäkerhetscentrum , LL om ändring av 6 § LL om Ålands statistik- och utredningsbyrå , LL om ändring av LL om Ålands arbetsmarknads- och studiestödsmyndighet , LL om ändring av 2 § om LL om diskrimineringsombudsmannen , LL om ändring av 2 § LL om Datainspektionen	Godkända av lagtinget 15.3.2006
13.10.2005 3/2005-2006	LL om ändring av LL om renhållning	Godkänd av lagtinget 9.1.2006
29.11.2005 5/2005-2006	LL om ändring av 1 och 7 §§ LL om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa , LL om ändring av LL om arbetsmarknadspolitisk verksamhet	Godkända av lagtinget 9.1.2006
15.12.2005 6/2005-06	LL om ändring av vägtrafiklagen för landskapet Åland, LL om ändring av trafikbrottslagen för landskapet Åland	Under behandling
15.12.2005 7/2005-2006	LL om ändring av LL om besiktning och registrering av fordon	Under behandling

Datum och nummer	Ärende	Lagtingets beslut samt andra åtgärder
19.12.2005 8/2005-2006	LL om ändring av LL om Ålands landskapsstyrelsens allmänna förvaltning , LL om ändring av LL om tjänstekollektivavtal , LL om ändring av LL om landskapsstyrelsens revisionsbyrå , LL om ändring av LL om tjänstledighet för uppdrag som riksdagsman, lagtingsledamot eller medlem av landskapsstyrelsen , LL om ändring av LL om lagberedningen , LL om ändring av tjänstemannalagen , LL om ändring av LL om Posten på Åland , LL om ändring av 10 § LL om Högskolan på Åland , LL om ändring av 8 § LL om hälso- och sjukvården	Under behandling
20.12.2005 9/2005-2006	LL om ändring av barnomsorgslagen för landskapet Åland, LL om ändring av 2a § LL om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård	Under behandling
22.12.2005 11/2005-2006	LL om studiestöd	Under behandling
7.1.2005 4/2004-2005	II. Budgetframställningar Från år 2005 Tredje tilläggsbudget för år 2004	Godkänd ÅFS 2005:7
12.4.2005 14/2004-2005	Första tilläggsbudget för år 2005	Godkänd ÅFS 2005:27
14.9.2005 18/2003-2004	Andra tilläggsbudget för år 2005	Godkänd ÅFS 2005:81
2.11.2005 4/2005-2006	Budget för landskapet Åland för år 2006	Godkänd ÅFS 2006:1
22.12.2005 10/2005-2006	Tredje tilläggsbudget för år 2005	Godkänd ÅFS 2006:4

Datum och nummer	Ärende	Lagtingets beslut samt andra åtgärder
1.3.2005 1/2004-2005	III. Meddelanden Från år 2005 Europeiska unionen och Åland – prioriteringar år 2005 och verksamhet år 2004	Godkänd av lagtinget juni 2005
24.4.2005 2/2004-2005	Budgetram för år 2006 och plan för åren 2007-2008	Godkänd av lagtinget 3.6.2005
23.8.2005 3/2004-05	Miljöhandlingsprogram för Åland 2005-2008	Under behandling
3.11.2005 1/2005-2006	Plan för korttruttssystem gällande skärgårds- trafiken	Under behandling

Bilaga 3. Hemställningar till landskapsregeringen och övriga i lagtinget väckta initiativ

1. Hemställningar före år 2005

Ärende	Åtgärder av landskapsregeringen
Utarbetande av förslag till lag om landskapsbidrag till privata vägars underhåll (Mot. 1/77-78).	Inga åtgärder f.n. aktuella.
Hemställan hos landskapsstyrelsen att överväga upphävande av LL om utverkande av tillstånd till föranstaltande av vissa nöjen samt hållande av spelautomat och penningautomat vid godk. av framst. 2/80-81 (Stu 4/80-81).	Inga åtgärder f.n. aktuella.
LL ang. ändr. av LL om folkhälsoarbetet (Framst. 22/80-81) Hemställan hos landskapsstyrelsen om åtgärder för att genom överenskommelseförordning få till stånd enklare och klarare gränsdragning mellan rikets och landskapets behörighet ifråga om de förvaltningsuppgifter som föreliggande lagförslag berör.	Inga åtgärder f.n. aktuella.
LL om ändr. av LL om allmänna vägar (Framst. 33/80-81) Hemställan hos landskapsstyrelsen om förslag till sådan ändring av LL om allmänna vägar att obligatoriskt samrådsförfarande skall gälla vid vägplanering.	Inga åtgärder f.n. aktuella.
LL om tillämpning av socialvårdslagen (Framst. 20/83-84) Hemställan om utarbetande av en till landskapets förhållanden anpassad socialvårdslag så snart behövliga resurser för detta arbete föreligger.	Inga åtgärder f.n. aktuella.
Avgiftspolitikerna inom ÅHS. (HM 82/1994-95)	T.v. ingen åtgärd.

Ärende	Åtgärder av landskapsregeringen
Ett femårigt hälso- och sjukvårdsprogram. (HM 42/1996-97)	Under utarbetande.
Organisationen och koordineringen av habiliteringsverksamheten i landskapet. (HM 58/1998-99).	T.v. ingen åtgärd.
Ny lagstiftning om tjänstledighet för politiska förtroendeuppdrag. (FR 13/1998-99).	T.v. ingen åtgärd.
Hemställan hos landskapsstyrelsen om en översyn av pensionsreglerna med syfte att förkorta kvalifikationstiden för erhållande av lagtings- och landskapsstyrelsepension.	
LL om tillämpning av lagen om bostadsrättsbostäder. (LM 1/1999-2000).	T.v. ingen åtgärd
Hemställan hos landskapsstyrelsen om att landskapsstyrelsen i brådskande ordning utreder fördelningen av behörigheten mellan riket och landskapet i fråga om bostadsrättslagstiftningar samt vid behov till lagtinget inkommer med förslag till lagstiftning.	
Undervisning för barn med särskilda behov. (HM nr 2/2001-2002).	T.v. ingen åtgärd
Kontroll av brottslig bakgrund hos personer som skall arbeta med barn. (FR 17/2002-2003).	Ärendet under beredning
Hemställan om att landskapsstyrelsen på ett nordiskt plan verkar för att bestämmelserna om straffregisterutdrag för dem som arbetar med barn förenhetligas.	

Ärende	Åtgärder av landskapsregeringen
Utbildning av personliga hjälpare vid Ålands vårdinstitut. (HM 10/2003-2004) Ett besökarcentrum i Bomarsund. (HM 11/2003-2004) Landskapsregeringens framställning angående ändringar av vissa landskapslagar till följd av gjorda ändringar i rikets pensionslagstiftning och självstyrelselagen för Åland. (FR 2/2004-2005). Hemställan om att landskapsregeringen bereder sådana ändringar av landskapslagen om pension för lagtingsmän att sättet att beräkna lagtingsledamöternas pensionsgrundande arvoden jämföras med de reformer som införts i övrig pensionslagstiftning. I sammanhanget utreder landskapsregeringen också effekterna av och förutsättningarna för ett gemensamt pensionsskydd för ledamöter av lagtinget och landskapsregeringen.	Utbildning för personliga hjälpare genomförs vid Ålands vårdinstitut. T.v. ingen åtgärd T.v. ingen åtgärd

2. I lagtinget år 2005 behandlade initiativ

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landskapsregeringen
Från år 2004		
Övervakning av de åländska hushållens betalning av TV-licens . (HM 23/2003-2004).	Förkastad. Ku 6/2004-2005	
Investeringsstöd till lantbruket. (HM 29/2003-2004).	Omfattad. Nu 2/2004-2005	Landskapsregeringen bedömer att budgetläget är sådant att lantbrukets investeringar kan stödjas i enlighet med landskapsregeringens beslut om kompletterande regler för investeringsstöd till lantbruket på Åland från den 3 juni år 2004. Landskapsregeringen följer utvecklingen inom investeringarna inom lantbruket för att snabbt kunna vidta åtgärder vid behov.
Läringsplatser för arbetslösa ungdomar. (HM 30/2003-2004).	Förkastad. Ku 8/2004-2005.	
AX som toppdomän för Åland. (HM 31/2003-2004).	Förkastad. Fu 6/2004-2005.	
Bildande av ett affärsverk för landskapstrafiken . (HM 33/2003-3004).	Förkastad. Fu 7/2004-2005.	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landskapsregeringen
Översyn av beslutsgången och representationen i PAF:s fördelningsråd och medlens fördelning. (HM 38/2003-2004).	Förkastad. Fu 8/2004-2005.	
Införande av kombinationsstudier och läroplansgrunder för gymnasialstadiet. (HM 39/2003-2004).	Förkastad. Betänkandets motivering till landskapsregeringens kännetecken. Ku 7/2004-2005	Antecknades
Från år 2005 Landskapsgarantier för markägare i skärgårdskommunerna. (HM 1/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Lagberedningsprogrammet. (HM 2/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Revidering av LL om resandeavgift. (HM 3/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Åtgärder för att underlätta generationsväxlingsproblematiken och uppmuntra entreprenörskap. (HM 4/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Anordnandet av ungdomsparlament. (HM 5/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Utredning om utträde ur EU. (HM 6/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Valmöjligheter inom grundskolan. (HM 7/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Variabla hastighetsbegränsningar. (HM 8/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landskapsregeringen
Utredning om dykpark . (HM 9/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Prioritering av svenskspråkig radio och TV . (HM 10/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Säkerhetspolitiskt program . (HM 11/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Införande av centraleuropeisk tid . (HM 12/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Redovisning för kostnaden för samhällsservice . (HM 13/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Gemensamt fiskekort för landskapets egna vattenområden. (HM 14/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Förändring av det s.k. " Ålands-tillägget ". (HM 15/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Sänkning av körkortsåldern till 16 år. (HM 16/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Förnyelse av kollektivtrafiksystemet . (HM 17/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Etablerandet av ett energikontor . (HM 18/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Självstyrelseambassadörer . (HM 19/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Forum och mentorbank för pensionärer . (HM 20/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Redovisning av valfinansiering . (HM 21/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landshapsregeringen
Stopplikt bakom stillastående buss. (HM 22/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Alternativ hälsovård. (HM 23/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Införande av alkoholås. (HM 24/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Etablerande av en tankesmedja för framtidsforskning. (HM 25/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Sjukvård för åländska studerande. (HM 26/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Revidering av tobakslagstiftningen. (HM 27/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Kostnadstak för specialomsorgen. (HM 28/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Ekologisk odling. (HM 29/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Tunnel till Föglö. (HM 30/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Behovet av information om näringsrätten. (HM 31/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Utredning om EU-utträde. (HM 32/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Åtgärder mot läsk- och godisförsäljning i skolorna. (HM 33/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Obligatoriska skolmåltider i läroplanen. (HM 34/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landskapsregeringen
Stödsystem för tillvaratagande av energivirke . (HM 35/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Landskapsregeringens principer för att besvara ansökningar och andra framställningar. (HM 36/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Förbättring av trafikförbindelsen mellan Isaksö och Äppelö . (HM 37/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Uppföljning av företag som beviljats näringsrätt . (HM 38/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Utlokalisering av landskapsförvaltningen . (HM 39/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Behovet av ett åländskt marknadsföringskontor i Stockholm . (HM 40/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Utredning om tunnel till Föglö . (HM 41/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Utredning av miljöprövningsnämndens verksamhet . (HM 42/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Effektivisering av skolornas studiehandledning . (HM 43/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Nedläggning av kultur- och kongresshusprojektet . (HM 44/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Säkra elevtransporter . (HM 45/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
En långsiktig trafiksäkerhetskampanj . (HM 46/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landskapsregeringen
Förverkligande av golfbaneprojekt . (HM 47/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Skärgårdslag för landskapet Åland. (HM 48/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
En utvecklingsfond för skärgården . (HM 49/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
En ordningslag . (HM 50/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Förbud mot tobaksrökning i offentliga lokaler. (HM 51/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Skolinternat . (HM 52/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Register angående organdonation . (HM 53/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Väntstuga vid färjefästet i Svinö . (HM 54/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Jämställdhetsplaner för förvaltningen. (HM 55/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Program för hälso- och miljövänligt byggande . (HM 56/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Förändring av kollektivtrafiken till ett attraktivt alternativ till bilåkandet. (HM 57/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Förstärkning av missbrukarvårdens personalresurser . (HM 58/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landshovsrätten
Flyttning av den psykiatriska vården från Grelsby till Ålands centralsjukhus. (HM 59/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Förbud mot ovarsam användning av mobiltelefon vid bilkörning (HM 60/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Förlikning i brottmål. (HM 61/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Ändring av lagstiftningen om tobaksprodukter. (HM 62/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Utbildning av chaufförer som sköter elevtransporter. (HM 63/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Främjande av distansarbete. (HM 64/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Elevvård i landskapets gymnasialstadieskolor. (HM 65/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Fortbildning inom Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS). (HM 66/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Statistik på antalet sysselsatta. (HM 67/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Åtgärder för att bevara skonaren Linden i åländsk ägo. (HM 68/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Ungdomsstraff. (HM 69/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Sänkning av promillegränsen för rattonykterhet. (HM 70/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landskapsregeringen
Inrättande av polisstyrelse. (HM 71/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Inrättande av en polisbyrå. (HM 72/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Lagstiftningen om körförbud. (HM 73/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Lagstiftning om alkolås. (HM 74/2004-2005). Trafiksäkerhetsåtgärder mot fortkörning. (HM 75/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Vägenslutning till huvudväg 2 i Gölby. (HM 76/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Kris- och socialjour på Åland. (HM 77/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
LAGMOTIONER		
Ltl Katrin Sjögrens m.fl. lagmotion angående ändring av landskapslagen om rösträtt och valbarhet i kommunalval för personer som saknar hembygdsrätt. (LM 2/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Ltl Roger Erikssons m.fl. lagmotion angående förslag till blankettlag om förvaltningslag. (LM 3/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	
Ltl Roger Erikssons m.fl. lagmotion angående förslag till ändring av landskapslagen om Ålands landskapsstyrelse. (LM 4/2004-2005).	Förkastad. Lu 9/2004-2005.	
Ltl Raija-Liisa Eklöws lagmotion angående förslag till blankettlagstiftning om likabehandling. (LM 5/2004-2005).	Förkastad. Lu 9/2004-2005.	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landskapsregeringen
Ltl Raija-Liisa Eklöws lagmotion angående förslag till ändring av 13 § tjänstemannalagen för landskapet Åland. (LM 6/2004-2005). Ltl Danne Sundmans m.fl. lagmotion angående lagstiftning mot diskriminering. (LM 7/2004-2005).	Förkastad. Lu 9/2004-2005.	
Ltl Mats Perämaas m.fl. lagmotion angående ändring av landskapslagen om fornminnen . (LM 8/2004-2005).	Inte slutbehandlad under år 2005.	

HEMSTÄLLNINGSKLÄMMAR

Från år 2004

Spörsmål angående landskapsstyrelsens åtgärder inom havsfisket. (S 2/2003-2004). Hemställan hos landskapsstyrelsen om att landskapsstyrelsen utarbetar bästa möjliga argumentation för ett bibehållet drivgarnsfiske efter lax i de för Åland betydelsefulla vattnen och snarast uppvaktar berörda instanser inom EU för att uppnå en förändring av beslutet.

Hemställningsklämmen godkänd.

Landskapsregeringen uppvaktade EU-kommissionen i juni 2004 tillsammans med riksmyndigheterna där man framförde sina synpunkter och överlämnade en skrivelse. Landskapsregeringen har även i juni 2005 gjort en framställan till statsrådet rörande anhållan till kommissionen om undantag från förbudet mot fiske med drivgarn. Utöver detta har landskapsregeringen erbjudit möjlighet till strukturstöd för permanent avveckling av laxfiskebåtar och i två fall även stöd för diversifiering av verksamheten till annat än havsfiske.

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av land- skapsregeringen
--------	---------------------------	--------------------------------------

FINANSMOTIONER

Första tilläggsbudget för år 2005

Ltl Åke Mattsson m.fl.: Ändring av Förkastad.
motiveringen under moment 34.10.74 Fu 4/2004-2005.

Försäljning av fastigheter. (FM 61/
2004-2005).

Ordinarie budget 2006

Ltl Brage Eklund m.fl.: Komplettering Behandlad i sam-
av kapitel motiveringen till kapitel band med budge-
44.05 Allmänna stöd till kommunerna. ten 2006
(FM 1/2005-2006).

Ltl Brage Eklund m.fl.: Strykning av D:o
anslaget under moment 46.60.75 Upp-
förande av museimagasin. (FM 2/
2005-2006).

Ltl Anders Eriksson m.fl.: Höjning av D:o
anslaget under moment 41.05.01 Lag-
tingets kansli - verksamhetsutgifter.
(FM 3/2005-2006).

Ltl Anders Eriksson m.fl.: Tillägg till D:o
de allmänna motiveringarna, "Självsty-
relseutveckling". (FM 4/2005-2006).

Ltl Anders Eriksson m.fl.: Sänkning av D:o
anslaget under moment 44.95.08 Öv-
riga avlöningar. (FM 5/2005-2006).

Ltl Anders Eriksson m.fl.: Ändring av D:o
detaljmotivering under moment
45.54.60 Understöd för samhällenas
vatten- och avloppsåtgärder. (FM 6/
2005-2006).

Ltl Brage Eklund m.fl.: Höjning av an- D:o
slag under moment 44.01.05 Utveck-
lingsarbete. (FM 7/2005-2006).

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landshovsrätten
Ltl Anders Eriksson m.fl.: Sänkning av anslag under moment 42.05.05 Utredningar. (FM 8/2005-2006).	D:o	
Ltl Anders Eriksson m.fl.: Ändring av kapitel motiveringen under kapitel 42.50 Diskrimineringsombudsman. (FM 9/2005-2006).	D:o	
Ltl Brage Eklund m.fl.: Höjning av anslaget under moment 47.21.40 Särskilda understöd för skogsbruket. (FM 10/2005-2006).	D:o	
Ltl Brage Eklund m.fl.: Tillägg till motiveringen under moment 43.05.62 Upphovsrättskostnader. (FM 11/2005-2006).	D:o	
Ltl Brage Eklund m.fl.: Höjning av anslaget under moment 43.25.61 Understöd för bostadsreparationer. (FM 12/2005-2006).	D:o	
Ltl Anders Eriksson m.fl.: Ändring av kapitel motiveringen under kapitel 47.24 Främjande av fiskerinäringen. (FM 13/2005-2006).	D:o	
Ltl Anders Eriksson m.fl. Sänkning av anslaget under momenten 33.70.20 och 43.70.20 Motorfordonsbyrå. (FM 14/2005-2006).	D:o	
Ltl Anders Eriksson m.fl.: Höjning av anslaget under moment 42.05.60 Anslag för humanitärt bistånd. (FM 15/2005-2006).	D:o	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av land- skapsregeringen
Ltl Anders Eriksson m.fl.: Ändring av allmänna motiveringarna, Näringspolitik. (FM 16/2005-2006).	D:o	
Ltl Brage Eklund m.fl.: Ändring av motiveringen för moment 47.03.41 Turismens främjande. (FM 17/2005-2006).	D:o	
Ltl Anders Eriksson m.fl.: Höjning av anslaget under moment 46.40.21 M.s. Michael Sars - verksamhetsutgifter. (FM 18/2005-2006).	D:o	
Ltl Anders Eriksson m.fl.: Ändring av kapitelmotiveringen under kapitel 47.19. Mark- och vattenplanering. (FM 19/2005-2006).	D:o	
Ltl Anders Eriksson m.fl.: Ändring av de allmänna motiveringarna, Trafik- och transportpolitik. (FM 20/2005-2006).	D:o	
Ltl Danne Sundman m.fl.: Ändring av motiveringen under moment 43.01.01 – kansliavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter. (FM 21/2005-2006).	D:o	
Ltl Fredrik Karlström m.fl.: Sänkning av anslaget under moment 43.05.62 Upphovsrättskostnader samt ändring av motiveringen under moment 43.05.60 Främjande av rundradioverksamhet. (FM 22/2005-2006).	D:o	
Ltl Danne Sundman m.fl.: Tillägg till kapitelmotiveringen under kapitel 43.27 Elsäkerhet och energi. (FM 23/2005-2006).	D:o	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landshapsregeringen
Ltl Danne Sundman m.fl.: Sänkning av anslaget samt ändring av motiveringen under moment 43.27.40. Understöd för främjande av förnybar energi. (FM 24/2005-2006).	D:o	
Ltl Fredrik Karlström m.fl.: Höjning av anslaget under moment 33.40.88 Överlåtelse av fastigheter. (FM 25/2005-2006).	D:o	
Ltl Danne Sundman m.fl.: Tillägg till kapitel motiveringen under kapitel 43.60 Ålands polismyndighet. (FM 26/2005-2006).	D:o	
Ltl Gun-Mari Lindholm m.fl.: Höjning av anslaget samt ändring av motiveringen under moment 34.10.74 Försäljning av fastigheter. (FM 27/2005-2006).	D:o	
Ltl Gun-Mari Lindholm m.fl.: Strykning av anslaget under moment 34.10.75 Inkomst för delfinansiering av investeringar för kulturell verksamhet. (FM 28/2005-2006).	D:o	
Ltl Gun-Mari Lindholm m.fl.: Höjning av anslaget under moment 45.70.20, Ålands hälso- och sjukvård, verksamhetsutgifter. (FM 29/2005-2006).	D:o	
Ltl Gun-Mari Lindholm m.fl.: Höjning av anslaget under moment 49.95.90 Överföring till utjämningsfond. (FM 30/2005-2006).	D:o	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landshapsregeringen
Ltl Gun-Mari Lindholm m.fl.: Upptagande av ett nytt moment under kapitel 45.15. för kompensation för felaktig barnomsorgstaxa. (FM 31/2005-2006).	D:o	
Ltl Gun-Mari Lindholm m.fl.: Tillägg till kapitel motiveringen under kapitel 45.01 Allmän förvaltning. (FM 32/2005-2006).	D:o	
Ltl Fredrik Karlström m.fl.: Minskning av anslaget under moment 45.52.88 Anskaffning av områden för naturskyddsändamål. (FM 33/2005-2006).	D:o	
Ltl Fredrik Karlström m.fl.: Tillägg till motiveringen under moment 45.52.20 Naturreservat. (FM 34/2005-2006).	D:o	
Ltl Danne Sundman m.fl.: Ändring av motiveringen under moment 45.56.62 Främjande av avfallshantering. (FM 35/2005-2006).	D:o	
Ltl Gun-Mari Lindholm m.fl.: Tillägg till motiveringen under kapitel 45.58 Ålands miljölaboratorium. (FM 36/2005-2006).	D:o	
Ltl Gun-Mari Lindholm m.fl.: Tillägg till kapitel motiveringen under kapitel 45.01 Allmän förvaltning. (FM 37/2005-2006).	D:o	
Ltl Danne Sundman m.fl.: Höjning av anslaget under moment 46.05.55 Understöd åt Bild- och formskolan. (FM 38/2005-2006).	D:o	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landshapsregeringen
Ltl Danne Sundman m.fl.: Ändring av D:o rubriken och motiveringen under moment 46.09.26 Projekt för skärgårdskultur. (FM 39/2005-2006)		
Ltl Danne Sundman m.fl.: Ändring av D:o motiveringen under moment 46.13.50 Verksamhetsunderstöd till föreningar och organisationer. (FM 40/2005-2006).		
Ltl Danne Sundman m.fl.: Höjning av D:o anslaget under moment 43.01.01 Kansliavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsuppgifter. (FM 41/2005-2006).		
Ltl Gun-Mari Lindholm m.fl.: Höjning D:o av anslaget under moment 46.13.58 Understöd för utbyggnad av Ålands sjöfartsmuseum. (FM 42/2005-2006).		
Ltl Danne Sundman m.fl.: Minskning D:o av anslaget under moment 44.95.08 Övriga avlöningar. (FM 43/2005-2006).		
Ltl Danne Sundman m.fl.: Strykning av D:o anslaget under moment 46.60.75 Uppförande av museimagasin. (FM 44/2005-2006).		
Ltl Fredrik Karlström m.fl.: Höjning av D:o anslaget under moment 37.55.21 Försäljning av fastigheter. (FM 45/2005-2006).		

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landshapsregeringen
Ltl Danne Sundman m.fl.: Ändringar av motiveringen under moment 48.30.23 Utgifter för underhåll av farleder. (FM 46/2005-2006).	D:o	
Ltl Danne Sundman m.fl.: Tillägg till motiveringen under moment 48.30.22 Utgifter för drift och underhåll av vägar och linfärjor. (FM 47/2005-2006).	D:o	
Ltl Danne Sundman m.fl.: Höjning av anslaget under moment 48.30.77 Vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten. (FM 48/2005-2006).	D:o	
Ltl Fredrik Karlström m.fl.: Ändring av kapitel motiveringen under kapitel 48.31 Vägunderhållsverksamhet. (FM 49/2005-2006).	D:o	
Ltl Sune Mattsson m.fl.: Upptagande av nytt anslag under kapitel 45.54 Vattenförsörjning och vattenvård. (FM 50/2005-2006).	D:o	
Ltl Sune Mattsson m.fl.: Upptagande av anslag under ett nytt moment 45.30.51 Stödjande av cancersjuka. (FM 51/2005-2006).	D:o	
Ltl Sune Mattsson m.fl.: Ändring av rubrik och motivering under moment 45.54.77 Byggande av regleringsdamm i Vargsundsådran. (FM 52/2005-2006).	D:o	
Ltl Roger Eriksson m.fl.: Ändring av allmänna motiveringen under rubriken Utveckling av förvaltningen. (FM 53/2005-2006).	D:o	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landskapsregeringen
Ltl Mats Perämaa m.fl.: Tillägg till motiveringarna under kapitel 47.03 Näringslivets främjande. (FM 54/2005-2006).	D:o	
Ltl Roger Eriksson m.fl.: Tillägg till allmänna motiveringarna, Trafik- och transportpolitik. (FM 55/2005-2006).	D:o	
Ltl Katrin Sjögren m.fl.: Komplettering av motiveringen under moment 46.01.04 Utvecklingsarbete. (FM 56/2005-2006).	D:o	
Ltl Raija-Liisa Eklöw m.fl.: Sänkning av anslaget under moment 46.05.53 Landskapsunderstöd för hemslöjdsutbildning. (FM 57/2005-2006).	D:o	
Ltl Raija-Liisa Eklöw m.fl.: Höjning av anslaget under moment 47.03.41 Turismens främjande. (FM 58/2005-2006).	D:o	
Ltl Raija-Liisa Eklöw m.fl.: Tillägg till motiveringen under moment 48.30.77 Vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten. (FM 59/2005-2006).	D:o	
Ltl Mats Perämaa m.fl.: Höjning av anslaget under moment 48.05.01 Utredningar. (FM 60/2005-2006).	D:o	
Ltl Katrin Sjögren m.fl.: Ändring i detaljmotiveringen under moment 48.30.24 Utgifter för drift och underhåll av färjfästen, bryggor, hamnar och byggnader. (FM 61/2005-2006).	D:o	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landshapsregeringen
Vtm Viveka Eriksson m.fl.: Højning av anslaget under moment 44.05.32. Kompensation för utebliven kapitalinkomstskatt till kommunerna. (FM 62/2005-2006).	D:o	
Ltl Åke Mattsson m.fl.: Komplettering av motiveringen till moment 48.10.45 Understöd för kollektivtrafik. (FM 63/2005-2006).	D:o	
Vtm Viveka Eriksson m.fl.: Ändring av allmänna motiveringen under rubrikerna "Budgetutvecklingen" och "Landskapet och kommunerna". (FM 64/2005-2006).	D:o	
Ltl Katrin Sjögren m.fl.: Komplettering av kapitel motiveringen till kapitel 45.70 Ålands hälso- och sjukvård, specialsjukvården. (FM 65/2005-2006).	D:o	
Ltl Roger Eriksson m.fl.: Tillägg till allmänna motiveringarna Utveckling av förvaltningen. (FM 66/2005-2006).	D:o	
Ltl Raija-Liisa Eklöw m.fl.: Tillägg till motiveringen under moment 46.01.04 Utvecklingsarbete. (FM 67/2005-2006).	D:o	
Ltl Katrin Sjögren m.fl.: Ändring av allmänna motiveringarna, Kulturarvspolitik. (FM 68/2005-2006).	D:o	
Vtm Viveka Eriksson m.fl.: Ändring av allmänna motiveringen under rubriken Åland och EU. (FM 69/2005-2006).	D:o	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landshapsregeringen
Ltl Åke Mattsson m.fl.: Höjning av anslaget under moment 45.10.01 Övriga sociala utgifter - verksamhetsutgifter. (FM 70/2005-2006).	D:o	
Ltl Gun-Mari Lindholm m.fl.: Höjning av moment 46.09.23 Utgifter för serien Det åländska folkets historia. (FM 71/2005-2006).	D:o	
Ltl Åke Mattsson m.fl.: Sänkning av anslaget under moment 43.60.74 Om- och tillbyggnad av polishuset. (FM 72/2005-2006).	D:o	
Ltl Åke Mattsson m.fl.: Höjning av anslaget under moment 48.30.77 Vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten. (FM 73/2005-2006).	D:o	
Ltl Katrin Sjögren m.fl.: Höjning av anslaget under moment 45.70.20 Ålands hälso- och sjukvård - verksamhetsutgifter. (FM 74/2005-2006).	D:o	
Ltl Katrin Sjögren m.fl.: Komplettering av motiveringen under moment 46.01.04 Utvecklingsarbete, utbildnings- och kulturavdelningen. (FM 75/2005-2006).	D:o	
Vtm Viveka Eriksson: Ändring av allmänna motiveringen under rubriken Landskapet och kommunerna. (FM 76/2005-2006).	D:o	
Ltl Katrin Sjögren: Komplettering under kapitel 47.03 Näringslivets främjande. (FM 77/2005-2006).	D:o	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landskapsregeringen
Ltl Raija-Liisa Eklöw: Höjning av anslaget under moment 48.10.45 Understöd för kollektivtrafik. (FM 78/2005-2006).	D:o	
Ltl Anders Eriksson m.fl.: Ändring av motiveringen under moment 48.30.77 Vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten. (FM 79/2005-2006).	D:o	
Ltl Anders Eriksson m.fl.: Sänkning av anslaget under moment 37.55.21 Försäljning av fastigheter. (FM 80/2005-2006).	D:o	
Vtm Viveka Eriksson m.fl.: Ändring av allmänna motiveringen under rubriken Självstyrelsens ställning. (FM 81/2005-2006).	D:o	
Ltl Anders Eriksson m.fl.: Ändring av motiveringen till moment 48.31.20 Vägunderhållsenheten - verksamhetsutgifter. (FM 82/2005-2006).	D:o	

Bilaga 4. Kommissioner och nämnder

Kansliavdelningens förvaltningsområde:

1. Delegationen för **brand- och räddningsväsendet**
2. Ledningsgruppen för **brand- och räddningsväsendet**
3. Centralnämnden för lagtingsval
4. Direktionen för **Eckerö post- och tullhus**
5. Expropriationsnämnden
6. Fastighetsmäklarnämnden
7. Jämställdhetsdelegationen
8. Konsumentklagonämnden
9. Polisdelegationen
10. Styrelsen för **Posten på Åland**
11. Programnämnden
12. Direktionen för **Ålands statistik- och utredningsbyrå**

Finansavdelningens förvaltningsområde:

1. Tjänstedelegationen
2. Styrelsen för **Ålands penningautomatförening**
3. Styrelsen för landskapet **Ålands pensionsfond**

Social- och miljöavdelningens förvaltningsområde:

1. Förtroenderådet
2. Handikapprådet
3. Hälsonämnden vid **Ålands hälso- och sjukvård**
4. Rehabiliteringssamarbetskommissionen
5. Styrelsen för **Ålands hälso- och sjukvård**
6. Ålands miljöprövningsnämnd

Utbildnings- och kulturavdelningens förvaltningsområde:

1. Arbetarskyddskommission för landskapets skolor
2. Delegationen för **Kastelholms och Bomarsunds fornminnesområden**
3. Konstnämnden
4. Skolmuseinämnden
5. Samarbetsrådet för **Ålands handelsläroverk och Ålands lyceum**
6. Ålands kulturdelegation
7. Ålands lärlingsnämnd
8. Styrelsen för **Högskolan på Åland**
9. Ålands ungdomsråd
10. Styrelsen för **Ålands sjösäkerhetscentrum**

Direktioner för:

11. Ålands folkhögskola

12. Ålands handelsläroverk
13. Ålands hotell- och restaurangskola
14. Ålands husmodersskola
15. Ålands lyceum
16. Ålands läromedelscentral
17. Ålands musikinstitut
18. Ålands naturbruksskola
19. Ålands sjömansskola
20. Ålands vårdinstitut
21. Ålands yrkesskola

Näringsavdelningens förvaltningsområde:

1. Arbetskraftskommissionen
2. Gårdsbrukskommissionen
3. Näringsstödskommissionen
4. Gårdsbrukets semesternämnd
5. Skördeskadekommissionen
6. Rådgivande kommissionen för **Ålands försöksstation**
7. Ålands kontrollnämnd för ekologiskt framställda jordbruksprodukter
8. Styrelsen för landsbygdsutvecklingen vid **Ålands landsbygdscentrum**
9. Ålands skärgårdsnämnd

Trafikavdelningens förvaltningsområde:

1. Oljeskyddsdelegationen

Övriga:

1. Laggranskningsnämnden

Bilaga 5. Kommittéer och arbetsgrupper

Byggnadskommittéer

1. Byggnadskommitté för uppförande av ett plantupptrivningshus vid **Ålands försöksstation**

Övriga kommittéer och arbetsgrupper

1. Arbetsgrupp med uppgift att uppgöra ett förslag till program för landskapsstyrelsens **alkohol- och drogpolicy**, 1997 Upplöst
2. Styrgrupp med uppdrag att förverkliga **alkohol- och narkotikapolitiskt program 2002-2005** och att samordna alkohol- och narkotikapolitiska verksamheter på Åland, 2003
3. Politisk referensgrupp för **alkohol- och narkotikapolitik 2003-2005**, 2003 Uppdraget förlängt för 2006-2007
4. Arbetsgrupp för upprättande av ett nytt system för utjämning av **arbetstiden**, 2005
5. Arbetsgrupp för **bebyggelsemiljöer** på naturreservaten, 2004
6. Arbetsgrupp med uppdrag att bl.a. föreslå ett nytt funktions- och utställningsprogram för ett **besökarcentrum** i Bomarsund, 1997 Uppdraget utgår 28.2.1998
7. Kommitté för central-**biblioteksärenden**, 2002 Uppdraget förlängt för 31.12.2004
8. Ledningsgrupp för **Bomarsunds-minnesår 2004-2006**, 2001
9. Arbetsgrupp med uppdrag att utreda och ge förslag kring vissa aktuella frågor inom **bostadspolitiken**, 2005
10. Kommitté för revidering av lagstiftningen om **brand- och räddningsväsendet**, 2000 Uppdraget slutfört

11. Arbetsgrupp för översyn av avtalsbestämmelserna om familjeledigheter , 2005	Uppdraget slutfört
12. Samarbetsgrupp gällande reparation och underhåll av musei-, jordbruks- och skogsbruksbyråns fastigheter , 1999	
13. Arbetsgrupp med uppdrag att granska användning och underhållet av bebyggda fastigheter , 2003	Uppdraget slutfört
14. Politisk referensgrupp för beredning av strategi- och programdokument för fiskerinäringen på Åland 2007-2013, 2005	
15. Sakkunniggrupp gällande yrkes- och binäringsfiske förberedning av strategi- och programdokument för fiskerinäringen på Åland 2007-2013, 2005	
16. Sakkunniggrupp gällande vattenbruk för beredning av strategi- och programdokument gällande fiskerinäringen på Åland 2007-2013, 2005	
17. Sakkunniggrupp gällande handel och förädling för beredningen av strategi- och programdokument för fiskerinäringen på Åland 2007-2013, 2005	
18. Sakkunniggrupp gällande sportfiske/fisketurism för beredningen av strategi- och programdokument gällande fiskerinäringen på Åland 2007-2013, 2005	
19. Referensgrupp för tryggnad av långsiktig flygtrafik långsiktigt på Åland, 2004	
20. Kommitté för revidering av förundervisningsprogrammet , 2004	Uppdraget slutfört
21. Arbetsgrupp med uppdrag att inkomma med förslag om hur förvaltningsberättelsen bör vidareutvecklas, 2000	Mellanrapport
22. Kommitté med uppgift att utarbeta förslag till för Åland gemensamma planbeteckningar för stads-, byggnads- och generalplaner, 2004	Uppdraget slutfört

23. Referensgrupp för behandling av övergripande frågor gällande uppbyggnad av ett **geografiskt informationssystem**, 1998
24. Arbetsgrupp för att genomföra detaljplanering av en **golfbana vid Grelsby kungsgård**, 2003
25. Kommitté med uppdrag att studera hur utbildningen på **gymnasialstadiet** kan anpassas till nya nordiska utbildningsstrukturer, 2004 Upplöst
26. Arbetsgrupp för verkställandet av nybyggnad av maskinhall med gårdsverkstad på **Haga gård**, 1999
27. Kommitté med uppgift att utveckla skolornas undervisning i Ålands **historia**, 2001 Upplöst
28. Arbetsgrupp för att utreda förbättringsförslag för **hamnområdet i Hummelvik**, 2000
29. Arbetsgrupp med uppdrag att göra en översyn av **hyreslagstiftningen**, utreda hur stöden till bostadsproduktionen skall utvecklas i framtiden samt utreda möjligheten att skapa förutsättningar för förtida avslut av de bostadslån som utgivits för finansiering av hyresbostäder, 2005 Upplöst
30. Arbetsgrupp med uppgift att utreda samordningsmöjligheter av **IT-systemen inom den offentliga sektorn**, 2003 Uppdraget utgår 3.1.2004
31. Arbetsgrupp för **jordbrukspolitiskt** strategiarbete, 2004 Uppdraget slutfört
32. Politisk referensgrupp för **jordbrukspolitiskt** strategiarbete, 2004 Uppdraget slutfört
33. Projektstyrelse för Mål 3-projekt **"Kartläggning"**, 2004
34. Arbetsgrupp för verkställande av byggnads- och restaureringsarbeten **inom Kastelholms fornminnesområde**, 1994
35. Arbetsgrupp för kärnämnet **kemi**, 2004

36. Planeringskommitté för den fortsatta planeringen av ett kongress- och kulturhus, 1998
37. Referensgrupp för arbetet med en åländsk konst- och arkitekturhistoria, 2003
38. Parlamentarisk kommitté med uppgift att formulera övergripande mål för **kulturarvspolitiken**, 2005 Uppdraget utgår 28.2.2006
39. Referensgrupp för **kvinnofrid**, 2005
40. Operativa gruppen för **kvinnofrid**, 2005
41. Arbetsgrupp för byggande av gemensamma **laboratorielokaler**, 2005
42. Arbetsgrupp för planeringsarbetet för gemensamma **laboratorielokaler**, 2005
43. Arbetsgrupp med uppdrag att utarbeta en åländsk del av den nationella strategiska planen för **landsbygdsutvecklingsinsatser** för 2007-2013, 2005
44. Arbetsgrupp för prioritering 1 i **landsbygdsutvecklingsförordningen**, att förbättra konkurrenskraften inom jord- och skogsbruket, 2005
45. Arbetsgrupp för prioritering 2 i **landsbygdsutvecklingsförordningen**, markanvändningsplanering, 2005
46. Arbetsgrupp för prioritering 3 i **landsbygdsutvecklingsförordningen**, diversifierad ekonomi och god livskvalitet på landsbygden samt genomförande av leadermetoden, 2005
47. Arbetsgrupp för administration och regelverk, **landsbygdsutvecklingsprogram** 2007-2013, 2005
48. Arbetsgrupp för utredning av **landskapsalarmcentralens** uppgifter och tekniska utrustning och hur dessa kan samordnas med polisens verksamhet, 2005
49. Arbetsgrupp med uppgift att utreda regelverken rörande **landskapsandelssystemet för anläggningskostnader**, 1998 Upplöst

50. Arbetsgrupp med uppgift att klargöra frågor bl.a. ang. **lantbrukssekreterarnas** roll ang. EU och lantbruket på Åland, 1996
51. Kommitté med uppdrag att föreslå hur anvisningarna gällande undervisningen i **livsåskådnings- och religionskunskap** i läroplanen för grundskolan bör revideras, 2005 Uppdraget utgår 28.2.2006
52. Kommitté med uppgift att utreda behovet av en ändring av landskapslagen om **läroavtalsutbildning**, 2003 Uppdraget slutfört
53. Kommitté med uppgift att bistå vid produktionen av ett **läromedel** för undervisningen i hembygds kunskap, samhällslära och historia i grundskolan på Åland, 2004
54. Arbetsgrupp för att utreda huvudmannaskap m.m. för **läromedelscentralen**, 1999
55. Arbetsgrupp för ibruktage av ett nytt **lönesystem** för landskapsförvaltningen, 2005
56. Arbetsgrupp för att arbeta med verkställighetsåtgärder för samorganisation av **miljö- och hälsoskyddsfunktioner** inom landskapsförvaltningen, 2005
57. Arbetsgrupp med uppgift att ge förslag till komplettering och eventuell ändring av programdokument och regelverk samt tolkning gällande **miljöstödet**, 2001
58. Arbetsgrupp för att åstadkomma ett förverkligande av **minneslunden** i Prästö, Sund, 2003
59. Missbrukarvårdssamarbetsgrupp, 2001
60. Museibyråns kyrkogrupp, arbetsgrupp för rådgivning till församlingarna, 1997 Permanent
61. Arbetsgrupp för att utreda förutsättningarna för införande av ett **myndighetsradionät**, 1998 Uppdraget slutfört
62. Beredningsgrupp för **Mål 2 och Mål 3 programmet**, 2004

63. Styrgrupp för att planera revidering av halvtidsutvärdering av Ålands Mål 2 och Mål 3 program 2000-2006, 2004	
64. Övervakningskommitté för Mål 2-programmet , 2004	Uppdraget utgår
30.6.2009
65. Övervakningskommitté för Mål 3-programmet , 2004	Uppdraget utgår
30.6.2009
66. Arbetsgrupp för att planera halvtidsutvärderingen av Ålands Mål 2 och Mål 3 program 2000-2006, 2002	
67. Arbetsgrupp för planering av gårdsmiljöerna inom Nåtö och Björkör , 1999	Permanent
68. Kommitté för utvecklingen av nätbaserad undervisning , 2004	Uppdraget utgår
31.12.2007
69. Projektgrupp i enlighet med avtal rörande nätplatserna www.aland.fi samt www.ls.aland.fi, 2002	
70. Styrgrupp i enlighet med avtal rörande nätplatserna www.aland.fi samt www.ls.aland.fi, 2002	
71. Arbetsgrupp för att bereda ett personalbokslut , 2004	Uppdraget slutfört
72. Arbetsgrupp för lösning av skärgårdspolisfrågan , 2005	Uppdraget utgår
31.5.2006
73. Arbetsgrupp för utredning av förutsättningarna för en tillbyggnad av polishuset , 2001	Upplöst
74. Arbetsgrupp för planering av en om- och tillbyggnad av polishuset , 2003	Uppdraget slutfört
75. Kommitté för utarbetande av förslag till förordning om räddningsväsendet , 2005	
76. Samarbetskommittén , 2004	
77. Samarbetskommittén inom museibyråns förvaltningsområde, 2004	

78. Arbetsgrupp med uppgift att igångsätta planering av en tillbyggnad av **självstyrelsegården**, 2000
79. Expertgrupp för **sjöfartsfrågor**, 2005
80. Sjöfartsutbildningskommitté, 2005 Uppdraget utgår 31.3.2006
81. Arbetsgrupp för **skattefrågor**, 2004
82. Sakkunniggrupp en med uppgift att bistå med vägledning gällande produktion av **skogsplantor** för åländska ända mål, 1996 Kvarstår så länge behov föreligger
83. Ledningsgrupp kring **skolfartyget M/S Michael Sars**, 2005
84. Kommitté med uppdrag att utreda nuvarande system med **skolskjutsar och busstaxor**, 2001
85. Kommitté med uppdrag att kartlägga de områden där **soci-alvärden** och hälso- och sjukvården kunde samarbeta effektivare, 2004 Uppdraget slutfört
86. Kommitté med uppdrag att utarbeta ett **språkpolitiskt** program med konkreta förslag till åtgärder och ett långsiktigt språkpolitiskt program, 2004
87. Arbetsgrupp för att utarbeta ett åtgärdsprogram för att förebygga och minimera skadorna på fiskerinäringen orsakade av **säl**, 2005
88. Sakkunniggrupp för en rättvis värdering av **trafik-avdelningens** konkurrenskraft, 2001
89. Referensgrupp för utredning av **trafikförbindelser inklusive förkortning av färjpass mellan Åva och Jurmo**, 2000
90. Sakkunnig arbetsgrupp för **trafiksäkerhetsarbetet**, 2004 Uppdraget utgår 31.12.2007
91. Styrgrupp för **trafiksäkerhetsarbetet**, 2004 Uppdraget utgår 31.12.2007

92. Arbetsgrupp för trafiksäkerhetsåret 2006, 2005	Uppdraget utgår
30.11.2005
93. Arbetsgrupp med uppgift att utreda den s.k. tredje sektorns investeringar, 1998	Uppdraget utgår
31.5.1998
94. Intern samordningsgrupp för turismen, 2004	
95. Referensgrupp för arbetet i en arbetsgrupp tillsatt av justitieministeriet för bedömning av åtgärder som bör vidtas med anledning av unionens konstitutionella fördrag, 2005	
96. Uppföljningskommittén, 1995	
97. Samordnings- och sakkunnigrupp med mandat att företräda landskapsregeringen i kontakterna med svenska högskolemyndigheter gällande åländska utbildningars externa behörighetsvärde, 2005	Uppdraget utgår
31.12.2005
98. Kommitté för att utforma en gemensam organisation för utbildningen på gymnasialstadienivå, 2005	Uppdraget utgår
31.5.2006
99. Arbetsgrupp med uppgift att utarbeta ett underlag för insamling av utbildningsstatistik, 2002	
100. Arbetsgrupp med uppdrag att föreslå riktlinjer för hur när- och utemiljöerna kring kommunala skolor och allmänna bibliotek kan användas som miljö för lärande, 2004	
101. Arbetsgrupp för byggandet av regleringsdammen och småbåtsslussen vid Vargsundsådran, 2005	
102. Samrådsgrupp för vägfrågor, 2000	Uppdraget utgår
2003
103. Arbetsgrupp för revidering av vägrafiklagstiftningen, 2002	Slutrapport
104. Arbetsgrupp med uppdrag att komma med förslag till vägrafikskyltar och övrig informationsskyltning invid de allmänna vägarna, 2000	Förslag

105. Arbetsgrupp för planering och byggande av recirkulerings-system vid **Ålands fiskodling**, 2000
106. Arbetsgrupp för ledning av planeringen av ett nytt ytter-tak på skolbyggnaden och internatet på **Ålands folkhög-skola**, 2002
107. Arbetsgrupp för ledning av arbetet med ett nytt yttertak vid **Ålands folkhögskola**, 2005
108. Arbetsgrupp för planering av renovering av rektors-bostaden vid **Ålands folkhögskola**, 2005
109. Arbetsgrupp med uppgift att utarbeta program- och sys-temhandlingar för en tillbyggnad av ekonomibygnaden vid **Ålands försöksstation**, 2001
110. Kommitté med uppgift att utarbeta rumsprogram och skiss-ritningar till en tillbyggnad av **Ålands hotell- och restau-rangskola**, 2002.
111. Arbetsgrupp för ledning av ombyggnaden av **Ålands ho-tell- och restaurangskola**, 2004
112. Kommitté för uppgörande av rumsprogram för en om-och tillbyggnad av **Ålands lyceum**, 2001
113. Arbetsgrupp för förnyande av värmeledningssystem vid **Ålands sjöfartsläroverk**, 2005
114. Utställningskommitté inför tillbyggnaden av **Ålands sjö-fartsmuseum**, 2005
115. Arbetsgrupp för planering och ledning av ombyggnad av vattentaket på **Ålands sjömansskolas** ekonomiebyggnad, 2002
116. Arbetsgrupp för ledning av planeringen av ombyggnad av vattentak på gamla verkstadsbyggnaden vid **Ålands sjömansskola**, 2004
117. Arbetsgrupp för planering av en om- och tillbyggnad för **Ålands sjömansskola**, 2003

118. Kommitté för översyn av användningsändamål för Ålands sjömannsskolas simhall, 2004	Tilläggsmandat.
Förlängt till
31.12.2005
119. Kommitté med uppgift att utarbeta rumsprogram och skissritningar till en tillbyggnad av Ålands vårdinstitut, 2002	
120. Arbetsgrupp för ombyggnad av kylutrymmena vid Ålands yrkesskolas bespisningskök, 2005	Uppdraget slutfört
121. Arbetsgrupp för ombyggnad av kylutrymmena vid Ålands yrkesskolas bespisningskök, 2005	
122. Arbetsgrupp för ledning av en om- och tillbyggnad av Ålands yrkesskola med utrymmen för yrkesträningen samt media och kommunikation, 2003	
123. Arbetsgrupp med uppdrag att utreda äldreomsorgen ur ett brett perspektiv, 2005	
124. Arbetsgrupp med uppdrag att utreda äldreomsorgen ur ett brett perspektiv, politisk referensgrupp, 2005	
125. Arbetsgrupp med uppgift att kartlägga problem och utvecklingsmöjligheter i den gemensamma ärende och dokumenthanteringen mellan landskapsstyrelsen och lagtinget, 2003	Delrapport

Bilaga 6. Redogörelse enligt 32 § lagtingsordningen för tiden 1 november 2004 – 31 oktober 2005

Landskapsregeringen överlämnar härmed den i 32 § lagtingsordningen föreskrivna redogörelsen över självstyrelsepolitiska frågor som väsentligen berör landskapets författningsenliga rättigheter.

1. Allmänt

Enligt 32 § lagtingsordningen skall landskapsregeringen i början av varje lagting och senare så ofta omständigheterna det föranleder, lämna till lagtingets självstyrelsepolitiska nämnden skriftlig redogörelse över de självstyrelsepolitiska frågor som väsentligt berör landskapets författningsenliga rättigheter.

Under den aktuella redogörelseperioden har landskapsstyrelsen, på sätt som det parlamentariska systemet förutsätter, fortlöpande informerat och diskuterat med självstyrelsepolitiska nämnden de frågor som berör lagtingets författningsenliga rättigheter. Landskapsstyrelsen har även direkt till lagtinget, i form av landskapsregeringens meddelanden redogjort för frågor av väsentlig självstyrelsepolitisk betydelse. Därtill har landskapsregeringen regelmässigt översänt till självstyrelsepolitiska nämnden sådana landskapsregeringens handlingar och beslut som landskapsregeringen anser höra till området för landskapets författningsenliga rättigheter.

2. Svenska språket

Den 30 september 2004 beslöt landskapsregeringen, efter att överläggningar hade förts med självstyrelsepolitiska nämnden, att tillsätta en kommitté vars uppdrag var att utarbeta ett språkpolitiskt program med konkreta förslag till åtgärder. Utgångspunkten utgörs av den rapport om svenska språkets ställning på Åland som fastställdes i augusti 2003.

Kommittén skall utarbeta ett långsiktigt språkpolitiskt program för hur kulturen och det svenska språket skall kunna hållas levande i landskapet i enlighet med vad som överenskomms vid självstyrelsens tillkomst. Härvid skall särskilt beaktas konsekvenserna av EU-medlemskapet, förändringar i utbildningsmönstret, näringslivets behov av språkkunskaper, statsmaktens långsiktiga förmåga att ge lagstadgad service på svenska samt ålänningarnas vård och utbildning på svenska i Finland.

Sedan den parlamentariskt tillsatta kommittéen inledde sitt arbete har ca 15 möten hållits. Kommittéen har också hört sakkunniga på olika områden, däribland EU-enhetschef Antti Peltomäki.

Ett stort antal förslag till åtgärder på ovannämnda punkter har utarbetats och ett utkast till språkpolitiskt program föreligger, men det har ännu inte överlämnats till självstyrelsepolitiska nämnden.

Parallellt med arbetet med det språkpolitiska programmet har Ålands landskapsregering arbetat med ett förslag till ett nytt kulturpolitiskt program.

3. Ålands penningautomatförening

Med anledning av högsta domstolens avgörande den 24 februari 2005 i ärendet rörande Ålands penningautomatförenings spel över internet uppmanade inrikesministeriet Ålands landskapsregering att se till att bolaget inte skulle ta emot spelare från riket.

Landskapsregeringen har vid ett flertal tillfällen fört diskussioner med tjänstemän vid inrikesministeriet samt på politisk nivå för att försöka finna en gemensam lösning på spelproblematiken som skulle kunna innebära att spelbolagen i riket och på Åland skulle kunna finna samarbetsformer inom ramen för den gällande lagstiftningen. Genom ett samarbete skulle man kunna motverka att utländska bolag med andra vinstsyften än de inhemska bolagen skulle ta finländska kunder.

En sådan lösning har inte tills vidare kunnat uppnås.

4. Åland och Europeiska unionen

Landskapsregeringen lämnade den 1 mars 2005 för andra gången ett årligt meddelande till lagtinget om landskapet och hanteringen av EU-ärenden. Meddelandet innehåller både prioriteringar för handläggningen av EU-ärenden år 2005 samt en redogörelse för handläggningen av EU-ärenden år 2004. Självstyrelsepolitiska nämnden antog sitt betänkande med anledning av detta meddelande den 21 april 2005.

En redogörelse över de viktigaste EU-frågorna och hur de behandlats av landskapsregeringen ingår därför inte i föreliggande redogörelse.

5. Demilitariserade zonen

För att ge svar på de frågor som belyses i Martin Ekmans utredning "Det självstyrda och demilitariserade Ålands gränser - historiska, geovetenskapliga, och rättsliga synpunkter (meddelande från Ålands högskola nr. 12/2000) och på basen därav ta fram ett modernt kartmaterial tillsatte justitieministeriet den 14 mars 2005 en arbetsgrupp för att utreda gränsdragningen för den neutraliserade och demilitariserade zonen runt Åland. Arbetsgruppen skulle enligt uppdraget:

- 1) Utreda de oklarheter som gäller gränserna enligt 1921 års Ålandskonvention samt bedöma om det utifrån utredningen är möjligt att utarbета en karta enligt ett modernt koordinatsystem och vad detta skulle kosta.

- 2) Utreda om bestämmelsen i 2 § i självstyrelselagen för Åland angående Ålands område eventuellt behöver ändras.

Arbetet hann inte slutföras under perioden.

6. Säkerhetspolitiska frågor

Åland fick för första gången besök av en försvarsminister i juni 2005. Besöket skedde på inbjudan av lantrådet och avsikten var att betona vikten av att frågor gällande Ålands säkerhetspolitik och konsekvenserna av demilitariseringen och neutraliseringen inte i första hand skall ske mellan landskapsregeringen och de militära myndigheterna utan hållas på ett politiskt plan. Mötet hölls i en konstruktiv anda och försvarsministeriet var i fortsättningen berett att i större utsträckning hålla landskapsregeringen underrättad och även informera övriga stater om den särskilda regim som i militärpolitiskt

avseende gäller för landskapet. Landskapsregeringen fick också information om det då pågående arbetet med att framta ett tillämpningsdirektiv som uppföljning till de av statsrådets utrikes- och säkerhetspolitiska ministerutskottet den 24 juni 2004 godkända riktlinjerna. Tillämpningsdirektivet kom inte att färdigställas under den period för vilken nu avges en redogörelse.

För att ytterligare belysa de frågeställningar som behandlingen i ministerutskottet av Nordic Peace övningen gav upphov till arrangerade landskapsregeringen tillsammans med utrikesministeriet ett seminarium med rubriken "Åland och demilitariseringen idag" /utrikesministeriets publikationer 1/2006) den 7 mars 2005 i Mariehamn.

I samband med att Finland anslöt sig till Open Skies avtalet fästes avtalsparternas uppmärksamhet vid Ålandskonventionens bestämmelser i december 2002, och det ansågs allmänt att ingen torde ha intresse av att göra spaningsflygningar över ett demilitariserat område. Landskapsregeringen har därför kontaktat försvarsministeriet i denna fråga och kunnat konstatera att vad gäller Ålandsområdet har ingen överflygning ägt rum.

7. Sjöstridskrafternas verksamhet

Under perioden 1 november 2004 - 31 oktober 2005 fick Åland besök av sammanlagt 35 fartygsbesök på åländska vatten. Som jämförelse kan nämnas att under år 2000 uppgick antalet fartygsbesök till 32, år 2001 till 30 och 2002 till 58 år 2003 till 26 år 2004 till 51. Antalet besök föranledde inga åtgärder eftersom de kan betraktas som sedvanliga besök.

8. Utredning om autonomiers ekonomiska system

Den 4 maj 2006 hölls ett möte med statsminister Vanhanen biträdd av miljöminister Enestam och finansminister Kalliomäki, som uppföljning till den aftonskola som hölls den 17 november 2005 där inga beslut fattades gällande utvecklingen av det ekonomiska systemet. Vid mötet i maj meddelades att Finlands regering beslutat utse förre professorn Bertil Roslin till utredningsman med uppgift att göra en genomgång av ekonomiska system i autonomier. Utredningen skulle avlämnas senast den 30 maj 2006. Samtidigt tillsattes en referensgrupp med två medlemmar från riket och två från landskapet, under ordförandeskap av professor Olli Mäenpää.

9. Skattegränsen

Landskapsregeringen har under året fört diskussioner med finansministeriet avseende möjligheten att ändra EG-rätten i syfte att förenkla skattegränsförfarandet runt Åland. I god anda upprättades ett med ministeriet gemensamt förslag som tillställdes EU-kommissionen. Förslaget går ut på att en ny artikel intas i gemenskapens tullkodex. Kommissionen har dock låtit meddela att de inte avser att ta med det av finansministeriet och landskapsregeringen utarbetade förslaget till artikel i sitt förslag till en ny omarbetad tullkodex vilket var landskapsregeringens och finansministeriets avsikt. Landskapsregeringen hyser dock förhoppningar om att förslaget till artikel kommer att införas i tullkodexen i samband med rådsbehandlingen.

Vad gäller förändringar av gemenskapens lagstiftning i fråga om mervärdeskatt, vilket Åland också önskar genomdriva, utreder landskapsregeringen möjligheterna till detta och har även inlett sonderingar med skatteavdelningen på finansministeriet.

10. Beskattningen

Den arbetsgrupp som på landskapsregeringens uppdrag utreder bl.a. vilka skatteåtgärder som det åländska näringslivet är i behov av för att utvecklas samt beskriver det handelsutrymme som kan uppställas inom ramen för gällande EG-rätt ifall en förändring av behörighetsfördelningen i självstyrelselagen genomförs bedöms kunna färdigställa sitt arbete under våren 2006.

11. Justitiekanslerns befogenheter i landskapet

I redogörelsen för tidsperioden 1 november 2002 - 31 oktober 2003 nämndes bland annat ett ärende som var anhängigt hos justitiekanslern i statsrådet och där den dåvarande landskapsstyrelsen i sin utredning och sitt bemötande gav uttryck för sin syn på frågan om vilka befogenheter justitiekanslern bör anses ha i självstyrelseärenden. Utredningen och bemötandet tillställdes självstyrelsepolitiska nämnden för kännedom samtidigt som det tillställdes justitiekanslern.

I februari månad 2005 fattade justitiekanslern sitt beslut i ärendet och beslutet delgavs också landskapsregeringen. Av beslutet framgår bland annat att justitiekanslern inte delar den syn som från landskapets sida framförts om i vilken omfattning justitiekanslerns befogenheter skall anses vara inskränkta i landskapet. Samtidigt konstaterade justitiekanslern dock att "det i övervakningen skall fästas särskild uppmärksamhet vid den särställning i fråga om självstyrelse som landskapet Åland har och vid de rättsliga medel som finns att tillgå när det gäller att trygga individens rättssäkerhet".

12. Utbildning

Under lagtingsåret har frågan om ett klarläggande av de åländska yrkeshögskoleexaminas formella ställning i relation till rikets utbildning fått en lösning i och med att Ålands landskapsregering den 23 juni 2005 gav sitt samtycke till att en förordning om yrkeshögskoleexamina avlagda i landskapet Åland i enlighet med justitieministeriets utkast skulle utfärdas. Förordningen trädde i kraft den 1 augusti 2005 (FFS 548/2005, ÅFS 26:2005). Samtidigt utfärdades också en överenskommelseförordning om yrkesutbildning inom social- och hälsovård på gymnasialstadienivå (FFS 549/2005, ÅFS 37/2005).

Med stöd av överenskommelseförordningen om yrkeshögskoleexamina har undervisningsministeriet efter samråd med landskapsregeringen tillsatt två grupper, dels en samrådsdelegation för högskoleutbildning och dels en sektion vid rådet för utvärdering av högskolorna. Vardera gruppen består av två medlemmar från riket och två från landskapet Åland.

Under lagtingsåret har vidare utfärdats en överenskommelseförordning om utvärdering av sjöfartsutbildningen i landskapet Åland (FFS 802/2005, ÅFS 61/2005).

13. Behörighetsfrågor inom jordbruket

Jord- och skogsbruksministeriet och Ålands landskapsregering har under 2004 och 2005 utrett behörighetsfördelningen mellan riket och landskapet Åland gällande jordbrukspolitiken i en arbetsgrupp tillsatt av jord- och skogsbruksministeriet. I sin slutrapport anser arbetsgruppen att sådana åtgärder som regleras av EU:s förordning om landsbygdsutveckling i huvudsak skall anses höra till landskapets lagstiftningsbehörighet, med undantag av vissa områden som enligt andra grunder i självstyrelse kan hänföras till rikets lagstiftningsbehörighet. Vidare anser arbetsgruppen att sådana åtgärder som regleras av EU:s förordning om gärdsstöd i huvudsak skall anses höra till rikets lagstiftningsbehörighet, med undantag av vissa områden som enligt självstyrelselagen hör till landskapets lagstiftningsbehörighet. Detta innebär i praktiken bland annat att de s.k. tilläggsstöden till LFA- och miljöstödet skall överföras till landskapets behörighetsansvar från år 2007.

Arbetsgruppen har också konstaterat att en revidering av behörighetsbestämmelserna i självstyrelselagen är nödvändig för att skrivningarna skall spegla dagens jordbrukspolitiska system. Arbetsgruppens mandat inkluderade dock inte uppgörandet av förslag om revideringar varför arbetsgruppen har föreslagit att rikets och landskapets myndigheter granskar självstyrelselagens bestämmelser om behörigheten för landsbygds- och jordbruksfrågor i ett annat sammanhang.

14. Behörighetsfrågor inom hälso- och sjukvården

Den 7 oktober 2005 utfärdades en förordning (FFS 803/2005) om vissa förvaltningsuppgifter inom hälso- och sjukvården i landskapet Åland. Förordningen träder i kraft den 1 mars 2006. Enligt förordningen skall Ålands landskapsregering sköta de uppgifter - främst tillsyns- och registerföringsuppgifter - inom hälso- och sjukvården i landskapet som enligt i landskapet gällande rikslagstiftning ankommer på länsstyrelsen.

Bilaga 7. Landskapets resultat- och balansräkning samt budgetjämförelse

RESULTATRÄKNING

	01.01. - 31.12.2004	01.01. - 31.12.2004
Verksamhetens intäkter		
Intäkter av verksamheten	17597128,47	17347308,93
Hysesintäkter och ersättningar	974274,44	921985,52
Verksamhetens övriga intäkter	1516818,49	1256796,75
		19526091,2
Verksamhetens kostnader		
Personalkostnader	-91689971,48	-90732691,5
Material och förnödenheter	-16544874,99	-14082884,57
Hyror	-2042035,33	-2066891,23
Inköp av tjänster	-30098601,55	-29307145,23
Övriga kostnader	-2599484,17	-2529517,06
Överföring av kostnader för aktivering	8587939,26	7009562,28
	-114298806,86	-131709567,31
Resultat I		-112183476,11
Avskrivningar	-10507955,47	-10564128,22
Resultat II	-124806762,33	-122747604,33
Finansiella intäkter och kostnader		
Finansiella intäkter	15564316,63	9464668,31
Finansiella kostnader	-319645,71	-354643,58
	15244670,92	9110022,73
Resultat III	-109562091,41	-113637581,6
Extraordinära intäkter och kostnader		
Extraordinära intäkter	3347426,69	-
Extraordinära kostnader	-534008,49	-235426,33
	2813418,2	-235426,33
Resultat IV	-106748673,21	-113873007,93
Pensionsintäkter och -kostnader		
Pensionsintäkter	11250000	10400000
Pensionskostnader	-15003171,89	-14363769,12
	-3753171,89	-3963769,12

Resultat V				
Överföringar				
Intäkter				
Europeiska Unionen	3382730,56	-110501845,1		-117836777,05
Aterbetalning av överföringar	48493,27			
Övriga överföringsintäkter	2740836,45	6172060,28		6212354,22
Kostnader				
Undervisning, kultur och idrott	-14042253,7			
Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-27366938,34			
Arbetsmarknad	-574576,53			
Primärnärningar	-9320937,77			
Övrigt näringsliv	-4269128,46			
Bostadsproduktion	-465416,81			
Allmänna stöd	-4398536,44			
Övriga överföringskostnader	-11134355,63	-71572143,68		-70486875,31
Resultat VI				
Skatter och intäkter av skattenatur				
Avräkningsbelopp	181797318,94			
Skattgottgörelse	20997666			
Aterbäring av lotteriskatt	3009680,8			
Apoteksavgifter	603822,67			
Övriga skatter och intäkter av skattenatur	206408488,41			185108660,77
Resultat före fonderingar och reserveringar				
		30506559,91		2997362,63
Fonderingar och reserveringar				
Ökning/minskning av utjämningsfond	-10778000	-10778000		-
Räkenskapsperiodens överskott/underskott				
		19728559,91		2997362,63

BALANSRÄKNING

	31.12.2005	31.12.2004
AKTIVA		
BESTÅENDE AKTIVA		
LANDSKAPSEGENDOM		
Jord- och vattenområden	692 494,81	692 494,81
Byggnader	937 960,43	937 960,43
Övrig landskapsegendom	198 454,07	162 136,28
	1 828 909,31	
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR OCH ÖVRIGA		
LÅNGFRISTIGA FORDRINGAR		
Immateriella tillgångar		
Immateriella rättigheter	546 088,57	526 449,30
Övriga utgifter med lång verkningstid	14 055,57	66 261,13
	560 144,14	592 710,43
Materiella tillgångar		
Jord- och vattenområden	2 954 658,67	2 954 717,54
Byggnadsjord- och vattenområden	198 028,65	437 403,81
Byggnader	56 961 677,57	59 948 272,25
Konstruktioner	189 036,47	248 039,16
Vägar och infrastruktur	109 817 976,70	109 954 966,42
Maskiner och inventarier	22 381 244,50	24 067 155,31
Övriga materiella tillgångar	16 991,41	17 211,49
Förskotsbetalningar och pågående anskaffningar	16 052 200,99	8 516 210,14
	208 571 814,96	206 143 976,12
Värdepapper ingående i anläggningstillgångarna och övriga långfristiga placeringar		
Aktier	22 280 630,95	20 567 939,80
Andelar	132 639,18	132 639,18
Grundkapital i Posten på Åland	14 138 151,64	15 403 909,31
Landskapet Ålands pensionsfond	175 855 923,62	147 732 567,49
	212 407 345,39	183 837 055,78
RÖRLIGA AKTIVA		
FÖRVALTADE MEDEL		
Förvaltade medel	45 431,48	287 715,18
	45 431,48	287 715,18

OMSÄTTINGS- OCH FINANSIERINGSTILLGÅNGAR

Omsättningsstillgångar				
Material och förnödenheter	670 657,83	670 677,43	540 343,98	541 729,28
Övriga omsättningsstillgångar	19,60		1 385,30	
Finansieringsstillgångar				
Långfristiga fordringar	65 889 542,33		66 281 077,08	
Lånefordringar	1 543 888,80	67 433 431,13	1 874 958,01	68 156 035,09
Lånefordringar PAF				
Kortfristiga fordringar				
Försäljningsfordringar	2 065 945,44		1 563 767,86	
Lånefordringar	4 340 735,85		5 937 671,85	
Resultatregleringar	9 143 208,34		6 180 814,45	
Övriga kortfristiga fordringar	30 304,54	15 580 194,17	-	13 682 254,16
Värdepapper ingående i finansieringstillgångarna och övriga kortfristiga placeringar				
Kortfristiga placeringar	95 617 713,49	95 617 713,49	55 910 756,77	55 910 756,77
Kassa- och banktillgodohavanden samt övriga finansieringsstillgångar				
Kassa- och banktillgodohavanden	8 482 700,27	8 482 700,27	14 414 594,06	14 414 594,06
		611 198 361,77	545 359 418,39	
PASSIVA	31.12.2005		31.12.2004	
EGET KAPITAL				
Landskapets kapital				
Landskapets kapital	-147 139 166,56		-129 135 866,48	
Forändring i eget kapital	-17 999 949,00		-22 800 000,00	
Forändring i eget kapital	-1 265 757,67		1 799 337,29	
Räkenskapsperiodens överskott/underskott	19 728 559,91	-146 676 313,32	2 997 362,63	-147 139 166,56
Fondernas kapital				
Fondernas kapital	201 282 503,71	201 282 503,71	162 260 619,30	162 260 619,30
Penningautomatmedel				
Penningautomatmedel	14 776 261,43	14 776 261,43	11 065 487,85	11 065 487,85

OBLIGATORISKA RESERVERINGAR			
Obligatoriska reserveringar	8 115 479,95	8 115 479,95	7 892 508,21
VÄRDERINGSPOSTER			
Värderingsposter	31 641,69	31 641,69	174 817,80
FÖRVALTAT KAPITAL			
Förvaltat kapital	68 194,09	68 194,09	305 623,27
FRÄMMANDE KAPITAL			
Långfristigt främmande kapital	3 866 681,47		4 270 778,67
Skuldförbindelslän	1 543 888,80		1 874 958,01
PAF	501 800 000,00	507 210 570,27	483 800 000,00
Pensionsansvarsskuld			
Kortfristigt främmande kapital			
Skuldförbindelslän	855 695,00		1 226 330,00
Erhållna förskott	1 380 300,00		3 305,93
Leverantörsskulder	7 908 721,72		4 864 192,61
Resultatregleringar	16 245 307,23	26 390 023,95	14 759 963,30
		611 198 361,77	545 359 418,39

SAMMANDRAG AV BUDGETUPPFÖLJNINGEN ÅR 2005

	BUDGET	INKOMSTER UTGIFTER	JÄMFÖRELSE MOT BUDGET	ÖVERSKRIDNING AV BUDGET	GÅR TILL ÖVERFÖRES TILL BESPARING	ÅR 2006
BUDGETINKOMSTER:						
LAGTINGET	2 000,00	5 726,68	-3 726,68	3 726,68	-	-
LANDSKAPSGEREREN	206 000,00	172 212,48	33 787,52			35 000,00
KANSJIAVDENINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	4 752 000,00	4 532 818,90	219 181,10			334 000,00
FINANSIAVDENINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	22 823 000,00	22 410 829,97	412 170,03			-
SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	9 970 000,00	10 411 117,73	-441 117,73	441 117,73		32 000,00
UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	3 370 000,00	2 253 254,28	1 116 745,72			665 412,00
NÄRINGSIAVDENINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	6 805 000,00	5 227 755,74	1 577 244,26			1 286 718,00
TRAFIKAVDENINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	1 159 000,00	1 154 086,14	4 913,86			-
SKATTER OCH AVGIFTER AV SKATTENATUR, INKOMSTER AV LÅN OCH FINANSIELLA POSTER	223 030 000,00	223 165 396,84	-135 396,84			-
TOTALT	272 117 000,00	269 333 198,76	2 783 801,24	444 844,41	-	2 353 130,00
BUDGETUTGIFTER:						
LAGTINGET	2 481 000,00	-2 149 030,67	331 969,33		22 035,33	309 934,00
LANDSKAPSGEREREN	2 384 000,00	-2 115 918,23	268 081,77	2 936,21	97 956,98	173 061,00
KANSJIAVDENINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	18 402 000,00	-15 177 343,63	3 224 656,37		248 638,37	2 976 018,00
FINANSIAVDENINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	35 637 000,00	-25 857 504,02	9 779 495,98		3 013 863,98	6 765 632,00
SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	91 202 000,00	-83 240 923,36	7 961 076,64	5 005,04	304 627,68	7 661 454,00
UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	50 669 000,00	-47 809 377,06	2 859 622,94	22 172,91	496 158,85	2 385 637,00
NÄRINGSIAVDENINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	23 520 000,00	-17 432 372,99	6 087 627,01	35 256,23	1 468 143,24	4 654 740,00
TRAFIKAVDENINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	25 210 000,00	-22 854 756,09	2 355 243,91	113 610,43	57 725,34	2 411 129,00
SKATTER OCH AVGIFTER AV SKATTENATUR, INKOMSTER AV LÅN OCH FINANSIELLA POSTER	22 612 000,00	-22 241 400,71	370 599,29	15 163,72	385 763,01	-
TOTALT	272 117 000,00	-238 878 626,76	33 238 373,24	194 144,54	6 094 912,78	27 337 605,00
BUDGETINKOMSTER ÅR 2005						
BUDGETINKOMSTER SOM RESERVERATS UNDER ÅR 2005		269 333 198,76				
TOTALA BUDGETINKOMSTER UNDER ÅR 2005		2 353 130,00				
		271 686 328,76				
BUDGETUTGIFTER ÅR 2005						
- inklusive budgetmoment 49 98 99 överföring av budgetöverskott om 10 384 000,00		-238 878 626,76				
BUDGETUTGIFTER SOM RESERVERATS UNDER ÅR 2005		-27 337 605,00				
TOTALA BUDGETUTGIFTERNA UNDER ÅR 2005		-266 216 231,76				
BUDGETÖVERSKOTT ÅR 2005		5 470 097,00				

Bilaga 8. Personalberättelse 2005

1 Inledning

Ålands landskapsregerings andra personalbokslut består liksom tidigare av statistisk data för hela förvaltningen förutom ÅHS som uppgör ett eget. I personalbokslutet ges information om landskapsregeringens personalstruktur 2005. Nyttan med personalbokslutet kommer av att den görs regelbundet. I personalbokslutet går att utläsa jämförelser mellan åren och framtidsutvecklingen. Personalbokslutet är ett redskap för uppföljning och utvecklandet av verksamheten. Avsikten med personalbokslutet är att ge de förtroendevalda, ledningen, personalen och dess representanter en helhetsbild av personalmängden och dess struktur, sjukfrånvaro, kommande pensioneringar och lönesättning.

Materialet i personalbokslutet baseras uteslutande på de uppgifter som finns i landskapsregeringens lönesystem. Statistiken till denna personalberättelse är helt och hållet databaserad och har tagits fram med hjälp av rapporteringsverktyget Cognos Impromptu. Rapporterna är i huvudsak uttagna den sista december 2005 och återspeglar hur det såg ut då.

2 Personalens storlek

Personalen i den allmänna förvaltningen är grupperad enligt nedanstående organisations-schema. Därtill kommer polisen, skolorna på gymnasialstadiet och Högskolan på Åland. I personalberättelsen redovisas statistik för fem olika grupper: allmänna

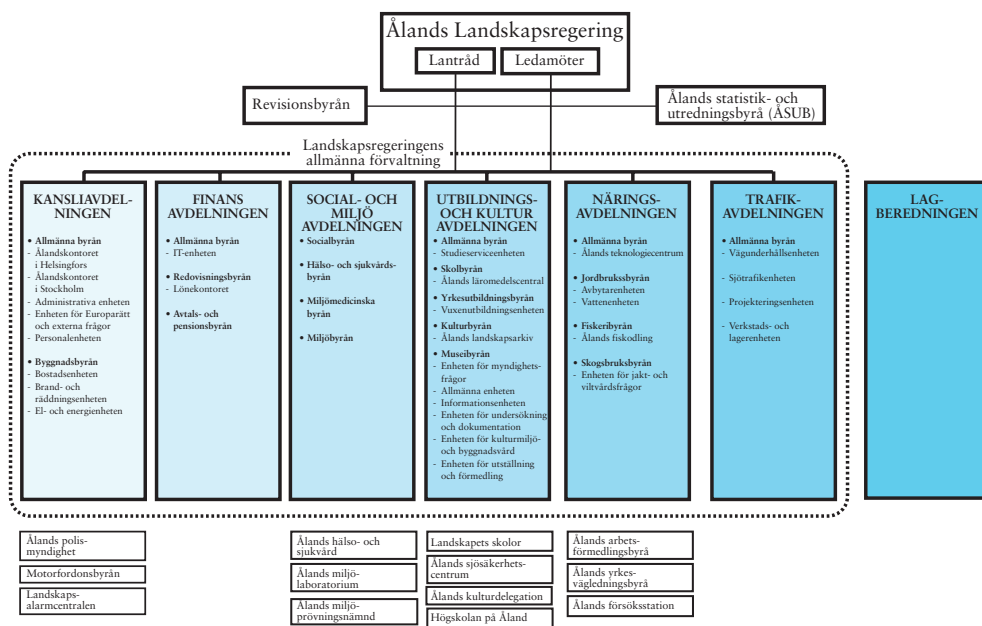

Bild 1 Organisationsschema för Ålands landskapsregering.

förvaltningen, polisen, sjötrafiken, skolorna och trafikavdelningens externa enheter. I enlighet med landskapsregeringens handlingsprogram redovisas statistiken enligt kön för att se eventuella skillnader och kunna vidta åtgärder.

I det här personalboksutet är **allmänna förvaltningen** allt som finns innanför den streckade linjen exklusive arbetstagarna på trafikavdelningens externa enheter och sjötrafikenheten som redovisas som separata grupper. I gruppen allmänna förvaltningen finns även statistik för motorfordonsbyrån, Interreg III Skärgården, lagtingets personal (ej lagtingsledamöterna), lagberedningen, Ålands miljölaboratorium, Ålands miljöprövnings-nämnd, Ålands arbetsförmedlingsbyrå, Ålands yrkesvägledningsbyrå, Ålands försöksstation samt revisionsbyrå och Ålands statistik- och utredningsbyrå.

Polisen är Ålands polismyndighet.

Sjötrafiken är sjötrafikenheten på trafikavdelningen exklusive tjänstemännen.

Skolorna är landskapets skolor som består av Ålands lyceum, Ålands sjömansskola, Ålands yrkesskola, Ålands hotell- och restaurangskola, Ålands handelsläroverk, Ålands vårdinstitut, Ålands naturbruksskola, Ålands folkhögskola och Ålands musikinstitut. Ålands sjösäkerhetscentrum och Högskolan på Åland ingår också i denna grupp.

Trafikavdelningens externa enheter består av arbetstagarna i vägunderhållsenheten, vägstationer, verkstads- och lagerenheten på trafikavdelningen exklusive tjänstemännen.

2.1 Antal anställda

I slutet av år 2005 hade Ålands landskapsregering i sin tjänst 1001 personer. Av dem var 547 ordinarie tjänstemän, 311 ordinarie arbetstagare och 143 tillfälligt anställda. Den ordinarie personalens andel av hela personalmängden är 68,9 %.

I tabellen nedan beskrivs tjänsterna fördelade i grupper med antal anställda. Grupperna är uppdelade i kvinnor och män. Den allmänna förvaltningen och skolorna uppvisar det största antalet anställda personer. I gruppen skolorna ingår även timlärare.

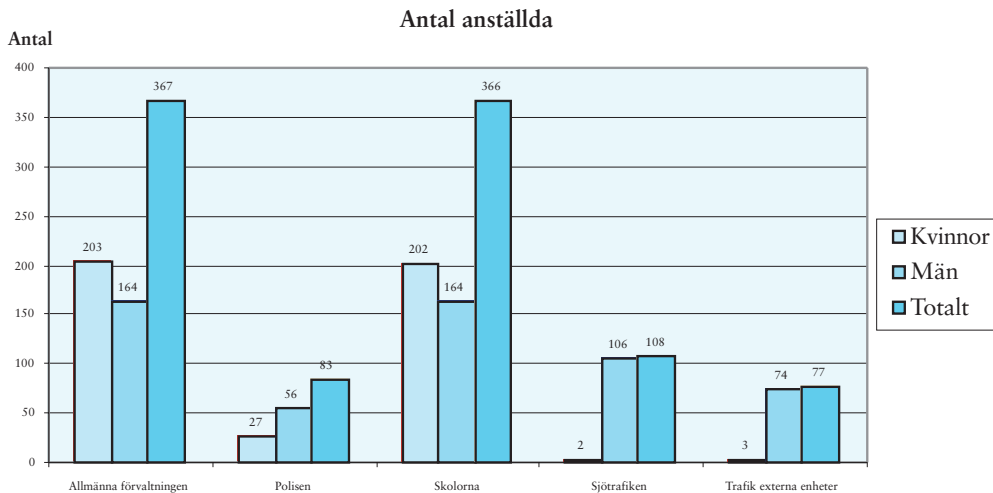

Diagram 1 Antal anställda vid Ålands landskapsregering exklusive ÅHS.

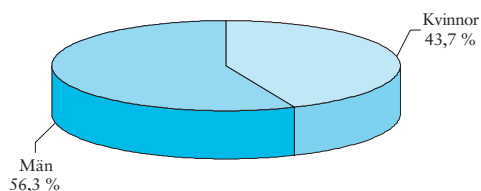

3 Personalens sammansättning

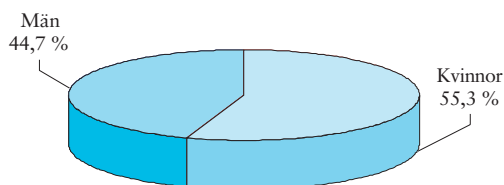
3.1 Könsfördelning av personalen

Cirkeldiagrammen nedan beskriver andelen kvinnor respektive män i procent av det totala antalet anställda. Diagrammen visar könsfördelningen totalt för samtliga grupper och skilt för allmänna förvaltningen, polisen, sjötrafiken, skolorna och trafikavdelningens externa enheter. Inom allmänna förvaltningen och skolorna finns fler kvinnor än män. Däremot är männen klart fler i grupperna polisen, sjötrafiken och trafikavdelningens externa enheter, vilket innebär att det totalt sett finns fler män än kvinnor.

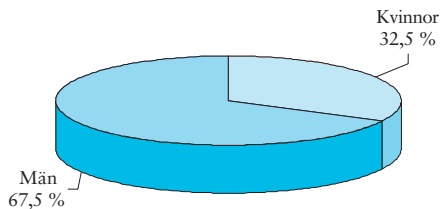
Könsfördelning - samtliga grupper

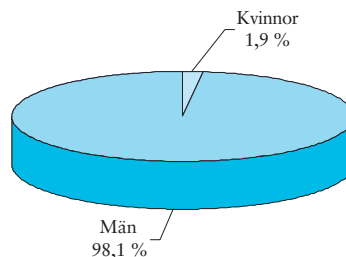
Könsfördelning - Allmänna förvaltningen

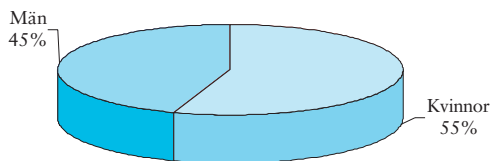
Könsfördelning - Polisen

Könsfördelning - Sjötrafiken

Könsfördelning - Skolorna

Könsfördelning - Trafik externa enheter

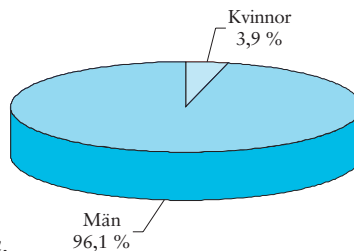

Diagram 2 Personalen indelad i kvinnor och män.

3.2 Åldersstruktur

Personalens medelålder var vid årets slut 46 år för både kvinnor och män. Diagrammet innehåller personalens åldersfördelning indelade i åldersgrupper. Enligt diagrammet nedan är den största åldersgruppen 50-54 år. På grund av personalens åldersstruktur kommer antalet personer som går i pension i framtiden att växa.

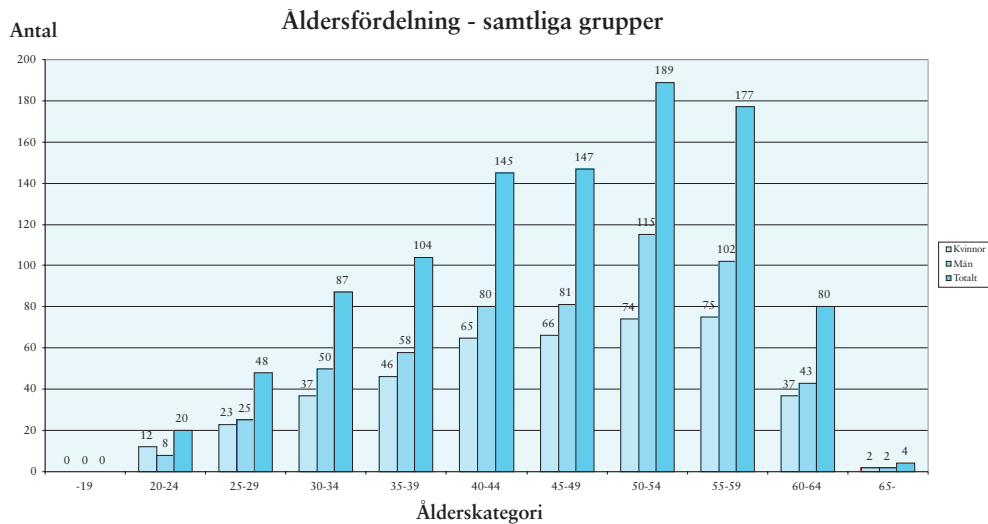

Diagram 3 Antal anställda per ålderskategori.

3.3 Antal personer som uppnår pensionsåldern 2006 - 2015

Pensionsskyddet är individuellt för varje anställd. Pensionsreformen 2005 medför en flexibel pensionsålder som innebär att en person kan välja när han eller hon vill gå i ålderspension förutsatt att de uppnått en ålder på 63 år. Pensionsreformen ger personalen möjlighet att arbeta fram till 68 års ålder. Till arbetspensionssystemet hör också förtida ålderspension, invalidpension, delinvalidpension och deltidspension. Under 2005 pensionerades 27 personer (ålderspension, förtida ålderspension och invalidpension) och 6 personer fick deltidspension.

I uträkningen av förväntat antal pensionsavgångar är den genomsnittliga pensionsåldern 65 år. Polisen har dock en genomsnittlig pensionsålder på 58 år, eftersom vissa i personalstyrkan har rätt till det gamla yrkesbaserade pensionsålderssystemet. I praktiken har det visat sig vara relativt svårt att uppskatta antalet personer som pensioneras, eftersom en stor del av dem av olika orsaker går i pension redan före uppnådd pensionsålder eller väljer att arbeta längre.

I diagram 4 framgår hur många anställda som respektive år uppnår den ålder som berättigar dem till pension. Under 2006 förväntas cirka 13 personer att gå i ålderspension. Under de närmsta åren väntas en kraftig ökning av antalet personer som uppnår pensionsåldern.

Antal Förväntat antal pensionsavgångar 2006-2015 - samtliga grupper

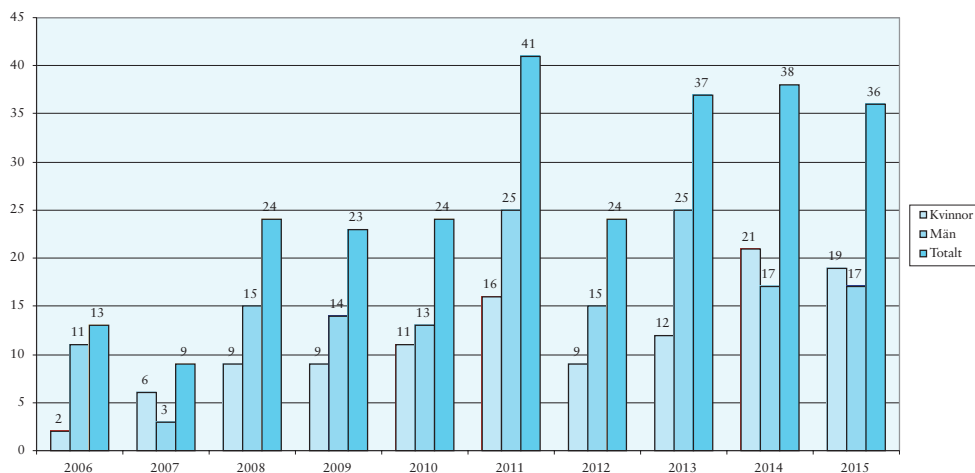

Diagram 4 Pensionsavgångar.

3.4 Anställningsform

Landskapsregeringen har olika anställningsförhållanden och anställningsformer. En person kan vara ordinarie tjänsteman, arbetstagare eller tillfällig tjänsteman. De anställda är indelade i huvudsyssla och bisyssla. För att arbeta i huvudsyssla krävs att personen arbetar minst 20 timmar per vecka. För att en lärare skall arbeta i huvudsyssla krävs minst 16 timmar per vecka. Vid landskapsregeringen förekommer även deltidсанställningar och den allmänna förvaltningen och skolorna har flest deltidсанställningar.

	<i>Deltidсанställningar</i>		
	Kvinnor	Män	Totalt
Allmänna förvaltningen	36	24	60
Polisen	8	1	9
Skolorna	43	21	64
Sjötrafiken	0	0	0
Trafik externa enheter	0	10	10
Totalt samtliga grupper	87	56	143

3.5 Tjänstgöringstid

A diagram 5 framgår att den ordinarie personalen i genomsnitt har tjänstgjort en lång tid. De personer som varit minst 10 år i landskapets tjänst utgjorde 50,7 % och de som varit minst 20 år i tjänst utgjorde 29,6 %. Diagrammet visar antal inarbetade år. Det är en högre andel män än kvinnor som tjänstgjort över 10 år inom förvaltningen.

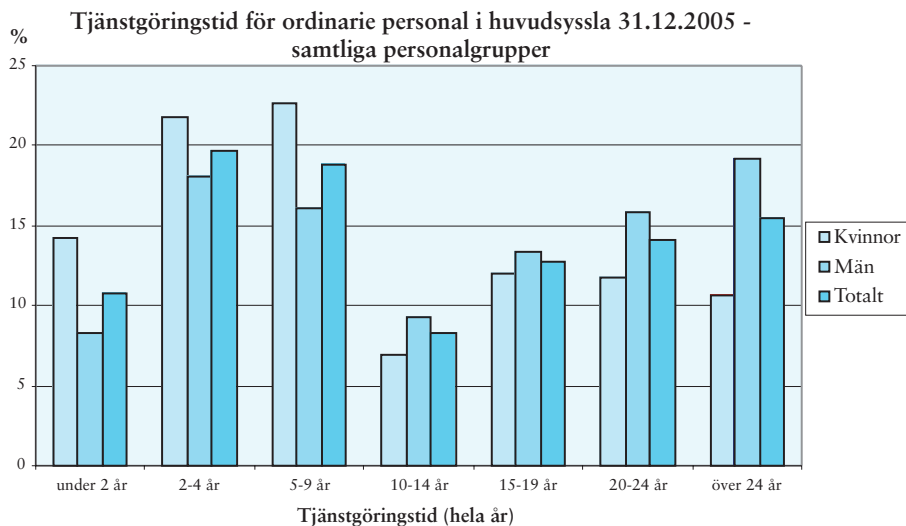

Diagram 5 Tjänstgöringstid för ordinarie personal i huvudsyssla.

4 Personalutgifter

4.1 Löner

Diagrammet nedan visar hur de landskapsanställda heltidsarbetande kvinnorna respektive männen fördelar sig på olika lönenivåer i de fem olika grupperna. Övriga personalutgifter bl.a. socialskyddsavgifter och pensionsförsäkringspremier ingår inte i detta diagram.

I grupperna sjötrafiken och trafikavdelningens externa enheter finns det ett fåtal kvinnor, men de återfinns inte i diagrammet eftersom det går att härleda direkt till personer. I den allmänna förvaltningen är medellönen 2 743 euro per månad. Genomsnittslönen hos polisen är 2 951 euro per månad, men orsaken att den ligger på den nivån är att det ingår administrativa tjänster och städare i uträkningarna. Polismännens genomsnittliga månadslön är 3 223 euro. I yrkeskategorierna poliser och undervisningspersonal existerar ingen skillnad i lön för kvinnor och män med motsvarande tjänst. T ex har en överkonstapel en bestämd lön vare sig det är en kvinna eller man som innehar tjänsten. Det är endast ålderstilläggen som varierar från person till person. Undervisningspersonalen har dessutom årsförhöjningar som är personliga och bestäms enligt antal tjänsteår.

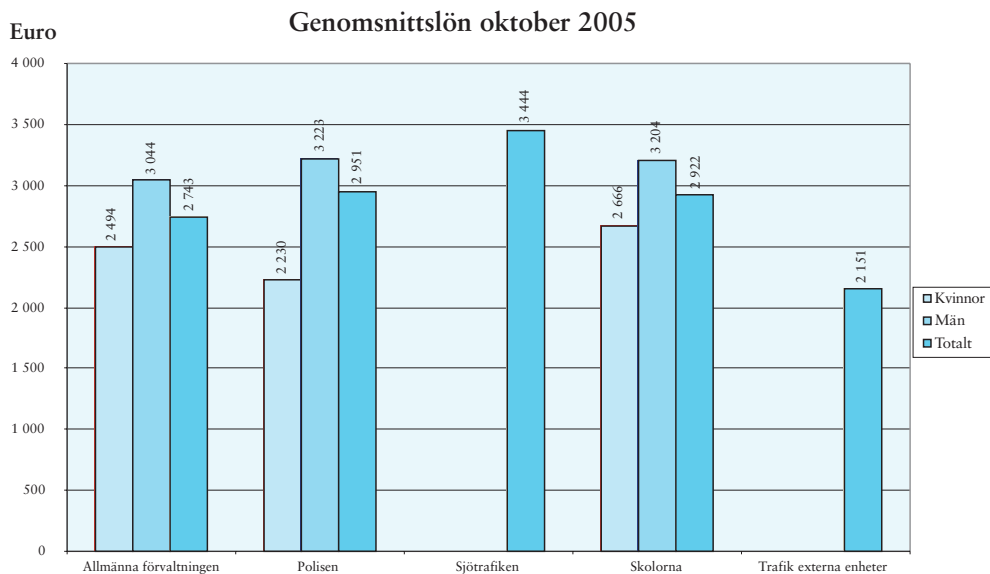

Diagram 6 Personalens bruttolön i genomsnitt för oktober 2005.

Observera att det i gruppen skolorna finns tjänstemän och arbetstagare som har A-löneklasser däribland administrativ personal, sekreterare, städare, vaktmästare och kökspersonal. Undervisningspersonalen får sin lön enligt C-löneklasser.

Allmänna löneförhöjningar har trätt ikraft den 1 mars 2005. Grundlönen höjdes med 30,60 euro per månad dock med minst 1,9 % per månad. Förhöjningen gjordes i form av tabelljusteringar för A-löneklasser och C-löneklasser.

Övertiden kostade landskapsregeringen 997 960 euro år 2005 som kan jämföras med 1 080 548 euro år 2004. Sjötrafikens personal står för den största delen av övertiden. Orsaken till att det betalas så mycket övertid till sjötrafikens personal är dels långa arbetspass dels lönestrukturen. Avlöningssystemet medför mycket övertid vilket utgör en stor del av slutlönen.

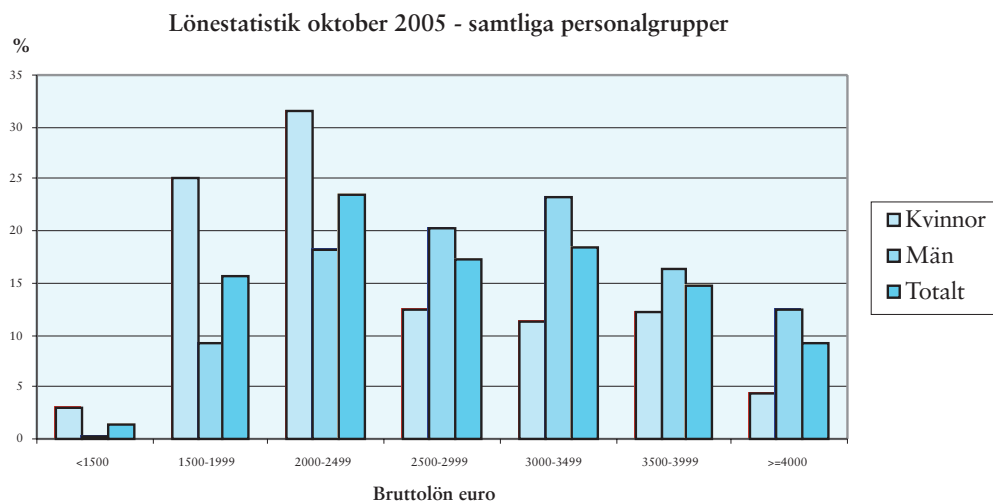

Diagram 7 Bruttolön för oktober 2005.

Diagrammet ovan visar hur de landskapsanställda heltidsarbetande kvinnorna respektive männen exklusive ÅHS fördelar sig inom olika lönenivåer. Det flesta kvinnorna, 59,8 % hade en månadslön under 2 500 euro, motsvarande siffra för männen var 27,4 %. Vid landskapsförvaltningen tjänar 16,4 % av kvinnorna och 28,8 % av männen över 3 500 euro medan 12,4 % av männen och 4,2 % av kvinnorna tjänar över 4000 euro per månad.

4.2 Jämförelse av lön och personalkostnader

Löner och andra personalutgifter år 2001- 2005

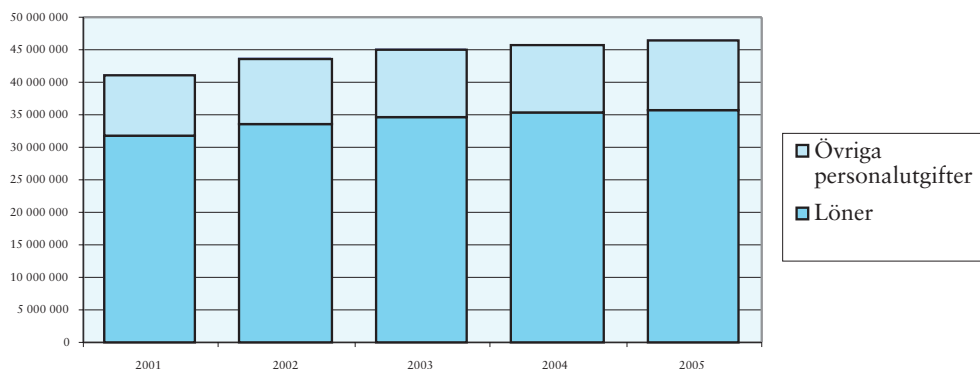

Diagram 8 Löner och personalutgifter under åren 2001- 2005.

I diagrammet ovan framgår totala löner och övriga personalkostnader för samtliga anställda förutom ÅHS. Övriga personalutgifter består av socialskyddsavgifter, pensionsförsäkrings-premier olycksfall- och gruppliv-försäkringar. Personalkostnaderna för år 2005 uppgick till 46 389 225 euro (45 866 154 euro år 2004). Av dem utgjorde löner 35 715 152 euro (35 388 661 euro år 2004) och övriga personalutgifter 10 674 073 euro (10 477 493 euro år 2004). De totala lönekostnaderna har stigit med 1,1 % mellan åren 2004 och 2005.

5 Den totala arbetstidsanvändningen

Tre vanliga arbetstidsformer för landskapets personal är kansliarbetstid 36 timmar och 15 minuter per vecka, veckoarbetstid 38 timmar och 15 minuter och periodarbetstid som består av schemalagt arbete om 114 timmar och 45 minuter under en treveckors period.

I följande cirkeldiagram redovisas den arbetade tiden och frånvaro indelad i kategorier. Frånvaro är indelad i semester, sjukledighet, tjänstledighet, familjeledighet, utbildning, tillfällig vårdledighet och partiell vård- och tjänstledighet. I kategorin familjeledighet finns moderskapsledighet, särskild moderskapsledighet, faderskapsledighet, föräldraledighet och vårdledighet. Kategorin tillfällig vårdledighet tillämpas då en anställd är hemma och sköter ett barn som är tillfälligt sjuk.

Arbetad tid 2005 - samtliga personalgrupper

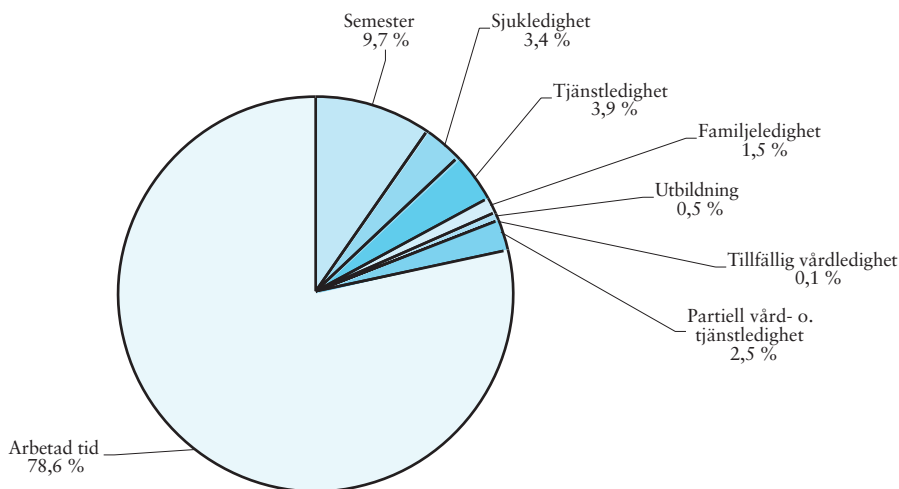

Diagram 9 Arbetad tid för samtliga personalgrupper.

5.1 Frånvaro p.g.a. sjukdom

Sjukfrånvaro är indelad i tre kategorier: sjukledighet med full lön, sjukledighet med reducerad lön och sjukledighet utan lön. I den första kategorin ingår kort sjukfrånvaro under högst tre dagar utan läkarintyg och sjukfrånvaro med läkarintyg upp till 60 dagar. I den andra kategorin finns sjukfrånvaro med reducerad lön som ges från 61 dagar fram till årets slut. Den tredje kategorin består av sjukfrånvaro som överstiger ett år och då betalar arbetsgivaren ingen lön.

Det genomsnittliga antalet dagar för sjukfrånvaro per anställd under 2005 var 12 dagar. I den allmänna förvaltningen var sjukfrånvaro dagarna 14 och hos polisen 18 dagar. Antal sjukfrånvaro dagar för sjötrafiken var 9,5 dagar och trafikavdelningens externa enheter var 8 dagar. Vid skolorna var sjukfrånvaron 9,5 dagar i genomsnitt. Det är skäl att poängtera att ifall någon person är långtidssjukskriven så stiger antalet dagar för hela personalkategorin.

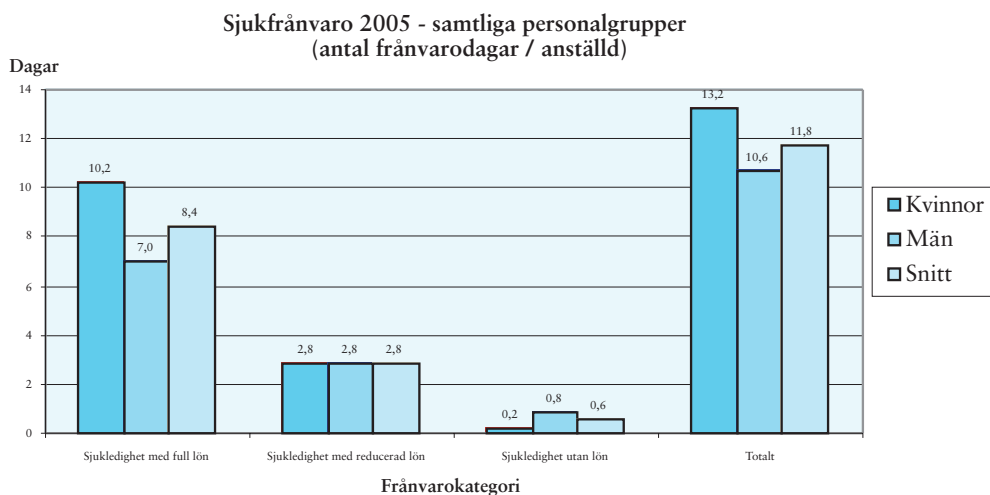

Diagram 10 Sjukfrånvaro för samtliga personalgrupper.

Kort sjukledighet med full lön var 10 dagar för kvinnor och 7 dagar för män i samtliga personalgrupper år 2005. Vid den allmänna förvaltningen var kort sjukfrånvaro 14 dagar för kvinnor och 7,5 dagar för män. Hos polisen var sjukfrånvaron 6 dagar för kvinnor och 14 dagar för män. Antalet kort sjukledighet för männen på sjötrafiken och trafikavdelningens externa enheter var 6 dagar. Vid skolorna var sjukledigheten för kvinnorna 7 dagar och för männen 5,5 dagar.

Bilaga 9. Åtgärder med anledning av revisorernas berättelse för år 2004

Kansliavdelningens förvaltningsområde

Landskapsförvaltningens organisation. Utövande av landskapsregeringens beslutanderätt

Landskapsrevisorerna konstaterar att de målsättningar som styrde reformerna angående landskapsregeringens arbete, ledamöternas ställning och förvaltningens organisation åren 1995 och 1999 till stor del kunnat förverkligas. Frågor rörande utveckling av arbetsformer och organisation kräver dock en kontinuerlig bevakning och uppföljning. Det är härvid viktigt att utredningar och planer följs upp med konkreta förslag och beslut.

Revisorerna betonar vikten av att ärendeberedning och dokumentation sker i enlighet med lagstiftningens krav, givna anvisningar och god förvaltningssed oberoende av på vilken nivå ett ärende avgörs. Tjänstemannaberedningens syfte är att allsidigt belysa frågorna och förverkliga principerna om rättssäkerhet och god förvaltning och skall därför ges tillräckligt utrymme i alla skeden av landskapsregeringens beslutsfattande. Rutinerna för beredning och dokumentation måste vara klara och kända för både förvaltningen och de politiska beslutsorganen.

Landskapsrevisorerna konstaterar att landskapsregeringen i de s.k. budgetramarna för kommande år initierat en översyn av landskapsregeringens ämbetsutövning och förvaltningens organisation. Revisorerna förutsätter att lednings-, samordnings- och utvecklingsfrågorna inom förvaltningen i detta sammanhang ägnas tillräcklig uppmärksamhet i enlighet med intentionerna vid tillkomsten av gällande lagstiftning. Revisorerna vill särskilt betona vikten av att man eftersträvar en mera utvecklad och effektiv samverkan dels mellan den politiska ledningen och tjänstemannaledningen, dels inom den allmänna förvaltningen.

Finansutskottet har funnit att landskapsrevisorerna grundligt har fördjupat sig i landskapsregeringens förvaltningsorganisation och särskilt kansliavdelningens förvaltningsområde. Utskottet omfattar landskapsrevisorernas synpunkter. Utskottet vill ytterligare understryka att bindande politiska beslut inte bör fattas vid överläggning innan tjänstemannaberedningen hunnit utreda de juridiska och ekonomiska konsekvenserna. Utskottet vill i likhet med revisorerna framhålla vikten av att ärendeberedning och dokumentation sker i enlighet med lagstiftningens krav, givna anvisningar och god förvaltningssed oberoende av på vilken nivå ett ärende avgörs. Utskottet anser att en förvaltningslag skulle vara ett bra stöd i arbetet.

Utskottet delar också revisorernas påpekande om vikten av att eftersträva en mera utvecklad och effektiv samverkan dels mellan den politiska ledningen och tjänstemannaledningen, dels inom den allmänna förvaltningen. Rutinerna för samspelet mellan politiker och tjänstemän bör garantera kontinuitet i förvaltningen. Förvaltningsreformen 1995 förändrade tjänstemännens och landskapsregeringsledamöternas ansvar och ställning. Reformen innebar att ansvaret för landskapsregeringsledamöterna ökade medan föredragande tjänstemännens formella ansvar minskade. Utskottet vill framhålla beho-

vet av att tjänstemännen känner sig delaktiga i beslutsfattandet och att respekt visas för deras kunskaper och kompetens.

Det kan konstateras att den nuvarande modellen felaktigt kommit att tolkas så att ansvaret lyfts från det som tidigare var den föredragande tjänstemannen till den politiska nivån i och med att tjänstemännen inte längre är föredragande i plenum. Arbetet måste präglas av ömsesidig förståelse och respekt för att olika åsikter kan finnas. En tjänsteman, som framgår av revisorernas berättelse, har alltid ett ansvar som fortsätter även efter att ärendet gått över till att föredras av ledamoten. Det är därför viktigt att beslut grundar sig på en noggrann beredning och tillräckligt arkivmaterial för att en bedömning av beslutets laglighet skall finnas dokumenterat.

Landskapsregeringen har konstaterat att kunskap om ansvars- och förvaltningsfrågor är viktigt för att organisationen skall fungera på avsett sätt. Dessa frågor strävar man därför efter att lyfta fram såväl inom introduktions- som den övriga personalutbildningen.

Det har rätt missförstånd om det faktum att Åland inte har någon ny förvaltningslag och vad det kunde innebära. Stor uppmärksamhet har därför fästs vid denna fråga. Revisorerna lyfter särskilt fram det som benämns ”strategiskt forum” och alltså är det gemensamma mötet mellan landskapsregeringens medlemmar och avdelningscheferna som i större utsträckning skulle kunna fungera för den typ av diskussioner och utbildning som efterlyses. Efter att landskapsrevisorernas berättelse kom till landskapsregeringen har ett lagförslag syftande till att åtgärda de problem som här lyfts fram avlämnats till lagtinget. Förslaget innebär att den nuvarande kanslichefstjänsten dras in och ersätts med en förvaltningschef som i princip har samma arbetsuppgifter dock så att även interna revisorerna förs från lantrådets ansvar till förvaltningschefen. Vidare kan förvaltningschefen enklare skiljas från tjänsten än vad som är fallet för närvarande med den nuvarande kanslichefen. Landskapsregeringens åsikt är att denna reform kommer att kunna råda bot på de problem som revisorerna fäst uppmärksamhet vid.

Det är enligt revisorernas åsikt väsentligt att lagstiftningsprojekt är väl förberedda och förankrade såväl på politisk nivå som mellan berörda enheter inom förvaltningen innan det detaljerade beredningsarbetet vidtar.

Landskapsregeringen konstaterar att det i alla tider förekommit och också i framtiden kommer att förekomma fall där lagstiftningsärenden och också andra ärenden skjuts på framtiden eller lämnas därhän utan att göras klara, trots att mycket arbete kan ha nedlagts. Detta är inte någonting unikt för Åland utan någonting som förekommer i politikerstyrda system och i viss mån också inom den privata sektorn. När sådant förekommer märks det emellertid betydligt mera i ett system med få ärenden som det åländska än i ett större system, t.ex. ett system som omfattar ett helt land.

Onödigt arbete skall undvikas där det är möjligt. Detta gäller också i landskapsregeringens lagberedningsarbete. En kort tid efter att den nuvarande landskapsregeringen tillträdde sitt uppdrag gjorde landskapsregeringen, liksom landskapsrevisorerna i berättelsen för år 2004, den bedömningen att det varit för många lagberedningsärenden som på en förhållandevis kort tid igångsatts utan att kunna avslutas. Till följd härav lät

landskapsregeringen utarbete en promemoria med allmänna principer för hur den politiska styrningen lämpligen kan gå till. Promemorian behandlades vid en överläggning den 31 januari 2005 tillsammans med avdelningscheferna och lagberedningschefen. Promemorian som benämns lagberedningens LagPM nr 2 "Mall för den politiska styrningen av lagstiftningsärenden" kan användas ensamt för sig eller som ett komplement till lagberedningens LagPM nr 1 "Är en lag lösningen på problemet?".

Landskapsregeringen har ännu inte i egentlig mening utvärderat de nya principerna för den politiska styrningen av lagstiftningsarbetet. Trots det kan redan i detta skede konstateras att det förekommit ärenden där den politiska styrningen fungerat bra men också ärenden där den inte fungerat lika bra. Landskapsregeringen bedömer likväl att den politiska styrningen av enskilda ärenden klart förbättrats men strävar efter att den skall kunna förbättras ytterligare.

Finansutskottet vill betona att den interna revisionen bör fungera som en oberoende och objektiv kvalitetssäkrings- och rådgivningsverksamhet med syfte att tillföra ett mervärde som förbättrar organisationens arbete och att den interna revisionen hjälper organisationen att uppfylla sina mål genom att systematiskt utvärdera och förbättra effektiviteten i organisationens riskhantering, kontroll och ledningsprocesser. I likhet med landskapsrevisorerna vill finansutskottet understryka även den stödjande funktion som den interna revisionen bör ha i förhållande till den allmänna förvaltningen och uppmanar därför landskapsregeringen att utvärdera dess verksamhet och vid behov vidta åtgärder.

En genomgång och utvärdering av revisionsbyråns arbete samt av hur revisionsresultat noterats av de granskade har gjorts i början av år 2006. Landskapsregeringen konstaterar att den samverkan mellan revisorer och de granskade som landskapsrevisorerna efterlyser sålunda sedan länge tillbaka är förverkligad på ett välfungerande sätt vad gäller EU-stöden och målprogrammets revision men inte till alla delar ifråga om landskapsregeringens övriga allmänna förvaltning. Sålunda ges revisionsrapport först i form av en s.k. utlåtandeverision, till vilken de granskade kan ge sina kommentarer. Vid utförandet av revisionen förekommer att revisorerna ger råd och stöd allmänt och speciellt i frågor som granskas. Efter att slutlig revisionsrapport getts finns ytterligare möjligheter till samverkan genom systemet med den PM som varje ansvarig granskad skall göra upp inom en månad. En särskild anvisning om hur PM skall utformas ges med revisionsrapporten. PM innehåller ett sammandrag av vad som kommit fram vid revisionen och på detta sätt kan fås bekräftat att de granskade uppfattat vilka påpekanden, anmärkningar och rekommendationer som revisorn gjort. De granskade skall därefter ge sina kommentarer och övriga synpunkter samt eventuella invändningar under en särskild rubrik och därefter vilka åtgärder som är aktuella att vidtas och tidpunkten för dessa. Detta system har tillämpats från början av år 2001 och utvecklades först i samband med revisionen av EU-stöd och har senare tillämpats även för de övriga granskningar som revisionsbyrån gör av förvaltningen. Vid utvärderingen har noterats att de granskades PM emellertid inte fungerat lika bra för den allmänna förvaltningen som vid revisionen av EU-stöd. Landskapsregeringen har erfarit att revisionsbyrån kommer att ytterligare precisera modellen för hur revisionsrapport skall vara

uppställd och ge tydliga anvisningar för att underlätta samverkan genom den PM som de granskade därefter skall uppgöra. Landskapsregeringen kommer framgent att noggrant följa med att samverkan sker så att PM uppgörs av de granskade och att erforderliga åtgärder vidtas.

Ålands polismyndighet

Landskapsrevisorerna understryker vikten av att polismyndighetens brottmålsavdelning ges nödvändiga resurser för sin verksamhet. Revisorerna noterar med bekymmer att antalet outredda ärenden ökat kraftigt under år 2004 och att personalresurserna för allmän brottsutredning minskat. Revisorerna understryker samtidigt behovet av ett effektivt samarbete mellan polisen och åklagarmyndigheten. Landskapsregeringen har av Ålands polismyndighet erfarit att efter att lönesättningen ändrats samt som följd av en målmedveten rekrytering har de personella resurserna successivt förstärkts så att de våren 2006 utöver kommissarien är 10 utredare, 3 i narkotikautredningen, 3 i teknisk utredning, 1 i utredning av ungdomsbrottslighet samt 1 kanslisekreterare, sammanlagt 19 tjänsteinnehavare. Till följd av detta och dels som en följd av vissa ändrade rutiner har de öppna ärendena minskat markant och utvecklats enligt följande:

Öppna ärenden	December 2004	April 2006
Från år 2002	76	3
Från år 2003	128	4
Från år 2004	510	25

Landskapsrevisorerna finner det angeläget att de aktualiserade frågorna om polisförvaltningens organisation utreds vidare och att lagtinget föreläggs behövliga förslag till förändringar. Revisorerna understryker i sammanhanget vikten av att uppgiftsfördelningen mellan landskapsregeringens allmänna förvaltning och polismyndighetens ledning ägnas särskild uppmärksamhet. Finansutskottet delar revisorernas uppfattning om vikten av att uppgiftsfördelningen mellan landskapsregeringens allmänna förvaltning och polismyndighetens ledning ägnas särskild uppmärksamhet. Utskottet finner det av synnerlig vikt att polisverksamheten utvecklas så att allmänhetens förtroende för verksamheten bibehålls. Utskottet anser att det behövs en tydligare politisk ledning av polisens verksamhet än dagens polisdelegation och föreslår att en polisstyrelse inrättas.

Landskapsregeringen har noterat landskapsrevisorernas behandling av vissa organisationsfrågor. Med anledning därav kan konstateras att landskapsregeringen i förslaget till budget för år 2006 föreslagit att inrätta en tjänst som enhetschef vid kansliavdelningen varvid landskapsregeringens avsikt är att ändra landskapsförordningen om [landskapsstyrelsens] allmänna förvaltning så att en polisenhet skapas och på så sätt underlätta arbetssituationen även vid polismyndigheten.

Landskapsrevisorerna konstaterar att arbetet med att utreda och planera polisens utrymmesfrågor bör fortgå enligt lagtingets önskemål. Polisens verksamhet i det nuvarande polishuset hämmas av brist på utrymmen och föråldrad teknisk utrustning. I

sammanhanget bör även beaktas hur stort polisens egentliga behov av utrymmen i Godby Center är. Landskapsregeringen konstaterar att anslag för att detaljprojektera och inleda en om- och tillbyggnad av polishuset har upptagits i budgeten för år 2006. Dessutom utreds möjligheten att lösa den tekniska utredningsgruppens utrymmesbehov. Rörande polisens behov av utrymmen i Godby Center se nedan under rubriken "landskapets aktieinnehav och utövande av ägarinflytande".

Uppbörd av avgifter för innehav av TV-mottagare

Landskapsrevisorerna konstaterar att den utveckling och effektivisering av avgiftsgranskningen som landskapsstyrelsen aviserade i budgeten för år 2004 har gett resultat i form av färre obetalade avgifter. Intäkterna av avgifterna har stigit något även om avgiftens belopp bibehållits oförändrad. Kostnaderna för uppbörd och kontroll i förhållande till totalinkomsterna får enligt revisorernas bedömning betraktas som försvarliga. Revisorerna betonar vikten av att granskningen även framdeles bibehålls på minst nuvarande nivå.

Landskapsregeringen konstaterar att kontrollen av betalningen av TV-avgifter har fortsatt genom att två avgiftsgranskare har anlitats. På sikt kan övervägas om det vore mer ändamålsenligt att införa en medieavgift som bättre skulle svara mot den tekniska utvecklingen inom televisionsområdet. För detta krävs dock en lagändring.

Finansavdelningens förvaltningsområde

Landskapets budget 2004

Landskapsrevisorerna finner att budgetmedlens förvaltning och användningen av resurserna redovisats i bokslutet och i förvaltningsberättelsen. Bokslutet innehåller enligt revisorernas uppfattning inga väsentliga fel eller brister och ger tillräcklig information.

Landskapsregeringen har vid budgetförverkligandet underskridit den av lagtinget antagna budgeten på utgiftssidan med 5.453.152 euro. I fråga om inkomsterna har budgeten underskridits med 1.674.722 euro. Ett budgetmässigt överskott om 3.778.430 euro har därför uppstått. Resultaträkningen för år 2004 uppvisar ett överskott om 2.997.363 euro. Underskottet föregående år var 7.319.598 euro. Landskapsrevisorerna noterar med tillfredsställelse att resultatutvecklingen förbättrats under år 2004. Det positiva resultatet beror främst på ökade avräkningsbelopp och skattegottgörelse från staten samt till viss del på minskade utgifter.

Landskapsregeringen har noterat landskapsrevisorernas iakttagelser och delar tillfredsställelsen över att resultatutvecklingen har vänt i en mer positiv riktning eftersom en kontinuerlig översyn av strukturerna därmed kan ske mer planerat.

Landskapsrevisorerna har noterat att lagtinget genom budgeten för år 2004 fått besked om att en ny finansförvaltningslag är under beredning. Revisorerna betonar att det är av största vikt att arbetet inte ytterligare fördröjs eftersom nuvarande lag är från år 1971 och föråldrad. Landskapsregeringen noterar landskapsrevisorernas iakttagelser och konstaterar att arbetet ändå tillsvidare fått stå tillbaka till följd av andra arbetsuppgifter. I målsättningarna för år 2006 ingår att fortsätta arbetet med att förnya finansförvaltningslagen.

Landskapsrevisorerna finner det motiverat att landskapsregeringen i samband med den nya finansförvaltningslagen ger anvisningar för bokföring och landskapsregeringens berättelse, vilka beaktar utveckling av mätetal och beskrivning av effektivitet ävensom ledningens bedömning och verifiering av den interna kontrollen och riskhanteringen samt utvecklingsbehoven. Landskapsregeringen har noterat landskapsrevisorernas förslag.

Landskapsrevisorerna framhåller betydelsen av att Ålands hälso- och sjukvård i sin berättelse redovisar för hur resultatmålen i budgeten samt hälso- och sjukvårdsplanen förverkligats med hänsyn till att en väsentlig del av landskapsbudgetens medel anslås för ÅHS:s verksamhet. Landskapsregeringen har erfarit att förverkligandet av målsättningarna i hälso- och sjukvårdsplanen i allt större omfattning har beskrivits i de senaste årens verksamhetsberättelser och att ÅHS poängterar betydelsen av detta för de verksamhetsansvariga. Målsättningarna i hälso- och sjukvårdsplanen, vars förkortade version ingår som budgettext i landskapets budget, har ibland varit alltför allmänt formulerade och därför svåra att följa upp och mäta. Framöver är strävan att definiera målsättningarna tydligare så att de på ett mera entydigt sätt även kan mätas och kommenteras.

Revisorerna noterar vidare att redovisningen av EU-målprogrammen har förtydligats från år 2003 genom att landskapsregeringen återinfört den redovisning som tillämpades i bokslutet för år 2002 för de ifrågavarande stöden. Landskapsregeringen har bibehållit redovisningssättet även i bokslutet för år 2005.

Finansutskottet upprepar behovet av en ny finansförvaltningslag. Utskottet anser att budgeteringen bör moderniseras så att bl.a. investeringarna belastar respektive förvaltningsområde. Landskapsregeringen strävar efter att investeringar som huvudregel budgeteras under respektive förvaltningsområde och att den efterföljande driften av de samma budgeteras under respektive förvaltare.

Landskapets aktieinnehav och utövande av ägarinflytande

I fråga om landskapets aktieinnehav i Fastighets Ab Godby Center finns det enligt landskapsrevisorerna anledning att överväga hur stort polisens behov av utrymmen numera är. Vad gäller användningen av utrymmen i fastigheten för museibyråns behov konstaterar landskapsrevisorerna att detta fyller ett aktuellt behov men att alternativa och för ändamålet mera anpassade möjligheter kan övervägas för framtiden. Landskapsregeringen konstaterar att landskapets totala engagemang i Godby Center kan tas till övervägande. Beträffande museibyråns behov av lagerutrymmen ingår i budgeten för år 2006 ett delanslag för uppförande av museimagasin. Efter att museimagasinet förverkligats frigörs bl.a. de nuvarande lagringsutrymmena i Godby Center.

Landskapsrevisorerna finner det inte förenligt med landskapsförvaltningens kärnuppgifter att äga aktier i fastighetsaktiebolag och förvalta hyresbostäder i dem. Omständigheterna kring landskapets förvärv av aktiestocken i Fastighets Ab Söderkäkar har dock varit sådana att ett temporärt innehav varit motiverat. Landskapsrevisorerna konstaterar samtidigt att underhåll och drift av fastigheterna sannolikt skulle ha gynnats av att aktierna tidigare hade avyttrats till någon företagare med intressen i branschen.

Landskapsrevisorerna rekommenderar att landskapsregeringen överväger att vid första lämpliga tillfälle sälja aktiestocken i bolaget. Landskapsregeringen har noterat revisorernas iakttagelser och avser ta frågeställningen till övervägande.

Utbildnings- och kulturavdelningens förvaltningsområde

Effektiviteten i utbildningarna efter grundskolan

Landskapsrevisorerna anser det viktigt att redovisningssystemen för utförda studieprestationer utvecklas. De olika utbildningsenheterna bör registrera utförda studieprestationer på likartat sätt så att statistiken sedan blir jämförbar och tillförlitlig.

Vid redovisning av studieprestationer är det enligt landskapsrevisorerna viktigt att en tillräckligt lång jämförelsetid presenteras för att minimera inverkan av fluktuationer.

För att redovisningssystemet skall bli verkningsfullt anser landskapsrevisorerna att landskapsregeringen bör ge anvisningar över hur utbildningsenheterna skall förfara för att få en tillförlitlig och rättvisande kostnad i förhållande till studieprestationerna.

Landskapsregeringen konstaterar att landskapsrevisorerna i sin berättelse för år 2004 har granskat konstnadsnivån i landskapets skolor i förhållande till studieprestationerna. Uppgifterna gällande studieresultat baserar sig på uppgifter införda i skolornas databas och revisorerna påpekar behovet av anvisningar för en likvärdig redovisning av studieprestationer. Landskapsregeringen har ett kontinuerligt pågående arbete kring utvecklingen av skoldatabasen och dess hantering. I samband med utvecklingen av databasen har det utarbetats en manual som vägledning för användaren. Skolans personal registrerar i databasen de avlagda studieresultaten i förhållande till hur läroplanen förverkligas på de olika programmen.

Ålands yrkesskola

Landskapsrevisorerna konstaterar att utbildningen vid Ålands yrkesskola i huvudsak förverkligats i enlighet med målsättningarna i budgeten och utgående från näringslivets behov.

Vad gäller utvecklingen av läroplanerna inom yrkesskolan och övriga yrkesläroanstalter konstaterar revisorerna att detta arbete i hög grad bedrivs inom respektive läroinrättning vid sidan av det dagliga arbetet. Det finns enligt revisorernas åsikt orsak att granska hur man i detta utvecklingsarbete på mest ändamålsenliga sätt kan utnyttja de begränsade resurser som står till förfogande genom att så långt som möjligt koordinera arbetet och tillgodogöra sig material från andra håll.

Landskapsregeringen konstaterar att läroplanerna inom yrkesutbildningen fungerar som styrdokument för undervisningen inom respektive yrkesområde. Läroplanerna fungerar samtidigt som lärarens kursplan och därigenom lärarens eget kvalitetsdokument. De programvisa läroplanerna utarbetas idag på de enskilda skolorna av skolornas lärare i samråd med rektor och representanter av näringslivet. Arbetet görs med stöd av nuvarande lagstiftning enligt vilken skolornas direktioner skall fastställa läroplan för respektive program. Det medför att arbetet belastar ifrågavarande lärare vid varje ändring av läroplanen. En koordinering av arbetet är möjligt att genomföra i de fall där parallella utbildningar och studiehelheter förekommer.

Landskapsrevisorerna understryker vikten av att en ändamålsenlig lösning uppnås beträffande de oklarheter och formella problem som noterats i fråga om möjligheterna för åländska yrkeslärare att delta i pedagogisk fortbildning i form av nätanknutna distansstudier. Landskapsregeringen noterar att landskapsrevisorerna har tagit del av problematiken kring de åländska lärarnas kompetens och kompetensutvecklingsprogram och konstaterar att obehöriga lärare inte haft möjlighet att delta i den tillfälliga utbildningsinsats som inleddes hösten 2005 vid Pedagogiska fakulteten vid Åbo Akademi på grund av att utbildningsinsatsen finansierades med EU-medel. Landskapsregeringen konstaterar att de åländska lärarna har möjlighet och antas till pedagogiska fakultetens ordinarie utbildningsprogram i den mån de ansöker om studieplats. Landskapsregeringen har även efter år 2005 fortsatt sina diskussioner med representanter för Pedagogiska fakulteten i avsikt att uppnå ett positivt resultat till förmån för de åländska lärare som saknar pedagogisk behörighet. En utlokaliserad lärarutbildning planeras med inledning våren 2007.

Trafikavdelningens förvaltningsområde

Landskapets aktieinnehav

Landskapsrevisorerna konstaterar att verksamheten vid Långnäs Hamn Ab varit stabil under året. Hamnverksamheten bidrar till att trygga framför allt frakttrafiken och bidrar till konkurrensen i fråga om fraktpriserna. Bolagets verksamhet genererar också arbetsplatser. Landskapsregeringen har noterat landskapsrevisorernas iakttagelser.

Allmänna frågor

Ålands statistik- och utredningsbyrå

Landskapsrevisorerna konstaterar att verksamheten vid Ålands statistik- och utredningsbyrå (ÅSUB) följer de riktlinjer som utstakas i lagstiftningen för byrån och i landskapsbudgeten. Byrån har utvecklats till en värdefull utrednings- och dokumentationsresurs av betydelse inte bara för landskapsförvaltningen utan för hela det åländska samhället. Med beaktande av verksamhetens utveckling finner landskapsrevisorerna det motiverat att för framtiden närmare utreda och överväga bl.a. lokalbehoven och taxorna för extern utredningsverksamhet. Landskapsregeringen har erfarit att direktionen för ÅSUB har noterat landskapsrevisorernas iakttagelser och att erforderliga åtgärder avses vidtagna, bl.a. är en lösning på gång rörande lokalfrågan.

Bilaga 10. Landskapets arrenden 2005

Lägenhetens namn	Odlad areal	Arrendetid	Arrendebelopp euro
Haga kungsgård.....	76,75 ha	15.3.2002-14.3.2012	16.846
Grelsby kungsgård.....	41,00 ha		5.924
Kastelholms kungsgård.....	8,20 ha	-30.4.2027	24.732
+ golfbanan			
Bomarsunds gård.....	45,87 ha	15.3.2002-14.3.2012	13.414
Bergs gård.....	15,70 ha	1.5.2003-14.3.2013	5.162
Vestergård.....	11,25 ha	15.3.2003-14.3.2008	3.040
Pehrsberg.....	7,50 ha	-14.3.2007	1.236
Ålands svinavelsstation.....		Löpande	1.205
Övriga arrendeområden.....			168
Jaktarrenden.....			6.805
Summa			78.532

Bilaga 11. Landskapets egna skogar 2005

1. Avverkningar 2005

Lägenhet	Fröträds- ställ- ning ha	Skärm- ställ- ning ha	Kal- avverk- ning ha	Förnyelser totalt ha	Första gallring ha	Gallring ha	Avverkning av över- ståndare ha	Skötsel- avverkningar totalt ha	Special- avverk- ningar ha	Avverk- ningar totalt ha
Berg						1,9		1,9		1,9
Bomarsund			3,2	3,2		3,1	2,3	5,4	0,2	8,8
Grelsby			1,9	1,9	9,4	5,2	1,1	15,7		17,6
Högmyra							3,8	3,8		3,8
Fågelö			0,7	0,7		1,5		1,5		2,2
Jomala gård						6,3	1,3	7,6		7,6
Kappalö						1,0		1,0		1,0
Kastelholm						7,2		7,2	0,9	8,1
Pehrsberg						3,5		3,5	0,4	3,9
Prästö		2,4		2,4	4,7			4,7		7,1
Strömsvik			0,8	0,8						0,8
Vestergård						3,5		3,5		3,5
Sammanlagt	0,0	2,4	6,6	9,0	14,1	33,2	8,5	55,8	1,5	66,3

2. Försäljningar 2005

Lägenhet	Barrmassa m ³	Björkmassa m ³	Lövmassa m ³	Talltimmer m ³	Grantimmer m ³	Björktimmer m ³	Sammanlagt m ³
Berg	65,0	36,1	-	6,7	3,3	-	111,1
Bomarsund	357,4	24,7	4,8	156,0	21,0	-	563,9
Fågelö	109,5	32,9	8,0	13,4	19,2	-	183,0
Grelsby	412,5	317,3	17,6	152,4	112,8	-	1 012,6
Högmyra	24,9	-	-	85,9	-	-	110,8
Jomala gård	252,5	28,5	4,4	91,7	29,9	-	407,0
Kappalö	68,1	22,3	-	8,4	5,6	-	104,4
Kastelholm	416,4	88,2	38,8	393,6	212,8	-	1 149,8
Pehrsberg	165,5	9,8	0,8	68,9	25,7	-	270,7
Prästö	297,5	79,5	1,5	55,5	47,3	-	481,3
Strömberga	75,2	4,7	-	55,9	14,5	-	150,3
Vestergård	83,8	6,2	6,1	25,4	4,1	-	125,6
Sammanlagt	2 328,3	650,2	82,0	1 113,8	496,2	0,0	4 670,5

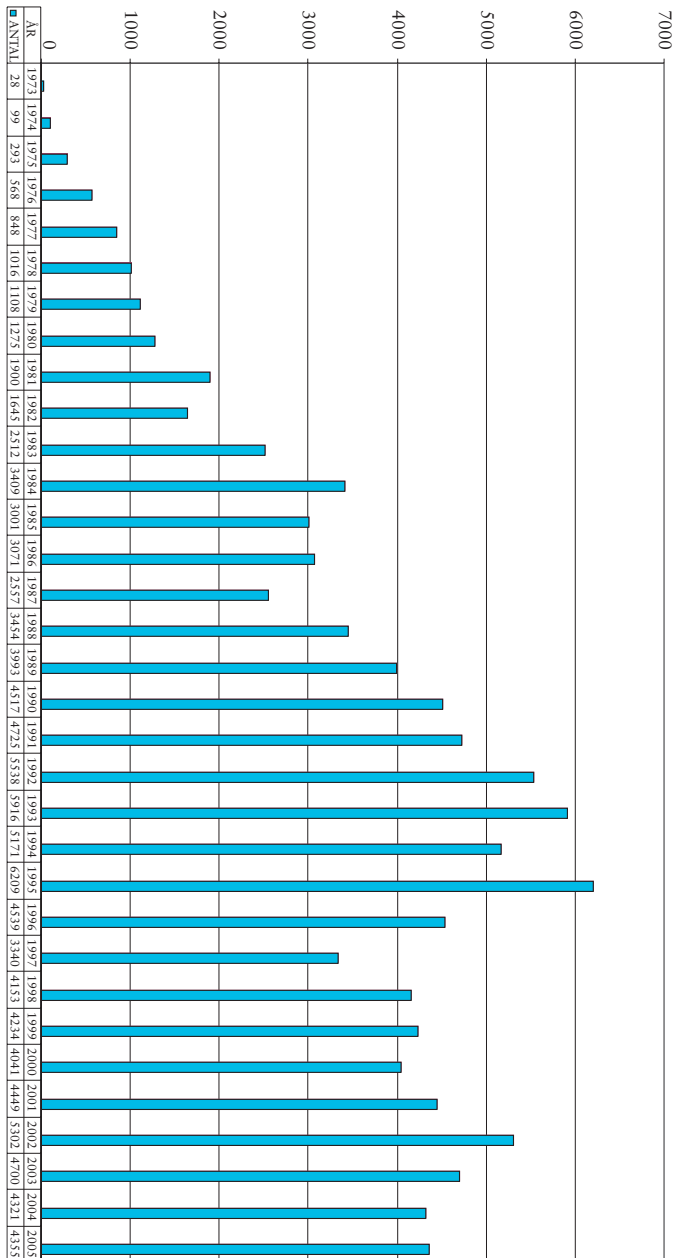
3. Skogskulturer 2005

Lägenhet	Tall		Gran		Löv		Sammanlagt	
	st	ha	st	ha	st	ha	st	ha
Jomala gård	2 800	1	500	0	-	-	3 300	1,4
Grelsby	800	0	1 700	0,7	-	-	2 500	1,0
Prästö	1 600	1,0	1 000	0,6	-	-	2 600	1,6
Kastelholm	1 500	0,9	-	-	-	-	1 500	0,9
Sammanlagt	6 700	3,4	3 200	1,5	0	0,0	9 900	4,9

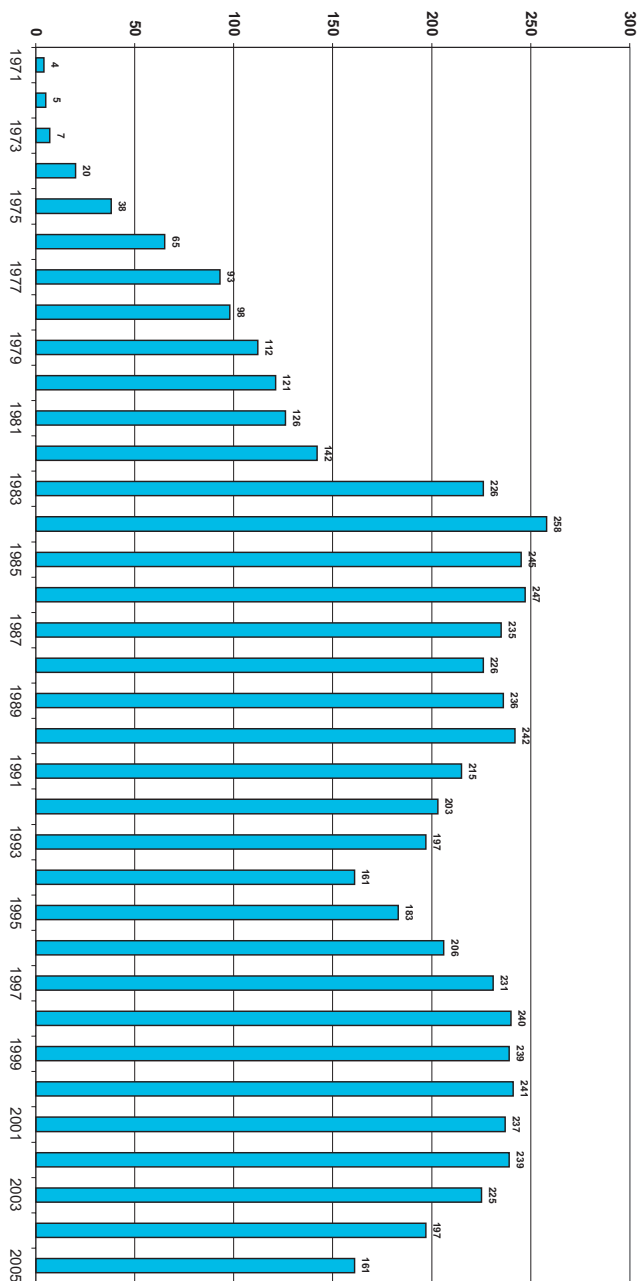
Bilaga 12. Fällda rådjur och älgar

Fällda rådjur 1973-2005

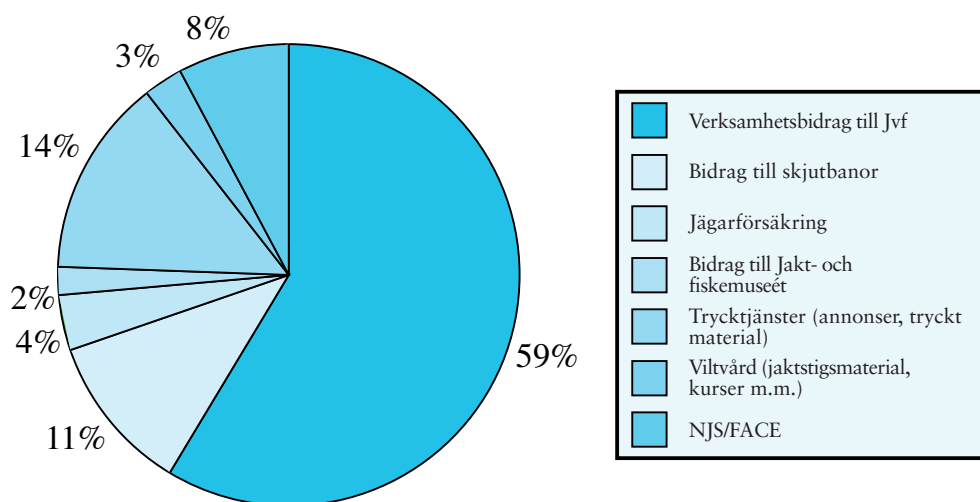

Fällda älgar 1970-2005

Bilaga 13. Jaktvårdsmedel 2005

Utgift	År 2005	(År 2004)
Verksamhetsbidrag till Jvf	56 016	48 882
Bidrag till skjutbanor	10 511	6 533
Jägarförsäkring	3 657	3 627
Bidrag till Jakt- och fiskemuseét	2 010	1 754
Trycktjänster (annonser, tryckt material)	13 263	18 630
Viltvård (jaktstigsmaterial, kurser m.m.)	2 590	1 772
NJS/FACE	7 409	3 061
	95 456	84 259
Inkomst	År 2005	(År 2004)
Jaktkort	98 808	96 611
Jägarexamen	649	600
Ansöknings- tillståndsavgift	170	
	99 627	97 211

Bilaga 14. 1. Ålands naturreservat 2005

Reservat	Kommun	Inr. år	Samhällsäkt		Privatägt		ÅFS
			land ha	vatten ha	land ha	vatten ha	
1 Ramsholmen	Jomala	1925	-	-	13	-	36/25 31/74
2 Mangelbo (Alm-skogen)	Finström	1931 1987°	- 1	- -	- -	- -	32/87
3 Svartnö-Kaja	Hammarland	1939	46	98	-	-	29/87
4 Espholm	Mariehamn	1943	7	-	-	-	30/87
5 Nätö-Jungfruskär	Lemland	1964 1985° 1992° 2005°	- - - 124	- - - 427	- - - -	- - - -	- - - 13/05
6 Björkör	Föglö	1966	-	-	-	-	24/66 28/74
		2003	220	6536	-	-	3/03
7 Sandskär	Kökar	1971 1996°	- 13	- -	- -	- -	9/71 27/96
8 Lövdal	Jomala	1974	-	-	1	-	57/74
9 Granö	Föglö	1975 1985° 1996°	- - -	- - -	- - 80	- - -	- 44/85 67/96
10 Långskär-Sandskär	Kökar	1978 1985°	- 96	- 263	- -	- -	- 31/88
11 Länsmansgrund	Saltvik	1979	55	100	-	-	33/87
12 Blåskär etc	Brändö	1980	38	296	-	-	4/80
13 Lökskär	Lemland	1980	13	52	-	-	8/80
14 Iriskärret	Jomala	1981	-	-	2	-	45/81
15 Lillnäsberget-Tingö	Sund	1982 1991° 1995°	- - 100	- - 211	- - -	- - -	- - 34/95
16 Fjärdskär, Harrgrund	Sund	1986	3	-	-	-	12/86
17 Herröskatan	Lemland	1987	27	86	-	-	31/87
18 Östra Rödklobb	Eckerö	1988	10	-	-	-	28/88
19 Brättö	Föglö	1988 1992° 1999°	- - -	- - -	- - 44	- - -	- - 66/99
20 N. Hastersboda	Föglö	1988	-	-	5	-	30/88
21 Boxö	Saltvik	1988 1996°	- 306	- 1091	- -	- -	- 28/96

22	Skag	Lumparland	1989	-	-	16	-	32/89
23	Idö	Kökar	1989	-	-	-	-	
			2005 ^o	82	-	-	-	10/05
24	Hemdal	Vårdö	1990	-	-	7	-	15/90
25	Prästgårdsnäset	Finström	1992	-	-	33	-	55/92
26	Åsgårda Sten- åkrar	Saltvik	1994	51	-	6	-	2/94
27	Höckböle- holmen	Geta	1994	-	-	-	-	3/94
			2000 ^o	23	-	-	-	74/00
28	Skålklobbarna	Vårdö	1994	11	195	-	-	80/94
29	Lökö	Hammarland	1997	-	-	11	-	21/97
30	Bistorp							
	Stenåkrar	Lemland	1997	14	-	-	-	46/97
31	Träsket	Eckerö	1998	-	-	71	-	21/98
32	Karlbybådarna, sälkyddsområde	Kökar	1998	-	-	3	670	15/98
33	Gloet	Vårdö	1998	-	-	31	-	119/98
34	Blacksund	Kumlinge	1999	-	-	28	-	60/99
35	Sandön	Föglö	2001	-	-	37	-	15/01
36	Näset	Kumlinge	2001	34	-	-	-	16/01
37	Södra							
	Uddhagarna	Eckerö	2001	-	-	10	-	67/01
38	Ängessjö	Hammarland	2001	-	-	10	-	68/01
39	Prästgårdsskogen	Sund	2001	-	-	50	-	69/01
40	Moren	Jomala	2002	-	-	5	-	62/02
41	Norra							
	Uddhagarna	Eckerö	2003	-	-	11	-	22/03
42	Knöppelskär	Saltvik	2005	31	-	-	-	11/05
43	Kråkskär	Saltvik	2005	86	394	-	-	12/05
44	Idskär	Finström	2005	44	238	-	-	9/05
				1435	9987	474	670	

Ålands landareal = 148.130 hektar

Naturskyddad landareal = 1.909 hektar = 1,29 %

Medelstorlek, landareal = 43,39 hektar

Ålands vattenareal = 1.180.000 hektar

Naturskyddad vattenareal = 10.657 hektar = 0,96 %

^o förstorat

^{oo} förlängd fredning

^{*} ändrade gränser eller bestämmelser

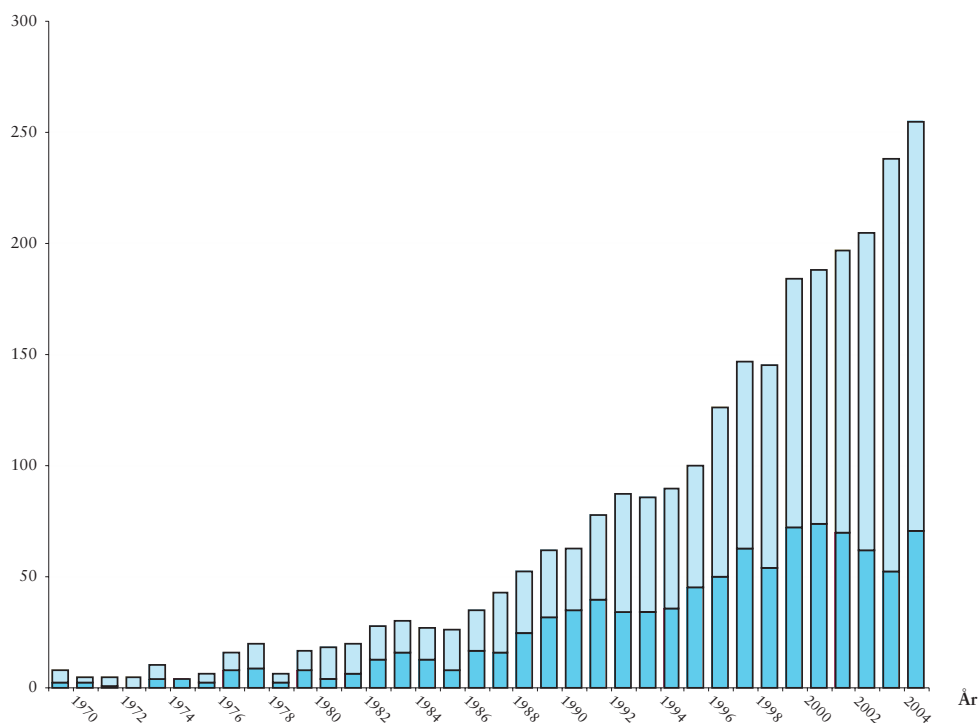
2. Ålands i lag fredade naturminnen

Nr	Naturminne	Fredat år	Kommun	Författningssamling
1	Källskärskannan	1925	Kökar	ÅFS 38/25
2	Slånbestånd	1934	Mariehamns stad	ÅFS 15/34
3	Hamnholmseken	1934	Saltvik	ÅFS 15/34
4	Tall	1970	Eckerö	ÅFS 31/70
5	Björk	1970	Jomala	ÅFS 32/70
6	Popplar	1974	Finström	
7	4 askar	1981	Jomala	ÅFS 44/81 och 12/2000
8	Stenåkern "Stenögat"	1993	Saltvik	ÅFS 55/93
9	Ek, flyttblock	1994	Saltvik	ÅFS 31/94
10	Allé i Nääs	1996	Saltvik	ÅFS 30/96

3. Flygga havsörnsungar i Finland 1970-2005

Antal ungar

Flygga havsörnsungar i Finland 1970-2005

Nr 3, forts.

År	Ring-			
	Åland	märkta ungar	Riket	Hela landet
1970	2		6	8
1971	2		3	5
1972	1		4	5
1973	0		5	5
1974	4		6	10
1975	4		0	4
1976	2		4	6
1977	8		8	16
1978	9		11	20
1979	2		4	6
1980	8		9	17
1981	4		14	18
1982	6		14	20
1983	13		15	28
1984	16		14	30
1985	13		14	27
1986	8		18	26
1987	17		18	35

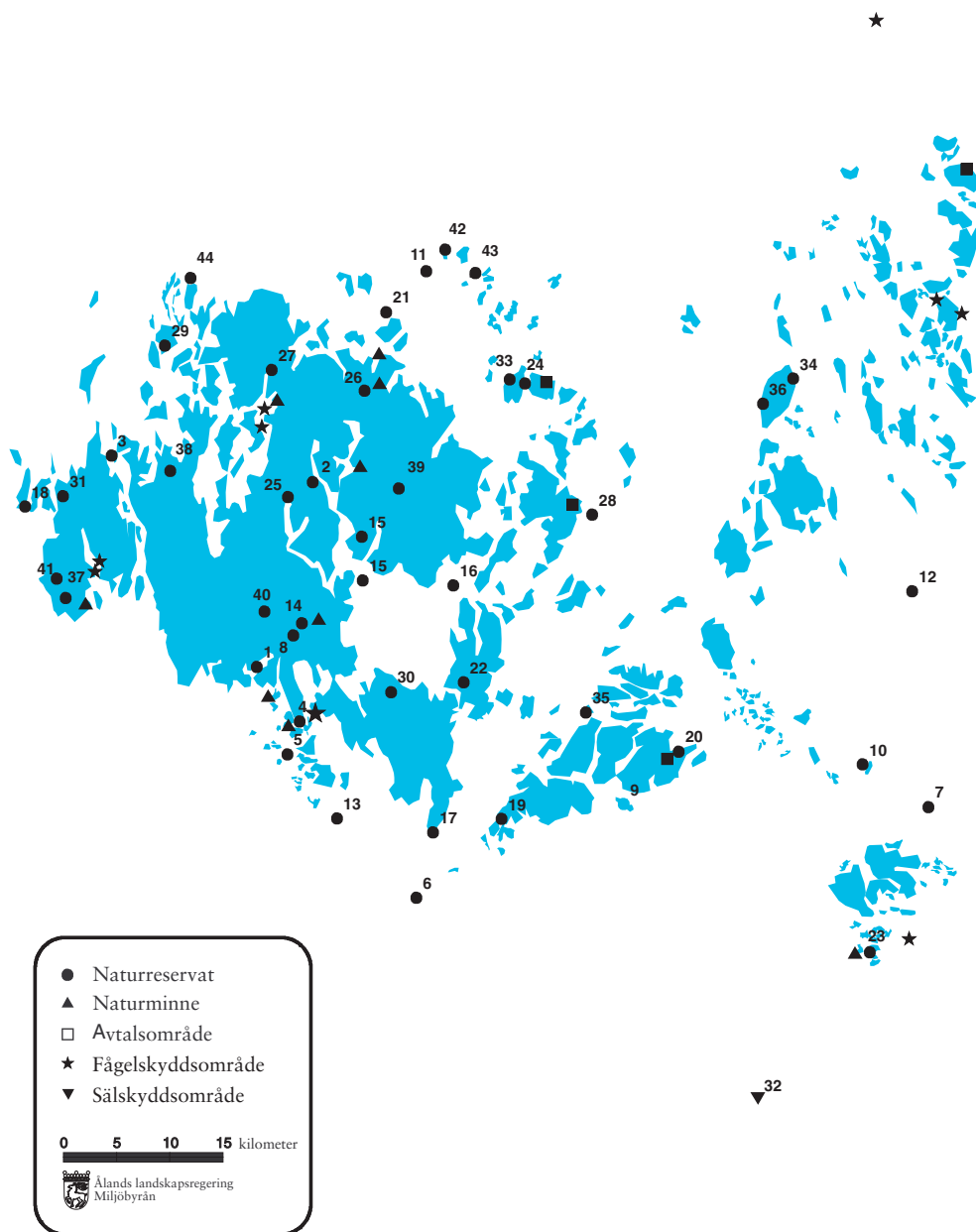
År	Ring-			
	Åland	märkta ungar	Riket	Hela landet
1988	16		27	43
1989	25		27	52
1990	32		30	62
1991	35		28	63
1992	40		38	78
1993	34		53	87
1994	34		52	86
1995	36		54	90
1996	45		55	100
1997	50	38	76	126
1998	63	51	84	147
1999	54	45	91	145
2000	72	41	112	184
2001	74	54	114	188
2002	70	60	127	197
2003	62	54	143	205
2004	52	45	186	238
2005	71	62	184	255

*Figuren korrigerad från 1990 år 2003

4. Skyddad natur på Åland

(per 31.12. 2005)

5. Fågelskyddsområden 2005 (26 § JL 31/1985)

Områdets namn	Kommun	By	Ägare	Areal, ha	Beslutsdatum	Gäller t.o.m.
Rnr				Dnr		
Holmgrundet och Långnäsgrundet Rnr 5:6 Torp	Eckerö	Torp	Astrids Bengts 22270 ECKERÖ	1	18/12-80 2194/216-80 21/2-91 112 Nm1 11/1-96 20 Nm1	31/7-90 31/7-95 Tills vidare
Långviksgrundet Kyrkoby samfällighet	Eckerö	Kyrkoby	Brage Eklund Kyrkoby samfällt 22270 ECKERÖ	1,2	27/6-86 2932/359-86 19/1-93 28 Nm1	31/7-90 Tills vidare
Brännholmsgrundet Rnr 1:1 Bastö	Finström	Bastö	Gunlög Höglund	2	10/5-83 B.D. 2657/245-83	Tills vidare
Ekholmsgrundet Rnr 1:16 Ekholm	Finström	Bastö Bastö	Ulf och Stefan Perander 22310 PÅLSBÖLE	1,5	12/10-88 B.D. 7573/803-87 19/1-93 30 Nm1	31/7-92 Tills vidare
Gadden Månsas Norrstu Rnr 4:9	Brändö	Jurmö	Runar Strandvall	4	30/1-90 Dnr Nm1-03-89-381	Tills vidare
Hamnholmsgrunden Vestergård 1:19	Brändö	Brändö	Brändö församling 22920 BRÄNDÖ	0,8	14.5.1996 Dnr Nm1-35-967-37	Tills vidare
Träskholmsbådan Vestergård 1:19	Brändö	Brändö	Brändö församling 22920 BRÄNDÖ	1	14.5.1996 Dnr Nm1-35-96-37	Tills vidare
Gräsören Gloskärsörarna	Kökar	Karlby	Ls genom gåva	3,0	14.8.2002 ÅFS 61/2002	Tills vidare
Rättgrundet	Mariehamn	Mariehamn	Mariehamns stad och Vesterkalmare delägarlag	13,3	3.9.2003 ÅFS 62/2003	Tills vidare

Bilaga 15. Byggande och planering av vägar

Under året slutförda om- och nybyggnader av vägar

Landsväg nr 2	Dalbo-Dalkarby i Jomala kommun och Mariehamns stad	2,3 km
Landsväg nr 2	Dalbo-Dalkarby, gång- och cykelvägar, Jomala kommun och Mariehamns stad	0,9 km
Landsväg nr 3	Bäckäng-Lumparsund i Lemlands kommun	2,9 km
Landsväg nr 3	Bäckäng-Lumparsund, gång- och cykelväg, Lemlands kommun	2,2 km
Bygdeväg nr 590	Kuggvik v.s.-Tengsödavik brygga i Saltviks kommun	2,3 km

Vägavsnitt där planerings- och karteringsarbeten pågått

Landsväg nr 2	Dalbo-Dalkarby i Jomala kommun o. Mariehamns stad	2,6 km
Landsväg nr 2	Smedsböle-Finby i Sunds kommun	2,3 km
Landsväg nr 3	Klemetsby-Långnäs i Lumparlands kommun	1,4 km
Landsväg nr 590	Kuggvik vägskäl-Tengsödavik br. i Saltviks kommun	2,3 km
	Föglö korttrutt i Föglö och Lumparlands kommun	

Om- och nybeläggningar med mjukolje-, asfaltgrus och asfaltbetong utfördes på följande sträckor:

Landsväg nr 2	Dalbo-Dalkarby i M:hamns stad o Jomala kommun	2,6 km
Landsväg nr 2	Dalbo-Dalkarby gång- och cykelvägar, Jomala kommun o. Mariehamns stad	0,9 km
Landsväg nr 3	Bäckäng-Lumparsund i Lemlands kommun (om)	3,0 km
Landsväg nr 3	Bäckäng-Lumparsund, gång- och cykelbana i Lemlands kommun(ny)	2,2 km
Bygdeväg nr 412	Del av Bergövägen i Finströms kommun (ny)	1,5 km
Bygdeväg nr 480	Kuggvik vs-Tengsödavik brygga i Saltviks kommun (ny)	2,3 km
Bygdeväg nr 682	Vårdö skola-Vårdö by	0,8 km

Nybeläggningar med underhållsmedel

Bygdeväg nr 480	Lökholmens vs-Hällö brygga i Geta kommun (ny)	1.2 km
-----------------	---	--------

Bilaga 16. Färjtrafiken

1. Passagerare och fordon 2004-2005

Linje	2004		2005		Förändring		Förändring i %	
	Pass	Fordon	Pass	Fordon	Pass	Fordon	Pass	Fordon
Föglölinjen	181.203	98.926	185.025	102.055	3.822	3.129	2 %	3 %
Töftölinjen	314.461	191.153	320.787	198.935	6.326	7.782	2 %	4 %
Södra linjen	114.650	42.542	121.621	42.221	6.971	-321	6 %	-1 %
Norra linjen	112.248	49.582	110.235	49.570	-2.013	-12	-2 %	0 %
Brändö-Osnäs linjen	92.038	35.756	95.086	37.858	3.048	2.102	3 %	6 %
Seglingelinjen	32.982	18.888	31.665	18.552	-1.317	-336	-4 %	-2 %
Simskälalinen	34.437	19.730	36.945	21.688	2.508	1.958	7 %	10 %
Asterholmalinjen	11.891	5.536	11.773	5.247	-118	-289	-1 %	-5 %
Björkölinjen	14.378	9.565	13.743	9.035	-635	-530	-4 %	-6 %
Embarsundslinjen	70.404	42.184	68.384	41.154	-2.020	-1.030	-3 %	-2 %
Snäckö-Överö-Långnäs	24.235	12.934	22.958	12.907	-1.277	-27	-5 %	0 %
Åva-Jurmolinjen	20.375	9.007	20.189	9.602	-186	595	-1 %	7 %
Enklinge-Kumlinge	9.196	4.601	9.850	5.216	654	615	7 %	13 %
Ängöndslinjen	9.150	6.047	8.278	5.497	-872	-550	-10 %	-9 %
Totalt	1.041.648	546.451	1.056.539	559.537			1 %	2 %

2. Ekonomiskt utfall per färja och utgiftsslag (1 000 euro)

Linje		Löner	Bränsle	Underhåll	Övrigt	Totalt	Per linje
Norra linjen	Alfågeln	1.516	748	249	151	2.664	
	Viggen	948	329	153	151	1.581	
	Doppingen	421	34	57	25	537	
	Upphyrt tonnage			848	848		
	Övrigt				36	36	5.666
Tvärgående linjen	Grisslan	509	170	77	46	802	
	Övrigt				4	4	806
Södra linjen	Gudingen	1.300	516	163	99	2.078	
	Skiftet	1.298	508	166	102	2.074	
	Ejdern	87	131		9	227	
	Övrigt			1	25	26	4.405
Föglölinjen	Knipan	1.085	455	147	76	1.763	
	Upphyrt tonnage			68	68		
	Övrigt	70			12	82	1.913
Ofördelat färjor		165		12	43	220	
	Ejdern	136	49	77	52	314	534
Trafikbåtar*		60	8	35	61	164	164
Ålandstrafiken		142		2	98	242	242
Varutransporter					206	206	206
		7.737	2.948	1.139	2.112	13.936	

